

PROJEKTĄ IŠ DALIES FINANSUOJA
EUROPOS SOCIALINIS
FONDAS

PROJEKTĄ ĮGYVENDINA
TRAKŲ RAJONO
SAVIVALDYBĖS
ADMINISTRACIJA

PROJEKTĄ RENGIA
UAB „ATAMIS“
VILNIAUS GEDIMINO TECHNIKOS UNIVERSITETAS
TERITORIJŲ PLANAVIMO MOKSLO INSTITUTAS

Projektas VP1-4.2-VRM-04-R-02-012

Trakų rajono savivaldybės rekreacijos, turizmo ir poilsio kompleksų išdėstymo specialusis planas

Užsakovas: Trakų rajono savivaldybės administracijos direktorius

Rengėjas:

UAB „ATAMIS“
Vilniaus Gedimino technikos universiteto
Teritorijų planavimo mokslo institutas

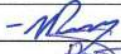

Projekto vadovė: prof. dr. Marija Burinskienė (Atest. Nr. 2494)

2015 m.

TRAKŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS REKREACIJOS, TURIZMO IR POILSIO KOMPLEKSŲ IŠDĖSTYMO
SPECIALUSIS PLANAS

Rengėjų sąrašas:

Pareigos, At. Nr.	Vardas Pavardė	Parašas
Projekto vadovas (At. Nr. 2494)	prof. dr. Marija Burinskienė	
Projekto dalies vadovas (At. Nr. 25761)	Žilvinas Grabauskas	
Projekto dalies vadovas (At. Nr. 29394)	Vytautas Palevičius	
Projekto dalies vadovas (At. Nr. 31327)	Rūta Skripkienė	
Inž.	Dovilė Lazauskaitė	
GIS inžinierius	Andrius Barauskas	

TURINYS

1. ĮVADAS.....	6
1.1. Pagrindinės specialiojo plano sąvokos ir teisės aktai.....	7
2. ESAMA BŪKLĖ.....	11
2.1. Specialiojo plano vietovės apibūdinimas	11
2.2. Turizmo ir rekreacijos išteklių (gamtos, kultūros, žmogiškųjų) analizė, teritorinis išsidėstymas ir galimybių vertinimas	11
2.2.1. Gamtos ištekliai.....	12
2.2.2. Vandens telkiniai.....	13
2.2.3. Želdiniai	15
2.2.4. Reljefas.....	15
2.2.5. Gamtiniai gydomieji ištekliai.....	16
2.2.6. Kultūros ištekliai	16
2.2.7. Žmogiškieji ištekliai.....	18
2.3. Turizmo paslaugų infrastruktūros analizė ir plėtros galimybių vertinimas.....	19
2.3.1. Kelionių organizavimo paslaugos	19
2.3.2. Turistų informavimo paslaugos.....	20
2.3.3. Apgyvendinimo paslaugos	20
2.3.4. Sveikatinimo ir sveikatingumo paslaugos.....	21
2.4. Vežimo, maitinimo, pramogų, konferencijų organizavimo paslaugos.....	22
2.4.1. Vežimo paslaugos	22
2.4.2. Maitinimo paslaugos	22
2.4.3. Pramogų paslaugos.....	22
2.4.4. Konferencijų organizavimo paslaugos.....	23
2.5. Viešosios turizmo infrastruktūros analizė ir plėtros galimybių vertinimas.....	23
2.5.1. Autokelių trasos.....	23
2.5.2. Vandens trasos.....	24
2.5.3. Pėsčiųjų (dviračių) takai.....	24
2.5.4. Poilsio, apžvalgos ir stovėjimo aikštelės.....	24
2.5.5. Stovyklavietės	25
2.5.6. Paplūdimiai.....	25
2.5.7. Sporto kompleksai.....	25
2.6. Rekreacinių teritorijų aplinkos būklės ir kokybės analizė	26
2.7. Esamų turizmo srautų vertinimas ir prognozė. turizmo srautų reguliavimo poreikio vertinimas	28
2.8. Institucinių sąlygų turizmo ir rekreacinei plėtrai analizė ir vertinimas.....	29
3. KONCEPCIJA	35

3.1. Konceptijos alternatyvos	35
3.2. Konceptijos uždaviniai	40
3.3. Turizmo ir rekreacijos plėtros prioritetai bei rekreacinių teritorijų tvarkymo principai	40
3.4. Rekreacinių teritorijų ir kitų teritorijų, reikalingų rekreacinės infrastruktūros plėtrai, poreikis	46
3.5. Plėtotini turizmo centrai ir jų apylinkės	47
3.5.1 Trakų seniūnija.....	48
3.5.2 Aukštadvario seniūnija.....	48
3.5.3 Senujų Trakų seniūnija.....	49
3.5.4 Lentvario seniūnija.....	49
3.5.5 Rūdiškių seniūnija.....	49
3.5.6 Grendavės seniūnija	50
3.5.7 Onušio seniūnija.....	50
3.5.8 Paluknio seniūnija	50
3.6. Viešosios turizmo infrastruktūros plėtros prioritetai.....	51
3.7. Turizmo išteklių naudojimo principai	53
3.8. Uždaviniai įvardytoms plėtros kryptims ir rekreacinių teritorijų tvarkymui įgyvendinti bei problemoms spręsti.	53
4. SPRENDINIAI.....	55
4.1. Rekreacijos, turizmo ir poilsio infrastruktūros vystymo ir erdvinio organizavimo nuostatos ir priemonės	56
4.2. Trakų rajono rekreacinių teritorijų ir rekreacinių infrastruktūros objektų plėtra	61
4.2.1. Trakų seniūnija.....	62
4.2.2. Lentvario seniūnija.....	64
4.2.3. Senujų Trakų seniūnija.....	64
4.2.4. Paluknio seniūnija	65
4.2.5. Rūdiškių seniūnija.....	66
4.2.6. Grendavės seniūnija	67
4.2.7. Onušio seniūnija.....	67
4.2.8. Aukštadvario seniūnija.....	68
4.3. Rekreacinių objektų įrengimo reikalavimai ir rekomendacijos	69
4.4. Rekreacijos ir turizmo infrastruktūros vystymas	70
4.4.1. Turizmo trasos.....	70
4.4.2. Autoturizmo trasos	70
4.4.3. Vandens turizmo trasos	71
4.4.4. Žirgų turizmo trasa	73
4.4.5. Dviračių takai, trasos.....	73
4.4.6. Pėsčiųjų takai/trasos	75

4.4.7. Turizmo centrai	77
4.4.8. Rekreacijos, turizmo ir poilsio infrastruktūros objektai.....	78
4.5. Turizmo infrastruktūros ir kraštovaizdžio formavimo priemonės	83
4.6. Turizmo centrų tikslinio vystymo (veiklos specializacijos) kryptys.....	84
4.6.1. Trakų seniūnija.....	84
4.6.2. Lentvario seniūnija.....	84
4.6.3. Senujų Trakų seniūnija.....	85
4.6.4. Paluknio seniūnija	85
4.6.5. Rūdiškių seniūnija.....	85
4.6.6. Grendavės seniūnija	85
4.6.7. Onušio seniūnija.....	85
4.6.8. Aukštadvario seniūnija.....	85
5. PRIEDAI	87

1. ĮVADAS

Trakų rajono savivaldybės rekreacijos, turizmo ir poilsio kompleksų išdėstymo specialiojo plano rengimo pagrindas – Trakų rajono savivaldybės tarybos 2011 m. lapkričio 24 d. sprendimas Nr. S1-262 „Dėl Trakų rajono savivaldybės rekreacijos, turizmo ir poilsio kompleksų išdėstymo specialiojo plano rengimo“.

Planavimo organizatorius – Trakų rajono savivaldybės administracijos direktorius.

Planuojama teritorija – Trakų rajono savivaldybės teritorija, 1208,0 km².

Planavimo tikslai ir uždaviniai: numatyti galimybę plėtoti nacionalinės reikšmės rekreacijos sistemas: vertingiausių rekreaciniu aspektu teritorijų apsauga nuo urbanizacijos, išlaikymas visuomenės poreikiams, turizmo infrastruktūros plėtos kryptių suformavimas, plečiant turizmo paslaugų asortimentą, rekreacijos rūšis, skatinant komercijos ir prekybos objektų kūrimąsi rekreacinėse teritorijose, populiarinant tradicinius amatus. Rekreacinių objektų diferencijavimas, įvertinant jų potencialą bei galimybę panaudoti esamus gamtinius ir kultūrinius išteklius. Potencialių rekreacijai vandens telkinių kompleksų suformavimas. Vieningos informacinės sistemos sukūrimas.

Trakų rajono savivaldybės rekreacijos, turizmo ir poilsio kompleksų išdėstymo specialiajam planui rengti planavimo sąlygas parengė ir išdavė:

- Trakų rajono savivaldybės administracijos architektūros skyrius, 2012 m. vasario 28 d. Nr. 12-014;
- LR Aplinkos ministerijos Vilniaus regiono aplinkos apsaugos departamentas, 2012 m. sausio 23 d. Nr. VR-4.2-90;
- Nacionalinės žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos Trakų ir Elektrėnų žemėtvarkos skyrius, 2012 m. sausio 11 d. Nr.46PLS-5;
- Kultūros paveldo departamentas prie Kultūros ministerijos Vilniaus teritorinis padalinys, 2012 m. vasario 23 d. Nr. 06;
- Vilniaus visuomenės sveikatos centras, 2012 m. sausio 18d. Nr. (12-22)-12.58-96;
- Lietuvos automobilių kelių direkcija prie Susisiekimo ministerijos, 2012 m. sausio 17 d. Nr. (6.6)2-237;
- TEO LT AB, 2012 m. sausio 12 d. Nr. 2-142/2012;
- AB LESTO, 2012 m. sausio 9 d. Nr. TS-41140-12-0052;
- UAB „Trakų vandenys“, 2012 m. sausio 10d. Nr. 2012-2;
- AB „Lietuvos dujos“, 2012 m. sausio 23 d. Nr.74;
- Trakų istorinio nacionalinio parko direkcija, 2012 m. sausio 19 d. Nr. S-(10.6)-41;
- Aukštadvario regioninio parko direkcija, 2012 m. sausio 16 d. Nr. V3-6.1-12;
- Trakų rajono savivaldybės administracijos žemės ūkio administravimo skyrius, 2012 m. sausio 5 d. Nr. Ž1-3.

Rengiant Trakų rajono savivaldybės rekreacijos, turizmo ir poilsio kompleksų išdėstymo specialųjį planą turi būti:

- Parengta rekreacijos, turizmo ir poilsio kompleksų išdėstymo esamos būklės analizė;
- Parengta rekreacijos, turizmo ir poilsio kompleksų plėtos koncepcija;
- Atliktos Strateginio pasekmių aplinkai vertinimo (toliau – SPAV) procedūros;
- Konkretizuoti rekreacijos, turizmo ir poilsio kompleksų plėtos koncepcijoje numatyti sprendiniai;
- Atliktas sprendinių poveikio vertinimas;
- Atliktas plano svarstymas ir derinimas;
- Atliktas plano tvirtinimas.

1.1. Pagrindinės specialiojo plano sąvokos ir teisės aktai

Pagal Teritorijų planavimo įstatymą (Žin., 2004, Nr. 21-617):

Specialusis planas (projektas) – teritorijų planavimo dokumentas, kuriame, atsižvelgiant į teritorijų planavimo lygmenis ir tikslus, nustatytos atskiroms veiklos sritims reikalingu teritorijų vystymo, infrastruktūros tvarkymo ir (ar) apsaugos kryptys, priemonės ir reikalavimai.

Specialusis teritorijų planavimas – atskiroms veiklos sritims reikalingu teritorijų erdvinio organizavimo, tvarkymo, naudojimo, apsaugos priemonių planavimas.

Teritorijų planavimo dokumento sprendinių poveikio vertinimas – teritorijų planavimo proceso etapas, kurio metu surenkama ir analizuojama informacija, jos pagrindu (nustatytais aspektais ir tvarka) įvertinamas rengiamo teritorijų planavimo dokumento sprendinių įgyvendinimo galimas teigiamas ir (ar) neigiamas ilgalaikis ir (ar) trumpalaikis poveikis.

Teritorijų planavimo dokumentų derinimas – procedūra, kurios metu tarpusavyje suderinami parengtų ir galiojančių teritorijų planavimo dokumentų sprendiniai, patikrinama, ar buvo laikytasi planavimo sąlygų ir kitų teritorijų planavimą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų.

Pagal Turizmo įstatymo pakeitimo įstatymą (Žin., 1998, Nr. 32–852; 2011 Nr. 85–4138):

Apgyvendinimo paslauga – savarankiška, už užmokestį atliekama ekonominė veikla, kuria sudaromos sąlygos tenkinti nakvynės ir higienos poreikius.

Kaimo turizmo paslauga – savarankiška, už užmokestį turistams kaimo gyvenamojoje vietovėje ar mieste, kuriame gyvena ne daugiau kaip 3 000 gyventojų, teikiama apgyvendinimo paslauga, kai kartu sudaromos sąlygos tenkinti maitinimo, poilsio, pramogų ar renginių organizavimo poreikius.

Kurortas – įstatymu suteiktas statusas gyvenamajai vietai, kurioje yra moksliskai ištirtų ir pripažintų gydomaisiais gamtinių gydomųjų veiksnių (mineralinių vandenų, gydomojo purvo, sveikatai palankus mikroklimatas, rekreacinių želdinių, vandens telkinių) ir išplėtotą speciali infrastruktūra naudoti šiuos veiksnius gydymo, sveikatinimo, turizmo ir poilsio reikmėms.

Kurortinė teritorija – Lietuvos Respublikos Vyriausybės suteiktas statusas gyvenamajai vietai arba jos daliai (gyvenamosioms vietovėms arba jų dalims), kurioje yra gamtinių išteklių, galinčių turėti gydomųjų savybių, ir speciali infrastruktūra naudoti šiuos išteklius sveikatinimo, turizmo ir poilsio reikmėms.

Nakvynės ir pusryčių paslauga – savarankiška, už užmokestį turistui teikiama apgyvendinimo paslauga, kai kartu su nakvyne teikiami ir pusryčiai.

Paplūdimys – sausumos ir su ja besiribojančio vandens telkinio dalis, skirta poilsiui organizuoti.

Rekreacinė teritorija – vietovė, turinti gamtinių, kultūrinių, aplinkos savybių ir sąlygų žmonių visaverčiam fiziniam ir dvasiniam poilsiui organizuoti.

Rekreaciniai ištekliai – gamtinės, kultūrinės aplinkos savybės, tinkamos žmonių visaverčiam fiziniam ir dvasiniam poilsiui organizuoti.

Sveikatingumo paslauga – sveikatos stiprinimo paslauga, kurią teisės aktų reikalavimus atitinkančiose patalpose teikia specialistas, teisės aktų nustatyta tvarka įgijęs reikiamą kvalifikaciją.

Turistas – fizinis asmuo, kuris pažintiniais, profesiniais dalykiniais, etniniais, kultūriniais, rekreaciniais, sveikatinimo, sveikatingumo, religiniais ar specialiais tikslais keliauja po savo šalį ar į kitas šalis ir bent vienai nakvynei, tačiau ne ilgiau kaip vienus metus apsistoja ne savo nuolatinėje gyvenamojoje vietoje, jeigu ši veikla nėra mokymasis ar mokamas darbas lankomoje vietovėje.

Turistinė stovyklavietė – specialiai įrengta teritorija, kurioje aikštelės nuomojamos turistams nakvoti palapinėse, kempriuose ar kilnojamuosiuose nameliuose.

Turizmo informacijos centras – juridinis asmuo, kurio veikla apima informacijos apie turizmo išteklius ir turizmo paslaugas rengimą, teikimą ir (ar) skleidimą.

Turizmo ištekliai – objektai ar vietovės, dominantys turistus ar skirti jų reikmėms.

Turizmo trasa – keliauti poilsio ar turizmo tikslais suplanuotas, įrengtas ir specialiais trasos ženklais vietovėje paženklintas vientisas turizmo ir poilsio infrastruktūros objektas.

Viešoji turizmo ir poilsio infrastruktūra – nuosavybės teise valstybei ar savivaldybėms priklausantys stacionarūs ar laikini statiniai ir įrenginiai, kiti objektai (turizmo trasos, pėsčiųjų (dviračių) takai, poilsio, apžvalgos ar stovėjimo aikštelės, stovyklavietės ir jų įrenginiai, paplūdimių įrenginiai, informacijos, higienos ir atliekų surinkimo, kiti renginių, lankytojų aptarnavimo ir poilsio objektai), skirti rekreacinių teritorijų ir turistinių objektų lankymui ir (ar) poilsio organizavimui.

Pagal saugomų teritorijų įstatymą (Žin., 1993, Nr. 63-1188):

Kraštovaizdis – žemės paviršiaus gamtinių (paviršinių uolienu, pažemio oro, paviršinių ir gruntinių vandenu, dirvožemio, gyvųjų organizmų) ir (ar) antropogeninių komponentų (archeologinių liekanų, statinių, inžinerinių įrenginių, žemės naudmenų bei informacinio lauko), susijusių medžiaginiai, energetiniai ir informaciniai ryšiais, teritorinis junginys.

Kultūrinis kraštovaizdis – žmogaus veiklos sukurtas ir jo sambūvį su aplinka atspindintis kraštovaizdis.

Paveldo objektai – atskiri arba tankias grupes sudarantys gamtos ir kultūros paveldo objektai – kraštovaizdžio elementai, kuriems dėl jų vertės teisės aktais nustatytas specialus apsaugos ir naudojimo režimas.

Pažintinis turizmas – turizmo kryptis, orientuojanti į tikslingą krašto gamtos ir kultūros paveldo teritorinių kompleksų ir objektų (vertybių), kraštovaizdžio bei istorijos pažinimą, taip pat skirtą mokslui ir mokymui.

Rekreacija – žmogaus fizinių ir dvasinių jėgų atgavimo procesas, žmogaus laisvalaikio veikla, kurios tikslas – poilsiauti, keliauti bei gydytis sanatorijose, kurortuose.

Pagal Turizmo ir rekreacijos schemų ir planų (projektų) rengimo taisykles (Žin., 2004, Nr. 103-3814):

Rekreacinių teritorijų sistema – apibrėžtas rekreacinių teritorijų, lankytinų ir turizmo paslaugų objektų, siejamų turistinėmis trasomis ir (ar) kelių (gatvių) tinklu, teritorinis junginys.

Turizmo centras – gyvenamoji vietovė (miestas, miestelis), išsiskirianti turizmo ištekliais ir turizmo paslaugų infrastruktūros išplėtojimu bei formuojanti turistų srautus.

Turizmo paslaugų infrastruktūra – turizmo paslaugoms teikti reikalingi statiniai ir įrenginiai.

Turizmo ištekliai – turistinį interesą turintys objektai ar vietovės.

Turizmo ir rekreacijos schema – specialiojo teritorijų planavimo dokumentas, kuriame numatoma rekreacinių teritorijų sistema ar jos dalys bei rekreacinio teritorijų naudojimo, tvarkymo ir apsaugos prioritetai, priemonės ir reikalavimai.

Turizmo ir rekreacijos planas (projektas) – specialiojo teritorijų planavimo dokumentas, kuriame numatoma rekreacinės ir turizmo veiklos teritorijų plėtros ir infrastruktūros objektų išdėstymas ir planuojamos infrastruktūros naudojimo, tvarkymo priemonės ir reikalavimai.

Turizmo paslauga – fizinių ir juridinių asmenų veikla, kuria tenkinami turistų kelionės organizavimo, apgyvendinimo, maitinimo, vežimo, informacijos, pramogų ir kiti poreikiai.

Viešoji turizmo ir poilsio infrastruktūra – teritorijoms ir objektams lankyti ir (ar) poilsio veiklai organizuoti skirti stacionarūs ar laikini statiniai ir įrenginiai (įskaitant informacijos, higienos ir atliekų surinkimo statinius ir įrenginius) ir kita infrastruktūra (turistinės trasos, takai,

poilsio ir sustojimo aikštelės, stovyklavietės ir jų įrenginiai, paplūdimiai ir jų įrenginiai, kiti lankytojų aptarnavimo objektai).

Kitos sąvokos:

Trumpalaikis turizmas – turizmo rūšis, išskiriama pagal kelionės trukmę. Šiai turizmo rūšiai būdingos trumpalaikės kelionės, trunkančios nuo 2 iki 4 dienų, joms priskiriamos ir savaitgalio kelionės.

Vidutinės trukmės turizmas – turizmo rūšis, išskiriama pagal kelionės trukmę. Šiai turizmo rūšiai būdingos vidutinės trukmės kelionės nuo 5 dienų iki mėnesio.

Ilgalaikis turizmas – turizmo rūšis, išskiriama pagal kelionės trukmę. Šiai turizmo rūšiai būdingos mėnesio ir ilgesnės trukmės kelionės.

Klubinis poilsis – pakaitinis naudojimas poilsiauti skirtu būstu.

Specialusis planas parengtas vadovaujantis:

- LR Teritorijų planavimo įstatymu (*Žin., 2004, Nr. 21-617; Nr. 152-5532*);
- Turizmo ir rekreacijos schemų ir planų (projektų) rengimo taisyklėmis (*Žin., 2004, Nr. 103-3814*);
- Rekreacinių teritorijų naudojimo, planavimo ir apsaugos nuostatais, patvirtintais aplinkos ministro 2004-01-20 įsakymu Nr. D1-35 (*Žin., 2004, Nr. 18-554*);
- Sanitarinių apsaugos zonų ribų nustatymo ir režimo taisyklėmis (*Žin., 2004, Nr. 134-4878*);
- LR nekilnojamo kultūros paveldo apsaugos įstatymu (*Žin., 1997, Nr. 30-713; 2000, Nr. 40-1114, 2001 Nr. 39-1346, 2002, Nr. 68-2775, Nr. 123-5552*);
- LR Vyriausybės nutarimu 2002-01-31 Nr. 152 „Dėl nekilnojamų kultūros vertybių atskirų grupių tipinių apsaugos reglamentų patvirtinimo“ (*Žin., 1995, Nr. 3-37; 2002, Nr. 13-499*);
- Lietuvos higienos norma HN 92:2007 paplūdimiai ir jų maudyklų vandens kokybė (*Žin., Nr. 63-1188 (2011, 30-1403)*);
- LR Vandens įstatymu (*Žin., 2003, Nr. 36-1544*);
- LR Saugomų teritorijų įstatymu (*Žin., 1993, Nr. 63-1188; 2001 Nr. 108-1128*);
- LR Vyriausybės 2004-08-18 nutarimu Nr. 967 „Dėl planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (*Žin., 2004, Nr. 130-4650*);
- Planų ir programų atrankos dėl strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašu (*Žin., 2004, Nr. 136-4971*);
- LR Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymu (*Žin., 2005, Nr. 84-3105*);
- Specialiosiomis žemės ir miško naudojimo sąlygomis, patvirtintomis LR Vyriausybės 1992-05-12 nutarimu Nr. 343 (*Žin., 1992, Nr. 22-652; 1996 Nr. 2-43*);
- Planų ir programų atrankos dėl strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašu, patvirtintu aplinkos ministro 2004-08-27 įsakymu Nr. D1-456 (*Žin., 2004, Nr. 130-4650*);
- Planuojamos ūkinės veiklos atrankos metodiniais nurodymais, patvirtintais aplinkos ministro 2000-06-30 įsakymu Nr. 263 (*Žin., 2000, Nr. 57-1648*);
- Saugotinių želdinių, augančių ne miško žemėje, apsaugos, priežiūros, tvarkymo ir nuostolių juos sunaikinus ar sužalojus atlyginimo tvarka, patvirtinta aplinkos ministro 2003-12-19 įsakymu Nr. 673 (*Žin., 2000, Nr. 10-285*);
- Paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymo taisyklėmis, patvirtintomis aplinkos ministro 2001-07-07 įsakymu Nr. 540 (*Žin., 2001, Nr. 95-3372, 2002 Nr. 105-4732*);
- Statybos techniniais reglamentais ir kitomis normomis, įstatymiais aktais;

- Analizuojamoje teritorijoje, galiojančiais teritorijų planavimo dokumentais;
- Analizuojamai teritorijai ar jos daliai parengtais ir rengiamais techniniais projektais, programomis, galimybių studijomis.
- TINP planavimo schema (reg. Nr.110792000003), patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993-12-06 nutarimu Nr.912 „Dėl Trakų istorinio nacionalinio parko planavimo schemos patvirtinimo“ (Žin., 1993, Nr. 68-1287; 2002, Nr.54-2131; 2004, Nr.156-5708; 2011, Nr. 106-4993);
- Lietuvos Respublikos statybos ir urbanistikos ministerijos 1993-12-20 įsakymu Nr.212 „Dėl Trakų istorinio nacionalinio parko planavimo schemos paskelbimo“ (Žin., 1994 Nr.10-162), sprendiniais bei TINP individualaus apsaugos reglamento, patvirtinto Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2003-11-21 įsakymu Nr. IV-436 "Dėl Trakų istorinio nacionalinio parko individualaus apsaugos reglamento patvirtinimo" (Žin., 2003, Nr.114-5184), reikalavimai;
- Neries regioninio parko tvarkymo planu (2005 m. liepos 15 d. Nr. D1-368, Vilnius);
- Neries regioninio parko apsaugos reglamentu, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. rugsėjo 4 d. įsakymu Nr. 422 „Dėl Neries regioninio parko apsaugos reglamento patvirtinimo“ (Žin., 2002, Nr. 86-3721; 2007, Nr. 120-4931; 2009, Nr. 46-1839, 2010 m. liepos 30 d. Nr. D1-682);
- Aukštadvario regioninio parko nuostatais (patvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. balandžio 29 d. nutarimu Nr.490 (Žin., 1999, Nr.39-1227));
- Aukštadvario regioninio parko ir jo zonų, bei buferinės apsaugos zonos ribų planu (patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. kovo 9 d. nutarimu Nr.258 (Žin., 2005, Nr.34-1100));
- Aukštadvario regioninio parko tvarkymo planu (patvirtintas Lietuvos Respublikos Aplinkos ministro 2005 m. balandžio 7 d. įsakymu Nr.D1-189 (Žin., 2005, Nr.50-1672));
- Aukštadvario regioninio parko apsaugos reglamentu (patvirtintas Lietuvos Respublikos Aplinkos ministro 2008 m. sausio 31 d. įsakymu Nr.D1-90);
- Aukštadvario regioninio parko direkcijos nuostatais (patvirtinti Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos prie Aplinkos ministerijos direktorės 2011 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. V-323 redakcija).

2. ESAMA BŪKLĖ

2.1. Specialiojo plano vietovės apibūdinimas

Rekreacijos, turizmo ir poilsio kompleksų išdėstymo specialusis planas rengiamas Trakų rajono savivaldybės teritorijai, esančiai pietrytinėje Lietuvos dalyje. Trakų rajono teritorija užima 1208 km². Visa rajono teritorija suskirstyta į 8 dydžiu bei gyventojų skaičiumi besiskiriančias seniūnijas.

Trakų rajono seniūnijos (žr. 1. pav.): Aukštadvario seniūnija, Grendavės seniūnija, Lentvario seniūnija, Onušio seniūnija, Paluknio seniūnija, Rūdiškių seniūnija, Senujų Trakų seniūnija, Trakų seniūnija.

1. pav. Trakų rajono savivaldybė

Trakų rajonas išsikūręs netoli Lietuvos sostinės aplink Trakų miestą. Administracinis centras – Trakų miestas, apsuptas ežerų, kuriuose yra gausu salų (šiaurinį miesto pakraštį skalauja Galvė, rytinį – Lukos, arba Bernardinų ežeras, pietinį – Gilužis, vakarinį – Totoriškių ežeras). Trakų senamiestis yra vienas iš 5 valstybės saugomų senamiesčių. Lietuvos žmonės atvyksta į Trakų kraštą praleisti laisvalaikio, pailsėti savaitgaliais, susipažinti su istoriniu kultūriniu paveldu, atsiveža svečių.

Įvairių rūšių turizmui ir rekreacijai tinkančių gamtinių išteklių pagrindą Trakuose sudaro gamtiniai ir kai kurie antropogeninės kilmės ar tik antropogenizuoti kraštovaizdžio elementai (tvenkiniai, parkai ir pan.) bei jų deriniai: želdiniai, vandens telkiniai, estetiškai vertingi kraštovaizdžio kompleksai, kuriuos formuoja įvairaus raiškumo minėtų kraštovaizdžio komponentų deriniai. Visų minėtų išteklių grupės gausa sudaro realias galimybes naudoti juos profesiniam, pažintiniam, aktyviam, kultūriniam ar tiesiog rekreaciniam turizmui.

2.2. Turizmo ir rekreacijos išteklių (gamtos, kultūros, žmogiškųjų) analizė, teritorinis išsidėstymas ir galimybių vertinimas

Vadovaujantis Turizmo ir rekreacijos schemų ir planų (projektų) rengimo taisyklėmis žemiau pateikiama gamtinių, kultūros ir žmogiškųjų išteklių analizė, teritorinis išsidėstymas ir galimybių vertinimas.

2.2.1. Gamtos ištekliai

Gamtiniai rekreaciniai ištekliai vieni iš svarbiausių turizmo ir rekreacijos organizavimui reikalingų išteklių, kuriuos sudaro gamtiniai kraštovaizdžio elementai ir jų dariniai:

- vandens telkiniai (rekreacijai tinkami ežerai, tvenkiniai, upės ir upeliai),
- želdiniai (miškai, miško parkai, parkai),
- reljefas (kalvos, slėniai, šlaitai, ežeringi duburiai ir kt.) bei su tuo susiję estetiškai vertingi kraštovaizdžio kompleksai,
- gamtiniai gydomieji ištekliai.

Lietuvos Respublikos žemės fondo 2012 m. sausio 1 d. duomenimis Trakų rajono teritorijos plotą (120788,7 ha) sudaro įvairios naudmenos, kurių kiekiai pateikti 1. lentelėje.

1. lentelė. Trakų rajono žemės naudmenų pasiskirstymas.

Miškai	57618,50 ha
Vandenys	5904,11 ha
Keliai	3021,67 ha
Užstatyta teritorija	2412,52 ha
Žemės ūkio naudmenos	40572,39 ha
Kita žemė	11259,51

Ežerai ir kiti vandens telkiniai sudaro 4,9 proc. teritorijos, miškai - 47,7 proc., žemės ūkio naudmenos - 33,6 proc. visos teritorijos. Rajone vyrauja žemo našumo žemės.

2. lentelė. Gamtiniai ištekliai Trakų rajone, lyginant su kaimyniniais rajonais

Ištekliai	Trakų r. sav.	Vilniaus r. sav.	Varėnos r. sav.	Elektrėnų sav.	Alytaus r. sav.	Šalčininkų r. sav.
Ežerų skaičius, vnt.	197	90	144	93	70	5
Miškingumas, proc.	47,7	41,6	68,9	34,3	24,5	48

Lyginant su kaimyniniais rajonais aiškiai pastebimas Trakų rajono pranašumas ežerų skaičiumi kas sudaro palankias sąlygas vandens rekreacijai vystyti.

Trakų rajono savivaldybėje yra 26 buveinių apsaugai svarbios teritorijos: Akies ežeras ir jo apylinkės, Alsakių miškas, Bitiškių ežeras, Bražuolės upės ištakos, Bražuolės upės slėniai ties Gratiškėmis, Jurgionių miškas, Kiemeliškių kaimo apylinkės, Mergiškių miškas, Merkio upė, Mošios ežeras, Neries upė, Papiro ežeras, Paukšteliškių kaimo apylinkės, Plomėnų pelkė, Skaisčio ežeras, Skrebio miškas, Solio ežeras ir jo apyežerės, Spindžiaus miškas, Sviliškių kaimo apylinkės, Širmuko ežeras, Škilietų ežerų apylinkės, Ubiškių miškas, Varnikių miškas, Verknės vidurypis, Žaliosios kaimo apylinkės, Žydkaimio pelkės bei 1 paukščių apsaugai svarbi teritorija: Baltosios Vokės šlapžemės.

Trakų rajono savivaldybėje gamtinėms, kraštovaizdžio ir kultūrinėms vertybėms saugoti įkurtos įvairios paskirties ir apsaugos režimo saugomos teritorijos – rezervatai (3), draustiniai (41), nacionaliniai parkai (1), regioniniai parkai (2), biosferos poligonai (1), gamtos paveldo objektai (13). Turizmo požiūriu labai vertingi yra Trakų istorinis nacionalinis parkas, Aukštadvario regioninis parkas bei Neries regioninis parkas, taip pat gamtos paveldo objektai. Saugomų teritorijų ir gamtos paveldo objektų, esančių Trakų rajono savivaldybėje sąrašas pateikiamas 1 priede.

Saugomų teritorijų paskirtis yra garantuoti gamtinių ir kultūros paveldo kompleksų bei objektų apsaugą, kraštovaizdžio ekologinę pusiausvyrą, biologinę įvairovę ir genetinį fondą,

gamtos išteklių atkūrimą, sudaryti sąlygas pažintinei rekreacijai, moksliniams tyrimams ir aplinkos būklės stebėjimams, propaguoti gamtos ir kultūros paveldo vertybių apsaugą.

Trakų rajono savivaldybėje ypač saugomas – konservacinės ir kompleksinės apsaugos prioriteto teritorijas atstovauja: didžioji dalis Trakų istorinio nacionalinio parko, didžioji dalis Aukštadvario regioninio parko, maža dalis Neries regioninio parko, 7 valstybiniai draustiniai, 1 biosferos poligonas. Valstybinių draustinių grupė palyginti negausi. Tipiškų bei unikalių reljefo kompleksų apsaugai skirti Taučionių ir Pivašiūnų (rajone yra labai maža šio draustinio dalis) geomorfologiniai draustiniai; retų rūšių augalų augavietėms išsaugoti išskirtas Ilgučio botaninis draustinis; vertingam ornitologiniam kompleksui saugoti išskirtas Papio ornitologinis draustinis (rajone yra tik nedidelė draustinio dalis). Taip pat Trakų rajono savivaldybėje yra Merkio ichtiologinis draustinis (dalis), Gėjaus telmologinis draustinis ir Inklėriškių kraštovaizdžio draustinis.

Valstybės saugomų gamtos paveldo objektų grupė negausi – 13 objektų, du iš jų paskelbti gamtos paminklais.

Kraštovaizdžio apsaugos, naudojimo ir tvarkymo reikalavimai nustatomi saugomų teritorijų tvarkymo planuose (planavimo schemose), kurie yra svarbiausi šių saugomų teritorijų apsaugą ir tvarkymą reglamentuojantys dokumentai.

Trakų rajono gamtiniai turizmo potencialo ypatumai – natūrali, mažai urbanizuota aplinka, kraštovaizdžio ir biologinė įvairovė, gamtos ir kultūros paveldo vertybės – sudaro patrauklias sąlygas turizmui. Turizmui vis dar mažai naudojamas didžiulis miškų rekreacinis potencialas.

2.2.2. Vandens telkiniai

Rajone gausu ežerų, tvenkinių, upių ir upelių. Trakų rajono upių tinklas retas. Labiausiai upių išraižyta pietinė rajono dalis, kur teka Geluža, Cirvija, Gruožė, Lukna, Spengla, Žvirgždė. Didžiausia upė, ribojanti Trakų rajoną iš šiaurės rytų yra Neris. Pietrytiniu pakraščiu teka Merkys, ties Aukštadvariu – Verknės ištakos. Dalis rajono priklauso Strėvos aukštupio ir Bražuolės baseinams. Merkys – viena svarbiausių Lietuvos vandens turizmo trasų, tačiau Trakų rajone jo vaga vietomis sumelioruota ir turizmo požiūriu nepatraukli. Merkio upės dešinieji intakai gali būti tinkami lašišinėms žuvims gyventi. Trakų rajono upė Verknė tinkama lašišinėms žuvims gyventi, Strėva – karpinėms žuvims gyventi. Verknė ir Strėva – sraunios upės. Tai reiškia, kad Trakų rajono upių vanduo yra švarus. Rajono upės svarbios mėgėjiškai žvejybai ir ateityje išliks kaip mėgėjiškai žūklei skirti vandenys. Strėvos ir Verknės upės svarbios vandens pramogoms – blaukimas baidarėmis.

Didžiausia Trakų rajono vandens telkinių dalis yra susitelkusi Trakų istorinio nacionalinio bei Aukštadvario regioninio parko teritorijose, tačiau estetiniu bei funkcinio požiūriu rekreacijai patrauklūs bei tinkami ir kiti Trakų rajono ežerai, nepatenkantys į Trakų istorinio nacionalinio bei Aukštadvario regioninio parkų teritorijas.

Iš viso rajone yra 197 ežerai ir 7 tvenkiniai (didžiausias – Aukštadvario). Dauguma rajono ežerų dėl palankių grunto savybių, krantų formos ir augmenijos yra tinkami poilsiui, vandens pramogoms, sportui. Mažų, iki 10 ha ploto ežerų panaudojimas ribotas, nes jie dažnai apaugę šlapiu mišku, sunkiai prieinami, uždumblėję. Labiausiai mėgstami maudytis šie ežerai: Akmena, Galvė, Skaistis, Luka, Totoriškių, Margis, Vilkokšnis, Verniejus, Nava, Moša, Aukštadvario tvenkinys. Visi rajono ežerai tinkami mėgėjiškai žūklei. Margio ežere leidžiama plaukioti su motorizuotomis vandens transporto priemonėmis. Povandeninio sporto atstovams įdomiausias yra Akmenos ir Galvės ežerai su daubomis ir seklumomis.

Vandens turizmui tinkami susisiekiantys ežerai: Bernardinų, Galvės, Skaisčio, Totoriškių (veikiantis maršrutas). Verknės aukštupiu (veikiantis maršrutas): Vilkokšnio ežeras – Verknė – Sienio ežeras – Navos ežeras – Verknė ir toliau. Strėvos upe: Strėvos aukštupys ties Semeliškėmis – Strėvys – Nepėras – Strėva – Spindžius – Strėva – Drabužis.

Potencialių rekreacijai ežerų, nepatenkančių į valstybinių parkų (nacionalinio ir regioninių) ribas, teritoriniai gamtiniai kompleksai:

Nečiūnų-Ilgų-Margio ežerai

Trakų rajono šiaurinėje dalyje, kalvotame kraštovaizdyje, visai šalia Strėvos aukštupio ežeryno išsidėsto Nečiūnų, Ilgų bei Margio ežerai. Margio ežeras patenka į Strėvos aukštupio ežeryno kompleksą. Šių ežerų krantų konfigūracija yra pakankamai sudėtinga rekreacijos organizavimo prie vandens požiūriu, tačiau pakrantėse galima išskirti lokalias zonas, kuriose kranto reljefo savybės teikia pakankamų prielaidų rekreacijai prie vandens bei jos techninio įsisavinimo galimybėms (Nečiūnų ež. Šiaurinė pakrantė, Ilgų ež. pietinė pakrantė, Margio ež. pietinė pakrantė). Paežerių augmenija negausi. Vizualiniu požiūriu uždariausia Ilgų ežero akvatorija. Margio šiaurinė pakrantė atveria vaizdingus kalvoto kraštovaizdžio vaizdus. Medynų rūšinės sudėties požiūriu rekreaciniu požiūriu patraukliausios Margio ežero pietinė, šiaurinė bei Ilgų ežero pietinė pakrantė. Nečiūnų, Ilgų bei Margio ežerų teritorinis gamtinis kompleksas savo geografinėmis, fizinėmis bei vizualinėmis kraštovaizdžio savybėmis yra potencialus Trakų rajono gamtinės-sportinės rekreacijos išteklius.

Žiežmens-Pijuoso-Švenčiaus-Gruožaičio-Gruožio ežerai

Tai nedidelių ežerėlių, išsidėsčiusių kaimų, nedidelių miestelių pašonėje, turinčių geras pasiekiamumo sąlygas, teritorinis kompleksas. Didžioji šio teritorinio vandens telkinių komplekso dalis išsidėsčiusi lygumų kraštovaizdyje. Lėkšta ežerų krantų forma – patogi rekreacijai. Vingiuota kranto linija sukuria lokalias erdves poilsivimui. Aiškus medynų trūkumas. Pakrantėse išsiskiria tik siauros želkdninių, daugiausia juodalksnių juostos. Reikalingas papildomas pakrančių apmiškinimas. Estetiniu požiūriu šis nedidelių ežerų teritorinis kompleksas neišsiskiria, yra pakankamai monotoniškas. Reikalingos papildomos kraštovaizdinės priemonės. Pagrindinis šių ežerų, kaip potencialių rekreacinių išteklių privalumas – palankios sąlygos organizaciniam-techniniam įsisavinimui, lokacijos ypatumai. Tinkamumas epizodiniam poilsiui prie vandens – tik iš dalies.

Luknos ir Meduvio ežerai

Luknos ir Meduvio ežerų teritoriniai gamtiniai kompleksai išsidėsto upių slėnių žemėvaizdyje, stambių spygliuočių miškų masėse pašonėje. Luknos ežero šiaurinė ir pietinė pakrantė yra atviros, išskyrus siaurą juodalksnių juostą šiaurinėje ežero dalyje. Privažiavimas prie ežero yra iš vakarinės pusės, nuo Alunos kaimo. Rytinė pakrantė šliejasi prie miško pušų jaunuolyno. Nuo ežero pakrančių pietų kryptimi atsiveria tolumo plano Luknos upės slėnio vaizdai. Meduvio ežero akvatorijos erdvę šiaurės vakaruose įrėmina užstatymas, o pietinę jos dalį uždaro vaizdingas pušynas. Gamtinių ir antropogeninių kraštovaizdžio komponentų pasiskirstymas pagrindinės poilsivimo vietos – pakrantės – atžvilgiu sudaro palankias sąlygas poilsiui prie vandens. Šiaurinėje pakrantės dalyje reikalingas papildomas apželdinimas komfortinio mikroklimato bei estetiškai patrauklios paežerės erdvės sukūrimui. Lėkšta abiejų ežerų krantų forma – patogi rekreacijai. Vingiuota krantų linija, kartu su medynais sukuria lokalias erdves poilsivimui. Ežerų pakrančių fizinės ir vizualinės charakteristikos palankios organizuoti trumpalaikį poilsį prie vandens, o šalia esantys pušynai dar labiau praturtina šių teritorinių gamtinių kompleksų rekreacinį potencialą. Luknos ir Meduvio ežerų teritoriniai kompleksai Vilniaus miesto gretimybėje sudaro puikias sąlygas miestiečių trumpalaikiam poilsiui.

Žako-Vėžiuko-Juodiko-Purvio-Čiukiškių-Dvarčių ežerai

Šių nedidelių ežerėlių teritorinis kompleksas kraštovaizdiniu požiūriu yra labai vertingas. Išsidėstę kalvotame reljefe kartu su nedideliais medynų fragmentais formuoja nepaprastai išraiškingą šiaurinės Trakų ežeryno dalies kraštovaizdžio charakterį. Kalvotas reljefas lemia ne tik kraštovaizdžio estetinį potencialą, bet ir funkcinę bei rekreacijos organizavimo kokybę. Funkciniu bei rekreacijos organizavimo aspektu šis ežerų teritorinis kompleksas labiau tinka

pėsčiųjų turizmui, su galimybe įsirengti riboto dydžio turistines stovyklavietes paėžerėse, kurios gamtiniu, erdviniu ir vizualiniu požiūriu yra patrauklios bei tinkamos rekreacijai.

Rajone didelė dalis ežerų pakrančių yra privatizuotos ir visuomenei neretai neprieinamos. Prie ežerų reikalinga papildoma poilsiaviečių, trumpalaikio poilsio vietų infrastruktūra, vyrauja stichiškas, nereguliarus turizmas, ypač vasaros savaitgaliais. Turistų srautai praktiškai nereguliuojami.

2.2.3. Želdiniai

Vienas iš labai svarbių Trakų rajono kraštovaizdžio komponentų yra miškai, užimantys apie 47,7 proc. rajono teritorijos ploto. Rajone vyrauja sausi spygliuočių ūkinės paskirties miškai. Trakų rajone keletas stambesnių miško masyvų - Rūdiškių giria, Rūdninkų giria, Užtrakio miškas, Ropėjos miškas. Miškų amžius ir augimviečių struktūra yra labai įvairi ir ši įvairovė yra palanki uogavimui ir grybavimui.

Pagal medžių rūšis valstybinės reikšmės miškuose vyrauja:

- spygliuočiai 87 proc.: pušynai 61 proc., eglynai 26 proc.;
- kietieji lapuočiai 2 proc.: ąžuolai 2 proc.;
- minkštieji lapuočiai 11 proc.: beržynai 7 proc., juodalksniai 2 proc., drebulynai 2 proc.

Pagal miškų grupes rajono miškai pasiskirstę taip:

- I grupės (rezervatiniai) miškai sudaro – 0,3 proc.;
- II grupės (ekosistemos, rekreaciniai) miškai sudaro – 16 proc. (12,9 ir 3,1 atitinkamai);
- III grupės (apsauginiai) miškai sudaro – 10,2 proc.;
- IV grupės (ūkiniai) miškai sudaro – 73,5 proc.

Pagal fizinį-geografinį rajonų pasiskirstymą Trakų rajono miškai patenka į du rajonus. Pietryčių lygumos teritorijoje susitelkę Trakų, Rūdiškių, Ropėjų, Žeronių, Paluknio bei dalis Lentvario girininkijų miškų. Pietų Lietuvos aukštumoje (Šiaurės vakarinė rajono dalis) telkiasi Aukštadvario, Strėvos, Jagelių, Semeliškių girininkijų miškai.

Brandūs, natūralūs sausi miškai su didesnėmis ar mažesnėmis miško aikštelėmis yra mėgstamiausi poilsiautojų ir tuo pačiu potencialiausi rekreacijos vystymui juose. Kaip potencialius rekreacinius miškus Trakų rajone galima išskirti šiuos: Rūdiškių giria, Eglonių miškai šalia Rūdiškių, Rūdninkų giria (visa giria 37,5 tūkst.ha, Trakų rajone – 10 tūkst.ha), Ropėjos miškas. Šiuose miškuose vyraujanti medynų rūšis – pušynai. Miškų amžius ir augimviečių struktūra yra labai įvairi. Ši įvairovė yra palanki uogavimui ir grybavimui.

Labiau sukultūrintus miškus (miško parkus) pageidautina įrengti arčiau gyvenamųjų vietovių, kuriuos gyventojai galėtų pasiekti pėsčiomis. Rajono vakarinės ir šiaurinės dalies smulkias, mišrios medynų rūšinės sudėties giraites galima būtų išnaudoti įrengiant turistines dviračių trasas, kurios žiemos metu galėtų būti naudojamos kaip slidžių trasos.

2.2.4. Reljefas

Didžioji Trakų rajono dalis yra Dzūkų aukštumoje. Rajono upių Verknės ir Strėvos vandenskyroje iškyla aukščiausia Dzūkų aukštumos dalis – vadinamoji Aukštadvario aukštuma, atskiromis kalvomis prie Gedanonių ir Mergiškių pakylanti iki 258 ir 243 m absoliutinio aukščio. Į šiaurės rytus nuo Aukštadvario aukštumos iškyla žemesnė Trakų aukštuma iki 229 m absoliutinio aukščio. Šiauriniame rajono krašte driekiasi pakili Neries žemupio plynaukštė (ties Nerimi, yra žemiausia rajono paviršiaus vieta – tik 55 m absoliutinio aukščio), o pietinėje rajono dalyje tęsiasi Pietryčių smėlingoji lyguma. Šiaurinėje rajono dalyje du moreniniai masyvai -

vakaruose Daugirdiškių, o rytuose Rykantų. Trakų miestas įsikūręs ant ledyno vandenu suplauto sąnašinio Trakų ozo.

Kontrastingas rajono reljefas sukuria savitą Trakų rajono kraštovaizdžio charakterį. Pietinėje rajono dalyje vyrauja ramus, stambios žemėnaudų skaidos, monotoniškas, bet nenuobodus kraštovaizdis. Tuo tarpu šiaurinė rajono dalis pasižymi daugybe aukštų, keliomis pakopomis viena ant kitos lipančių kalvų, kurias keičia ežerotos įdubos, upių slėniai bei miškų, giraičių fragmentai. Šioje rajono dalyje vyrauja smulkesnės skaidos žemėnaudų plotai lyginant su lygumine rajono dalimi, kurių dydžiai labai įvairūs. Pietinėje, lyguminėje rajono dalyje dominuoja kraštovaizdžio vizualinė struktūra, kurią sudaro žemiausio lygio vizualinės vietovės. Vizualinių vietovių ir uždarytų erdvių dydžiai čia vaidina svarbiausią vaidmenį. Išskirtinis šios Trakų rajono dalies bruožas – ritminga uždaro ir atviro kraštovaizdžio kaita bei žemiausio lygio vizualinių vietovių, pasižyminčių tolimais vienplaniais bei tolimais daugiaplaniais vaizdais, dominavimas. Tuo tarpu kalvotoje rajono dalyje vyrauja kelių lygių vizualinių vietovių struktūra.

Žemiausiame kraštovaizdžio erdvinės struktūros lygyje vizualines vietoves skiriančios vertikalios kliūtys, pavyzdžiui, reljefo pakilimai, kartu yra vieta, iš kurios galima apžvelgti antrinę, aukštesnio lygio vizualinę vietovę, kurią ribojančios kliūtys tarnauja kaip apžvalgos vietos. Kalvotoji rajono dalis pasižymi nemažu regyklų skaičiumi. Trakų istoriniame nacionaliniame parke išskirtos – 24 regyklos, Aukštadvario regioniniame parke – 7 regyklos, Neries regioniniame parke (Trakų rajono teritorijoje) – 1 regykla.

Kontrastingo Trakų rajono reljefo dėka atsiskleidžia ir išryškėja skirtingų kraštovaizdžio tipų vizualinis potencialas, kuris sąlygoja rajono teritorijų tinkamumo rekreacijos vystymui galimybes.

Kadangi kraštovaizdžio tinkamumas rekreacijai organizuoti yra pakankamai daugiareikšmė sąvoka, nereiktų pamiršti, kad be vizualinių, estetinių aspektų, kurių svarbumas turizmo bei poilsio organizavime yra akivaizdus, labai svarbu įvertinti funkcinį (patogumą rekreacijai) bei higieninį gamtinių išteklių tinkamumą rekreacijai. Funkciniu požiūriu reljefo savybių trūkumai ar privalumai išryškėja įrengiant turistines trasas, kelius. Žiemos poilsiui taip pat svarbus reljefas.

2.2.5. Gamtiniai gydomieji ištekliai

Svarbiausi gamtiniai gydomieji ištekliai yra mineralinis vanduo ir gydomieji peloidai (durpinis purvas, sapropeliai, molis ir kiti) bei klimatas, kuris kaip gamtinis gydomasis veiksnys labai svarbus plečiant kurortų ir kurortinių teritorijų galimybes panaudojant jį ligų prevencijai, gydymui ir medicininei reabilitacijai. Trakų rajono savivaldybės teritorijoje iki šiol nebuvo iširtų ir gydomaisiais tikslais naudojamų mineralinio vandens ar gydomojo purvo išteklių.

Naujausiais duomenimis, mineralinio vandens tikimasi rasti Trakų mieste, Gedimino gatvės teritorijoje (Trakų r. sav. informacija), valstybei priklausančioje žemėje. Šių prielaidų patvirtinimui numatoma parengti specialią mineralizuoto vandens gręžinio galimybių studiją. Jeigu specialistų išvalgos pasitvirtintų, kad Trakai turtingi ir mineralinio vandens, būtų įrengiamas gręžinys, kuriuo galėtų naudotis ir „Trasalis“ – Trakai Resort & SPA. Tokiu būdu miestas galėtų teikti visą spektrą gydomųjų procedūrų, išplėsti paslaugas bei pritraukti naujus srautus poilsiautojų, padidinti savo patrauklumą. Be to, emę naudoti mineralinio vandens išteklius, Trakai galėtų tapti kurortu ir įgytų dar didesnę trauką, mažintų turizmo sezoniškumą.

2.2.6. Kultūros ištekliai

Didelė dalis Trakų rajono kultūros paveldo objektų turi ne tik kultūrinę ir istorinę vertę, dėl vaizdingo, gausiais vandens telkiniais puošto kraštovaizdžio rajono kultūros paveldas yra ypač patrauklus kultūrinio pažintinio turizmo aspektu.

Kraštovaizdžio prasme patraukliausiose rajono vietose yra išsikūrę piliakalniai, dvarų sodybos ir gatviniai režiniai kaimai. Vertingiausiems istorinio kraštovaizdžio kompleksams išsaugoti buvo įsteigti Trakų istorinis nacionalinis parkas bei Aukštadvario istorinis regioninis parkas. Kultūros paveldo objektų gausa nepasižymi tik pietrytinė Trakų rajono teritorijos dalis.

Trakų rajono nekilnojamąjį kultūros paveldą sudaro 2 priede į Kultūros vertybių registrą (toliau – Registras) įrašyti kultūros paveldo objektai.

Trakų rajono teritorija paveldosaugos požiūriu skirstoma į tokias teritorijas:

- Kultūros paveldo objektų teritorijos.
- Kultūros paveldo objektų apsaugos zonos.
- Saugomos teritorijos įsteigtos jose esančioms kultūros paveldo vertybėms saugoti (Trakų istorinis nacionalinis parkas, Aukštadvario regioninis parkas, Neries regioninis parkas).
- Kitos teritorijos.

Saugomose kultūros paveldo vietovėse veikla numatyta vykdyti ir plėtoti vadovaujantis Saugomų teritorijų įstatymo tvarka įsteigtų kultūrinių rezervatų ar kultūrinių draustinių, istorinių nacionalinių ar regioninių parkų reglamentuojančiais dokumentais.

Kultūrinio (pažintinio) turizmo aspektu svarbios kultūros vertybės (lankytinos vietos):

Archeologijos objektai

Piliakalniai: Strėvos piliakalnis (A1172P); Bražuolės piliakalnis (A1177P); Aukštadvario piliakalnis su gyvenvieta (A1137KP); Lavariškių piliakalnis su gyvenvieta A1139KP); Žuklių piliakalnis su gyvenvieta (A1143KP); Stirnių piliakalnis (A1152); Daniliškių piliakalnis su gyvenvieta (A1165KP); Mošos (Naujasodžių) piliakalnis su gyvenvieta (A1657K), Pamiškės piliakalnis, vadinamas Aukštakalniu, aukštuoju kalnu (3537).

Pilkapynai: Drabužininkų pilkapynai, Lavariškių pilkapynas (A1140P); Mošos, (Skrebės) pilkapynas (A1659); Strėvos pilkapynas (A1173P); Bražuolės pilkapynas, vad. Kapčiais (A1178P); Mošos (Naujasodžių) pilkapynas (A1658); Akmenių pilkapynai (A1135P), Saloviškių pilkapynas (A54), Lausgenių pilkapynai (A18P, A19P).

Statinių kompleksai

Dvarų sodybos: Lentvario dvaro sodyba (G12K); Aukštadvario dvaro sodyba (G296K); Užutrakio dvaro sodyba (G208KP).

Sakralinių statinių kompleksai: Onušio bažnyčia ir šventoriaus vartai (AtV746); Senųjų Trakų bažnyčia ir buvęs vienuolynas (AtV748); Aukštadvario bažnyčia ir vienuolynas (IP2563).

Urbanistikos paveldo objektai: Senųjų Trakų kaimo dalis (U19); Onušio miestelis (UV30); Trakų senamiestis (U18).

Bažnyčios: Rykantų bažnyčia (AtR148), Dusmenų bažnyčia (AtV 740), Trakų Švč. Mergelės Marijos Apsilankymo bažnyčia, Vytautavos Šv. Antano Paduviečio bažnyčia.

Mitologinės vietos: Nikronių akmuo su ženklais ir raidėmis (M122); Kalnas, vad. Kartuvių, kitaip Šibos kalnu (M124); Mergiškių akmuo (M219); Dauba, vadinama Velnio duobe (M126); Alkaičio akmuo (M167); Rangavos alko šaltinis (LA345/7); Šafarnios alko akivarai, vadinami Velniaduobėmis (LA345/8).

Svarbią Trakų rajono turizmo išteklių dalį sudaro specialaus (dalykinio) intereso objektai: muziejai, galerijos, parodų centrai (3 priedas).

Taip pat Trakų rajone veikia ir mokyklų muziejai: Lentvario Motiejaus Šimelionio vidurinės mokyklos geologijos ir istorijos muziejai (Klevų alėja 26, Lentvaris), Senųjų Trakų Kęstučio vidurinės mokyklos literatūrinis muziejus (Senieji Trakai), Trakų Vytauto Didžiojo gimnazijos istorijos muziejus (Birutės g. 48, Trakai), Trakų vidurinės mokyklos istorijos muziejus (Birutės g. 44, Trakai).

Trakų rajone vyksta aktyvus kultūrinis gyvenimas, kuris galėtų tapti vienu iš turizmo produktų. Kultūrinių renginių dėka pritraukiama gausybė lankytojų tiek iš Lietuvos, tiek iš užsienio valstybių. Trakų rajone vyksta šie renginiai, šventės, kurių sąrašas pateiktas 4 priede.

Trakuose organizuojamos **pažintinės-educacinės programos**: ekskursija po Trakų senamiestį ir pilis, Trakų kultūrinis ir religinis paveldas, edukacinė kibinų gamybos ir degustavimo programa (KYBYNLAR), apžvalginė ekskursija laivu "Nepažinti Trakai", „Trakų miestas ir pilys“ (Trakų Švč. Mergelės Marijos Apsilankymo bažnyčia, Karaimų gatvė - „Mažasis miestas“, Dominikonų vienuolynas, Pusiasalio ir Salos pilys), viduramžių miesto istorija (Trakų Švč. Mergelės Marijos Apsilankymo bažnyčia, Šv. Jono Nepomuko koplytstulpis, Karaimų gatvė - „Mažasis miestas“, Dominikonų vienuolynas, „Aukų kalnas“, Pusiasalio pilis), Viduramžių karyba, Senojo kapitono pasakojimai, Karaimų kultūrinis ir kulinarinis paveldas (Pažintis su mažos karaimų tautos atsiradimo Lietuvoje ir Trakuose istorija, gyvenimo būdu, tradicijomis ir papročiais. Tradicinio karaimų patiekalo parodomasis gaminimas ir degustavimas), Trakai - Karaimų Meka (vietinio gido pasakojimas apie daugiau nei 600 metų Lietuvoje gyvenančios karaimų tautos istoriją, papročius, tradicijas), „Kibinų kelias“ – paragauk istorijos (besiklausant istorijos apie karaimų tradicijas, siūloma patiems išbandyti sukti kibinus), Gurmaniška parodomoji šimtalapio gamtinimo pamokėlė (Karališkojoje Senojoje Kibininėje), Naminės duonelės kepimas, Vilnos vėlimo pradžiamokslis ir Piemenėlių valgiai ir žaidimai (Dalgedų sodyboje), Apžvalginė ekskursija laivu "Nepažinti Trakai", Edukacinė programa "Praeities laivu (XV a.)", Užutrakio dvaro sodyba ir parkas. Ekskursijas galima užsisakyti Trakų istorinio nacionalinio parko direkcijoje.

VšĮ Trakų neįgaliųjų užimtumo centras organizuoja edukacines programas: medaus kopinėjimas, natūralaus bičių vaško žvakių gamyba, lipdymas iš molio „Molinukas“ (vaikams), pynimas iš vytelių.

Taip pat organizuojama edukacinė programa Trakų kultūrinis ir religinis paveldas, Pažintinė ekskursija moksleiviams „Aviatorių takais“ (Paluknio aerodrome), pažintinės ekskursijos dviračiais.

Privačiame sektoriuje siūloma ekskursija į Justino sodybą ir į čia įrengtą Neolito žmogaus gyvenvietę su įdomiu pasakojimu ir žolelių arbata, gyvo alaus degustacijos.

2.2.7. Žmogiškieji ištekliai

Trakų rajone gyvena 34262 gyventojai (2012 LR Statistikos departamento duomenys), iš jų:

- miesto gyventojų – 18243 (53,2 proc.);
- kaimo gyventojų – 16019 (46,8 proc.)

53,1 proc. lietuviai, 32.2 proc. lenkai, 8.4 proc. rusai ir 6.3 proc. - kitų tautybių žmonės.

Gyventojų tankumas Trakų rajone yra nedidelis – 28,4 gyv. / kv. km (vid. Lietuvoje 46,1 gyv. / kv. km). Kaimiškosioms rajono vietovėms tenka 94,7 proc. visos rajono teritorijos. Rajone gan tolygus mažų miestų ir miestelių tinklas (Lentvaris, Aukštadvaris, Rūdiškės, Onuškis ir kiti), sudarantis atskirus teritorinius arealus su savais kaimo gyventojų traukos centrais. Turizmo požiūriu tokia sistema yra palanki paslaugų plėtrai. Trakų ir Aukštadvario apylinkėse sparčiai formuojasi aktyvios rekreacijos regionai - kuriasi kaimo turizmo sodybos, tvarkomi paplūdimiai, daugėja mokamų pramogų, plėtojasi prekybos, viešojo maitinimo ir apgyvendinimo paslaugų verslai.

Dirbantys gyventojai Trakų rajone sudaro 43,7 proc. visų gyventojų. Trakų rajono kaimuose palyginti didelis tiek gimstamumas, tiek ir mirtingumas. Tačiau bendras gyventojų natūralus prieaugis yra neigiamas ir sudaro 5,5 žmogaus skaičiuojant 1000 gyventojų. Trakų rajone migracijos saldo kaimo vietovėse yra neigiamas.

Vilniaus teritorinės darbo biržos duomenimis, bedarbių procentas nuo darbingo amžiaus gyventojų Trakų rajone 2012 m. lapkričio 1 d. siekė 7,2 proc. Tai mažiausias rodiklis regione.

Trakų rajone yra mokymo įstaigų (pavyzdžiui, Aukštadvario aukštesnioji žemės ūkio mokykla), tačiau jos neruošia turizmo srities specialistų. Norint įgyti žinių arba kvalifikaciją

turizmo srityje, reikia studijuoti Vilniaus, Kauno, Utenos aukštosiose, aukštesniosiose, profesinio parengimo mokyklose arba baigti specializuotus kursus.

Žmogiškieji turizmo ištekliai – turizmo sektoriaus darbuotojai sukuria šalies turizmo ir svetingumo įvaizdį.

Turizmo įstatyme nustatytas turizmo valdymo funkcijas Trakų rajone atlieka Trakų turizmo informacijos centras.

Inovacijos, spartus procesų modernizavimas ir naujos turizmo plėtros galimybės rodo, kad turizmo specialistai privalo turėti daug žinių. Ne mažiau svarbu gerinti turizmo sektoriaus darbuotojų įvaizdį, jų užsienio kalbų mokėjimą, didinti specialistų prestižą ir svarbą.

2.3. Turizmo paslaugų infrastruktūros analizė ir plėtros galimybių vertinimas

Turizmo paslauga – savarankiška, už užmokestį turistams teikiama kelionių organizavimo, apgyvendinimo, maitinimo, vežimo, turistų informavimo, pramogų ar kita paslauga (Turizmo įstatymo pakeitimo įstatymas).

Turizmo paslaugų rūšys (Turizmo įstatymo pakeitimo įstatymas):

- 1) kelionių organizavimo paslaugos;
- 2) turistų informavimo paslaugos;
- 3) apgyvendinimo paslaugos;
- 4) sveikatinimo ir sveikatingumo paslaugos;
- 5) vežimo, maitinimo, pramogų, konferencijų organizavimo, vandens ir kitos turizmo paslaugos.

Turizmo rūšys - tai kelionių kategorijos, kurios skiriasi savo tikslais ir turiniu: ekoturizmas, kultūrinis turizmas, gydomasis turizmas, dalykinis turizmas, poilsio turizmas ir kt. Turizmo rūšys skirstomos pagal turistų kelionės tikslą, pavyzdžiui, dalykinis turizmas, ekologinis turizmas, gydomasis turizmas, gamtos ar istorijos mėgėjų turizmas, kaimo turizmas, konferencijų turizmas, kultūrinis turizmas ir pan.

Trakų rajono kultūrinio turizmo produktai sietini su Trakų mieste esančių istorinių pilių kompleksu, Trakų istoriniu nacionaliniu parku, penkiais kultūriniais pažintiniais maršrutais, itin populiariais tradiciniais kultūros renginiais. Trakų rajono aktyvaus poilsio turizmo produktai sietini su Trakų ežeryne veikiančia vandens sporto infrastruktūra - irklavimo baze, jachtų klubu, nardymo klubais, veikiančiu sportiniu oro uostu Paluknyje, pramogų parkais ir sporto kompleksais. Trakų rekreacinio turizmo produktai sietini su Trakų ir Aukštadvario ežeryno teikiamu rekreaciniu potencialu, Verknės bei Strėvos upių vandens turizmo trasomis. Trakų rajono kaimo turizmo produktai sietini su itin paklausiomis Trakų rajono kaimo turizmo sodybomis, esančiomis Aukštadvario regioniniame parke, Trakų istoriniame parke ir kitose itin patraukliose bei netoli Vilniaus esančiose vietovėse.

2.3.1. Kelionių organizavimo paslaugos

Pagal turizmo įstatymą **kelionių organizavimo paslauga** – savarankiška, už užmokestį atliekama ekonominė veikla, apimanti turistinių kelionių rengimą, reklamą ir (ar) jų pardavimą tiesiogiai arba per kelionių agentūras ar kelionių agentus.

Trakai pasiekiami beveik visomis kryptimis gerai įrengtais keliais. Su Vilniumi, didžiausiu šalyje ir šalia Trakų esančiu apgyvendintu arialu, nutolusiu apie 28 kilometrus, jungia kelias A 229. Tai tiesioginio intensyvaus judėjimo trasa. Iki greitkelio Vilnius – Kaunas – Klaipėda (A 227) yra 17 kilometrų. Trakų rajonas iš vakarinės pusės pasiekiamas keliu Vilnius – Prienai – Marijampolė (A 16), iš pietrytinės pusės keliu Vilnius – Varėna (A 4). Be šių transporto arterijų

galima paminėti šiaurinį regioninį kelią Nr. 107. Kelių būklė gera, tačiau Trakų miestas, būdamas turizmo traukos centru neturi apvažiavimo kelių sistemos.

Turistams ir poilsiautojams Trakų rajone keliones organizuojančių įmonių sąrašas pateikiamas 5 priede.

Trakų istorinio nacionalinio parko direkcija organizuoja pažintines ekskursijas po istorinį nacionalinį parką ir Aukštadvario regioninio parko direkcija organizuoja pažintines ekskursijas po Aukštadvario regioninį parką.

Taip pat ekskursijų organizavimo ir paslaugų užsakymą nemokamai organizuoja Trakų turizmo ir informacijos centras.

Didesnė dalis apgyvendinimo paslaugas teikiančių įmonių taip pat teikia informaciją apie galimas ekskursijas ar žygius paslaugų teikėjų apylinkėse ar Trakų rajone. Pastebima, kad daugiausia kelionių paslaugas teikiančių įmonių yra Trakų seniūnijoje, kur didžiausia paslaugas teikiančių įmonių bei lankylinių objektų koncentracija.

Po Trakų rajoną labiausiai lankytinus objektus keliones organizuoja ir kituose Lietuvos miestuose esančios kelionių agentūros.

2.3.2. Turistų informavimo paslaugos

1996 metais Trakuose įkurtas Turizmo informacijos centras. Centras turi galimybę akumuliuoti lėšas, kurias panaudoja informacinių leidinių apie regioną leidybai, dalyvavimui turistinėse mugėse, turistinės informacijos kaupimui, apdorojimui ir pateikimui suinteresuotiems asmenims ir organizacijoms.

Turizmo informacijos tipo paslaugos teikiamos Trakų istorinio nacionalinio parko direkcijoje ir Aukštadvario regioninio parko direkcijoje.

Informavimo paslaugas (vedant ekskursijas) teikia ir privatūs gidai, turintys licenzijas.

2.3.3. Apgyvendinimo paslaugos

Pagal Turizmo įstatymą **apgyvendinimo paslauga** – savarankiška, už užmokestį atliekama ekonominė veikla, kuria sudaromos sąlygos tenkinti nakvynės ir higienos poreikius.

Trakų rajono apgyvendinimo paslaugų teikimas lyginant su kaimyniniais rajonais (Lietuvos statistikos departamento 2012 m. IV ketvirčio duomenys) pateikti 6 priede.

Priede matyti, kad pagal Statistikos departamento duomenis Trakų rajone nėra rehabilitacijos centrų, nors žinoma, kad tokios paslaugos yra teikiamos Trakų medicininės rehabilitacijos centre ir Trasalis Trakai Resort & SPA (žr. 10 priedą).

Tačiau statistikos departamento pateikiami duomenys tinkami tik palyginimui, nes realus apgyvendinimo paslaugas teikiančių objektų skaičius yra didesnis (žr. 9 priedą).

Pastebima, kad visus metus veikiančių apgyvendinimo paslaugas teikiančių įmonių skaičius sudaro apie 86 proc. visų, tokias paslaugas teikiančių įmonių. Numerių, veikiančių ištikus metus skaičius sudaro apie 61 proc. visų numerių. Tai parodo, kad Trakų rajone labai jaučiamas sezoniškumas, prie kurio taikosi paslaugų teikėjai.

Trakų rajone suteiktų nakvynių skaičius per 2012 metus lyginant su kaimyniniais rajonais (Lietuvos statistikos departamento duomenys) pateiktas 7 priede.

Iš pateiktų duomenų matyti, kad apgyvendinimo įstaigose fiksuojama informacija tik užsienio šalių gyventojų nakvynės, todėl šie skaičiai neparodo tikrojo suteiktų paslaugų skaičiaus, tačiau parodo Trakų rajono teigiamą išskirtinumą aplinkinių rajonų atžvilgiu.

Trakų rajono apgyvendintų turistų skaičius per 2012 metus lyginant su kaimyniniais rajonais (Lietuvos statistikos departamento duomenys) pateikti 8 priede.

Lyginant 2012 m. su 2011 m. statistikos departamento pateikiamus duomenis galima teigti, kad apgyvendinimo paslaugas teikiančių įmonių skaičius beveik nekito, apie 14 proc. sumažėjo

apgyvendintų turistų skaičius, tačiau apgyvendintų užsieniečių skaičius beveik nepasikeitė. Tai rodo, kad mažiau Lietuvos gyventojų ilgesnį laiką praleido Trakų rajone.

Apgyvandinimo paslaugas Trakų rajono savivaldybėje teikia viešbučiai, svečių namai, moteliai, kempingai, privatus sektorius, kaimo turizmo sodybos (žr. 9 priedą).

Paslaugos yra koncentruotos Trakų mieste. Trakuose įsikūrusi didžioji dalis įmonių, teikiančių viešbučių ir svečių namų paslaugas bei nakvynės ir pusryčių paslaugas. Rajone plačiai veikia įmonės, kurios teikia poilsio bazės ir kaimo turizmo paslaugas. Daugiausia kaimo turizmo paslaugų teikiama Trakų ir Aukštadvario seniūnijose.

Apgyvandinimo nakvynių skaičius viešbučiuose, svečių namuose, kempinguose – didėja. Tai rodo, kad keičiasi turistų poreikiai: jau nebeužtenka tik lovos ir ežero. Daugumai turistų būtina sąlyga – sanitariniai patogumai kambaryje, atskirai nuo šeiminių, nuo kitų svečių – ko daugelyje kaimo turizmo sodybų negalima rasti.

Statistikos departamento, Trakų TIC ir kitų informacijos šaltinių pateikiama informacija yra skirtinga, tai rodo, kad rajone nėra iki galo sutvarkyta apgyvendimo paslaugas teikiančių įmonių apskaita.

2.3.4. Sveikatinimo ir sveikatingumo paslaugos

2010 m. liepos 14 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 1051 buvo patvirtinta nauja Nacionalinės turizmo plėtros 2010-2013 m. programos redakcija. Minėtoje programoje sveikatos turizmas buvo išskirtas viena iš prioritetinių turizmo rūšių.

2011 m. birželio 22 d. priimtas LR turizmo įstatymas, kuriame įtvirtintos Ūkio ministerijos kartu su kitomis institucijomis parengtos sveikatos turizmo paslaugų nuostatos: apibrėžta gamtinių sveikatos veiksnių sąvoka, turizmo paslaugų rūšims priskirtos sveikatinimo ir sveikatingumo paslaugos, 5 skirsnyje nustatyti reikalavimai sveikatingumo ir sveikatinimo paslaugoms.

Sveikatos ir sveikatingumo paslaugų sektorius per pastaruosius 5-6 metus Lietuvoje tapo ypač populiarus ir aktyviai plėtojamas. Šio sektoriaus paslaugos kompleksinės – dažniausiai kartu su apgyvendinimu teikiamos sveikatinimo, sveikatingumo, specialaus maitinimo, grožio procedūrų ir kitos poilsio paslaugos.

Sveikatinimo veikla - asmens sveikatos priežiūra, visuomenės sveikatos priežiūra, farmacinė ir kita sveikatinimo veikla, kurios rūšis ir reikalavimus ją vykdančioms subjektams nustato Sveikatos apsaugos ministerija. (pagal Lietuvos Respublikos Sveikatos sistemos įstatymą). Vadovaujantis šiuo apibrėžimu, sveikatinimo veikla apima visas sveikatos priežiūros veiklas – tiek profilaktiką, tiek gydymą, tiek ir reabilitaciją.

Sveikatingumo paslauga – sveikatos stiprinimo ir ligų profilaktikos paslauga, teikiama specialisto, įgijusio teisės aktų nustatyta tvarka reikiamą kvalifikaciją ir turinčio sertifikatą šiai veiklai bei teikiama teisės aktų reikalavimus atitinkančiose patalpose. Kitaip tariant tai - asmens laisvalaikio praleidimo forma, pagrįsta sveikos gyvensenos principais, naudojant turizmo ir rekreacinius išteklius aktyviam poilsiui.

SPA paslaugos – tai kvalifikuotų specialistų specialiai įrengtose patalpose atliekamos ir/ar prižiūrimos procedūros, kurių atlikimui gali būti naudojamas vanduo ir kurios skirtos fizinės ir psichinės sveikatos gerinimui, atsipalaidavimui, geros savijautos skatinimui, kūno gražinimui ir lepinimui.

Trakų rajone sveikatinimo ir sveikatingumo paslaugas teikiančių įmonių sąrašas pateiktas 10 priede.

Taip pat SPA tipo paslaugas (baseinai ir pirtys ir/ar masažas) yra teikiamos: kaimo turizmo sodyboje „Riterio krantas“, restorane/svečių namuose „Stirnių malūnas“, kaimo turizmo sodyboje „Akmeninė rezidencija“, poilsio ir pramogų parke „TonyResort“.

2.4. Vežimo, maitinimo, pramogų, konferencijų organizavimo paslaugos

2.4.1. Vežimo paslaugos

Keleivių vežimą iš ir į Trakų rajoną organizuoja savivaldybei priklausanti įmonė – UAB „Trakų autobusai“. 2012 metais bendrovė aptarnavo 2 tolimojo susisiekimo maršrutus ir 37 vietinio susisiekimo maršrutus, 10 miesto maršrutų bei vežė keleivius užsakomaisiais reisais. Analizuojant tolimojo susisiekimo maršrutus, galima teigti, kad šis tinklas yra pakankamai išplėtotas, organizuojami maršrutai į didžiausius Lietuvos miestus – Vilnių, Kauną bei kitus miestus – Marijampolę, Vilkaviškį, Prienus, Vištytį. Tai yra labai svarbu miestui, turinčiam kurortinės teritorijos statusą, kadangi užtikrina savalaikį turistų ir keleivių atvykimą ir išvykimą iš miesto.

Vietinio susisiekimo maršrutų tinklas Trakų rajone nėra pakankamai gerai išplėtotas, yra nuostolingas, tačiau yra dotuojamas iš savivaldybės biudžeto.

Taip pat viešojo susisiekimo autobusais paslaugas Trakų rajone suteikia ir kitų rajonų autobusų parkai (pravažiuodami pro Trakus ar kitus miestelius). Trakų mieste susisiekimas su kitais šalių miestais užtikrinamas autobusams važiuojant maždaug 1-2 kartus per valandą.

Viešasis susisiekimas organizuojamas ir AB „Lietuvos geležinkeliai“. Trakų rajoną kerta geležinkelio linija (Tarptautinis kelias Sankt Peterburgas – Vilnius – Varšuva).

Susisiekimo sistema labiau orientuota į Vilniuje dirbančių trakiškių poreikius, nei į atvykstančių turistų poreikių tenkinimą.

Vežimo paslaugų įvairovės nėra, galimybės viešuoju transportu susisiekti yra tik tarp Trakų rajono gyvenviečių, todėl siūloma:

- Trakų centrine gatve paleisti autotraukinuką, pratęsiant maršrutą iki Užutrakio parko (studija Transportas-pramoga). Ši priemonė leistų patogiai ir atraktyviai susisiekti su svarbiausiais Trakų objektais ir žymiai sumažintų transporto judėjimą centrine miesto gatve, kas ypač sezono metu pagerintų ekologinę būklę (sumažėtų tarša ir triukšmas) bei eismo saugumą. Šią veiklą turėtų organizuoti savivaldybė ir privatus sektorius.
- Organizuoti vandens taksi ir karietų taksi paslaugas (ekologinio transporto plėtros studija) – savivaldybė ir privatus sektorius. Tai praplėstų turistinių paslaugų spektrą bei pagerintų ekologinę būklę ir saugų eismą Trakų mieste.

2.4.2. Maitinimo paslaugos

Tai viena intensyviausiai besivystančių turizmo paslaugų rūšių. Iš viso Trakų rajone turistams siūloma maitintis 39-iose įstaigose.

Maitinimo paslaugos daugiausiai teikiamos Trakų mieste. Be Trakų, kituose turizmo centruose maitinimo paslaugos teikiamos tik Lentvaryje ir Aukštadvaryje, o Grendavėje, Onuškyje, Rūdiškėse ir Paluknyje, Senuosiuose Trakuose maitinimo įstaigų nėra. Maitinimo paslaugas Trakų rajone teikiančių įmonių sąrašas pateiktas 11 priede.

Pakankama maitinimo paslaugų įvairovė (virtuvės, meniu, kainos, kokybės požiūriu) pasiekta Trakų mieste. Didėjant turistų srautams sezono metu, taip pat jiems sumažėjus žiemą, paslaugų sistema turėtų išlaikyti įvairovę ir kokybę.

2.4.3. Pramogų paslaugos

Trakų rajone teikiamas platus spektras įvairių paslaugų. 12 priede pateikiamas teikiamų paslaugų spektras ir jų pasiskirstymas.

Pramogų paslaugų spektras Trakų rajone platus, daugiausia jos teikiamos Trakų ir Aukštadvario apylinkėse, kur susitelkę didžioji dalis kaimo turizmo sodybų ir kitų pramogų teikiančių įmonių.

Ypatingai aktualiam sezoniškumo mažinimui labai svarbu vystyti ir plėsti žiemą teikiamas pramogas. Šias pramogas galima suskirstyti į ekstremalias: laipiojimas medžiais nuotykių parkuose, slidinėjimas, čiūžinėjimas, rogutės, sniego motociklai, keturračiai, visureigiai, motociklai, naktiniai žygiai; romantiškas: jodinėjimas, šiaurietiškas ėjimas, skrydžiai oro balionu, lėktuvu, maudynės atviroje pirtyje; kitas: pramoginė žvejyba. Dalis šių pramogų teikiamos ištisus metus.

2.4.4. Konferencijų organizavimo paslaugos

Trakų rajone dalykinis (konferencinis) turizmas yra viena iš svarbiausių turizmo rūšių, bendrai su Vilniaus savivaldybe ir Trakų TIC prisistato kaip verslo ir konferencijos regionas Lietuvoje ir užsienyje. Konferencijų organizavimui paslaugas galinčios teikti įmonės nurodytos 13 priede.

Dalis įmonių (daugiausia platų paslaugų asortimentą siūlantys objektai, pvz pramogų kompleksai) konferencijų paslaugas teikia labai aukštu lygiu, turi keletą įvairaus dydžio salių, visą reikalingą konferencinę įrangą, kita dalis (daugiausia kaimo turizmo paslaugas teikiančios) suteikia minimalias konferencijų organizavimo paslaugas – salę ir projektorių.

Vilnius yra konferencinio turizmo Europos asociacijos narys, o Trakų TIC yra Vilniaus TIC partneriai.

Daugiausia konferencijų organizavimo paslaugas teikiančių objektų yra Trakų ir Aukštadvario apylinkėse, kur didžiausios apgyvendinimo galimybės.

2.5. Viešosios turizmo infrastruktūros analizė ir plėtros galimybių vertinimas

Pagal turizmo įstatymo pakeitimo įstatymą **viešojo turizmo ir poilsio infrastruktūra** – nuosavybės teise valstybei ar savivaldybėms priklausantys stacionarūs ar laikini statiniai ir įrenginiai, kiti objektai (turizmo trasos, pėsčiųjų (dviračių) takai, poilsio, apžvalgos ar stovėjimo aikštelės, stovyklavietės ir jų įrenginiai, paplūdimių įrenginiai, informacijos, higienos ir atliekų surinkimo, kiti renginių, lankytojų aptarnavimo ir poilsio objektai), skirti rekreacinių teritorijų ir turistinių objektų lankymui ir (ar) poilsio organizavimui.

Turizmo trasos turi vieną iš didžiausių ir reikšmingiausių indėlių į vietovės patrauklumą turistams. Trakų rajone daugiausia turizmo trasų išdėstyta kur yra didžiausia turistinių objektų koncentracija, t.y. Trakų istorinio nacionalinio parko ir Aukštadvario regioninio parko teritorijose.

Pagal turizmo įstatymo pakeitimo įstatymą **turizmo trasa** – keliauti poilsio ar turizmo tikslais suplanuotas, įrengtas ir specialiais trasos ženklais vietovėje paženklintas vientisas turizmo ir poilsio infrastruktūros objektas.

2.5.1. Autokelių trasos

Automobilių turizmas yra populiarus aktyvaus poilsio būdas, dominantis tiek Lietuvos ir užsienio turistus. Autoturizmo trasos siejamos su svarbiausiais gamtiniais turizmo ištekliais, kultūros paveldo objektais ir vietovėmis, kurioms suteikta kultūros paminklų kategorija, automobilių keliais, kelių eismo ženklų sistema, taip pat viešosios turizmo infrastruktūros ir paslaugų plėtra 10 - 20 km į abi puses nuo planuojamos trasos.

Trakų rajono autokelių trasos patekiamos 14 priede.

Autoturizmui sąlygos palankios, nes nemaža dalis lankytinų vietų ir vertybių susitelkę netoli svarbių Trakų rajono teritoriją kertančių kelių. Autoturizmui plėtoti pritaikomi esami bendro naudojimo autokeliai ir miško keliukai.

2.5.2. Vandens trasos

Vandens turizmas – keliavimas vandeniui baidarėmis, burlaiviais, plaustais, valtimis ir kitomis plūdriosiomis priemonėmis. Lietuvoje populiarėjant vietiniam turizmui, vis didesni turistų srautą pritraukia vandens turizmas upėmis ir ežerais.

Trakų rajono vandens trasos patekiamos 15 priede.

Upėse palankesnės sąlygos plaukti pavasarį kai jos vandeningesnės. Ypač palanki vandens turizmo trasa Verknės upe.

Atkreiptinas dėmesys, kad vandens trasų turizmo ir poilsio infrastruktūra turi būti plečiama, o kur jis nėra - kuriama, siekiant didinti vandens turizmo patrauklumą ir patogumą bei gamtos vertybių apsaugą ir turizmo srautų reguliavimą.

2.5.3. Pėsčiųjų (dviračių) takai

Dviračių turizmas – turizmo rūšis, kai pavieniui ar grupėmis keliaujama dviračiais vietovėmis, kuriose yra speciali infrastruktūra (dviračių takai, stovėjimo aikštelės ir kt.).

Dviračių turizmas yra viena populiariausių turizmo rūšių. Jis ypač išplėtotas Vidurio Europoje, skiriama vis daugiau dėmesio viešosios dviračių turizmo infrastruktūros vystymui ir Lietuvoje. Galimybės keliauti po Lietuvą labai apriboja klimatas (ypač šaltasis laikotarpis).

Trakų rajono pėsčiųjų (dviračių) takai patekiami 16 priede.

Taip pat visą Trakų rajoną kertą tarptautinė dviračių trasa Eurovelo 11.

Pėsčiųjų ir dviračių trasos žiemos sezono metu gali būti panaudojamos slidžių turizmui.

Atkreiptinas dėmesys, kad didelė dalis dviračių takų neįrengti pagal reikalavimus, trūksta infrastruktūros, saugų judėjimą užtikrinančių priemonių. Dauguma takų egzistuoja tik kaip maršrutai, kuriais yra galimybė keliauti, tačiau trasų infrastruktūros nėra.

2.5.4. Poilsio, apžvalgos ir stovėjimo aikštelės

Didelę reikšmę rekreacijai ir turizmo patrauklumui turi apžvalgos aikštelės (regyklos), kuriose galima pasigerėti teritorijos kraštovaizdžiu. Apžvalgos aikštelių esančių Trakų rajone sąrašas pateikiamas 17 priede.

Apžvalgos aikštelių skaičius pakankamas apžvelgti įdomiausius ir vertingiausius Trakų rajono kraštovaizdžius.

Autoturistams Trakuose įrengta 13 mokamų automobilių stovėjimo aikštelių, kuriose yra apie 2160 vietų (žr. 18 priedą).

Visos lentelėje nurodytos parkavimo aikštelės yra Trakų mieste. Mokamų automobilių aikštelių sezono metu ir savaitgaliais bei karštomis vasaros dienomis prie ežerų nepakanka, jos būna perpildytos, automobiliai statomi šalikelėse draudžiamose vietose. Taip pat parkavimo paslaugas siūlo vietos gyventojai. Būtina transporto srautus nukreipti į Trakų miesto pakraščiuose esančias aikšteles ir organizuoti keleivių vežimo infrastruktūrą aprašytą aukščiau ir numatyti papildomų parkavimo vietų, ypač paežerėse.

Autoturistams bei keliaujantiems dviračiais taip pat aktualios poilsio vietos Trakų rajono keliuose (žr. 19 priedą).

2.5.5. Stovyklavietės

Pagal turizmo įstatymą **turistinė stovyklavietė** – specialiai įrengta teritorija, kurioje aikštelės nuomojamos turistams nakvoti palapinėse, kemperiuose ar kilnojamuosiuose nameliuose.

Prie upių ir ežerų įrengtų stovyklaviečių, tinkamų apsistoti turistams labai nedaug. Žemė dažniausiai yra privati ir turistų čia niekas nelaukia. Saugomose teritorijose stovyklaviečių skaičius yra nedidelis, statyti palapines ir stovyklauti kitose vietose yra draudžiama, be to ir nesaugu.

Trakų rajone yra tik vienas tačiau aukštos klasės (4 žvaigždučių) kempingas. Didžioji dalis stovyklavietės paslaugas teikiančių objektų suteikia tik galimybę pasistatyti palapines (žr. 20 priedą).

2.5.6. Paplūdimiai

Pagal turizmo įstatymą **paplūdimys** – sausumos ir su ja besiribojančio vandens telkinio dalis, skirta poilsiui organizuoti.

Vienintelis visus standartus atitinkantis paplūdimys yra Vilkokšnio. 2013 m. spalį planuojama, kad visus standartus atitinkantis paplūdimys bus įrengtas prie Akmenos ežero rytinės pakrantės. Paplūdimių ir maudymuisi tinkamos vietos Trakų rajone pateiktos 21 priede.

21 priede nurodytose devyniose maudymuisi tinkamose vietose (Totoriškių, Galvės, Akmenos, Skaisčio, Lukos, Lentvario, Vilkokšnio, Margio, Gilušio) atliekami vandens tinkamumo maudymuisi tyrimai. Apie tyrimų rezultatus informuojami Trakų rajono gyventojai.

Turistams ir poilsiautojams tenka naudotis kitomis maudymosi vietomis, kurių dalis yra neatitinkanti saugos ir higienos reikalavimų.

2.5.7. Sporto kompleksai

Trakų rajone sporto infrastruktūros būklė nėra pakankamos kokybės, ir ją būtina gerinti ir plėsti.

Kūno kultūros ir sporto centre (KKSC), kuris neturi visiškai jokios savo sporto bazės, kultivuojamos 11 sporto šakų: irklavimas, baidarių-kanojų irklavimas, baidarių-kanojų kanupolas, futbolas, lengvoji atletika, graikų-romėnų imtynės, dziudo, stalo tenisas, kulkinis šaudymas, šaškės ir slidinėjimas.

Geras sąlygas sportuoti turi tik irkluotojai, kurie treniruojasi LOSC Trakų skyriaus sporto bazėje, o bei vasaros metu glaudžiasi prastos būklės Lietuvos sporto draugijai „Žalgiris“ priklausančioje irklavimo bazėje. Stalo tenisininkai susikūrę geras sąlygas treniruotis Senujų Trakų A.Stelmachovskio pagrindinėje mokykloje.

Rajone kultivuojama eilė kitų sporto šakų, karate, taekwondo, tailando boksas, boksas ir kitos, kurie prašosi į jau perpildytas mokyklų sales, rūsius, koridorius. Smigininkai asmeninių pažinčių dėka prisiglaudę „Trasalyje“ ir t.t.

Trakų rajone reikia numatyti sporto infrastuktūros (esamų aikštynų) renovavimą, įrengimą ir pritaikymą sportui. Didelė dalis reikalingų numatyti sutvarkyti sporto kompleksų yra Trakuose, šalia Birutės g.: LSD „Žalgiris“ irklavimo bazė, „laikinoji“ futbolo aikštė, stadionas. Apačioje už stadiono link ežero galima pritaikyti erdvę aktyviam poilsiui, pvz. įrengti bočiadromą.

Daugiafunkcinį sporto kompleksą su baseinu galima būtų statyti miesto pakraštyje pvz. už pramogų ir poilsio centro „Trasalis“. Taip pat buvusio žvyro karjero teritorijoje link Vilniaus galėtų atsirasti netgi nacionalinis stadionas, kuriame galėtų vykti visos svarbiausios Lietuvos futbolo, regbio, lengvosios atletikos varžybos.

Praktiškai jokios sporto infrastruktūros nėra didžiausiame rajono mieste Lentvaryje. Trakų krašto VVG dėka pagerėjo situacija rajono kaimiškose vietovėse, kuriose iš fondo ir savivaldybės lėšų jau įrengtos krepšinio-tinklinio aikštės su dirbtine danga Senuosiuose Trakuose ir Rūdiškėse, krepšinio-tinklinio ir net rankinio aikštė su dirbtine danga Paluknyje (Paluknyje numatoma tęsiant projektą įrengti bėgimo takus ir futbolo aikštę), suremontuotos sporto salės Onušio ir Paluknio mokyklose. Šiuo metu įrenginėjama krepšinio, tinklinio aikštė prie Senųjų Trakų A.Stelmachovskio pagrindinės mokyklos. Rūdiškėse reikia atgaivinti sukurta ir kuris laikas jau nenaudojamą futbolo infrastruktūrą. Atnaujinus šią infrastruktūrą atsirastų galimybė organizuoti sportines stovyklas Lietuvos ir užsienio futbolo klubams. Vertėtų sutvarkyti sporto aikštynus Aukštadvaryje ir Onuškyje. Taip pat Aukštadvaryje verta įrengti nacionalinį šaudymo sporto centrą, kuriame ne tik treniruotųsi Lietuvos, užsienio sportininkai, medžiotojai ir šauliai mėgėjai, bet būtų vykdomos ir varžybos. Taip pat Aukštadvaryje galėtų atsirasti nedidelė irklavimo sporto bazė, kurioje sportuotų vietiniai sportininkai, o galimybę vykdyti stovyklas turėtų kitų miestų bei užsienio sportininkai. Gal net atsirastų poreikis vykdyti varžybas.

Bent minimali sporto infrastruktūra (dirbtinės dangos krepšinio-tinklinio aikštės, stacionarūs treniruokliai), sukurta ir kitose dar mažesnėse rajono kaimiškose vietovėse būtų naudinga tiek vietos gyventojams, tiek ir kaimo turizmo sodybų svečiams, kuriems apsilankymas taptų patrauklesnis, turint galimybę ateiti pasportuoti ir pasimankštinti.

Visa ši infrastruktūra pritrauktų į rajoną prie jau esančių pažintinio, kultūrinio, poilsinio turizmo dar ir sportinio turizmo mėgėjus, kurie atneštų papildomas pajamas gyventojams ir savivaldybei.

2.6. Rekreacinių teritorijų aplinkos būklės ir kokybės analizė

Pagal turizmo pakeitimo įstatymą rekreacinė teritorija – vietovė, turinti gamtinių, kultūrinių, aplinkos savybių ir sąlygų žmonių visaverčiam fiziniam ir dvasiniam poilsiui organizuoti.

Siekiant nustatyti Trakų rajono rekreacijos aplinkos būklę buvo išskelti planavimo tikslai ir uždaviniai:

- numatyti galimybę plėtoti nacionalinės reikšmės rekreacijos sistemas.
- vertingiausių rekreaciniu aspektu teritorijų apsauga nuo urbanizacijos, išlaikymas visuomenės poreikiams
- turizmo infrastruktūros plėtros kryptių suformavimas, plečiant turizmo paslaugų asortimentą, rekreacijos rūšis, skatinant komercijos ir prekybos objektų kūrimąsi rekreacinėse teritorijose, populiarinant tradicinius amatus.
- rekreacinių objektų diferencijavimas, įvertinant jų potencialą bei galimybę panaudoti esamus gamtinius ir kultūrinius išteklius.
- potencialių rekreacijai vandens telkinių kompleksų suformavimas.
- vieningos informacinės sistemos sukūrimas.

Visos specialiajame plane identifikuojamos turistinės/rekreacinės teritorijos yra skirstomos į dvi grupes: ekstensyvios ir intensyvios veiklos teritorijos.

Ekstensyvios veiklos rekreacinės teritorijos – tai sugriežtinto naudojimo režimo zonose esančios teritorijos, pasižyminčios ypatinga kultūrine ar gamtine verte, tačiau nepritaikytos lankymui ir rekreacijai.

Intensyvios veiklos rekreacinės teritorijos – tai įvairiose turistams ar lankytojams patraukliose vietovėse esančios teritorijos, nepasižyminčios ypatinga, išskirtine kultūrine ar gamtine verte, tačiau galinčios įtakoti kitas šalia esančias rekreaciniu požiūriu vertingas teritorijas.

Trakų rajono gamtinės aplinkos turtingumas, kraštovaizdžio vaizdingumas, rekreacinėms reikmėms tinkamas kultūros paveldas, palankios klimatinės sąlygos, didelis akvatorijų tankis, aplinkos ekologinis atsparumas, esamas rekreacinės ir turizmo infrastruktūros išvystymo lygis bei rekreacinio aptarnavimo tradicijos sąlygoja aukštą rekreacijos vystymo lygmenį, kuriame yra visos galimybės plėtoti nacionalinės reikšmės rekreacines sistemas. Trakų rajono savivaldybėje yra prielaidos absoliučiai visų rekreacijos ir turizmo formų ir rūšių plėtojimui:

- pagal organizavimo pobūdį galima rekreacija pasirinktoje vietoje (stacionarus poilsis) ir rekreacija keliaujant (mobilus poilsis);
- pagal rekreacijos tipus galima bendroji rekreacija (poilsis gamtoje) ir specializuota rekreacija (pažintinė, sportinė, pramoginė, verslinė).

Vadovaujantis Trakų rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendiniais, prioritetinės vystytinos rekreacijos rūšys yra šios:

- pažintinė rekreacija;
  - pramoginė rekreacija;
  - poilsis gamtoje.
- Rekomenduotinos vystytinos rekreacijos rūšys:
- verslinė rekreacija;
  - sportinė rekreacija.

Koncepcijos rengimo metu kiekvienai detalizuojamai teritorijai bus nustatomi turistinės/rekreacinės veiklos režimai ir rūšys, detaliam pateikiamas rekreacinio funkcinio prioritetų zonų vertinimas ir režimai.

Ankstesniuose skyriuose analizuojama teritorija buvo detalizuojama įvairiais pjūviais, todėl apibendrinant visą rekreacinių teritorijų esamos būklės analizę galima teigti:

- Vandens išteklių Trakų rajone yra pakankamai turizmo ir poilsio paslaugoms teikti ir joms vystyti. Didžiausią potencialą turi ežeringiausia Trakų ir sraunias upes turinti ir Aukštadvario seniūnija, mažiausiai – Rūdiškių, Paluknio, Senųjų Trakų.
- Želdinių (miškų, miškų parkų ir parkų) bei didžiausią juose galimos vykdyti rekreacijos potencialą turi Trakų rajono pietrytinė dalis – Rūdiškių ir Paluknio seniūnijos.
- Kontrastingiausiu ir smulkios žemėnaudos reljefu pasižymi šiaurinė rajono dalis – Trakų ir Aukštadvario seniūnijos, kuriose įrengta didžioji dalis rajono apžvalgos aikštelių (regyklų).
- Gamtinių ir gydomųjų išteklių gausa rajonas nepasižymi, tačiau išgavus Trakuose mineralinio vandens, galėtų būti išplečiamas svaikatos ir sveikatinimo paslaugų spektras. Tai leistų žymiai sumažinti sezoniškumo įtaką. Svarbiausia – Trakai galėtų pakeisti statusą iš kurortinės vietovės – į kurortą.
- Trakų rajonas labai gausus kultūriniais ištekliais. Didžiausia jų koncentracija Trakų ir Aukštadvario seniūnijose. Kultūros paveldo ir gamtos paveldo išsaugojimui į kurti Trakų istorinis nacionalinis parkas, Aukštadvario regioninis parkas bei Neries regioninis parkas (tik maža dalis Trakų rajone).
- Kultūrinius išteklius Trakų rajone papildo muziejai, platus spektras švenčių pažintinių-educacinių programų. Didžioji dalis jų susikoncentravusi Trakų seniūnijoje. Amatininkystė, tradicinio maisto gamyba, kitų vietos papročių ir tradicijų populiarinimas turėtų būti skatinamas ir plėtojamas kaimo turizmo sodybose visame rajone.
- Kelionių organizavimo paslaugos rajone paplitusios neplačiai, didžioji dalis paslaugų teikėjų susikoncentravusi Trakų seniūnijoje.
- Turistų informavimo paslaugos teikiamos didžiausiuose ir intensyviausiai turistų lankomuose turizmo centruose – Trakuose ir Aukštadvaryje.

- Apgyvandinimo paslaugos koncentruotos Trakų mieste. Rajone plačiai veikia įmonės, teikiančios kaimo turizmo paslaugas.
- Sveikatinimo ir sveikatingumo paslaugos teikiamos tik keliuose objektuose, kurie išsidėstę Trakų seniūnijoje. Iš jų tik dvietose teikiamos reabilitacijos paslaugos.
- Viešojo vežimo infrastruktūra užtikrina susisiekimą su kitais Lietuvos miestais, tačiau ji nėra orientuota į turistus. Rekomenduojama numatyti bent Trakų mieste ir jo apylinkėse viešąjį ekologinį transportą, kurio paslauga būtų koncentruota į turistų bei poilsiautojų poreikius.
- Maitinimo paslaugos daugiausia teikiamos Trakų mieste. Turizmo centruose (Grendavėje, Onuškyje, Rūdiškėse, Paluknyje ir Senuosiuose Trakuose) maitinimo įstaigų nėra.
- Pramogos Trakų rajone teikiamos įvairios, jas teikia didžioji dalis apgyvendinimo paslaugas teikiančių objektų.
- Autoturizmo sąlygos Trakų rajone palankios dėl pakankamai tankaus kelių tinklo. Pagrindiniai rajono keliai jungia jį su kitais didesniais Lietuvos miestais, o svarbiausia – Vilniumi.
- Vandens turizmo galimybės Trakų rajone susijusios su vandens ištekliais ir labiausiai susikoncentravusios Trakų ir Aukštadvario seniūnijose. Didžiausia vandens turizmo infrastruktūros problema – jos trūkumas, kuris šiuo metu Trakų mieste ir jo apylinkėse sprendžiamas.
- Pėsčiųjų ir dviračių takų su visa reikiama infrastruktūra Trakų rajone yra daug mažiau nei viešai siūlomų maršrutų. Dalyje įdomiausių maršrutų įrengus reikiamą infrastruktūrą, užtikrinus reikiamą keliautojų saugumą dviračių ir pėsčiųjų takų skaičius būtų pakankamas. Didžioji dalis dviračių ir pėsčiųjų maršrutų yra ties lankomų objektų santalkomis, t.y Trakų INP ir Aukštadvario RP teritorijose.
- Apžvalgos aikštelių Trakų rajone yra pakankamai, tik šalia dalies jų reikalinga papildoma infrastruktūra patogiam sustojimui, laiko praleidimui. Daugiausia apžvalgos aikštelių (regyklų) Trakų INP teritorijoje.
- Stovyklavietės paslaugų teikėjų rajone nėra daug, tačiau yra kempingas atitinkantis aukštos klasės standartą.
- Trakų rajone yra vienas (Vilkokšnio) ir greitai laiku (2013 spalio mėn.) planuojamas įrengti antras (Akmenos) paplūdimys atitinkantis visus standartus. Kitur poilsiautojai naudojami maudymosi vietomis, ir tik dalyje jų (įskaitant ir paplūdimius) tiriama maudyklų vandens kokybė.

2.7. Esamų turizmo srautų vertinimas ir prognozė. turizmo srautų reguliavimo poreikio vertinimas

Turimais duomenimis Trakų rajone turizmo srautus (lankytojų skaičių) fiksuoja Trakų turizmo informacijos centras (TIC), Trakų istorinis muziejus, lankytojų monitoringą atlieka Aukštadvario regioninio parko direkcija.

Turizmo srautų vertinimas bei prognozė atliekami pagal oficialius žinomus duomenis. Oficialiai patekiami duomenys nėra tikslūs (apklausose dalyvauja labai maža dalis turistų ar apklausos organizuojamos periodiškai) ir neviseškai reprezentuoja viso Trakų rajono turistų srautus. Tačiau duomenys pakankamai atspindi turistų srautų pasiskirstymą metų laikotarpyje ir bendrą turistų srauto kitimą skirtingais metais.

Apklausą planuojama atlikti turistinio sezono metu, atšilus orams ir pradėjus didėti turistų srautui.

Remiantis Trakų TIC pateikiama informacija turistų srautas nuo 2010 m. išaugo beveik 2 kartus. Pastebimas žymus turistų srauto padidėjimas šiltuoju metų laiku, ypač IV ketvirtį. Tai paaiškinama tuo, kad didžioji dalis turistų poilsiauja ir vyksta į turistines keliones būtent šiltais mėnesiais. Taip pat didelę įtaką turi vandens pramogos ir poilsis prie vandens telkinių, kurio laikotarpis apima šiltąjį metų laiką.

Kaip skelbiama Trakų TIC internetinėje svetainėje, kad dėl nuoseklios, daug metų vykdomos rinkodaros Lietuvos ir užsienio turizmo rinkose, lankytojų skaičius TIC-e ir Trakuose kasmet auga. Trakų turizmo produktų augimas sietinas su Lietuvos pirmininkavimu Europos Taryboje 2013 metais.

Atsižvelgiant į aukščiau pateiktas prielaidas suprantama, kad sezoniškumo išvengti neįmanoma, tačiau jį mažinti ne tik galima, bet ir būtina. Tam būtina plėtoti tokias pramogas ir programas (pvz., edukacines), kuriomis galima mėgautis nepriklausomai nuo metų laiko. Taip pat būtina stiprinti žiemos pramogas.

Remiantis Trakų TIC informacija, galima matyti pagrindines tendencijas:

- Vis daugiau Lietuvos turistų savo poilsį planuoja iš anksto, naudojasi gaunama informacija iš naujienlaiškių ir interneto svetainės.
- Dėl kasmet nuosekliai vykdomos turizmo rinkodaros užsienio rinkose, turistų skaičius iš šių šalių nuolat auga.
- Lietuvos turistai Trakuose ilsisi neilgai, juos domina tuo metu vykstantys renginiai, aktyvus poilsis, šeimų poilsis ir su tuo susijusios pramogos.
- Užsienio turistai Trakuose poilsiauja trumpai, dauguma atvyksta vienai dienai be nakvynės, arba 1-2 nakvynėms.
- Užsieniečius Trakuose domina kultūrinis ir kulinarinis paveldas, renginiai, iškylos laivais, turistiniai maršrutai, dviračių nuoma, kitos aktyvios pramogos.
- Vis mažiau lėšų turistai skiria ne būtiniausioms išlaidoms, tačiau nakvynei renkasi aukštesnio lygio apgyvendinimo įstaigas. Vis mažiau turistų nori gyventi su bendrais sanitariniais patogumais keliems kambariams.

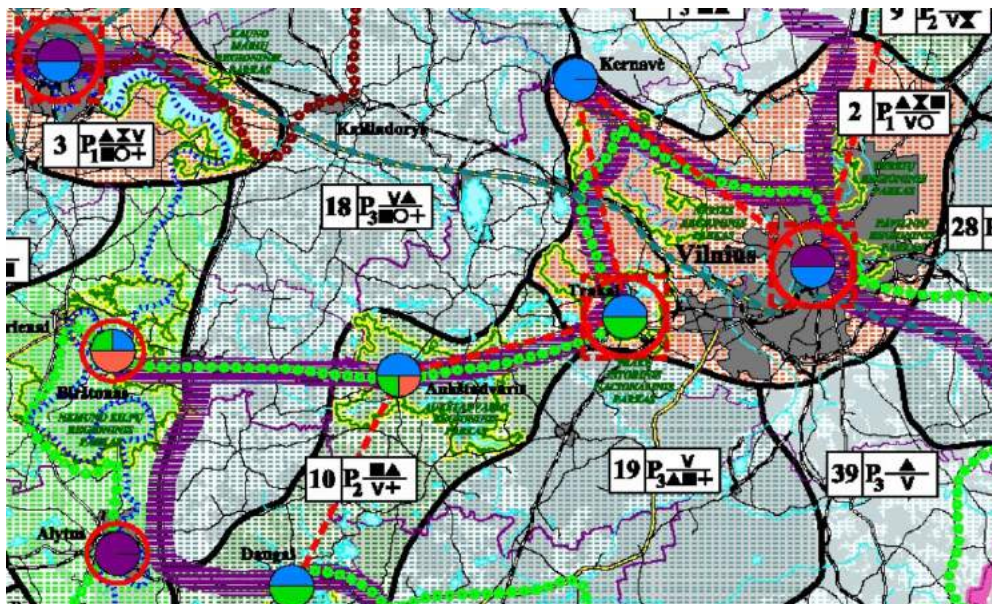
2.8. Institucinių sąlygų turizmo ir rekreacinei plėtrai analizė ir vertinimas

Rengiant „Trakų rajono savivaldybės rekreacijos, turizmo ir poilsio kompleksų išdėstymo specialųjį planą“ buvo išanalizuoti ir įvertinti šie planuojamoje teritorijoje galiojantys teritorijų planavimo dokumentai bei kituose strateginiuose dokumentuose atspindintys institucinės sąlygos:

- *LR teritorijos bendrasis planas (patvirtintas LR Seimo 2002-10-29 nutarimu Nr. IX-1154). Pagal Lietuvos Respublikos bendrąjį plano (BP) rekreacijos plėtros perspektyvas, Trakų rajonas patenka į įvairaus potencialo rekreacinį arealą - nuo labai didelio (Trakai) ir didelio (Aukštadvaris) iki vyraujančio gana mažo didžiojoje rajono dalyje. Gydamosios (sanatorinės) rekreacijos plėtojimo tikslu LR BP yra numatoma išplėsti kurortinių vietovių tinklą įtraukiant į jį vietas, turinčias šiam tikslui didelį gamtinių kurortinių išteklių potencialą į kuri patenka Aukštadvaris.*

Svarbiausias Trakų rajono turizmo plėtrai yra Trakų miestą dengiantis didelį potencialą turintis rekreacijos arealas Nr.2. Šio arealo rekreacijos perspektyvinės plėtros lygmuo yra P1, t.y. aukščiausias (nacionalinės reikšmės rekreacijos sistemos). Aukštadvario regionas patenka į rekreacijos arealą Nr.10. Šio arealo rekreacijos perspektyvinės plėtros lygmuo yra P2, t.y. vidutinis (regioninės reikšmės rekreacijos sistemos). Likusi Trakų rajono dalis patenka į perspektyvinės plėtros lygmenį P3, t.y. žemiausią perspektyvinės plėtros lygmenį, kur kuriamos lokalinės reikšmės rekreacinės sistemos bei pavieniai rekreaciniai objektai.

Trakų rajono teritoriją kerta rekomenduojamas nacionalinis reprezentacinis kultūrinio turizmo maršrutas – „Lietuvos istorijos ir kultūros vėrinys“ (pažymėtas violetine linija), regioninis gamtinio ir kultūrinio pobūdžio valstybinių parkų žiedas „Dzūkijos parkų žiedas“ (pažymėtas žalių apskritimų linija), Eurovelo sistemos trasų koridorius „Rytų Europos takas“ (Nr. 11) (pažymėta raudona punktyrine linija).

2. pav. Fragmentas iš LR teritorijos bendrojo plano

SUTARTINIAI ŽENKLAI IR ŽYMĖJIMAI

- *Trakų rajono savivaldybės bendrasis planas.* Trakų rajono savivaldybė priskirtina labai didelio potencialo rekreacinėms teritorijoms, kurioms yra būtina tradicinio naudojimo krypčių konversija, o prioritetą privalo būti teikiamas rekreacijai, todėl esminis turizmo plėtros tikslas, Trakų rajono savivaldybės bendrajame plane, sprendinių įgyvendinimo laikotarpiui (2007 – 2017 m.) yra lankytojų ir turistų aptarnavimo infrastruktūros kūrimas bei su turizmu susijusių ūkio šakų skatinimas. Išskiriami šie pagrindiniai turizmo infrastruktūros teritorinio tinklo plėtros sprendiniai: didinti Aukštadvario ir Paluknio turistinių patrauklumą; skatinti turizmo paslaugų plėtrą ir įvairovę visoje savivaldybėje; ypatingą dėmesį skirti kaimo turizmo plėtrai; vandens telkinių pritaikymas rekreacijos tikslams; skatinti kultūrinį turizmą.

Trakų rajono savivaldybės bendrojo plano sprendiniais bus remiamasi rengiant šį specialųjį planą, tačiau taip pat bus atsižvelgta į pasikeitusią situaciją, kurią įtakojo naujų turizmo veiklų vystančių objektų atsiradimas ir plėtimasis bei dalies objektų išnykimas.

- *Trakų miesto bendrasis planas.* Trakų miesto bendrajame plane yra išskirti šie turizmo sektoriaus plėtros sprendiniai:

1. Didinti investicijas į turizmo infrastruktūros plėtrą, gerinant turizmo paslaugų kokybę, plečiant turizmo paslaugų asortimentą.
2. Trakuose kurti ir populiarinti tradicinius amatus, kurie galėtų tapti užsienio turizmo traukos elementu.
3. Skatinti apgyvendinimo paslaugų augimą Trakų mieste.
4. Ypatingą dėmesį skirti dviračių ir pėsčiųjų turizmui: informacinės sistemos sukūrimas, sustojimo vietų įrengimas ir atnaujinimas, informacinių terminalų įrengimas Trakuose.
5. Didelį dėmesį miesto teritorijoje reikėtų skirti pažintinio turizmo plėtrai ir vystymui, nes ši rekreacijos forma vaidina svarbiausią vaidmenį stiprinant vietos tautinį identitetą ir reprezentuoja miestą respublikiniu ir tarptautiniu mastu. Tam būtinas racionalus esamų gamtinių ir kultūrinių išteklių panaudojimas.
6. Esamose rekreacinėse teritorijose skatinti viešojo maitinimo, prekybos ir kitų turizmo sferai būtinų ekonominių veiklų objektų kūrimąsi.
7. Skatinti mažų komercijos ir prekybos objektų kūrimąsi pagrindinėse turizmo traukos zonose (šalia labiausiai lankomų objektų).

- *Trakų istorinio nacionalinio parko planavimo schema.* Pagal Trakų istorinio nacionalinio parko planavimo schemas sprendinius rekreacija, turizmas gali būti plėtojami su apribojimais Rekreacinio prioriteto zonoje, kurią sudaro:

1. Miško parko teritorijos (Trakų – Totoriškių, Rėkalnio, Varnikų – Lukos, Varnikų – Skaisčio, Žydiškių, Kudrionių, Jovariškių, Babriškių).
2. Rekreacinės akvatorijos (Skaisčio, Lukos, Totoriškių, Gilušio, Babruko, Bitiškių ežerai).
3. Rekreacijos įstaigų teritorijos. Šios teritorijos buvo nustatytos su tikslu – statyti rekreacijos įstaigas, jų aplinką pritaikyti poilsiaavimui ir naudoti poilsiautojų apgyvendinimui ir aptarnavimui.

- *Aukštadvario regioninio parko tvarkymo planas.* Ypatingas dėmesys buvo skirtas Rekreacinio naudojimo sistemos brėžiniui. Vadovaujantis Aukštadvario regioninio parko tvarkymo planu prioritetinėmis rekreacijos rūšimis Aukštadvario regioniniame parke laikomas pažintinis turizmas ir bendrasis poilsiaavimas. Pagrindiniai Aukštadvario regioninio parko rekreaciniai ištekliai susitelkę trijuose arealuose: Aukštadvario, Strėvos, Vilkokšnio. Šie arealai rekreacijos organizavimo ir rekreacinės infrastruktūros plėtros požiūriu laikomi prioritetiniais. Specialiajame numatyti pagrindiniai plėtros prioritetai bus išlaikomi.

- *Neries regioninio parko tvarkymo reglamentas.* Prioritetinėmis rekreacijos kryptimis Neries regioniniame parke laikomas pažintinis turizmas ir bendrasis poilsavimas. Didžiąją dalį Trakų r. savivaldybėje sudaro Saidės hidrografinis draustinis (išsaugoti unikalų Saidės upelį, jo šlaitus ir santaką su Nerimi, Stirnių piliakalnį) ir Semeniukų zoologinis draustinis (išsaugoti retos žinduolių rūšies didžiųjų miegapelių ir apyrečių lazdyninių miegapelių natūralias buveines).

Rekreacinio prioriteto zona – teritorijos prie Saidžių kaimo abipus Neries, Panerių miško dalis. Šios teritorijos skiriamos ekstensyviai ir intensyviai rekreaciniam naudojimui reglamentuojant tam tikrą rekreacinę infrastruktūrą ir želdynų formavimą, kad būtų sukurta ir palaikoma atitinkama rekreacinė aplinka.

- *Nacionalinių vandens turizmo trasų specialusis planas.* Šiame plane yra numatytos 8 trasos, kurių viena – Merkio ir Ūlos nacionalinė vandens turizmo trasa praeina pro pietrytinę Trakų rajono ribą ir kita – Neries (su Vokės žemupiu nuo Grigiškių) trasos dalis praeina šiaurės rytine Trakų rajono riba. Vadovaujantis Nacionalinių vandens turizmo trasų specialiojo plano sprendiniais, prie nacionalinių vandens turizmo trasų numatoma įrengti viešąją turizmo infrastruktūrą – kempingus, stovyklavietes, poilsivietes, atokvėpio vietas, automobilių stovėjimo vietas ir prieplaukas.

3. pav. Fragmentas iš Nacionalinių vandens turizmo trasų specialiojo plano

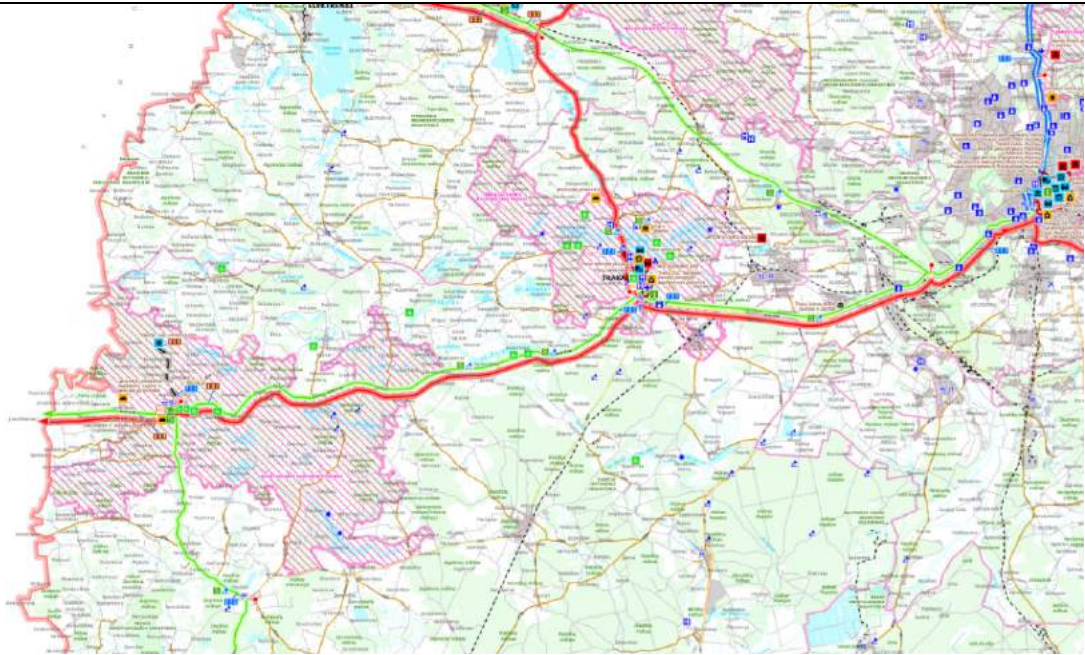
- *Nacionalinių autoturizmo trasų specialusis planas.* Čia numatyta, kad Trakų rajoną kerta kelių trasos:

1. Jono Pauliaus II piligrimų kelias (Marijampolė – Pivašiūnai – Trakai – Vilnius – Kaunas – Šiluva – Tytuvėnai – Žemaičių Kalvarija – Kryžių kalnas) schemoje pažymėtas žalia linija;
2. Keturių sostinių kelias (Medininkai – Vilnius – Trakai – Kernavė – Kaunas) schemoje pažymėtas raudona linija.

Atkreiptinas dėmesys, kad šis specialusis planas nėra patvirtintas, tačiau jo sprendiniai neigiamai neįtakoja rengiamo specialiojo plano.

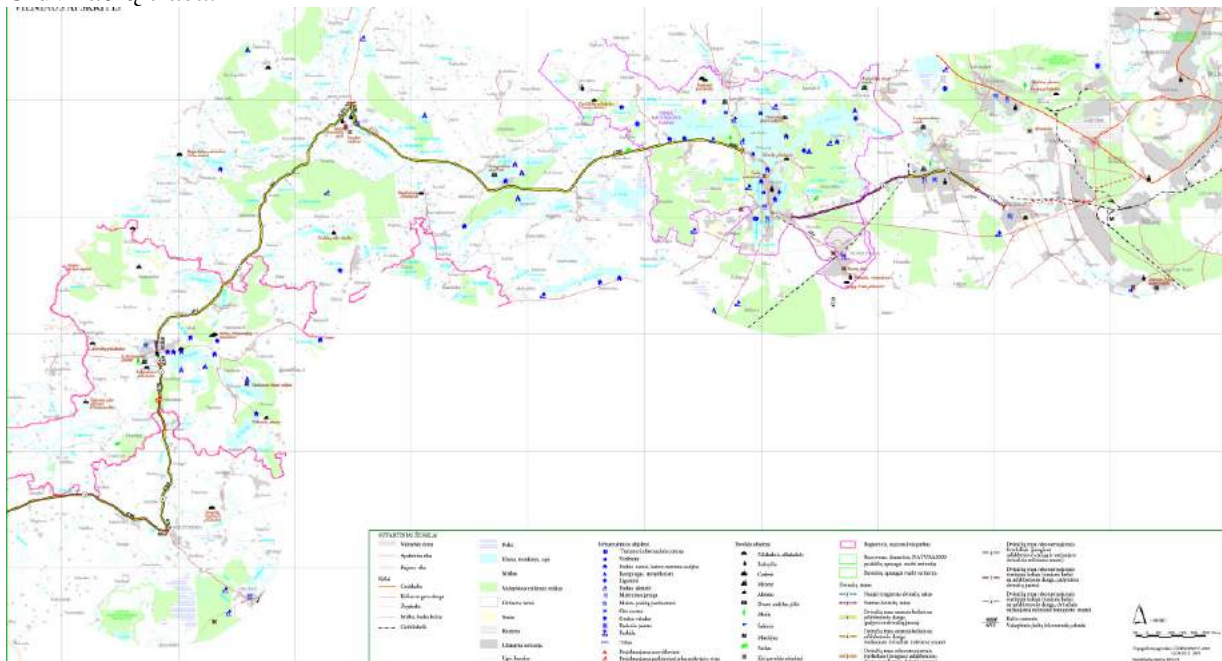

TRAKŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS REKREACIJOS, TURIZMO IR POILSIO KOMPLEKSŲ IŠDĖSTYMO SPECIALUSIS PLANAS

4. pav. Fragmentas iš Nacionalinių autoturizmo trasų specialiojo plano

- Nacionalinių dviračių turizmo trasų specialusis planas. Šiame plane numatyta, kad Trakų rajoną kerta dviračių trasos: tarptautinė Eurovelo Nr.11, nacionalinės - Keturių Sostinių žiedas, T3 dviračių trasa.

5. pav. Fragmentas iš Nacionalinių dviračių turizmo trasų specialiojo plano

Nacionalinių dviračių turizmo trasų specialusis planas taip pat nėra patvirtintas, todėl jo sprendiniais rengiant Trakų rajono savivaldybės rekreacijos, turizmo ir sporto kompleksų išdėstymo specialųjį planą bus vadovojamasi tiek, kiek tai neprieštarus kitiems planuojamoje teritorijoje galiojantiems teritorijų planavimo dokumentams.

- Trakų rajono savivaldybės 2008-2015 metų strateginio plėtros plano įgyvendinimo programa (patvirtinta Trakų rajono savivaldybės tarybos 2009 m. sausio 29 d. sprendimu Nr. S1-14). Trakų rajonas – reprezentacinis Lietuvos rajonas užsieniečiams, atvykstantiems

dalykiniais reikalais į Vilnių, taip pat turistams. Čia pristatoma Lietuvos istorija ir kultūra, restauruoti dvarai, rūmai, seni parkai, vienuolynai, bažnyčios. Šie nekilnojamojo kultūros paveldo objektai traukia gyvą istoriją ir kultūrą – juose nuolat vyksta kultūros ir istorijos renginiai. Rajone yra išplėta paslaugų infrastruktūra, yra tarptautinio lygmens konferencijų centrai (galintys priimti 1000 ir daugiau dalyvių), viešbučiai, maitinimo įstaigos, golfo ir teniso aikštynai, sporto salės, vandens ir oro aktyvaus poilsio pramogos.

Trakų rajono savivaldybės 2008-2015 metų plėtros strategijoje pirmuoju prioritetu yra išskirta: Rajono istorinio – kultūrinio ir rekreacinio potencialo didinimas.

Pirmasis prioritetas lemia ir kitų prioritetų įgyvendinimą. Pirmojo prioriteto įgyvendinimo pagrindu yra Trakų rajono **traukos centrų tinklas**. Traukos centrų tinklas – tai unikalios kraštovaizdžio, kultūrinio, istorinio, paveldo ar reakcinio požiūriu vietos, kurioms yra kuriama individuali infrastruktūra, būtina turizmui ir rekreacijai plėtoti, panaudojant kiekvieno iš traukos centrų unikalumą.

Taip pat yra kuriama bendra infrastruktūra, apjungianti šiuos traukos centrus ir taip pagerinanti šių centrų susisiekimą, skatinanti turistus ir poilsiautojus lankyti ne tik Trakų miestą, bet ir kitus Trakų rajono savivaldybės traukos centrus. Trakų rajono traukos centrų tinklą sudaro šios seniūnijos: **Paluknys, Senieji Trakai, Lentvaris, Trakai, Aukštadvaris, Onuškis, Grendavė**.

Strategijoje numatyti pirmojo prioriteto tikslai:

1. tikslas. Pritaikyti materialaus kultūros paveldo objektus ir gamtos išteklius lankymui.
2. tikslas. Skatinti lankytojų domėjimąsi, suteikti žinių apie rajono istorinę, kultūrinę ir gamtinę tapatybę.
3. tikslas. Pritraukti į Trakų rajoną besidominčius Lietuvos kultūra ir istorija, aktyviu poilsiu gamtoje ir renginių organizavimo galimybėmis.

- *Trakų rajono savivaldybės gyvenamųjų namų ar kitos paskirties pastatų ir statinių išdėstymo specialusis planas.* Šiuo specialiuoju planu buvo detalizuojamos teritorijos kuriose vadovaujantis Trakų rajono savivaldybės teritorijos bendruoju planu, galima gyvenamųjų ar kitos paskirties pastatų ir statinių statybą nekeičiant bendrajame plane nustatytų reglamentų. Šiame plane Trakų rajonas suskirstytas į 4 funkcinio prioriteto urbanistinės plėtros zonas: gyvenamojo, pramonės, verslo ir paslaugų, rekreacinės. Sprendinių specialiojo plano pagrindiniame brėžinyje pažymėtos teritorijos, kuriose gali būti vykdoma rekreacinė veikla, tačiau nėra detalizuotos rekreacinės veiklos kryptys ir apimtys. Rekreacinių teritorijų veiklos kryptys, priemonės ir reglamentai bus detalizuojami Trakų rajono savivaldybės rekreacijos, turizmo ir poilsio kompleksų išdėstymo specialiojo plano sprendiniuose, kurie neprieštaraus Trakų rajono bendrajam planui.

Vertinant institucines sąlygas turizmo ir rekreacinei plėtrai šio specialaus plano Esamos būklės studijoje buvo susidurta su akivaizdžiais teritorijų planavimo sistemos trūkumais, kurie ilgainiui sąlygojo nesutarimus tarp institucijų didžiausiame Trakų rajono rekreacinio potencialo traukos centre – Trakuose. Atliekant auditą Nacionalinės turizmo plėtros programos vykdymui, Trakų istorinio nacionalinio parko, apimančio didelę Trakų rajono savivaldybės teritorijos dalį, direkcijos nesutarimai su savivaldybės administracija įvardyti lėtos turizmo plėtros Trakų rajone priežastimi (LR Valstybinio audito ataskaita, 2006). Per pastaruosius septynerius metus situacija nepakito, todėl realius sprendinius turizmo plėtrai Trakų rajone vis dar supa painių rengiamų planų, strategijų procedūrų virtinė, dažnai neįgaunanti juridinio statuso. Tokiu būdu ši situacija neigiamai sąlygoja ir stabdo turizmo plėtrą Trakų rajone.

3. KONCEPCIJA

Vienas iš rekreacijos, turizmo ir poilsio kompleksų išdėstymo specialiojo teritorijų planavimo dokumento rengimo etapų yra koncepcijos rengimo stadija, kurios metu yra nustatomi Trakų rajono savivaldybės planuojamų teritorijų erdvinio vystymo principai ir prioritetai.

Turizmo ir rekreacijos plėtros koncepcijos rengimo tikslas – siekis racionaliai naudoti, atkurti ir gausinti planuojamos teritorijos rekreacinius išteklius ir tenkinti visuomenės turizmo ir rekreacijos poreikius, pagerinti ar išlaikyti teritorijos ekonominę, socialinę būklę.

Specialiojo plano koncepcijos rengimo metu yra nustatomi turizmo ir rekreacijos plėtros prioritetai bei rekreacinių teritorijų tvarkymo principai, apibrėžiama viešosios turizmo infrastruktūros tinklo struktūra, nustatomas rekreacinių teritorijų ir kitų teritorijų, reikalingų rekreacinės infrastruktūros plėtrai, poreikis, įvardijami plėtotini turizmo centrai, kurortinės vietovės (vietovės, turinčios gausius rekreacinius išteklius) ir potencialios poilsiaviečių (vasarnamių) statybos zonos, nustatomi viešosios turizmo infrastruktūros plėtros prioritetai, parengiami turizmo išteklių naudojimo principai, formuluojami uždaviniai įvardytoms plėtros kryptims ir rekreacinių teritorijų tvarkymui įgyvendinti bei problemos spręsti.

Koncepcijos rengimo metu siūlomos trys turizmo ir rekreacijos vystymo Trakų rajone alternatyvos. Rengėjų nuomone efektyviausiai leisianti išnaudoti viso rajono rekreacinį potencialą, nepažeidžiant saugomose teritorijose nustatytų veiklos apribojimų ir užtikrinant gamtos ir kultūros paveldo išsaugojimą, taip pat labiausiai atitinkanti specialiojo plano rengimo tikslą ir uždavinius yra antroji alternatyva.

3.1. Koncepcijos alternatyvos

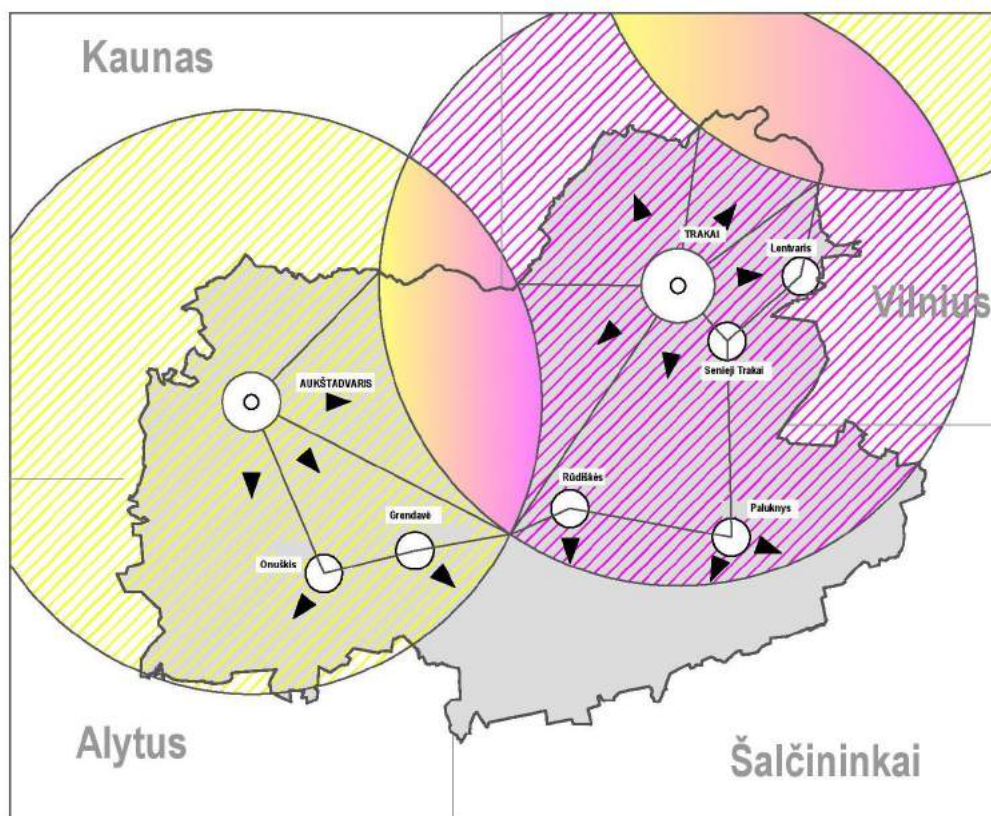
Trakų rajono savivaldybės rekreacijos, turizmo ir poilsio kompleksų išdėstymo specialiuoju planu siekiama numatyti rekreacinės infrastruktūros bei turizmo paslaugų objektų plėtojimo bendrąją koncepciją. Esamos būklės etapas leido įvertinti bendrą rekreacinį Trakų rajono vystymo potencialą, galimus rekreacinius poreikius, kurių pagrindu koncepcijos rengimo etape nustatoma Trakų rajono teritorijos rekreacinio naudojimo koncepcija: vystymo kryptys, leidžiančios vystyti žemesnio lygmens rekreacines teritorijas, detalizuoti rekreacinio funkcinio prioriteto zonas bei specializuoti numatytus turizmo centrus (kurortinė teritorija, kurortas), numatyti galimų turistinių trasų sistemą Trakų rajono lygiu, rekreacinių išteklių apsaugos ir naudojimo kryptis. Planavimo organizatoriui pateikiamos kelios Trakų rajono bendros rekreacinės sistemos vystymo kryptys, įvertinama galimybė jas įgyvendinti bei parenkama ir siūloma racionaliausiai taikytina rekreacinės sistemos vystymo kryptis.

Trakų rajono savivaldybės rekreacijos, turizmo ir poilsio kompleksų išdėstymo specialiajame plane yra nagrinėjamos trys koncepcijų alternatyvos: **Koncentruotos plėtros koncepcija**, **Aktyvios plėtros koncepcija** ir **Saugomų teritorijų rekreacinio gyvybingumo koncepcija**.

Koncentruotos plėtros koncepcija. Centrinės rajono rekreacinių paslaugų ašies Trakai – Aukštadvaris ir ją palaikančios infrastruktūros tobulinimas: restauravimas, sutvarkymas ir materialijų kultūros paveldo, istorinių ir rekreacijos vietovių pritaikymas lankymui. Kūrimas naujų ir plėtojimas esamų turizmo paslaugų ir rinkų, remiantis gamtiniais, kultūriniais, istoriniais ir socialiniais turistus priimančiais pagrindiniais Trakų rajono traukos centrais (žr. Koncentruotos plėtros koncepcijos schema.).

Priimta koncentruotos plėtros koncepcija neleis išnaudoti viso rajono rekreacinio potencialo. Daugumai rekreacinių teritorijų taip ir nebūtų lemta išsivystyti, todėl Trakų rajone nebus atkurti ir gausinami rekreaciniai išteklių, kurie netenkins visuomenės turizmo ir rekreacijos poreikių.

7 pav. Aktyvios plėtros koncepcijos schema

Atsižvelgiant į identifikuotus aktyvios plėtros alternatyvos privalumus, rengėjų nuomone ši alternatyva yra tinkamiausia, nes leistų efektyviau išnaudoti visą rajono rekreacinį potencialą. Šios koncepcijos įgyvendinimas nepažeistų teritorijoje galiojančių Aukštadvario regioninio, Trakų istorinio nacionalinio, Neries regioninio parkų teritorijose ir kitose saugomose teritorijose galiojančių veiklos apribojimų. Aktyvios plėtros koncepcija užtikrintų esamų gamtos ir kultūros vertybių išsaugojimą ir bendrą viso rajono turizmo bei rekreacinio tinklo sistemos atsiradimą ir jos vystymą.

Saugomų teritorijų rekreacinio gyvybingumo koncepcija. Vertinant institucines sąlygas turizmo ir rekreacinei plėtrai šio specialaus plano Esamos būklės stadijoje buvo susidurta su akivaizdžiais teritorijų planavimo sistemos trūkumais, kurie ilgainiui sąlygojo nesutarimus tarp institucijų didžiausiame Trakų rajono rekreacinio potencialo traukos centre – Trakuose. Atliekant auditą Nacionalinės turizmo plėtros programos vykdymui, Trakų istorinio nacionalinio parko, apimančio didelę Trakų rajono savivaldybės teritorijos dalį, direktijos nesutarimai su savivaldybės administracija įvardyti lėtos turizmo plėtros Trakų rajone priežastimi (LR Valstybinio audito ataskaita, 2006). Per pastaruosius septynerius metus situacija nepakito, todėl realius sprendinius turizmo plėtrai Trakų rajone vis dar supa paini rengiamų planų, strategijų procedūrų virtinė, dažnai neįgaunanti juridinio statuso. Tokiu būdu ši situacija neigiamai sąlygoja ir stabdo turizmo plėtrą Trakų rajone.

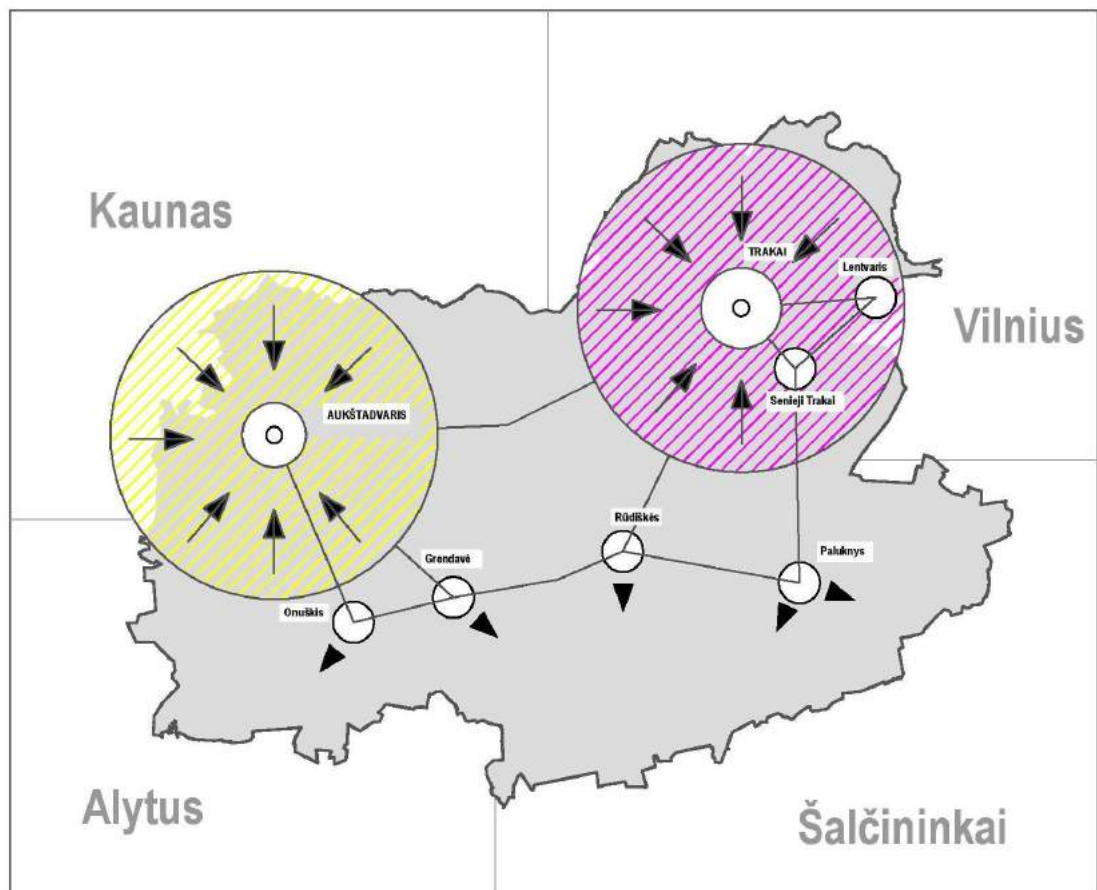
LR Seime per 2007-2010 m. įregistruoti ir yra svarstomi keli LR Saugomų teritorijų įstatymo alternatyvūs pakeitimo projektai, kuriuose numatoma nauja šio įstatymo redakcija. Šie projektai inicijuoti dėl teigiamo įstatymo tobulinimo, nes neracionaliai reglamentuoja veiklą saugomose teritorijose, nepakankamai aiškiai apibrėžia žemės savininkų ir valdytojų teises ir kitus aspektus. Inicijuotam įstatymo projektui parengti pritarė Seimo valdyba. Atsižvelgiant į numatomus projekto uždavinius, kuriuose yra numatoma teritorinės gamtos saugos sistemoje nuo saugomų teritorijų atskirti ekologinės apsaugos zonas, t. y. tokias teritorinės gamtos saugos

formas, kurios savo esme labiau panašios į aplinkosauginę veiklos standartą (pvz. ūkio objektų sanitarinės apsaugos zonos) nei į saugomas teritorijas, skirtas konkrečiai gamtos ar kultūros vertybei apsaugoti, tuo būdu išvengiant tokioms teritorijoms taikytino per griežto veiklos reglamentavimo, kai jos laikomos saugomomis teritorijomis, ir užtikrinant tikslesnę saugomų teritorijų apskaitą. Tokiu būdu būtų sudaromos sąlygos lanksčiau taikyti ūkinės veiklos ribojimus saugomose teritorijose ir ekologinėse apsaugos zonose, atsižvelgiant į tokių teritorijų steigimo (ar nustatymo) tikslus, svarbą, jose esamas saugomas vertybes ir žemės savininkų, valdytojų ar vietos gyventojų interesus. Be to, uždaviniais numatyta, įtraukti į apsaugos ir tvarkymo organizavimą ir su tuo susijusių sprendimų priėmimą vietos bendruomenes.

Rengiamo projekto pagrindu ir vietos bendruomenės noru yra formuojama trečioji koncepcija (žr. Saugomų teritorijų rekreacinio gyvybingumo koncepcijos schema).

Šioje koncepcijoje būtų daroma prielaida, kad daugiau ūkininkų prisidės prie saugomų teritorijų gyvybingumo, tradicinio kultūrinio kraštovaizdžio, etninės kultūros, tradicinių amatų išsaugojimo ir atgaivinimo bei puoselėjimo. Šia koncepcija būtų numatoma žymiai daugiau galimybių statyti įvairius statinius, įskaitant ūkininkų sodybas didelę gamtosauginę vertę turinčiose saugomose teritorijose, tačiau tik tuo atveju, jei būtų užtikrinta teisinė bazė, apsauganti nuo piktnaudžiavimo sudarytomis sąlygomis.

Atsižvelgiant į žemiau esančioje lentelėje pateiktus Saugomų teritorijų rekreacinio gyvybingumo koncepcijos trūkumus, toliau ši koncepcijos alternatyva nėra detalizuojama.

8 pav. Saugomų teritorijų rekreacinio gyvybingumo koncepcijos schema

Rengiant Trakų rajono savivaldybės rekreacijos, turizmo ir poilsio kompleksų išdėstymo specialųjį planą ir siekiant parinkti racionaliausią sprendinių alternatyvą, žemiau esančioje lentelėje aprašomi trijų koncepcijų privalumai ir trūkumai.

3. lentelė. Konceptijų palyginimas

Konceptija	Privalumai	Trūkumai
I. Koncentruotos plėtros koncepcija	Koncentruotos plėtros koncepcija sustiprintų centrinę Trakų rajono rekreacinę paslaugų ašį Trakai – Aukštadvaris bei ją palaikančią infrastruktūrą.	Priimta koncentruotos plėtros koncepcija neleis išnaudoti viso rajono rekreacinio potencialo. Daugumai rekreacinių teritorijų taip ir nebūtų lemta išsivystyti, todėl Trakų rajone nebus atkurti ir gausinami rekreaciniai išteklių, kurie netenkins visuomenės turizmo ir rekreacijos poreikių.
II. Aktyvios plėtros koncepcija	Priimta aktyvios plėtros koncepcija leis efektyviau išnaudoti visą rajono rekreacinį potencialą. Šios koncepcijos įgyvendinimas nepažeis teritorijoje galiojančių Aukštadvario regioninio, Trakų istorinio nacionalinio, Neries regioninio parkų teritorijose ir kitose saugomose teritorijose galiojančių veiklos apribojimų. Aktyvios plėtros koncepcija užtikrins esamų gamtos ir kultūros vertybių išsaugojimą.	Didelis investicinių poreikis. Kiltų sunkumų nustatant turizmo ir rekreacijos plėtros prioritetus rajono traukos centrams.
III. Saugomų teritorijų rekreacinio gyvybingumo koncepcija	Rajono gyventojams bei verslininkams gerėtų sąlygos prisidėti prie saugomų teritorijų gyvybingumo, tradicinio kultūrinio kraštovaizdžio, etninės kultūros, tradicinių amatų išsaugojimo ir atgaivinimo bei puoselėjimo. Sudaromos sąlygos statyti įvairius statinius, įskaitant ūkininkų sodybas didelę gamtosauginę vertę turinčiose saugomose teritorijose. Ši koncepcija teigiamai sąlygotų ir skatintų turizmo plėtrą Trakų rajone.	Šiuo metu veikiančios teisinės bazės pagrindas neleidžia formuoti šios koncepcijos. Dėl galimo piktnaudžiavimo sudarytomis sąlygomis, kiltų grėsmė gamtos ir kultūros paveldo vertybių išsaugojimui bei kraštovaizdžio ekologiškai pusiausvyrai. Priimta koncepcija sudarytų prielaidas turizmo ir rekreacinei plėtrai koncentruotis didžiuosiuose rajono turizmo centruose, kas stabdytų viso rajono rekreacinio potencialo išnaudojimą ir sąlygotų netolygų turizmo centrų tinklo vystymą.

3.2. Konceptijos uždaviniai

Aktyvios plėtros koncepcija, rengiama vadovaujantis Turizmo ir rekreacijos schemų ir planų (projektų) rengimo taisyklėmis (*Žin.*, 2004, Nr. 103-3814). Specialiajame plane iškeliami tokie uždaviniai:

1. Nustatomos turizmo ir rekreacijos plėtros prioritetai bei rekreacinių teritorijų tvarkymo principai, apibrėžiama viešosios turizmo infrastruktūros tinklo struktūra, siekiant racionaliai naudoti, atkurti ir gausinti planuojamos teritorijos rekreacinius išteklius ir tenkinti visuomenės turizmo ir rekreacijos poreikius, pagerinti ar išlaikyti teritorijos ekonominę, socialinę ir ekologinę būklę.
2. Nustatomas rekreacinių teritorijų ir kitų teritorijų, reikalingų rekreacinės infrastruktūros plėtrai, poreikis.
3. Įvardijami plėtotini turizmo centrai, kurortinės vietovės (vietovės, turinčios gausius rekreacinius išteklius) ir potencialios poilsiaviečių (vasarnamių) statybos zonos.
4. Nustatomi viešosios turizmo infrastruktūros plėtros prioritetai.
5. Parengiami turizmo išteklių naudojimo principai.
6. Formuluojami uždaviniai įvardytoms plėtros kryptims ir rekreacinių teritorijų tvarkymui įgyvendinti bei problemos spęsti.

3.3. Turizmo ir rekreacijos plėtros prioritetai bei rekreacinių teritorijų tvarkymo principai

Trakų rajono savivaldybės rekreacijos, turizmo ir poilsio kompleksų išdėstymo specialusis planas rengiamas vadovaujantis Trakų rajono bendrojo plano sprendiniais. Aktyvios plėtros koncepcijoje teritorijos suskirstytos į rekreacijos perspektyvinės plėtros lygmenis:

- P₁** – aukščiausias lygmuo (plėtojamos nacionalinės reikšmės rekreacijos sistemos);
- P₂** – vidutinis lygmuo (plėtojamos regioninės reikšmės rekreacijos sistemos);
- P₃** – žemiausias lygmuo (plėtojamos lokalinės reikšmės rekreacijos sistemos ir pavieniai objektai).

4. lentelė. Rekreacinės teritorijos pagal rekreacijos perspektyvinės plėtros lygmenis

Teritorijų apibūdinimas	
Prioritetinė plėtra	
P₁	Pirmojo prioriteto zona sudaro 20951 ha Trakų rajono ploto. Ši teritorija apima Trakų istorinį nacionalinį parką, Neries regioninį parką, Trakų kurortinę teritoriją, Trakų, Senųjų Trakų ir Lentvario seniūnijas.
P₂	Antrojo prioriteto zona sudaro 43387 ha Trakų rajono ploto. Ši teritorija apima Aukštadvario regioninio parko buferines apsaugos zonas, Trakų, Aukštadvario, Onuškio, Grendavės ir Rūdiškių seniūnijas.
P₃	Trečiojo prioriteto zona sudaro 56382 ha Trakų rajono ploto. Ši teritorija apima Trakų, Senųjų Trakų, Aukštadvario, Onuškio, Grendavės, Rūdiškių ir Paluknio seniūnijas.
Plėtros pozonis	Teritorijos apibūdinimas
P ₁₋₁	Teritorijos apibūdinimas
	Pirmo prioriteto pozonis. Trakų kurortinė teritorija ir Trakų istorinis nacionalinis parkas (toliau TINP). Šioje teritorijoje turizmo ir rekreacijos plėtros prioritetas – istorinis-kultūrinis, pažintinis trumpalaikis ir sveikatinimo turizmas.
	Esama turizmo infrastruktūros tinklo struktūra
	Šioje teritorijoje gausu traukos objektų: kaimo turizmo sodybų, maitinimo įstaigų (restoranų, kavinių, barų), viešbučių, svečių namų, pramogų, poilsio ir verslo kompleksų, SPA centrai, VRM medicinos reabilitacijos centras ir kt. Teritorijoje yra 4 žvaigždučių kempingas, stovyklavietė, gausu turizmo ir rekreacijos išteklių. Šiuo metu teritorijoje trūksta pėsčiųjų ir dviračių takų infrastruktūros, automobilių stovėjimo aikštelių, viešųjų tualetų.
	Teritorijos apibūdinimas
	Pirmo prioriteto pozonis. Neries regioninis parkas. Šioje teritorijoje turizmo ir rekreacijos plėtros prioritetas – pažintinis ir bendrasis turizmas.
	Esama turizmo infrastruktūros tinklo struktūra
	Šioje teritorijoje gausu traukos objektų: kaimo turizmo sodybų, maitinimo įstaigų (restoranų, kavinių, barų), viešbučių, svečių namų, pramogų, poilsio ir verslo kompleksų, SPA centrai, VRM medicinos reabilitacijos centras ir kt. Teritorijoje yra 4 žvaigždučių kempingas, stovyklavietė, gausu turizmo ir rekreacijos išteklių. Šiuo metu teritorijoje trūksta pėsčiųjų ir dviračių takų infrastruktūros, automobilių stovėjimo aikštelių, viešųjų tualetų.
	Teritorijos apibūdinimas
	Pirmo prioriteto pozonis. Neries regioninis parkas. Šioje teritorijoje turizmo ir rekreacijos plėtros prioritetas – pažintinis ir bendrasis turizmas.
	Esama turizmo infrastruktūros tinklo struktūra
	Šioje teritorijoje gausu traukos objektų: kaimo turizmo sodybų, maitinimo įstaigų (restoranų, kavinių, barų), viešbučių, svečių namų, pramogų, poilsio ir verslo kompleksų, SPA centrai, VRM medicinos reabilitacijos centras ir kt. Teritorijoje yra 4 žvaigždučių kempingas, stovyklavietė, gausu turizmo ir rekreacijos išteklių. Šiuo metu teritorijoje trūksta pėsčiųjų ir dviračių takų infrastruktūros, automobilių stovėjimo aikštelių, viešųjų tualetų.
P ₁₋₂	Teritorijos apibūdinimas
	Pirmo prioriteto pozonis. Neries regioninis parkas. Šioje teritorijoje turizmo ir rekreacijos plėtros prioritetas – pažintinis ir bendrasis turizmas.
	Esama turizmo infrastruktūros tinklo struktūra
	Šioje teritorijoje gausu traukos objektų: kaimo turizmo sodybų, maitinimo įstaigų (restoranų, kavinių, barų), viešbučių, svečių namų, pramogų, poilsio ir verslo kompleksų, SPA centrai, VRM medicinos reabilitacijos centras ir kt. Teritorijoje yra 4 žvaigždučių kempingas, stovyklavietė, gausu turizmo ir rekreacijos išteklių. Šiuo metu teritorijoje trūksta pėsčiųjų ir dviračių takų infrastruktūros, automobilių stovėjimo aikštelių, viešųjų tualetų.
P ₁₋₃	Teritorijos apibūdinimas
	Pirmo prioriteto pozonis. Trečiasis
	Esama turizmo infrastruktūros tinklo struktūra
	Šioje teritorijoje gausu traukos objektų: kaimo turizmo sodybų, maitinimo įstaigų (restoranų, kavinių, barų), viešbučių, svečių namų, pramogų, poilsio ir verslo kompleksų, SPA centrai, VRM medicinos reabilitacijos centras ir kt. Teritorijoje yra 4 žvaigždučių kempingas, stovyklavietė, gausu turizmo ir rekreacijos išteklių. Šiuo metu teritorijoje trūksta pėsčiųjų ir dviračių takų infrastruktūros, automobilių stovėjimo aikštelių, viešųjų tualetų.
Planuojamas turizmo ir rekreacijos poreikis	Rekreacinių teritorijų tvarkymo principai
Planuojamas turizmo ir rekreacijos poreikis yra griežtai apibrėžtas TINP planavimo schemoje ir Trakų rajono bendrojo plano sprendiniuose. Siekiant padidinti turizmo ir rekreacijos teritorijas, turi būti peržiūrėtas ir pertvarkytas saugomų teritorijų įstatymas. Svarbu paminėti, kad igyvendinus Aktyvios plėtros koncepciją, tikėtina, kad Trakų miesto ar/ir apylinkių gyvenamosios vietovės gali siekti kurorto statuso, bet tam reikia išplėtoti specialiąją infrastruktūrą, kuri bus konkretizuota sprendinių studijoje.	Rekreacinių teritorijų tvarkymą ir vystymą reglamentuoja <i>TINP planavimo schemos (reg. Nr.110792000003), patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993-12-06 nutarimu Nr.912 „Dėl Trakų istorinio nacionalinio parko planavimo schemos patvirtinimo“ (Žin., 1993, Nr. 68-1287; 2002, Nr.54-2131; 2004, Nr.156-5708; 2011, Nr. 106-4993) ir paskelbtos Lietuvos Respublikos statybos ir urbanistikos ministerijos 1993-12-20 įsakymu Nr.212 „Dėl Trakų istorinio nacionalinio parko planavimo schemos paskelbimo“ (Žin., 1994 Nr.10-162), sprendiniais bei TINP individualaus apsaugos reglamento, patvirtinto Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2003-11-21 įsakymu Nr. IV-436 "Dėl Trakų istorinio nacionalinio parko individualaus apsaugos reglamento patvirtinimo" (Žin., 2003, Nr.114-5184), reikalavimais.</i>
Planuojamas turizmo ir rekreacijos poreikis apibrėžtas Neries regioninio parko tvarkymo plane ir Neries regioninio parko apsaugos reglamente. Igyvendinus koncepciją, teritorija įgautų daugiau patrauklumo ne tik kaip atskiras turizmo-rekreacijos objektas, bet taptų svarbia regioninės reikšmės turistinės-rekreacinės sistemos dalimi.	Rekreacinių teritorijų tvarkymą ir vystymą reglamentuoja <i>Neries regioninio parko tvarkymo planas (2005 m. liepos 15 d. Nr. D1-368, Vilnius) ir Neries regioninio parko apsaugos reglamentas, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. rugsėjo 4 d. įsakymu Nr. 422 „Dėl Neries regioninio parko apsaugos reglamento patvirtinimo“ (Žin., 2002, Nr. 86-3721; 2007, Nr. 120-4931; 2009, Nr. 46-1839, 2010 m. liepos 30 d. Nr. D1-682).</i>
Planuojamas turizmo ir rekreacijos poreikis nurodytas Trakų rajono	Rekreacinių teritorijų tvarkymą ir vystymą reglamentuoja <i>Trakų rajono teritorijos bendrasis planas, patvirtintas Trakų rajono</i>

TRAKŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS REKREACIJOS, TURIZMO IR POILSIO KOMPLEKSŲ IŠDĖSTYMO SPECIALUSIS PLANAS

Prioritetinė plėtra	Teritorijų apibūdinimas		
P ₁	Pirmojo prioriteto zona sudaro 20951 ha Trakų rajono ploto. Ši teritorija apima Trakų istorinį nacionalinį parką, Neries regioninį parką, Trakų kurortinę teritoriją, Trakų, Senųjų Trakų ir Lentvario seniūnijas.	Teritorijoje gausu traukos objektų, gamtinių išteklių. Teritorija yra patrauklioje vietoje ir teritorijos infrastruktūra pritaikyta turizmui ir rekreacijai. Aukštadvario regiono parko (toliau ARP) ir Aukštadvario regiono parko buferinių apsaugos zonos.	Pirmojo prioriteto zona sudaro 43387 ha Trakų rajono ploto. Ši teritorija apima Aukštadvario regioninį parką, Aukštadvario regioninio parko buferines apsaugos zonas, Trakų, Aukštadvario, Onuškio, Grendavės ir Rūdiškių seniūnijas. Trečiojo prioriteto zona sudaro 56382 ha Trakų rajono ploto. Ši teritorija apima Trakų, Senųjų Trakų, Aukštadvario, Onuškio, Grendavės, Rūdiškių ir Paluknio seniūnijas.
P ₂	Trakų, Senųjų Trakų ir Lentvario seniūnijų (ne saugomose teritorijose)	rekreacinių paslaugų trūkumas mažina jos vertę.	savivaldybės tarybos 2009-05-28 sprendimas Nr. SJ-183.
P ₂₋₁	Antro prioriteto pozonis. Aukštadvario regioninis parkas (toliau ARP) ir Aukštadvario regiono parko buferinių apsaugos zonos.	Teritorijoje gausu traukos objektų, gamtinių išteklių. Teritorija yra patrauklioje vietoje ir teritorijos infrastruktūra pritaikyta turizmui ir rekreacijai. Aukštadvario regiono parko buferinių apsaugos zonos.	<p>Rekreacinių teritorijų tvarkymo principai</p> <p>RI (intensyvios rekreacijos zonų tvarkymas). Prioritetas teikiamas visų tikslinių žemės naudojimo paskirčių keitimui į kitą paskirtį rekreacinės (pramoginės) paskirties kapitalinių statinių ir objektų statybai. Galimos visos neurbanizuotos rekreacijos formos, teritorijų pritaikymas kaimo turizmui ir socialinės infrastruktūros objektų statybai. Galima sodininkų sodų teritorijų konversija į mažaaukščio gyvenamojo užstatymo teritorijas. Esamų kitos paskirties mažaaukščių statinių teritorijų sutankinimas negalimas. Iki 20 proc. rekreacinės tvarkymo zonos žemės ūkio paskirties žemės teritorijos gali būti keičiama į kitą paskirtį naujų mažaaukščių gyvenamųjų namų grupių formavimui taikant išsklaidytos plėtos principą (sklypai ne mažesni kaip 0,5-1ha).</p> <p>R2 (Ekstensyvios (tausojančios) rekreacijos zonų tvarkymas). Prioritetas teikiamas kaimo turizmo, kultūrinės ir švietėjiškos, mėgėjiškos ir organizuotos rekreacijos formų plėtojimui ir su tuo susijusių statinių ir pastatų statybai. Galima žemės ūkio tikslinės žemės naudojimo paskirties konversija į miškų ūkio žemę.</p> <p>Rekreacinių teritorijų tvarkymą ir vystymą reglamentuoja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Aukštadvario regioninio parko nuostatais (patvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. balandžio 29 d. nutarimu Nr.490 (Žin., 1999, Nr.39-1227)); 2. Aukštadvario regioninio parko ir jo zonų, bei buferinės apsaugos zonos ribų planu (patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. kovo 9 d. nutarimu Nr.258 (Žin., 2005, Nr.34-1100));
	Esama turizmo infrastruktūros tinklo struktūra	teritorijos bendrojo plano rekreacijos, turizmo ir kultūros paveldo plėtojimo sprendiniuose. Igyvendinus koncepciją, ši teritorija igautų daugiau patrauklumo, kuri būtų svarbi Trakų rajono turizmo infrastruktūros daliai. Šias teritorijas būtų galima panaudoti atvykstamojo turizmo poreikio tenkinimui: kaimo turizmo sodybų, maitinimo įstaigų, viešbučių, kempingų, paplūdimių ir kitų rekreacinio turizmo objektų statyba.	
	Planuojamas turizmo ir rekreacijos poreikis	Planuojamas turizmo ir rekreacijos poreikis yra griežtai apibrėžtas Aukštadvario regioninio parko tvarkymo plane ir kituose dokumentuose. Svarbu paminėti, kad igyvendinus koncepciją, tikėtina, kad Aukštadvario miestelio gyvenamoji vietovė gali siekti kurorto teritorijos statuso, bet tam reikia	

TRAKŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS REKREACIJOS, TURIZMO IR POILSIO KOMPLEKSŲ ĮSDĖSTYMO SPECIALUSIS PLANAS

Prioritetinė plėtra	Teritorijų apibūdinimas		
P ₁	Pirmojo prioriteto zona sudaro 20951 ha Trakų rajono plotą. Ši teritorija apima Trakų istorinį nacionalinį parką, Neries regioninį parką, Trakų kurortinę teritoriją, Trakų, Senųjų Trakų ir Lentvario seniūnijas.	Šioje teritorijoje turizmo ir rekreacijos plėtros prioritetas – pažintinis, bendrasis poilsiaavimas ir sveikatingumo turizmas.	Pirmojo prioriteto zona sudaro 43387 ha Trakų rajono plotą. Ši teritorija apima Aukštadvario regioninio parko, Aukštadvario regioninio parko buferines apsaugos zonas, Trakų, Aukštadvario, Onuškio, Grendavės ir Rūdiškių seniūnijas.
P ₂	Trečiojo prioriteto zona sudaro 56382 ha Trakų rajono plotą. Ši teritorija apima Trakų, Senųjų Trakų, Aukštadvario, Onuškio, Grendavės, Rūdiškių ir Paluknio seniūnijas.	Esama turizmo infrastruktūros tinklo struktūra	Trečiojo prioriteto zona sudaro 56382 ha Trakų rajono plotą. Ši teritorija apima Trakų, Senųjų Trakų, Aukštadvario, Onuškio, Grendavės, Rūdiškių ir Paluknio seniūnijas.
P ₂₋₂	Antro prioriteto zonos, Trakų, Aukštadvario, Onuškio, Grendavės ir Rūdiškių seniūnijas.	Teritorijoje mažai gamtinių išteklių, lankytinų vietų, turistinių paslaugų ir infrastruktūros nebuvimo, teritorija turizmui-rekreacijai mažai naudojama.	<p>Planuojamas turizmo ir rekreacijos poreikis</p> <p>išplėtoti specialiąją infrastruktūrą, kuri bus konkretizuota sprendinių stadijoje.</p> <p>Planuojamas turizmo ir rekreacijos poreikis</p> <p>išplėtoti specialiąją infrastruktūrą, kuri bus konkretizuota sprendinių stadijoje.</p> <p>Rekreacinių teritorijų tvarkymo principai</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Aukštadvario regioninio parko tvarkymo planu (patvirtintas Lietuvos Respublikos Aplinkos ministro 2005 m. balandžio 7 d. įsakymu Nr.D1-189 (Žin., 2005, Nr.50-1672)); 4. Aukštadvario regioninio parko apsaugos reglamentu (patvirtintas Lietuvos Respublikos Aplinkos ministro 2008 m. sausio 31 d. įsakymu Nr.D1-90); 5. Aukštadvario regioninio parko direkcijos nuostatais (patvirtinti Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos prie Aplinkos ministerijos direktorės 2011 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. V-323 redakcija). <p>Rekreacinių teritorijų tvarkymą ir vystymą reglamentuoja Trakų rajono teritorijos bendrasis planas, patvirtintas Trakų rajono savivaldybės tarybos 2009-05-28 sprendimas Nr. S1-183.</p> <p>R1 (intensyvios rekreacijos zonų tvarkymas). Prioritetas teikiamas visų tikslinių žemės naudojimo paskirčių keitimui į kitą paskirtį rekreacinės (pramoginės) paskirties kapitalinių statinių ir objektų statybai. Galimos visos neurbanizuotos rekreacijos formos, teritorijų pritaikymas kaimo turizmui ir socialinės infrastruktūros objektų statybai. Galima sodininkų sodų teritorijų konversija į mažaukščio gyvenamojo statinių teritorijas. Esamų kitos paskirties mažaukščio statinių teritorijų sutankinimas negalimas. Iki 20 proc. rekreacinės tvarkymo zonos žemės ūkio paskirties žemės teritorijos gali būti keičiama į kitą paskirtį naujų mažaukščio gyvenamųjų namų grupių formavimui taikant išsklaidytos plėtros principą (sklypai ne mažesni kaip 0,5-1ha).</p> <p>R2 (Ekstensyvos (tausojančios) rekreacijos zonų tvarkymas)).</p>

TRAKŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS REKREACIJOS, TURIZMO IR POILSIO KOMPLEKSŲ IŠDĖSTYMO SPECIALUSIS PLANAS

Prioritetinė plėtra	Teritorijų apibūdinimas			Rekreacinių teritorijų tvarkymo principai
P ₁	Pirmojo prioriteto zona sudaro 20951 ha Trakų rajono plotą. Ši teritorija apima Trakų istorinį nacionalinį parką, Neries regioninį parką, Trakų kurortinę teritoriją, Trakų, Senųjų Trakų ir Lentvario seniūnijas.	Esama turizmo infrastruktūros tinklo struktūra	Planuojamas turizmo ir rekreacijos poreikis	Prioritetas teikiamas kaimo turizmo, kultūrinės ir švietėjiškos, mėgėjiškos ir organizuotos rekreacijos formų plėtojimui ir su tuo susijusių statinių ir pastatų statybai. Galima žemės ūkio tikslinės žemės naudojimo paskirties konversija į miškų ūkio žemę.
P ₂	Antrojo prioriteto zona sudaro 43387 ha Trakų rajono plotą. Ši teritorija apima Aukštadvario regioninio parko buferines apsaugos zonas, Trakų, Aukštadvario, Onuškio, Grendavės ir Rūdiškių seniūnijas.	Teritorijoje mažai gamtinių išteklių, lankytinų vietų, dėl turistinių paslaugų ir infrastruktūros nebuvimo, teritorija turizmui-rekreacijai mažai naudojama.	Planuojamas turizmo ir rekreacijos poreikis	Prioritetas teikiamas kaimo turizmo, kultūrinės ir švietėjiškos, mėgėjiškos ir organizuotos rekreacijos formų plėtojimui ir su tuo susijusių statinių ir pastatų statybai. Galima žemės ūkio tikslinės žemės naudojimo paskirties konversija į miškų ūkio žemę.
P _{3.1}	Trečiojo prioriteto zona sudaro 56382 ha Trakų rajono plotą. Ši teritorija apima Trakų, Senųjų Trakų, Aukštadvario, Onuškio, Grendavės, Rūdiškių ir Paluknio seniūnijas.	Teritorijoje mažai gamtinių išteklių, lankytinų vietų, dėl turistinių paslaugų ir infrastruktūros nebuvimo, teritorija turizmui-rekreacijai mažai naudojama.	Planuojamas turizmo ir rekreacijos poreikis	Prioritetas teikiamas kaimo turizmo, kultūrinės ir švietėjiškos, mėgėjiškos ir organizuotos rekreacijos formų plėtojimui ir su tuo susijusių statinių ir pastatų statybai. Galima žemės ūkio tikslinės žemės naudojimo paskirties konversija į miškų ūkio žemę.

3.4. Rekreacinių teritorijų ir kitų teritorijų, reikalingų rekreacinės infrastruktūros plėtrai, poreikis

Remiantis Trakų rajono savivaldybės rekreacinių išteklių tyrimais, atliktais rengiamo specialaus plano esamos būklės stadijoje bei atsižvelgiant į esamų rekreacinių teritorijų talpumą, šiame skyriuje pateikiamas rekreacinių teritorijų ir kitų teritorijų, reikalingų rekreacinės infrastruktūros plėtrai, poreikis.

Vertinant teritorijų gamtinių ir antropogeninių išteklių galimybes ir leistiną jų įsisavinimą, naudojimo intensyvumą bei funkcinių rekreacinių teritorinių sistemų apimtį, teritorijos rekreacinio naudojimo projekcinėje koncepcijoje išskiriamas rekreacinių teritorijų poreikis, ha. (žr. žemiau esančią lentelę).

5 lentelė. Rekreacinių teritorijų ir kitų teritorijų poreikis

Seniūnija	Rekreacinės teritorijos (ha)	Rekreacinės teritorijos Saugomų teritorijų ribose (ha)	Teritorijos kaimo turizmui (ha)
Trakai	3831,74	1331,46	31,23
Lentvaris	636,6	242,07	0
Senieji Trakai	177,75	11,68	264,56
Aukštadvaris	368,07	940,14	1901,55
Onuškis	692,94	50,23	2250,47
Grendavė	474,9	235,27	1781,53
Paluknys	1775,29	0	351,46
Rūdiškės	472,62	32,48	981,9

Didžiausias rekreacinių teritorijų ir kitų teritorijų, reikalingų rekreacinės infrastruktūros plėtrai poreikis yra Trakų istorinio nacionalinio parko ir Aukštadvario regioninio parko teritorijose. Šiuose parkuose rekreacinių teritorijų ir kitų teritorijų veikla reglamentuota atitinkami teisės aktai ir planavimo dokumentai.

Atsižvelgiant į Trakų rajono teritorijų gamtinių ir antropogeninių išteklių pritaikymo rekreacijai galimybių vertinimą, didžiausias rekreacinių teritorijų poreikis skaičiuojamas Trakų (3831,74 ha), Paluknio (1775,29 ha) ir Lentvario (636,6 ha) seniūnijose. Atsižvelgiant į Trakų rajono teritorijų gamtinių ir antropogeninių išteklių pritaikymo rekreacijai galimybes ir leistiną šių išteklių įsisavinimą, didžiausias rekreacinių teritorijų poreikis Saugomų teritorijų ribose, skaičiuojamas Trakų (1331,46 ha), Aukštadvario (940,14 ha) ir Lentvario (242,07 ha) seniūnijose. Kaimo turizmo plėtrai vystyti Trakų rajone didžiausias rekreacinių teritorijų poreikis išskiriamas Onuškio (2250,47 ha), Aukštadvario (1901,55 ha), Grendavės (1781,53 ha) seniūnijose.

Siekiant kurti bendrą Trakų rajono rekreacinę sistemą būtina planuoti komunikacinius rekreacijos koridorius-jungtis, kaip pagrindą efektyviam rekreacinės sistemos veikimui. Jungtys tarp Trakų rajono vietinių ir respublikinių turizmo centrų leistų tikslingai reguliuoti turistų srautus.

Jungčių, reikalingų rekreacinės infrastruktūros plėtrai bei palaikymui su gretimų rajonų turizmo traukos centrais, poreikis (km):

1. *Jungčiai su Vilniaus miesto savivaldybe*: rekreacinės infrastruktūros plėtra bei palaikymas 12,37 km ruože;
2. *Jungčiai su Vilniaus rajono savivaldybe*: rekreacinės infrastruktūros plėtra bei palaikymas 20,64 km ruože;

3. *Jungčiai su Varėnos rajono savivaldybe*: rekreacinės infrastruktūros plėtra bei palaikymas 29,97 km ruože;
4. *Jungčiai su Alytaus rajono savivaldybe*: rekreacinės infrastruktūros plėtra bei palaikymas 28,11 km ruože;
5. *Jungčiai su Prienų rajono savivaldybe*: rekreacinės infrastruktūros plėtra bei palaikymas 6,87 km ruože;
6. *Jungčiai su Elektrėnų rajono savivaldybe*: rekreacinės infrastruktūros plėtra bei palaikymas 29, 14 km ruože;
7. *Jungčiai su Šalčininkų rajono savivaldybe*: rekreacinės infrastruktūros plėtra bei palaikymas 8,57 km ruože

Jungčių, reikalingų rekreacinės infrastruktūros plėtrai bei palaikymui su vietiniais Trakų rajono turizmo traukos centrais, poreikis (km):

1. *Trakai-Aukštadvaris*: rekreacinės infrastruktūros plėtra bei palaikymas 27,42 km ruože;
2. *Trakai-Lentvaris*: rekreacinės infrastruktūros plėtra bei palaikymas 6,91 km ruože;
3. *Trakai-Senieji Trakai*: rekreacinės infrastruktūros plėtra bei palaikymas 4,06 km ruože;
4. *Senieji Trakai-Paluknys*: rekreacinės infrastruktūros plėtra bei palaikymas 17,11 km ruože;
5. *Trakai-Rūdiškės*: rekreacinės infrastruktūros plėtra bei palaikymas 14,1 km ruože;
6. *Rūdiškės-Paluknys*: rekreacinės infrastruktūros plėtra bei palaikymas 7, 17 km ruože;
7. *Rūdiškės-Grendavė*: rekreacinės infrastruktūros plėtra bei palaikymas 10,64 km ruože;
8. *Rūdiškės-Aukštadvaris-Trakai*: rekreacinės infrastruktūros plėtra bei palaikymas 10,8 km ruože;
9. *Grendavė-Onuškis*: rekreacinės infrastruktūros plėtra bei palaikymas 6,64 km ruože;
10. *Aukštadvaris-Onuškis*: rekreacinės infrastruktūros plėtra bei palaikymas 12, 99 km ruože;
11. *Aukštadvaris-Grendavė*: rekreacinės infrastruktūros plėtra bei palaikymas 12,5 km ruože.

Siekiant plėtoti jungtis su gretimų rajono traukos centrais ir vietiniais traukos centrais, reikia sistemingai plėtoti Trakų rajono turizmo infrastruktūrą. Būtina didinti rekreacinių išteklių prieinamumą: nenutrūkstami dviračių takai, įrengiamos atokvėpio aikštelės, dviračių stovai ir kita reikalinga infrastruktūra. Taip pat, gerinant turizmo paslaugų kokybę reikia plėsti turizmo paslaugų infrastruktūrą, užtikrinti turizmo informacijos sklaidą, įrengiant informacinius standus, sukuriant Trakų rajono interaktyvią turizmo svetainę.

3.5. Plėtotini turizmo centrai ir jų apylinkės

Trakų rajono savivaldybė priskirtina labai didelio potencialo rekreacinėms teritorijoms, kuriose susiformavęs tolygus mažų miestų ir miestelių tinklas (Lentvaris, Aukštadvaris, Rūdiškės, Onuškis ir kt.). Rajono gyvenamosios vietovės (miestai, miesteliai) išsiskiria savitais turizmo ištekliais ir turizmo paslaugų infrastruktūros išplėtojimu, sudarydami atskirus teritorinius arealus, kuriuos galime tapatinti su Trakų rajono seniūnijomis, ir prisiimdamos šių arealų gyventojų traukos centrų funkciją.

Atsižvelgiant į turizmo ir poilsio kompleksų koncentraciją bei infrastruktūrą Trakų rajono traukos centruose kaip turizmo ir rekreacijos plėtros pagrindas, formuojamas turizmo centrų tinklas. Trakų rajono traukos centrų tinklą sudaro: Trakai, Aukštadvaris, Senieji Trakai, Lentvaris, Grendavė, Rūdiškės, Onuškis, Paluknys.

Specialiajame plane išskirti plėtotini turizmo centrai yra seniūnijų centrai. Atsižvelgiant į plėtotinus turizmo centrus ir seniūnijos vietos specifika, koncepcijoje nurodomos bendros rekreacijos vystymo koncepcinės kryptys.

3.5.1 Trakų seniūnija

DOMINUOJANTI TURIZMO RŪŠIS
Istorinis-kultūrinis, pažintinis turizmas ir trumpalaikis poilsavimas
RENGĖJŲ SIŪLOMA VIZIJA
Trakuose puoselėjamas kultūrinis, istorinis paveldas, savita etninė kultūra. Didelę įtaką turizmo plėtrai daro TINP direkcijos planavimo dokumentai ir Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos prie Aplinkos ministerijos sprendimai. Trakuose gausu kurortinių išteklių, galimų pritaikyti sveikatinimo turizmo ir ramaus poilsio poreikiams, todėl pabrėžiamas potencialas aktyviau plėtoti sveikatinimo paslaugas, kurios turi didelę perspektyvą pritraukti dar daugiau turistų, sukurti daugiau darbo vietų, būti dar patrauklesniems šalies ir užsienio turizmo rinkose. Tačiau kurortinėje teritorijoje kol kas nėra pakankamos infrastruktūros šiems ištelkiamas panaudoti. Siūloma gausinti sveikatos turizmo paslaugas (SPA ir sveikatingumo turizmas), ateityje kurti kurortinį sveikatingumo turizmą. Taip pat siūloma populiarinti klubinį poilsavimą.
UŽDAVINIAI
Kurti sveikatinimo paslaugas ir vietas gyventojams ir turistams. SPA ir sveikatingumo turizmu siekti skatinti vidutinės trukmės ir ilgalaikį turizmą, sezoniškumo mažinimą, pritraukiant turistus ir šaltuoju metų laiku. Siekti išnaudoti Lietuvos kurortinių teritorijų galimybes bei konkuruoti su Europos kurortais sveikatingumo srityje.
PRIEMONĖS
<ul style="list-style-type: none">
• Skatinti diegti įvairias sveikatos turizmo formas;
• informacijos sklaida, bendradarbiavimas su vietos bendruomene, švietimo ir gydymo įstaigomis;
• įrengti specializuotus takus, maršrutus, trasas, apžvalgos aikšteles, poilsivietes, atokvėpio vietas ir kitus infrastruktūros elementus, apjungiant esamus rekreacinius išteklius ir planuojamus rekreacines paslaugas teikiančius objektus;
• taikyti tiesioginio rekreacinio srauto reguliavimo priemonės, tikslingai nukreipiant lankytojus;
• turizmo marketingo vykdymas;
• turizmo reklamos paslaugas teikiančių įstaigų kūrimas;
• darbuotojų kvalifikacijos kėlimas;
• turizmo informacijos sistemiškumas (šiuolaikiškai, informacinės technologijos);
• mažmeninė prekyba;
• tiesioginės užsienio investicijos;
• numatyti preliminaras vietas tinkamas klubiniam poilsavimui vystyti.

3.5.2 Aukštadvario seniūnija

DOMINUOJANTI TURIZMO RŪŠIS
Pažintinis turizmas ir bendrasis poilsavimas
RENGĖJŲ SIŪLOMA VIZIJA
Aukštadvaryje siūloma racionaliai tęsti turizmo ir poilsio organizavimą, atsižvelgiant į Aukštadvario regioninio parko tvarkymo planą ir jau veikiančią rekreacinę sistemą. Taip pat, į Aukštadvario unikalų gamtos fondą, skatintina gydomoji rekreacija.
UŽDAVINIAI
Kaimo turizmo plėtros vystymas. Trumpalaikio poilsio zonų plėtra.
PRIEMONĖS
<ul style="list-style-type: none">
• Kaimo turizmo plėtra vystoma išskirtose rekreacinio prioriteto zonose;

- rekreacinio prioriteto zonos išskiriamos pagal saugomų teritorijų funkcines zonas;
- naujų ir esamų stovyklaviečių, poilsio vietų, kempingų įrengimas;
- kuriamas racionalus maršrutų tinklas, sudarant sąlygas lankyti vertingus gamtos ir kultūros paveldo objektus, vietas, kompleksus.

3.5.3 Senųjų Trakų seniūnija

DOMINUOJANTI TURIZMO RŪŠIS
Istorinis – kultūrinis ir pažintinis turizmas
RENGĖJŲ SIŪLOMA VIZIJA
Stiprinti istorinį – kultūrinį ir pažintinį turizmą, akcentuojant Senuosius Trakus kaip Vytauto Didžiojo gimtinę.
UŽDAVINIAI
Garsinti Senuosius Trakus kaip Vytauto Didžiojo gimtinę. Populiarinti Trakų istorinio nacionalinio parko įrengtą Vytauto Didžiojo kelią.
PRIEMONĖS
<ul style="list-style-type: none">
• Informacinė sklaida,
• Renginių, skirtų Vytauto Didžiojo svarbiausioms gyvenimo etapo metinėms paminėti organizavimas.
• Mokinių turizmo renginių, ekskursijų ir žygių organizavimas Vytauto didžiojo keliu.
• Pažintinės-istorinės-edukacinės stovyklavietės įrengimas.

3.5.4 Lentvario seniūnija

DOMINUOJANTI TURIZMO RŪŠIS
Pažintinis ir kaimo turizmas
RENGĖJŲ SIŪLOMA VIZIJA
Stiprinti pažintinį ir kaimo turizmą. Skatinant supažindinimą su peizažiniais Eduardo Fransua Andre parkais bei kuriant bendrą jų lankymo sistemą, būtina atgaivinti Lentvario dvaro kompleksą bei parką, kaip vieną iš gražiausių autoriaus kūrinių.
UŽDAVINIAI
Atgaivinti Lentvario dvaro kompleksą bei parką, jį populiarinti bei pritaikyti lankymui. Lentvario gamtinius išteklius pritaikyti kaimo turizmo plėtrai.
PRIEMONĖS
<ul style="list-style-type: none">
• Įrengti pažintinio turizmo trasas, apjungiant Lentvario, Trakų Vokės ir Užutrakio dvarus;
• pritaikyti Lentvario dvarą pramoginėms bei pažintinėms ekskursijoms.

3.5.5 Rūdiškių seniūnija

DOMINUOJANTI TURIZMO RŪŠIS
Kaimo ir pažintinis turizmas
RENGĖJŲ SIŪLOMA VIZIJA
Kaimo, pažintinio bei aktyvaus turizmo skatinimas.
UŽDAVINIAI
Numatoma aktyvaus bei kaimo turizmo objektų plėtra, pažintinio turizmo infrastruktūros vystymas.
PRIEMONĖS

- Siūloma įrengti atrakcionų parką imitacinėje pilyje, kuris veiktų visą sezoną ir užtikrintų pastovius turistų srautus;
- įrengti pažintinio turizmo trasas, apjungiant tris etnografinius kaimus: Vaikštenių, Klepočių ir Tiltų kaimus.

3.5.6 Grendavės seniūnija

DOMINUOJANTI TURIZMO RŪŠIS
Pažintinis, bendrasis ir kaimo turizmas
RENGĖJŲ SIŪLOMA VIZIJA
Stiprinti pažintinį, bendrąjį ir kaimo turizmą.
UŽDAVINIAI
Numatoma aktyvaus bei kaimo turizmo objektų plėtra, pažintinio turizmo infrastruktūros vystymas.
PRIEMONĖS
<ul style="list-style-type: none">
• Įrengti pažintinio turizmo trasas, specialias trasas jodinėjimo žirgais, vystyti vandens turizmą;
• siūlomas vandens pramogų parkas Vilkokšnio ežere (po atviru dangumi).

3.5.7 Onušio seniūnija

DOMINUOJANTI TURIZMO RŪŠIS
Kultūrinis-renginių ir pažintinis turizmas
RENGĖJŲ SIŪLOMA VIZIJA
Dominuojančių turizmo rūšių plėtojimas, skatinant vykdyti edukacinę „žaliųjų mokyklų“ programą.
UŽDAVINIAI
Numatoma ekologinio kaimo turizmo objektų plėtra, pažintinio turizmo infrastruktūros vystymas, žaliųjų mokyklų infrastruktūros kūrimas.
PRIEMONĖS
<ul style="list-style-type: none">
• Kurti netradicines žaliąsias gamtos mokyklas, kuriose būtų mokoma sodinti ir saugoti augalus, statyti ekologiškus statinius, kurti ekologišką darnią aplinką;
• kurti orientacinius, mokomuosius pėsčiųjų maršrutus.

3.5.8 Paluknio seniūnija

DOMINUOJANTI TURIZMO RŪŠIS
Aviacijos turizmas
RENGĖJŲ SIŪLOMA VIZIJA
Stiprinti aktyvaus-sporto (aviacijos) turizmą, skatinti kaimo turizmo sodybų plėtrą bei siūlyti netradicines pramogas. Siūloma plėtoti mėgėjišką-profesionalią ir senovinę medžioklę.
UŽDAVINIAI
Aviacijos turizmo paslaugų kokybės gerinimas, kaimo turizmo sodybų kūrimosi skatinimas, turizmo infrastruktūros bei plėtra, pramogų pasiūlos didinimas.
PRIEMONĖS
<ul style="list-style-type: none">
• Informacijos sklaida;
• aktyvaus-sporto (aviacijos) objektų būklės gerinimas, jų pritaikymas turistų poreikiams;
• siekiant užtikrinti pastovų nenutrūkstamą turistų srautą, kurti senovinės ir šiuolaikinės

medžioklės turizmą. Šalia Žygimanto Augusto medžioklės kelio siūloma kurti medžiotojų namelius;

- suderinus su Aplinkos ministerija, teritorijoje turistinės medžioklės tikslais siūloma auginti žvėris.

3.6. Viešosios turizmo infrastruktūros plėtros prioritetai

Viešosios turizmo infrastruktūros tvarkymas ir plėtra bei turizmo paslaugų įvairovė ir pasiūla viso rajono mastu – svarbus aspektas poilsiautojų ir tikslinių turistų srautų didinimui. Viešosios turizmo infrastruktūros plėtros pagrindu tiesiogiai įtakojami ir mažesnės svarbos Trakų rajono turizmo centrai, apjungiant šiuos centrus į bendrą rajono turizmo paslaugų sistemą.

Atsižvelgiant į šiuo metu išvystytą Trakų rajono turizmo infrastruktūrą ir infrastruktūros plėtros lygį ir sklaidą rajone bei siekiant aktyvesnio kitų traukos centrų: Lentvario, Senųjų Trakų, Paluknio, Rūdiškių, Grendavės ir Onuškio, apjungimo į bendrą Trakų rajono turizmo ir rekreacijos centrų tinklą bei sistemą, pirmiausia būtinas nuoseklus ir vientisas susisiekimo infrastruktūros tinklas dviračių trasų turizmui, sveikatingumo turizmui, pėsčiųjų turizmui, bent minimali atitinkama informacinė infrastruktūra. Objektų informacinės bazės pateikimas, nurodant pagrindinius rajono traukos objektus, jų tarpusavio ryšį ir pasiekiamumo galimybes atitinkamose informacijos pateikimo priemonėse (pvz.: stendai traukos objektų teritorijose, atokvėpio aikštelėse, informacija virtualioje informavimo sistemoje ir pan.) yra neatsiejamas aspektas pažintinio turizmo ir rekreacijos vystymui. Plėtojant rajono inžinerinę infrastruktūrą yra skatinamos ir atskiros turizmo rūšys. Turizmo infrastruktūros objektai: apžvalgos aikštelės, regyklos, taipogi turėtų būti apjungtos vientisu susisiekimo tinklu, kurį galėtų sudaryti pėsčiųjų/dviračių takai, auto turizmo trasos. To pasekoje, formuotąsi tiksliniai turistiniai srautai, kurių tikslas pažintinis gamtinis ir poilsinis trumpalaikis turizmas.

Laikui bėgant žirgų turizmas, kurio trukmė yra daugiau nei viena diena įgauna vis didesnę masę ir poreikį. Todėl aktualu yra numatyti žirgų turizmo trasas, kurios galėtų apjungti kelis traukos centrus ir turėti bendrą žirgynų paslaugų sistemą. Šios sistemos dėka žirgų turizmu besinaudojančių turistų sklaida rajono centruose būtų didesnė, formuotąsi tiksliniai turistų srautai, kurių tikslas galėtų būti be aktyvaus turizmo – žirgų turizmo, dar ir pažintinis turizmas.

Vystant poilsinį, vandens turizmą neatsiejamas kempingų, stovyklaviečių rekreacinėse teritorijose atsiradimas bei jų teikiama paslaugų įvairovė. Kempingai orientuoti į turistus bei lankytojus, siekiančius ramaus buvimo gamtoje. Ežeringuose regionuose yra didžiausias kempingų poreikis. Visi kempingai turi atitikti higienos ir priešgaisrinės saugos reikalavimus, turi būti lengvai prieinama pirmos medicinos pagalba, taip pat kempinguose privalomai turi būti įrengtas vandentiekis, kanalizacija, konteineriai atliekoms (šiukšlėms), privaloma elektros instaliacija, elektros įvadai. Priklausomai nuo kempingų klasifikacijos, kempinguose įrengiami dušai, prausyklos, karšto vandens tiekimas, vaikų ir bendro naudojimo poilsio aikštelės (su specialia įranga, ar be jos), nameliai, pritaikyti poilsiui ir nakvynei, paslaugų įvairovė ir kiekis, pavyzdžiui turistinio ir sportinio inventoriaus (baidarių ar kanojų, valčių ar vandens dviračių ir pan.) nuoma, daiktų saugojimas, maitinimo ir kultūrinių renginių organizavimas, informacijos užsienio kalba teikimas, informacijos apie lankytinas vietas ir ekskursijų paslaugas teikimas, informaciniai leidiniai ir kita. Kempingai atvykstančius poilsiautojus gali priimti su palapinėmis, kemperiais ar turistinėmis priekabomis.

Daugelio centrų teritorijos yra tinkamos kaimo turizmo vystymui. Kaimo turizmo sodybų sklaida rajono teritorijoje užtikrintų atitinkamą poilsiautojų pasiskirstymą rajono centrų teritorijose – seniūnijose.

Siekiant mažinti turizmo sezoniškumo ir lankytojų skaičiaus skirtumus atitinkamų sezonų metu, būtinas turizmo paslaugų vystymas ypač aktyvaus sporto žiemos turizmui, kurį galėtų

sudaryti slidžių nusileidimo ar slidinėjimo trasos, slidininkų pakėlimo įrenginiai bei kita slidžių sportui reikalinga infrastruktūra bei paslaugos.

Viešosios turizmo infrastruktūros prioritetai parkų teritorijose reglamentuojami parkų tvarkymo planuose ir pateikiami žemiau esančioje lentelėje.

6 lentelė. Viešosios turizmo infrastruktūros plėtros prioritetai parkų teritorijose.

Trakų istorinis nacionalinis parkas	Aukštadvario regioninis parkas	Neries regioninis parkas
Istorinis – kultūrinis Pažintinis turizmas Trumpalaikis poilsivimas	Pažintinis turizmas Bendrasis poilsivimas Gydomoji rekreacija (kurortinė teritorija)	Pažintinis turizmas Bendrasis poilsivimas
Istorinio – kultūrinio ir pažintinio turizmo vystymas bei rekreacinių vietovių pritaikymas trumpalaikiam poilsivimui. <i>Pastaba:</i> Stovyklauti, kurtis laužus, važinėti ir statyti transporto priemonės parko teritorijoje <u>leidžiama tik planavimo schemeje nurodytose vietose, laikantis parko lankymo taisyklių.</u>	<u>Pažintinio turizmo plėtra (prioritetas pėsčiųjų dviračių turizmas bei autoturizmas), sudarant sąlygas lankyti visus vertingus gamtos ir kultūros paveldo objektus, vietas, kompleksus:</u> <ul style="list-style-type: none"> pažintinio turizmo trasų įrengimas; mokomųjų trasų įrengimas; žiemos turizmo vystymas – slidžių nusileidimo trasų įrengimas; sportinio turizmo vystymas (orientacinio sporto trasų įrengimas); vandens turizmo vystymas (Verknės, Strėvos vandens trasos įrengimas), povandeninis plaukiojimas (Antakmenių ež.); specialių trasų jodinėjimo žirgais įrengimas; gyventojų skatinimas rekreacijos verslo vystymui, ypač kaimo turizmas; Aukštadvario miestelyje/apylinkėse gydomosios rekreacijos plėtra (sanatorinis gydymas, įrengiant gydomuosius ir sveikatingumo takus); rekreacinės infrastruktūros plėtra (stovyklavietės, poilsivietės, sustojimo ir apžvalgos aikštelės, paplūdimiai). Koncepcijos esmė: <ul style="list-style-type: none"> žiediniai pėsčiųjų maršrutai, apjungiantys minėtus arealus; žiedinis dviračių ir autoturizmo maršrutas parko vertybių eksponavimui; turizmo trasų (nacionalinių, regioninių, tarptautinių) integravimas į parko rekreacinę sistemą; automobilių, dviračių, pėsčiųjų, vandens, žirgų maršrutai turi apimti visą regioninį parką; <i>Pastaba:</i> Nustatyti trys arealai Aukštadvario, Strėvos ir Vilkokšnio, kuriuose susitelkę pagrindiniai rekreaciniai išteklių.	Pažintinio turizmo plėtra: <ul style="list-style-type: none"> pažintinio turizmo trasų įrengimas; mokomųjų takų įrengimas; vandens turizmo vystymas (trasos Nerimi įrengimas iki Kernavės (Dūkšta pavasarinio potvynio metu); specialių trasų jodinėjimui žirgais įrengimas; žiemos turizmo vystymas (slidžių turizmo trasų įrengimas); rekreacinės infrastruktūros plėtra (stovyklavietės, poilsivietės, sustojimo ir apžvalgos aikštelės, paplūdimiai). privatų rekreacinių paslaugų, ypač kaimo turizmo vystymas ir plėtra numatytose vietose; autoturizmo maršrutas „Dzūkijos parkų žiedas“ (II autoturizmo maršrutas) Koncepcijos esmė: <ul style="list-style-type: none"> pažintiniam turizmui žiedinės ir tranzitinės turistinės trasos (autoturizmo, dviračių ir pėsčiųjų maršrutai; turizmo trasų (nacionalinių, regioninių, tarptautinių) integravimas į parko rekreacinę sistemą; įvairaus pobūdžio (automobilių, dviračių, pėsčiųjų, vandens, žirgų) turizmo maršrutai; Bendro poilsivimo vystymo principai: <ul style="list-style-type: none"> kaimo turizmo plėtros vystymas, numatytose vietose; naujų ir esamų stovyklaviečių, poilsiviečių, atokvėpio vietų, regyklų įrengimas.

	<p>Bendro poilsivimo vystymo principai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kaimo turizmo plėtros vystymas, numatytose vietose; • naujų ir esamų stovyklaviečių, poilsiviečių, atokvėpio vietų, regyklų auto stovėjimo aikštelių įrengimas; • trumpalaikio poilsio zonų plėtra (regioninio parko gyvenvietėse, įrengiant maudyklas, miško parkus, ypač svarbu Aukštadvaryje ir Strėvos kaime).	
--	--	--

3.7. Turizmo išteklių naudojimo principai

Gamtiniai ištekliai. Trakų rajono gamtinių išteklių: vandens telkinių (rekreacijai tinkamų ežerų, tvenkinių, upių ir upelių), želdinių (parkų, miškų, miško parkų), reljefo (kalvų, slėnių, šlaitų, ežeringų duburių ir kt.) bei susijusių estetiškai vertingų kraštovaizdžio kompleksų, gamtinių gydomųjų išteklių, teritorijose tikslingiausia sudaryti galimybę poilsinei rekreacijai ir turizmui. Šiose teritorijose atitinkamai pagal teritorijos naudojimo paskirtį turėtų būti įrengta bent minimali lankytojų srautams reikalinga infrastruktūra, tokia kaip tualetas, geriamasis vanduo, persirengimo kabinos, šiukšliadėžės, vaikų žaidimo aikštelės, pažinimo takai ir kita infrastruktūra, padedanti išsaugoti rekreacinės vietovės vertingumą ir unikalumą. Šių teritorijų paskirtis – talpinti turistus, rajono svečius bei lankytojus, kurių tikslas pasidžiaugti sutvarkyta, vaizdinga gamtine aplinka, ramiu poilsiu tinkamai įrengtose paplūdimiuose bei poilsivietėje.

Dalis gamtinių išteklių, tokių kaip ežerai, upės ir/ar upeliai, kuriais galimas vandens turizmas, taikytinas aktyvaus poilsio turizmui, kur svarbus elementas tiek ilgalaikio, tiek trumpalaikio aktyvaus poilsio galimybei būtų bent minimali infrastruktūra (tualetas, sutvarkyta pakrantė nakvynei, šiukšliadėžės ir pan.).

Daugelyje rekreacinių teritorijų rekomenduojamas aktyvaus poilsio turizmas. Aktyvaus poilsio turizmo infrastruktūrą sudarytų pėsčiųjų, dviračių takai, atokvėpio aikštelės, maršrutai žirgų turizmui bei kt. sportinės įrangos infrastruktūra (tinklinio, badmintono, krepšinio aikštelės, lauko sporto įrenginiai). Minėti turizmo infrastruktūros elementai sudarytų sąlygas pramoginės bei sportinės rekreacijos skatinimui.

Kultūros ištekliai. Trakų rajone esančių kultūros išteklių gausa sąlygoja Trakų rajono patrauklumą. Trakų rajono teritorija tampa ypač palanki pažintinio turizmo ir rekreacijos vystymui dėl joje esančių unikalių kultūrinės-istorinės reikšmės kultūros paveldo objektų, jų sankaupos teritorijų, savito vandens telkiniais puošto kraštovaizdžio, gamtos paveldo objektų. Skatinant pažintinio turizmo vystymą ir lankytojų susidomėjimą šios rūšies turizmu, labai svarbus aspektas – kultūros paveldo objektų ir teritorijų pritaikymas turistų lankymui, informacinės infrastruktūros vystymas traukos objektų teritorijose, atokvėpio aikštelėse ir pan. Taip pat didelę reikšmę pažintinio turizmo vystymui turi kultūrinių renginių, ypač, susijusių su šalies ir/ar Trakų rajono istoriniais įvykiais, skatinimas.

3.8. Uždaviniai įvardytoms plėtros kryptims ir rekreacinių teritorijų tvarkymui įgyvendinti bei problemoms spręsti.

Vadovaujantis Turizmo ir rekreacijos schemų ir planų (projektų) rengimo taisyklėmis specialiojo plano koncepcijos etapo metu įvardintoms plėtros kryptims ir rekreacinių teritorijų tvarkymui įgyvendinti Trakų rajone bus nustatomos viešosios turizmo infrastruktūros vystymo ir erdvinio organizavimo nuostatos bei priemonės, išskiriamos (rezervuojamos) rekreacinio

prioriteto zonos ir rekreacinės teritorijos rekreacinės infrastruktūros objektų vystymui. Taip pat bus pažymimos planuojamos turizmo trasos bei turizmo centrai, išdėstomi viešosios turizmo infrastruktūros objektai ir konkretizuojamos įvardintos koncepcinės plėtros kryptys. Pateikiant sprendinius ir jų įgyvendinimo būdus, bus nustatomi rekreacinių teritorijų tvarkymo ir išteklių apsaugos reglamentai, viešosios turizmo infrastruktūros ir kraštovaizdžio formavimo priemonės, turizmo centrų tikslinio vystymo (veiklos specializacijos) kryptys. Atsižvelgiant į vykdomos ūkinės veiklos galimą neigiamą poveikį rekreaciniams ištekliams, bus nustatomi ūkinės veiklos rekreacinėse teritorijose reguliavimo reglamentai.

Atsižvelgiant į Trakų rajono ir jo gretimybių turizmo plėtros tendencijas, vyraujančias ir pasaulinėje turizmo rinkoje, šiuo specialiuoju planu siekiama spręsti šias problemas:

1. Atsižvelgiant į valdančiųjų institucijų parengtus planus, Trakų rajono turizmo traukos centrų vietos bendruomenių bei Trakų rajono savivaldybės siekius įtraukti į turizmo planavimo ir plėtojimo veiklą, užtikrinant saugias turistines paslaugas bei organizuojamą poilsį;
2. Plėtoti ryšius tarp turizmo organizacijų bei savivaldybės struktūrų abipusių poreikių suvokimui ir derinimui;
3. Investicijų į statybą metu turėtų būti skiriamas ypatingas dėmesys gamtosaugai;
4. Marketingo priemonių numatymą;
5. Turizmo darbuotojų profesinio lygio kėlimą.

4. SPRENDINIAI

Vadovaujantis Trakų rajono savivaldybės tarybos 2013 m. rugpjūčio 29 d. sprendimu Nr. SI-201 patvirtinta Trakų rajono savivaldybės rekreacijos, turizmo ir poilsio kompleksų išdėstymo specialiojo plano aktyvios plėtros koncepcija, šioje ataskaitoje konkretizuojami specialaus plano sprendiniai.

Siekiant centrinės rajono rekreacinių paslaugų ašies Trakai – Aukštadvaris, Lentvaris ir Senieji Trakai palaikymo bei rekreacinės infrastruktūros tobulinimo, minėtų paslaugų plėtrai žemesnio resursinio rekreacinio potencialo teritorijose (t.y. Paluknio, Rūdiškių, Grendavės ir Onuškie seniūnijose), Trakų rajono savivaldybės rekreacijos, turizmo ir poilsio kompleksų išdėstymo specialiojo plano sprendiniais yra:

- 1) **nustatomos** Trakų rajono viešosios turizmo infrastruktūros vystymo ir erdvinio organizavimo nuostatos bei priemonės;
- 2) **išskiriamos** (rezervuojamos) rekreacinės teritorijos Trakų rajono rekreacinės infrastruktūros objektų vystymui;
- 3) **pažymimos** planuojamos Trakų rajono turizmo trasos bei turizmo centrai, **išdėstomi** viešosios turizmo infrastruktūros objektai;
- 4) **konkretizuojami** įvardyti Trakų rajono savivaldybės rekreacijos, turizmo ir poilsio kompleksų išdėstymo specialiojo plano sprendiniai ir jų įgyvendinimo būdai, nustatant rekreacinių teritorijų tvarkymo ir išteklių apsaugos reglamentus, viešosios turizmo infrastruktūros ir kraštovaizdžio formavimo priemones, turizmo centrų tikslinio vystymo (veiklos specializacijos) kryptis;
- 5) **nustatomi** ūkinės veiklos rekreacinėse Trakų rajono teritorijose reguliavimo reglamentai, jeigu vykdoma ūkinė veikla gali turėti neigiamą poveikį rekreaciniams ištekliams.

Rengiant Trakų rajono savivaldybės rekreacijos, turizmo ir poilsio kompleksų išdėstymo specialiojo plano sprendinius remtasi plano rengimo etape parengtų ataskaitų duomenimis (esamos būklės, koncepcijos, strateginio pasekmių aplinkai vertinimo) bei vykusių svarstymų bei konsultavimosi metu teiktais kompetentingų suinteresuotų institucijų, asocijuotų turizmo verslo, savivaldos institucijų, suinteresuotos visuomenės pasiūlymais.

Konkretizuojant sprendinius laikomasi rajono teritorijoje galiojančių Aukštadvario regioninio, Trakų istorinio nacionalinio, Neries regioninio parkų teritorijose ir kitose saugomose teritorijose galiojančių veiklos apribojimų.

4.1. Rekreacijos, turizmo ir poilsio infrastruktūros vystymo ir erdvinio organizavimo nuostatos ir priemonės

Trakų rajono savivaldybės rekreacijos, turizmo ir poilsio kompleksų išdėstymo specialiuoju planu yra tikslinami Trakų rajono bendrojo plano sprendiniai (gamtinio prioriteto (urbanizuojamos ir neurbanizuojamos), kaimo turizmo ir kultūrinio istorinio rekreacinio funkcinio prioriteto zonos), tikslinamos pėsčiųjų, dviračių takų, autoturizmo trasos, išskirti turizmo centrai bei teikiami pasiūlymai atsižvelgiant į bendrajame plane nurodomą turizmo centrų svarbą. Atsižvelgiant į Trakų rajono ir Trakų miesto bendrųjų planų sprendinius planuojami rekreaciniai objektai (apžvalgos aikštelės, paplūdimiai ir kiti turizmo ir rekreacijos objektai). Trakų rajono savivaldybės rekreacijos, turizmo ir poilsio kompleksų išdėstymo specialiajame plane išskiriamos trys rekreacinių teritorijų grupės: intensyvios, ekstensyvios veiklos ir kultūrinio istorinio prioriteto rekreacinės teritorijos, kuriose yra nurodomas galimas rekreacijos, turizmo ir poilsio kompleksų objektų įrengimas ir statyba. Šiose rekreacinėse teritorijose siūlytinų vystyti rekreacijos ir turizmo infrastruktūros objektų konkrečios vietos, užstatymo reglamentai, architektūriniai elementai ir jų kiekis turi būti tikslinami rengiant teritorijų išplanavimo projektus.

Rengiant Trakų rajono savivaldybės rekreacijos, turizmo ir poilsio kompleksų išdėstymo specialųjį planą, vadovaujamosi turizmo sektorių reglamentuojančiais pagrindiniais įstatymais, tvarkymo planais, taisyklėmis ir kitais dokumentais. Šiuose dokumentuose yra išdėstytos pagrindinės rekreacijos, turizmo ir poilsio infrastruktūros vystymo ir erdvinio organizavimo nuostatos ir priemonės:

- Rekreacinėms teritorijoms vystyti turi būti rengiami teritorijų išplanavimo projektai ir/arba techniniai projektai, kuriuose bus nustatomi privalomieji teritorijos naudojimo reikalavimai ir reglamentai - užstatymo tankis, užstatymo intensyvumas ir kiti privalomieji teritorijos naudojimo reglamentai.
- Žemės ir kito nekilnojamojo turto savininkai, valdytojai ir naudotojai privalo užtikrinti visuomenei laisvą priejimą prie vandens telkinio servitutiniais keliais ir pakrantės apsaugos juosta (pagal LR Žemės įstatymo 21 str. 10 p.: „Žemės savininkai ir kiti naudotojai privalo leisti kitiems asmenims prieiti prie paviršinio vandens telkinių nustatytomis pakrantės apsaugos juostomis, lankyti gamtos ir kultūros paveldo teritorinius kompleksus bei objektus ir bendro naudojimo rekreacinius objektus (teritorijas)“).
- Visose rekreacinėse teritorijose turi būti stacionari ar laikina įranga higienos poreikiams tenkinti ir atliekoms surinkti, taip pat, lankytojams turi būti įrengiama tinkama viešoji turizmo ir poilsio infrastruktūra, sudarant saugias lankytojams visaverčio poilsio sąlygas.
- Paplūdimiai ir jų maudyklos turi atitikti Lietuvos higienos normos HN 92:2007 „Paplūdimiai ir jų maudyklų vandens kokybė“ (Žin., 2007, Nr. 139-5716 su vėlesniais pakeitimais) reikalavimus. Pagal LR Turizmo įstatymo 19 str. 7 p. Paplūdimių infrastruktūrą turi sudaryti persirengimo, higienos, atliekų surinkimo, geriamojo vandens tiekimo, gelbėjimo (stebėjimo), informacijos, poilsio organizavimo įranga ir statiniai. Prie paplūdimių turi būti įrengti takai ar keliai, transporto priemonių stovėjimo aikštelės ir kita poilsiautojams aptarnauti reikalinga infrastruktūra).
- Rekreacinėse teritorijose, iš kurių atsiveria graži panorama, turi būti sudaromos sąlygos įrengti apžvalgos aikšteles.
- Visų objektų, įrašytų į Nekilnojamojų kultūros vertybių registrą, teritorijoms ir jų apsaugos zonoms yra taikomi Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų XIX p. reikalavimai (Žin., 1992-08-10, Nr. 22-652 su vėlesniais pakeitimais).

- Kultūros vertybių teritorijos tvarkomos vadovaujantis Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiaisiais planais, paveldotvarkos projektais bei kultūros ministro patvirtintais paveldo tvarkybos reglamentais, nustatančiais reikalavimus konkrečioms tvarkybos darbams.
- Įgyvendinant specialiojo plano sprendinius, rengiant vėlesnius teritorijų detaliuosius planus ir/ar techninius projektus būtina vadovautis kultūros paveldo objektų apsaugą reglamentuojančiais teisės aktais, laikiniais apsaugos reglamentais ir kultūros paveldo apsaugos teritorijų planavimo dokumentais. Prieš pradėdant bet kokius žemės kasimo darbus, kultūros paveldo teritorijoje, turi būti atlikti archeologiniai tyrimai, vadovaujantis paveldo tvarkybos darbų reglamentu PTR 2.13.01:2011 „Archeologinio paveldo tvarkyba“.
- Takų patenkančių į kultūros paveldo apsaugos teritorijas, tiesimo, rekonstrukcijos ar statybos darbai gali būti vykdomi tik gavus Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Vilniaus teritorinio padalinio paveldosaugines sąlygas.
- Susikirtimai su geležinkeliais turi atitikti pervažų įrengimo ir naudojimo taisyklių reikalavimus, patvirtintus LR Susiekimo ministro įsakymu 2005 m. sausio 27 d. Nr.3-36. Nauji susikirtimai su geležinkeliu turi būti planuojami dviejų lygių. Taip pat turi būti gautos projektavimo sąlygos iš AB „Lietuvos geležinkeliai“.
- Dviračių takų infrastruktūra planuojama už geležinkelio kelių ir jo įrenginių apsaugos zonos ribų.
- Kelių apsaugos zonose veiklą vykdyti vadovaujantis Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų II p. reikalavimais.
- Dviračių, pėsčiųjų takai, turizmo trasos ir kiti objektai bei jų komunikacijos turi būti įrengiami tik už valstybinės reikšmės kelių juostų ribų. Įvažiavimai ir išvažiavimai iš planuojamų rekreacinių teritorijų turi būti numatyti iš esamų, vietinės reikšmės kelių (gatvių) naudojant valstybinės reikšmės keliuose esamas sankryžas (nuovažas), kurios į turizmo ir rekreacijos infrastruktūros objektus nuo valstybinės reikšmės kelių gali būti planuojamos tik pagal kelių techninio reglamento KTR 1.01:2008 „Automobilių keliai“ reikalavimus. Planuojant dviračių pervažas turi būti vadovujamasi Pėsčiųjų ir dviračių takų projektavimo rekomendacijomis (Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie Susisiekimo ministerijos 2012-10-10 įsakymas Nr. V-294), Rekomendacijomis R20-00. Dviračių infrastruktūra (2000-07-04 LR Aplinkos ministro įsakymas Nr. 272) ir kitais LR teisės aktais, kurie numato dviračių, pėsčiųjų takų projektavimo reikalavimus ir užtikrina saugumą juose. Dviračių, pėsčiųjų takai turi atitikti statybos techninį reglamentą STR 2.03.01:2001 „Statiniai ir teritorijos. Reikalavimai žmonių su negalia reikmėms“ (Žin., 2001, Nr.53–1898 su vėlesniais pakeitimais).
- Dviračių, pėsčiųjų trasos ir kiti objektai planuojami tik už valstybinės reikšmės kelių (gyvenamojoje teritorijoje sutampančių su gatvėmis, kurias prižiūri ir jų vertę apskaito Susisiekimo ministerijos įsteigtos valstybės įmonės, o jų taisymo bei priežiūros darbų užsakovo funkcijas atlieka Kelių direkcija) juostos ribų.
- Rekreacinės trasos turi būti įrengiamos maksimaliai išnaudojant vietinės reikšmės kelius, esamus takus ir proskynas, tam kad gamtai būtų daromas minimalus poveikis. Rekomenduojamos rekreacinių trasų dangos: smulkios frakcijos skaldelės, suspausto ir rišikliais surišto grunto. Rekreacinių trasų dangos turi būti maksimaliai natūralios ir draugiškos gamtinei aplinkai, kad į ją įsiliėtų ir nedarytų vizualinės taršos.
- Planuojama turizmo trasų informacinė sistema (informaciniai stendai, ženklai ir kt.) turi būti suderinama su LR Automobilių kelių direkcija prie Susisiekimo ministerijos.
- Specialiuoju planu suplanuotiems takams, trasoms ir planuojamoms rekreacinėms teritorijoms lieka galioti visi iki šiol nustatyti tvarkymo, apsaugos, naudojimo ir kiti reikalavimai.

- Vystant rekreacinę infrastruktūrą būtina taikyti ir vadovautis „Specialiose žemės ir miško naudojimo sąlygose“, „Melioracijos techniniame reglamente MTR 1.12.01:2008 „Melioracijos statinių techninės priežiūros taisyklėse“, „LR Saugomų teritorijų įstatyme“, „Magistralinio dujotiekio įrengimo taisyklėse“, standarte (LST 1909:2003/1K:2007) „Dujų sistema. Požeminių plieninių skirstomųjų dujotiekių ir įvadų apsauga nuo korozijos. Bendrieji reikalavimai“, „Skirstomųjų plieninių dujotiekių įrengimo taisyklėse“, „Skirstomųjų polietileninių dujotiekių įrengimo taisyklėse“, „LR Kelių įstatyme“ ir kituose, atskiroms tinklų grupėms galiojančiuose, teisiniuose aktuose nustatytais reikalavimais. Vystant rekreacinę infrastruktūrą turi būti atsižvelgiama į inžinerinių tinklų ir kelių apsaugos zonas ir veiklos apribojimus jose.
- Vadovaujantis Magistralinio dujotiekio įrengimo taisyklėmis, patvirtintomis 2014-01-28 LR energetikos ministro įsakymu Nr. 1-12 bei vėlesniais teisės akto pakeitimais, teritorijoje, kuri priskiriama pirmos klasės vietovei, 1600 m išilgai magistralinio dujotiekio vamzdyno ašies į abi puses po 200 m nuo magistralinio dujotiekio ribojama statyba iki 10 gyvenamųjų ir negyvenamųjų pastatų, skirtų žmonėms gyventi, ūkinei ar kitai (komercinei, kultūrinei, paslaugų ir kt.) veiklai vykdyti.
- Plečiant rekreacinę infrastruktūrą turi būti užtikrintas esamų inžinerinių tinklų (elektros, dujų, telekomunikacijų, šilumos, vandentiekio, nuotekų, melioracijos ir pan.) ir gatvių dangų išsaugojimas. Rekreacinės infrastruktūros įrengimo galimybės apsprendžiamos detaliesiais planais ir/ar techniniais projektais, kuriuos nustatyta tvarka būtina suderinti su inžinerinių tinklų savininkais (elektros, dujų (įskaitant ir Dujotiekių saugos nuo korozijos tarnybą), telekomunikacijų, šilumos, vandentiekio, nuotekų, melioracijos ir pan.), iš jų gavus projektavimo sąlygas.
- Elektros energijos poreikis turi būti nustatytas rengiant žemesnio lygmens planavimo dokumentus ir techninius projektus.
- Vystant ir įrenginėjant rekreacijos ir turizmo infrastruktūrą būtina taikyti higienos normas, nusakančias didžiausius leistinus triukšmo (higienos norma HN 33:2011 „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“, patvirtinta 2011-06-13 LR sveikatos apsaugos ministro įsakymu Nr. V-604), taršos ir dulkėtumo (higienos norma HN 35:2007 „Didžiausia leidžiama cheminių medžiagų (teršalų) koncentracija gyvenamosios aplinkos ore“, patvirtinta 2007-05-10 LR sveikatos apsaugos ministro įsakymu Nr. V-362), aplinkos oro užterštumo (Aplinkos oro užterštumo sieros dioksidu, azoto dioksidu, azoto oksidais, benzenu, anglies monoksidu, švinu, kietosiomis dalelėmis ir ozonu normos, patvirtintos 2010-07-07 LR aplinkos ir LR sveikatos apsaugos ministro įsakymu Nr. D1-585/V-611 su vėlesniais teisės akto pakeitimais), vibracijos (higienos normos: HN 50:2003 „Visą žmogaus kūną veikianti vibracija: didžiausi leidžiami dydžiai ir matavimo reikalavimai gyvenamuosiuose bei visuomeniniuose pastatuose“ ir HN 51:2003 „Visą žmogaus kūną veikianti vibracija: didžiausi leidžiami dydžiai ir matavimo reikalavimai darbo vietose“, patvirtintos 2003-12-31 LR sveikatos apsaugos ministro įsakymu Nr. V-791 su vėlesniais pakeitimais), ribinius dydžius, bei vadovautis minėtose higienos normose nustatytais reikalavimais.
- Vystant ir įrenginėjant rekreacijos ir turizmo infrastruktūrą būtina taikyti higienos normas, nusakančias elektromagnetinio lauko intensyvumo parametrų leidžiamas vertes visuomenės sveikatos saugos reikalavimams (higienos norma HN 80:2011 „Elektromagnetinis laukas darbo vietose ir gyvenamojoje aplinkoje. Parametrų normuojamos vertės ir matavimo reikalavimai 10 KHZ – 300 GHZ radijo dažnių juostoje“, patvirtinta 2011-03-02 LR sveikatos apsaugos ministro įsakymu Nr. V-199 su vėlesniais pakeitimais).

- Vystant ir įrenginėjant rekreacijos ir turizmo infrastruktūrą turi būti vadovaujamosi Sanitarinių apsaugos zonų ribų nustatymo ir režimo taisyklėmis, patvirtintomis 2004-08-19 LR sveikatos apsaugos ministro įsakymu Nr. V-586 ir jose nustatytais reikalavimais.
- Vystant rekreacines teritorijas ir įrenginėjant rekreacijos ir turizmo infrastruktūrą šalia vandens telkinių, turi būti taikomi „Paviršinio vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymo tvarkos apraše“ (Žin., 2007, Nr. 23-892) bei vėlesniuose teisės akto pakeitimuose reglamentuoti LR vandens įstatyme numatytų paviršinio vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymo principai bei pločiai. Veikla paviršinio vandens telkinių apsaugos zonose ir pakrantės juostose reglamentuojama Specialiose žemės ir miško naudojimo sąlygose bei LR Saugomų teritorijų įstatyme. Dviračių, pėsčiųjų takai, poilsio aikštelės, automobilių stovėjimo aikštelės ir kt. statiniai ir įrenginiai, išskyrus LR saugomų teritorijų įstatyme nurodytus, negali būti įrengiami paviršinio vandens telkinių apsaugos juostose.
- Vystant ir įrenginėjant rekreacijos ir turizmo infrastruktūrą vandenviečių sanitarinių apsaugos zonų ribose, privaloma taikyti ir laikytis higienos normoje HN 44:2006 „Vandenviečių sanitarinių apsaugos zonų nustatymas ir priežiūra“, patvirtintoje 2006-07-17 LR sveikatos apsaugos ministro įsakymu Nr. V-613 ir vėlesniuose minėto teisės akto pakeitimuose bei kituose teisės aktuose ir taisyklėse nustatytų apribojimų ūkinei veiklai.
- Vystant rekreacinę ir turizmo infrastruktūrą, ūkinę komercinę veiklą būtina taikyti ir vadovautis Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymu (aktualia redakcija) ir vėlesniais įstatymo pakeitimais. Vadovaujantis minėtu įstatymu, planuojant ūkinę veiklą, patenkančią į planuojamos ūkinės veiklos rūšių sąrašus, turi būti atliekamos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procedūros, atitinkamoms ūkinės komercinės veiklos rūšims įrengiamos sanitarinės apsaugos zonos.
- Vystant ūkinės komercinės veiklos rūšis, kurioms Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka turi būti įrengtos sanitarinės apsaugos zonos, būtina taikyti Sanitarinių apsaugos zonų ribų nustatymo ir režimo taisyklės, patvirtintas 2004-08-19 LR sveikatos apsaugos ministro įsakymu Nr. V-586 su vėlesniais teisės akto pakeitimais, ir Specialiąsias žemės ir miško naudojimo sąlygas, patvirtintas 1992-05-12 LR Vyriausybės nutarimu Nr. 343 ir 1995-12-29 LR Vyriausybės nutarimu Nr. 1640 su vėlesniais teisės akto pakeitimais, ir vadovautis minėtuose teisės aktuose nustatytais reikalavimais.
- Teritorijas rekreacinės infrastruktūros įrengimui, kurios suplanuotos laisvoje valstybinėje žemėje, rekomenduojama rezervuoti. Teritorijose, kuriose perspektyvinė rekreacinė infrastruktūra patenka į privačią nuosavybę, numatoma rekomendacinio pobūdžio infrastruktūros įrengimo galimybės, esant savininko sutikimui. Privačios nuosavybės paėmimas visuomenės poreikiams turi būti sprendžiamas atskirais dokumentais. Žemės paskirties keitimas šiuo planu nenumatomas.
- Veiklą saugomose teritorijose reglamentuoja Lietuvos Respublikos Saugomų teritorijų įstatymas (2001-12-04 įstatymo Nr. IX-628 (Žin., 1993, Nr. 63-1188; 1995, Nr. 60-1502; 2000, Nr. 58-1703)) bei kt. poįstatyminiai aktai. Dviračių, pėsčiųjų takai, trasos saugomose teritorijose planuojami atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymą bei kitus normatyvinius dokumentus, susijusius su planavimu saugomose teritorijose. Įrengiant rekreacinę infrastruktūrą turi būti išsaugojama ir nepažeidžiama esama gamtinė aplinka.
- Rekreacinių teritorijų tvarkymas ir rekreacinės infrastruktūros įrengimas Trakų istoriniame nacionaliniame parke vykdomas pagal galiojančią Trakų istorinio nacionalinio parko planavimo schemą, Aukštadvario regioniniame parke – pagal galiojančią Aukštadvario regioninio parko tvarkymo planą, Neries regioniniame parke – pagal galiojančią Neries regioninio parko tvarkymo planą. Specialiojo plano sprendiniai, susiję su saugomų teritorijų naudojimu ir tvarkymu, neprieštaruoja saugomų teritorijų specialiesiems planams.

- Vystant rekreacinę veiklą miško žemėje turi būti vadovaujama Lietuvos Respublikos Miškų įstatymo nuostatomis (1994-11-22 įstatymas Nr. I-671 (Žin., 2001, Nr. 35-1161; Žin., 2003, Nr. 123-5593; Žin., 2005, Nr. 31-977; Žin., 2007, Nr. 77-3044; Žin., 2009, Nr. 54-2137; Žin., 2010, Nr. 145-7431; Žin., 2011, Nr. 74-3548; Žin., 2012, Nr. 132-6687 Nr. 132-6687; Žin., 2013, Nr. 73-3651 ir kt. pakeitimais).
- Specialiajame plane miško žemės naudmenų keitimas nenumatomas. Planuojant dviračių takus (trasas), kuriems įrengti bus reikalingas miško kirtimas, būtina parengti teritorijų planavimo dokumentus, kuriuose numatytas miško žemės pavertimas kitomis naudmenomis. Tais atvejais, kai dviračių takai (trasos) numatyti vidinės miškotvarkos projektuose, miško žemės pavertimo kitomis naudmenomis procedūros numatyti nebūtina.
- Plaukiojimas vandens telkiniuose plaukiojimo priemonėmis galimas vadovaujantis LR Aplinkos ministro 2014 m. balandžio 08 d. įsakymu Nr. D1-338 „Dėl aplinkosaugos sąlygų plaukiojimo vandens telkiniuose plaukiojimo priemonėmis patvirtinimo“ (Žin., 2014, Nr. 2014-04241 su vėlesniais pakeitimais) ir LR Aplinkos ministro 2014 m. balandžio 08 d. įsakymu Nr. D1-337 „Dėl vandens telkinių, kuriuose plaukiojimas tam tikro tipo plaukiojimo priemonėmis draudžiamas ar ribojamas, sąrašo patvirtinimo“ (Žin., 2014, Nr. 2014-04-09 Nr.4242).
- Specialiuoju planu suplanuotos rekreacinės teritorijos ir jų tikslinės vystymo kryptys, gali būti konkretizuojamos teritorijos išplanavimo projektais. Esant poreikiui ir gavus Trakų rajono savivaldybės administracijos sutikimą, rekreacinių teritorijų ar objektų plėtra gali būti numatyta ir kitose specialiuoju planu neparagintose teritorijose.
- kiti dokumentai.

TURIZMO CENTRO TIKSLINIO VYSTYMO KRYPTIS

Kaimo turizmo sodybų sklypų siūlomi minimalūs dydžiai:

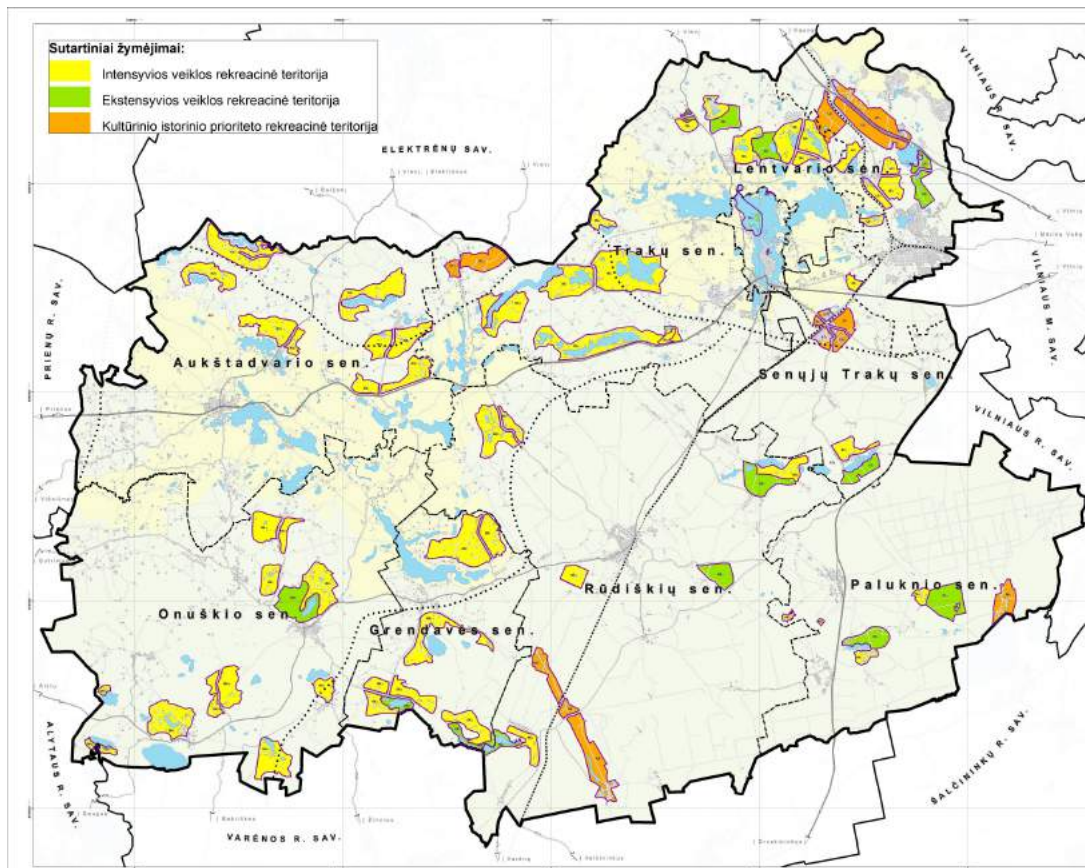
- Neurbanizuotose rekreacinėse teritorijose, kuriose specialiuoju planu leidžiama statyti naują kaimo turizmo sodybą, minimalus kaimo turizmo sodybos žemės sklypo plotas turi būti ne mažesnis kaip 1 ha.
- Urbanizuotose rekreacinėse teritorijose (esančiose prie didesnių arba 100 ha ploto ežerų), kuriose specialiuoju planu leidžiama statyti naują kaimo turizmo sodybą, minimalus kaimo turizmo sodybos žemės sklypo plotas turi būti ne mažesnis kaip 1 ha.
- Urbanizuotose rekreacinėse teritorijose (esančiose prie mažesnių kaip 100 ha ežerų), kuriose specialiuoju planu leidžiama statyti naują kaimo turizmo sodybą, minimalus kaimo turizmo sodybos žemės sklypo plotas turi būti ne mažesnis kaip 50 a.
- Rekreacinėse teritorijose negalima statyti kraštovaizdžio estetinę vertę mažinančių statinių.

4.2. Trakų rajono rekreacinių teritorijų ir rekreacinių infrastruktūros objektų plėtra

Trakų rajono savivaldybės rekreacijos, turizmo ir poilsio kompleksų išdėstymo specialiajame plane išskiriamos trys rekreacinių teritorijų grupės:

- *Intensyvios veiklos rekreacinės teritorijos*, skirtos ilgalaikio (stacionaraus) poilsio pastatų (viešo naudojimo) statyboms. Tai žemės sklypai, kuriuose yra arba numatoma statyti sanatorijas, sveikatingumo kompleksus, motelius, viešbučius, kempingus, turizmo bazines, nakvynės paslaugų namus ir kt. rekreacinę infrastruktūrą.
- *Ekstensyvios veiklos rekreacinės teritorijos*, skirtos trumpalaikio poilsio statinių (viešo naudojimo) statyboms. Tai žemės sklypai, kuriuose yra arba numatoma įrengti stovyklavietes, poilsia vietas, paplūdimius, medžioklės įrenginius ir kt.
- *Kultūrinio istorinio prioriteto rekreacinės teritorijos*, kuriose numatomas optimalus kultūros vertybių panaudojimas kultūriniam turizmui istoriškai susiklosčiusiu arba jam artimu bei tikslingai parinktu būdu. Pagal Trakų rajono savivaldybės bendrojo plano sprendinius, šiose teritorijose būtų tikslinga numatyti galimybę ateityje steigti saugomas vietas. Jų kultūrinės vertės saugojimo nuostatos, turėtų būti detalizuotos ir įgyvendinamos šių teritorijų apsaugos specialiaisiais ir atskirų vietovių detalesiais planavimo dokumentais. Kultūrinio istorinio prioriteto teritorijose rekreacijos stiprinimui efektyvi priemonė yra ryšių tarp kultūros paveldo vertybių kūrimas ir palaikymas. Statyba kultūrinio istorinio prioriteto teritorijoje galima Trakų rajono savivaldybės bendrojo planu nustatytose teritorijose.

Trakų rajono savivaldybės teritorijoje planuojama 63 rekreacinės teritorijos (2.1 pav.), iš kurių 42 teritorijų priskirta intensyvios veiklos rekreacinėms teritorijoms, 16 ekstensyvios veiklos ir 5 kultūrinio istorinio prioriteto rekreacinėms teritorijoms. Žemiau pateikiama rekreacinių teritorijų ir objektų naudojimą apibendrinanti informacija seniūnijose ir priemonės veiklai įgyvendinti.

10 pav. Planuojamos rekreacinės teritorijos

4.2.1. Trakų seniūnija

Trakų seniūnijos teritorijoje planuojama 15 rekreacinių teritorijų, iš kurių 8 intensyvios veiklos rekreacinės teritorijos, 6 ekstensyvios veiklos rekreacinės ir 1 kultūrinio istorinio prioriteto rekreacinė teritorija (žr. žemiau esančią lentelę).

7. lentelė. Trakų seniūnijos rekreacinių teritorijų ir objektų naudojimą apibendrinanti informacija

Sprendinio Nr.	Sprendinio aprašymas	Priemonės, sprendinio veiklai įgyvendinti
TR1	Intensyvios veiklos rekreacinė teritorija	<ul style="list-style-type: none"> • Kaimo turizmo sodybų statyba • Stovyklavietės įrengimas • Maitinimo paslaugų infrastruktūros įrengimas
TR2	Ekstensyvios veiklos rekreacinė teritorija	<ul style="list-style-type: none"> • Stovyklavietės įrengimas
TR3	Intensyvios veiklos rekreacinė teritorija	<ul style="list-style-type: none"> • Kaimo turizmo sodybų statyba • Maitinimo paslaugų infrastruktūros įrengimas • Pramogų paslaugų infrastruktūros įrengimas
TR4	Ekstensyvios veiklos rekreacinė teritorija	<ul style="list-style-type: none"> • Teminio pramogų parko įrengimas
TR5	Intensyvios veiklos rekreacinė teritorija	<ul style="list-style-type: none"> • Kaimo turizmo sodybų statyba • Sveikatingumo kompleksų statyba • Maitinimo paslaugų infrastruktūros įrengimas
TR6	Ekstensyvios veiklos rekreacinė teritorija	<ul style="list-style-type: none"> • Stovyklavietės įrengimas • Poilsivietės įrengimas

*TRAKŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS REKREACIJOS, TURIZMO IR POILSIO KOMPLEKSŲ IŠDĖSTYMO
SPECIALUSIS PLANAS*

TR7	Intensyvios veiklos rekreacinė teritorija	<ul style="list-style-type: none"> • Kaimo turizmo sodybų statyba • Sveikatingumo kompleksų statyba • Motelių statyba • Maitinimo paslaugų infrastruktūros įrengimas
TR8	Intensyvios veiklos rekreacinė teritorija	<ul style="list-style-type: none"> • Kaimo turizmo sodybų statyba
TR9	Intensyvios veiklos rekreacinė teritorija	<ul style="list-style-type: none"> • Kaimo turizmo sodybų statyba • Sveikatingumo kompleksų statyba • Turizmo bazių įrengimas • Poilsiavietės įrengimas
TR10	Intensyvios veiklos rekreacinė teritorija	<ul style="list-style-type: none"> • Kaimo turizmo sodybų statyba • Sveikatingumo kompleksų statyba • Turizmo bazės įrengimas • Nakvynės paslaugų namų statyba • Maitinimo paslaugų infrastruktūros įrengimas
TR11	Intensyvios veiklos rekreacinė teritorija	<ul style="list-style-type: none"> • Viešbučių statyba • Kaimo turizmo sodybų statyba • Sveikatingumo kompleksų statyba • Motelių statyba • Nakvynės paslaugų namų statyba • Poilsio namelių statyba • Turizmo bazių įrengimas
TR12	Ekstensyvios veiklos rekreacinė teritorija	<ul style="list-style-type: none"> • Lukos ežero ir Birutės skvero sutvarkymas
TR13	Kultūrinio istorinio prioriteto rekreacinė teritorija	<ul style="list-style-type: none"> • Optimalus kultūros vertybių naudojimas kultūriniam turizmui, kultūros vertybes pritaikant naudoti istoriškai susiklosčiusiu ir tikslingai parinktu būdu • Rekreacinėse teritorijose esančios kultūros vertybės ir jų apsaugos zonos tvarkomos vadovaujantis Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymu • Mažosios architektūros elementų įrengimas (informacinės sistemos elementų, prekybinių paviļjonų, lauko baldų, meninių akcentų ir kt.) • Turizmo paslaugoms teikti reikalingi inžineriniai statiniai ir įrenginiai • Stiprinti kultūrinio istorinio prioriteto rekreacinę teritoriją, kuriant ryšį su gretimomis kultūros paveldo vertybėmis, esančiomis kitose savivaldybėse (Daugirdiškių ir Subartėnų kultūros paveldo vertybėmis)
TR14	Ekstensyvios veiklos rekreacinė teritorija	<ul style="list-style-type: none"> • Optimalus gamtinių išteklių (Galvės ežero) naudojimas bei pritaikymas vystant aktyvų sporto turizmą (varžyboms ir/arba treniruotėms)
TR15	Ekstensyvios veiklos rekreacinė teritorija	<ul style="list-style-type: none"> • Pakrantės pritaikymas paplūdimio įrengimui

4.2.2. Lentvario seniūnija

Lentvario seniūnijos teritorijoje planuojamos 5 rekreacinės teritorijos: 3 intensyvios veiklos, 1 ekstensyvios veiklos ir 1 kultūrinio istorinio prioriteto rekreacinė teritorija (žr. žemiau esančią lentelę).

8. lentelė. Lentvario seniūnijos rekreacinių teritorijų ir objektų naudojimą apibendrinanti informacija

Sprendinio Nr.	Sprendinio aprašymas	Priemonės, sprendinio veiklai įgyvendinti
LE1, LE3	Intensyvios veiklos rekreacinė teritorija	<ul style="list-style-type: none"> • Kaimo turizmo sodybų statyba
LE2	Intensyvios veiklos rekreacinė teritorija	<ul style="list-style-type: none"> • Kaimo turizmo sodybų statyba • Motelių statyba • Stovyklavietės įrengimas • Maitinimo paslaugų infrastruktūros įrengimas
LE4	Kultūrinio istorinio prioriteto rekreacinė teritorija	<ul style="list-style-type: none"> • Optimalus kultūros vertybių naudojimas kultūriniam turizmui, kultūros vertybes pritaikant naudoti istoriškai susiklosčiusiu ir tikslingai parinktu būdu • Rekreacinėse teritorijose esančios kultūros vertybės ir jų apsaugos zonos tvarkomos vadovaujantis Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymu • Mažosios architektūros elementų įrengimas (informacinės sistemos elementų, prekybinių paviļjonų, lauko baldų, meninių akcentų ir kt.) • Turizmo paslaugoms teikti reikalingi inžineriniai statiniai ir įrenginiai • Stiprinti kultūrinio istorinio prioriteto rekreacinę teritoriją, kuriant ryšį su gretimomis kultūros paveldo vertybėmis, esančiomis kitose savivaldybėse (Eduardo Fransua Andre parkai)
LE5	Ekstensyvios veiklos rekreacinė teritorija	<ul style="list-style-type: none"> • Kempingo įrengimas

4.2.3. Senujų Trakų seniūnija

Senujų Trakų seniūnijos teritorijoje planuojamos 4 rekreacinės teritorijos, iš kurių 2 intensyvios veiklos rekreacinės teritorijos, 1 ekstensyvios veiklos ir 1 kultūrinio istorinio prioriteto rekreacinė teritorija (žr. žemiau esančią lentelę).

9. lentelė. Senujų Trakų seniūnijos rekreacinių teritorijų ir objektų naudojimą apibendrinanti informacija

Sprendinio Nr.	Sprendinio aprašymas	Priemonės, sprendinio veiklai įgyvendinti
ST1	Intensyvios veiklos rekreacinė teritorija Planuojamai veiklai ST1 teritorijoje yra būtina atlikti žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentus bei	<ul style="list-style-type: none"> • Istorinės technikos demonstracinio poligono įrengimas (angarai technikos laikymui, trasa technikos demonstravimui turistams) • Istorinių orlavių demonstravimo ir laikymo paviļjonų įrengimas • Aerodromo įrengimas mažiesiems lėktuvams

	atlikti Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimą.	<ul style="list-style-type: none"> • Poilsio ir laisvalaikio zonų įrengimas • Oreivių turizmo infrastruktūros įrengimas • Dviračių nuomos punkto steigimas • Maitinimo ir nakvynės paslaugų infrastruktūros įrengimas • Traukinių stotelės įrengimas
ST2	Intensyvios veiklos rekreacinė teritorija	<ul style="list-style-type: none"> • Kaimo turizmo sodybų statyba
ST3	Ekstensyvios veiklos rekreacinė teritorija	<ul style="list-style-type: none"> • Teminio pramogų parko įrengimas • Stovyklavietės įrengimas
ST4	Kultūrinio istorinio prioriteto rekreacinė teritorija	<ul style="list-style-type: none"> • Optimalus kultūros vertybių naudojimas kultūriniam turizmui, kultūros vertybes pritaikant naudoti istoriškai susiklosčiusiu ir tikslingai parinktu būdu • Rekreacinėse teritorijose esančios kultūros vertybės ir jų apsaugos zonos tvarkomos vadovaujantis Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymu • Turizmo paslaugoms teikti reikalingi inžineriniai statiniai ir įrenginiai • Stiprinti kultūrinio istorinio prioriteto rekreacinę teritoriją, palaikant ryšį su Trakais

4.2.4. Paluknio seniūnija

Paluknio seniūnijos teritorijoje planuojamos 8 rekreacinės teritorijos, iš kurių 5 intensyvios veiklos rekreacinės teritorijos, 2 ekstensyvios veiklos rekreacinės teritorijos ir 1 kultūrinio istorinio prioriteto teritorija (žr. žemiau esančią lentelę).

10. lentelė. Paluknio seniūnijos rekreacinių teritorijų ir objektų naudojimą apibendrinanti informacija

Sprendinio Nr.	Sprendinio aprašymas	Priemonės, sprendinio veiklai įgyvendinti
PA1	Intensyvios veiklos rekreacinė teritorija	<ul style="list-style-type: none"> • Kaimo turizmo sodybų statyba • Sveikatingumo kompleksų statyba • Motelių statyba • Nakvynės paslaugų namų statyba • Turizmo bazių įrengimas
PA2	Intensyvios veiklos rekreacinė teritorija	<ul style="list-style-type: none"> • Kaimo turizmo sodybų statyba • Medžiotojų turizmo bazės įrengimas • Nakvynės paslaugų namų statyba • Maitinimo paslaugų infrastruktūros įrengimas
PA3	Ekstensyvios veiklos rekreacinės medžioklės teritorija	<ul style="list-style-type: none"> • Žvėrių laikymo aptvarų įrengimas • Medžiotojų bokštelių statyba
PA4	Kultūrinio istorinio prioriteto rekreacinė teritorija	<ul style="list-style-type: none"> • Numatomas kaimo etninės kultūros, gamtos, istorijos, mitologijos ir archeologijos vertybių išsaugojimas • Maitinimo paslaugų teikimas esamosiose sodybose
PA5, PA6	Intensyvios veiklos rekreacinė teritorija	<ul style="list-style-type: none"> • Kaimo turizmo sodybų statyba
PA7	Intensyvios veiklos rekreacinė teritorija	<ul style="list-style-type: none"> • Medžiotojų kaimo turizmo sodybų statyba

Sprendinio Nr.	Sprendinio aprašymas	Priemonės, sprendinio veiklai įgyvendinti
	teritorija	<ul style="list-style-type: none"> • Lengvų konstrukcijų medinių namelių statyba • Medžiotojų centrinė būstinės įrengimas • Rekreacinės medžioklės, pramogų paslaugoms, infrastruktūros įrengimas
PA8	Ekstensyvios veiklos rekreacinė teritorija	<ul style="list-style-type: none"> • Kempingų įrengimas

4.2.5. Rūdiškių seniūnija

Rūdiškių seniūnijos teritorijoje planuojamos 8 rekreacinės teritorijos, iš kurių 4 intensyvios veiklos rekreacinės teritorijos, 3 ekstensyvios veiklos ir 1 kultūrinio istorinio prioriteto rekreacinė teritorija (žr. žemiau esančią lentelę).

11. lentelė. Rūdiškių seniūnijos rekreacinių teritorijų ir objektų naudojimą apibendrinanti informacija

Sprendinio Nr.	Sprendinio aprašymas	Priemonės, sprendinio veiklai įgyvendinti
RŪ1	Intensyvios veiklos rekreacinė teritorija	<ul style="list-style-type: none"> • Kaimo turizmo sodybų statyba • Stovyklavietės įrengimas • Kempingo įrengimas • Turizmo bazių įrengimas • Nakvynės paslaugų namų statyba • Maitinimo paslaugų infrastruktūros įrengimas
RŪ2	Intensyvios veiklos rekreacinė teritorija	<ul style="list-style-type: none"> • Teminio pramogų parko įrengimas
RŪ3	Ekstensyvios veiklos rekreacinė teritorija	<ul style="list-style-type: none"> • Stovyklavietės įrengimas • Poilsia vietės įrengimas
RŪ4	Ekstensyvios veiklos rekreacinė teritorija	<ul style="list-style-type: none"> • Stovyklavietės įrengimas • Poilsia vietės įrengimas • Paplūdimio įrengimas
RŪ5	Intensyvios veiklos rekreacinė teritorija	<ul style="list-style-type: none"> • Kaimo turizmo sodybų statyba
RŪ6	Intensyvios veiklos rekreacinė teritorija	<ul style="list-style-type: none"> • Kaimo turizmo sodybų statyba • Poilsia vietės įrengimas • Maitinimo paslaugų infrastruktūros įrengimas
RŪ7	Kultūrinio istorinio prioriteto rekreacinė teritorija	<ul style="list-style-type: none"> • Optimalus kultūros vertybių naudojimas kultūriniam turizmui, kultūros vertybes pritaikant naudoti istoriškai susiklosčiusiu ir tikslingai parinktu būdu • Rekreacinėse teritorijose esančios kultūros vertybės ir jų apsaugos zonos tvarkomos vadovaujantis Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymu • Mažosios architektūros elementų įrengimas (informacinės sistemos elementų, prekybinių paviljonų, lauko baldų, meninių akcentų ir kt.) • Turizmo paslaugoms teikti reikalingi inžineriniai statiniai ir įrenginiai • Stiprinti kultūrinio istorinio prioriteto rekreacinę teritoriją, kuriant ryšį tarp

Sprendinio Nr.	Sprendinio aprašymas	Priemonės, sprendinio veiklai įgyvendinti
		Vaikštenių, Klepočių ir Tiltų kaimų
RŪ8	Ekstensyvios veiklos rekreacinė teritorija	<ul style="list-style-type: none"> • Paplūdimio įrengimas šalia Tulto tvenkinio • Stovyklavietės įrengimas • Poilsiavietės įrengimas • Paplūdimio įrengimas

4.2.6. Grendavės seniūnija

Grendavės seniūnijos teritorijoje planuojamos 6 rekreacinės teritorijos, iš kurių 4 intensyvios veiklos rekreacinės teritorijos ir 2 ekstensyvios veiklos rekreacinės teritorijos (žr. žemiau esančią lentelę).

12. lentelė. Grendavės seniūnijos rekreacinių teritorijų ir objektų naudojimą apibendrinanti informacija

Sprendinio Nr.	Sprendinio aprašymas	Priemonės, sprendinio veiklai įgyvendinti
GR1	Intensyvios veiklos rekreacinė teritorija	<ul style="list-style-type: none"> • Kaimo turizmo sodybų statyba • Stovyklavietės įrengimas • Kempingo įrengimas • Turizmo bazių įrengimas • Nakvynės paslaugų namų statyba
GR2	Intensyvios veiklos rekreacinė teritorija	<ul style="list-style-type: none"> • Stovyklavietės įrengimas • Poilsiavietės įrengimas
GR3	Intensyvios veiklos rekreacinė teritorija	<ul style="list-style-type: none"> • Stovyklavietės įrengimas • Poilsiavietės įrengimas • Maitinimo paslaugų infrastruktūros įrengimas
GR4	Intensyvios veiklos rekreacinė teritorija	<ul style="list-style-type: none"> • Kaimo turizmo sodybų statyba • Poilsiavietės įrengimas • Maitinimo paslaugų infrastruktūros įrengimas
GR5	Ekstensyvios veiklos rekreacinė teritorija	<ul style="list-style-type: none"> • Stovyklavietės įrengimas
GR6	Ekstensyvios veiklos rekreacinė teritorija	<ul style="list-style-type: none"> • Stovyklavietės įrengimas • Poilsiavietės įrengimas • Paplūdimio įrengimas

4.2.7. Onušio seniūnija

Onušio seniūnijos teritorijoje planuojamos 11 rekreacinių teritorijų, iš kurių 10 intensyvios veiklos rekreacinių teritorijų ir 1 ekstensyvios veiklos rekreacinė teritorija (žr. žemiau esančią lentelę).

13. lentelė. Onušio seniūnijos rekreacinių teritorijų ir objektų naudojimą apibendrinanti informacija

Sprendinio Nr.	Sprendinio aprašymas	Priemonės, sprendinio veiklai įgyvendinti
ON1, ON4, ON7, ON8, ON9	Intensyvios veiklos rekreacinė teritorija	<ul style="list-style-type: none"> • Kaimo turizmo sodybų statyba
ON2	Ekstensyvios veiklos rekreacinė teritorija	<ul style="list-style-type: none"> • Onušio ežero pritaikymas rekreacijai • Paplūdimio įrengimas • Žaliųjų mokyklų steigimas

ON3	Intensyvios veiklos rekreacinė teritorija	<ul style="list-style-type: none"> • Kaimo turizmo sodybų statyba • Stovyklavietės įrengimas • Nakvynės paslaugų namų statyba • Maitinimo paslaugų infrastruktūros įrengimas
ON5	Intensyvios veiklos rekreacinė teritorija	<ul style="list-style-type: none"> • Kaimo turizmo sodybų statyba • Poilsivietės įrengimas • Maitinimo paslaugų teikimas
ON6	Intensyvios veiklos rekreacinė teritorija	<ul style="list-style-type: none"> • Kaimo turizmo sodybų statyba • Stovyklavietės įrengimas • Poilsivietės įrengimas • Paplūdimio įrengimas • Maitinimo paslaugų infrastruktūros įrengimas
ON10	Intensyvios veiklos rekreacinė teritorija	<ul style="list-style-type: none"> • Kaimo turizmo sodybų statyba
ON11	Intensyvios veiklos rekreacinė teritorija	<ul style="list-style-type: none"> • Kaimo turizmo sodybų statyba

4.2.8. Aukštadvario seniūnija

Aukštadvario seniūnijos teritorijoje planuojamos 6 intensyvios veiklos rekreacinės teritorijos (žr. žemiau esančią lentelę).

14. lentelė. Aukštadvario seniūnijos rekreacinių teritorijų ir objektų naudojimą apibendrinanti informacija

Sprendinio Nr.	Sprendinio aprašymas	Priemonės, sprendinio veiklai įgyvendinti
AU1, AU3, AU4	Intensyvios veiklos rekreacinė teritorija	<ul style="list-style-type: none"> • Kaimo turizmo sodybų statyba
AU2	Intensyvios veiklos rekreacinė teritorija	<ul style="list-style-type: none"> • Kaimo turizmo sodybų statyba • Stovyklavietės įrengimas • Kempingo įrengimas
AU5	Intensyvios veiklos rekreacinė teritorija	<ul style="list-style-type: none"> • Kaimo turizmo sodybų statyba • Stovyklavietės įrengimas
AU6	Intensyvios veiklos rekreacinė teritorija	<ul style="list-style-type: none"> • Kaimo turizmo sodybų statyba

4.3. Rekreatyviųjų objektų įrengimo reikalavimai ir rekomendacijos

Trakų rajono savivaldybės rekreacijos, turizmo ir poilsio kompleksų išdėstymo specialiajame plane numatytiems objektams (stovyklavietėms, poilsiavietėms, paplūdimiams, maudykloms, kempingams ir kt.) įrengti turi būti vadovaujama si galiojančiais teisės aktais.

Stovyklaviečių įrengimo reikalavimai nurodyti Valstybinio turizmo departamento prie Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos direktoriaus įsakyme “Dėl turistinės stovyklos paslaugos teikimo reikalavimų patvirtinimo” (Žin., 2003 Nr. 28-V). Įsakyme nurodoma, kad stovyklavietėje turi būti sudarytos sąlygos trumpalaikiam poilsiui ir nakvynei, tam tikslui nuomojant palapines, laikinus ar mobilius namelius arba skiriant vietą (aikštelę) turisto individualiai priemonei (palapinei, mobiliam nameliui, transporto priemonei) pastatyti, ir turi būti sudarytos sąlygos higienos bei maitinimo poreikiams tenkinti bei aktyviam poilsiui organizuoti.

Stovyklavietės teritorija turi būti suplanuota (suskirstyta) į zonas: palapinėms ar nameliams statyti, maistui ruošti, poilsiui organizuoti ir higienos poreikiams tenkinti bei atliekomams surinkti.

Poilsiaviečių įrengimas. Poilsiavietė – laikinai apsistoti be nakvynės skirta teritorija, kurioje gali būti įrengti lauko baldai, pavėsinės, sporto ar laisvalaikio įrenginiai, automobilių stovėjimo aikštelės, laužavietės, tualetai, informacijai skirti statiniai.

Poilsiavietė turi būti nenutolusi nuo trasos (kelio), esant galimybei prie vandens telkinio, vaizdinga, tačiau izoliuota želdiniais. Poilsiavietes galima įrengti prie vandens telkinio, bet turi būti laikomasi vandens telkinių apsaugos juostų reikalavimų. Lauko baldai, dviračių stovai, šiukšliadėžės įrengiami už vandens apsaugos juostos ribų. Prie vandens telkinio įrengiama maudykla, persirengimo kabina, vandens lieptas. Poilsiavietėje numatomi poilsio sektoriai, kurie išdėstomi ne arčiau kaip 10-15 m ir atskirti želdiniais. Atokiau, paprastai šiaurinėje pusėje, įrengiama laužavietė ir lauko tualetas.

Paplūdimių ir maudyklų įrengimas. Projektuojantys, įrenginėjantys, įteisinantys bei eksploatuojantys paplūdimius ir jų maudyklas, privalo vadovautis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2007 m. gruodžio 27 d. įsakymu Nr. V-1055 patvirtintais Lietuvos higienos normos HN 92:2007 „Paplūdimiai ir jų maudyklų vandens kokybė“ reikalavimais.

Reikalavimai kempingų įrengimui. Pagal atitinkamus kriterijus kempingai skirstomi į keturias kategorijas – nuo vienos iki keturių žvaigždučių (1*, 2*, 3*, 4*), kurių kiekis priklauso nuo apgyvendinimo sąlygų, įrangos kokybės, teikiamų paslaugų kiekio ir kokybės, saugumo reikalavimų ir kitų sąlygų. Visi kempingai turi atitikti higienos ir priešgaisrinės saugos reikalavimus, juose privalomai turi būti įrengtas vandentiekis, kanalizacija, organizuojamas šiukšlių tvarkymas, elektros instaliacija, elektros įvadai. Visi kempingai, nepriklausomai nuo turimo žvaigždučių skaičiaus, turi būti saugūs apsistojantiems svečiams. Visuose turi būti lengvai prieinamos naudojimui pirmos medicinos pagalbos priemonės.

Kempingų klasifikavimą reglamentuoja Valstybinio turizmo departamento prie Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos direktoriaus įsakymas „Dėl kempingų klasifikavimo reikalavimų patvirtinimo“ (2003 kovo 26 d. įsakymas Nr. 21-V ir jo pakeitimai).

Atokvėpio vietų (poilsio aikštelių) įrengimas. Vadovaujantis Pėsčiųjų ir dviračių takų projektavimo rekomendacijomis R PDTP 12, patvirtintomis 2012-10-10 Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie Susisiekimo ministerijos direktoriaus įsakymu Nr. V-294, atokvėpio vietas (poilsio aikšteles) siūloma įrengti prie pažintinių dviračių trasų, dviračių takų. Poilsio aikštelėse turi būti įrengtos dviračių stovėjimo vietos, įrengiami miško baldai (suoliukas trumpalaikiam poilsiui, šiukšlių dėžės, informacijai skirti įrenginiai (skydai, stendai nuorodos) ir pan.). Tokio tipo poilsio aikšteles rekomenduojama įrengti vidutiniškai kas 10 km vaizdingose vietovėse.

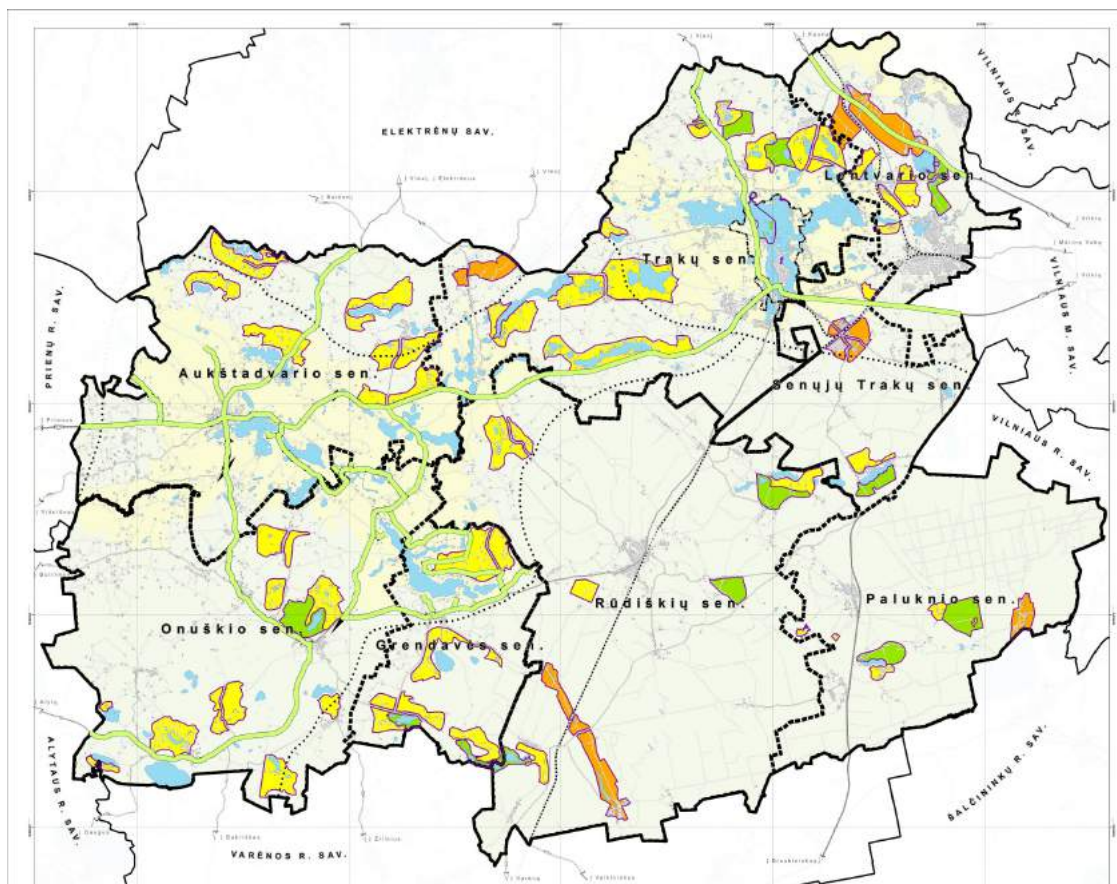
4.4. Rekreacijos ir turizmo infrastruktūros vystymas

4.4.1. Turizmo trasos

Siekiant aktyvinti rekreacinių, saugomų ir kultūros paveldo teritorijų lankomumą Trakų rajone, didinti minėtų teritorijų patrauklumą ir pasiekiamumą buvo analizuojamos ir suplanuotos autoturizmo, vandens, žirgų turizmo trasos, dviračių ir pėsčiųjų trasos bei takai. Vystant rekreacinių objektų plėtrą prie paviršinių vandens telkinių turi būti laikomasi „Paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymo tvarkos apraše“ (Žin., 2007, Nr. 23-892) nustatytų reikalavimų.

4.4.2. Autoturizmo trasos

Bendras autoturizmo trasų ilgis Trakų rajono savivaldybės teritorijoje yra 161,4 km (iš jų 6,5 km ilgio autoturizmo trasa, esanti Trakų miesto teritorijoje). Autoturizmo trasos sujungia keturis Trakų rajono turizmo centrus (Trakų miestą, Aukštadvarį, Grendavę ir Onuški) bei suformuoja vientisą autoturizmo trasų tinklą, užtikrinantį Trakų rajone esančių rekreacinių išteklių pasiekiamumą motoriniu transportu, aplankant šešias Trakų rajone esančias seniūnijas (Trakų, Aukštadvario, Lentvario, Senujų Trakų, Onuškių bei Grendavės).

11 pav. Autoturizmo trasų Trakų rajono savivaldybės teritorijoje schema.

Autoturizmo trasų tinklo tankis iš esmės priklauso nuo seniūnijose ir/arba gretimose seniūnijose esančių rekreacinių išteklių gausos ir formuojamas taip, kad apjungtų rekreacinių

išteklį sankaupas bei atliktų jungčių su aplinkinių savivaldybių – Alytaus rajono, Prienų rajono, Elektrėnų, Vilniaus miesto savivaldybių, – teritorijomis paskirti.

15 lentelė. Autoturizmo trasų tankiai seniūnijose.

Eil. Nr.	Seniūnija	Seniūnijos plotas, km ²	Autoturizmo trasų bendras ilgis seniūnijoje, km	Autoturizmo trasų tinklo tankis seniūnijoje, km/km ²
1	Trakų	200,1	27,5	0,14
2	Aukštadvario	177,0	51,7	0,29
3	Senujų Trakų	72,8	3,2	0,04
4	Lentvario	69,5	13,8	0,20
5	Grendavės	69,7	21,5	0,31
6	Rūdiškių	285,6	2,3	0,01
7	Onušio	198,4	41,4	0,21
8	Paluknio	134,2	0	0

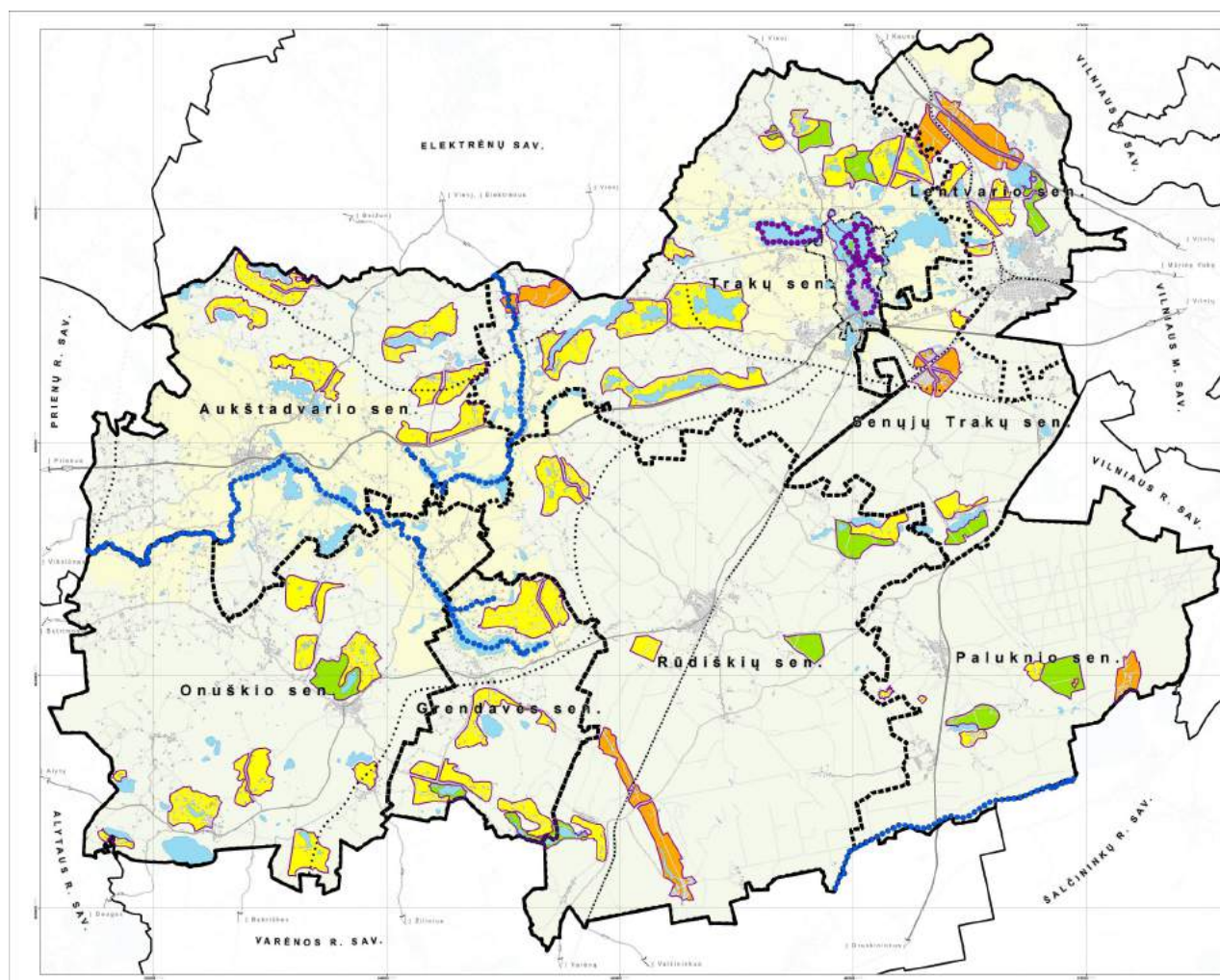
4.4.3. Vandens turizmo trasos

Vandens turizmo vystymą sąlygoja gamtiniai rekreaciniai ištekliai, kurie atitinkamai įtakoja ir seniūnijų patrauklumą. Didžiausia vandens telkinių (rekreacijai tinkamų ežerų, upių, upelių) dalis yra Trakų, Aukštadvario ir Grendavės seniūnijose. Bendras Trakų rajono savivaldybės teritorijoje vandens turizmo trasų ilgis siekia 90,8 km (iš jų 14 km vandens turizmo trasų planuojama Trakų mieste). Esamos Trakų ir Aukštadvario seniūnijose vandens turizmo trasos siekia apie 70,2 km. Planuojama Trakų seniūnijoje 20,6 km ilgio vandens turizmo trasa Akmenos, Galvės, Totoriškių bei Lukos ežerais.

16. lentelė. Vandens turizmo trasų tankiai seniūnijose

Eil. Nr.	Seniūnija	Seniūnijos plotas, km ²	Vandens turizmo trasų bendras ilgis seniūnijoje, km	Vandens turizmo trasų tinklo tankis seniūnijoje, km/km ²
1	Trakų	200,1	30,4	0,15
2	Aukštadvario	177,0	21,1	0,12
3	Senujų Trakų	72,8	0	0
4	Lentvario	69,5	0	0
5	Grendavės	69,7	8,2	0,12
6	Rūdiškių	285,6	0,9	0,003
7	Onušio	198,4	16,3	0,08
8	Paluknio	134,2	13,9	0,10

Pastaba. Plaukiojimas vandens telkiniuose plaukiojimo priemonėmis galimas vadovaujantis LR Aplinkos ministro 2014 m. balandžio 08 d. įsakymu Nr. D1-338 „Dėl aplinkosaugos sąlygų plaukioti vandens telkiniuose plaukiojimo priemonėmis patvirtinimo“ (Žin., 2014, Nr. 2014-04241 su vėlesniais pakeitimais) ir LR Aplinkos ministro 2014 m. balandžio 08 d. įsakymu Nr. D1-337 „Dėl vandens telkinių, kuriuose plaukiojimas tam tikro tipo plaukiojimo priemonėmis draudžiamas ar ribojamas, sąrašo patvirtinimo“ (Žin., 2014, Nr. 2014-04242).

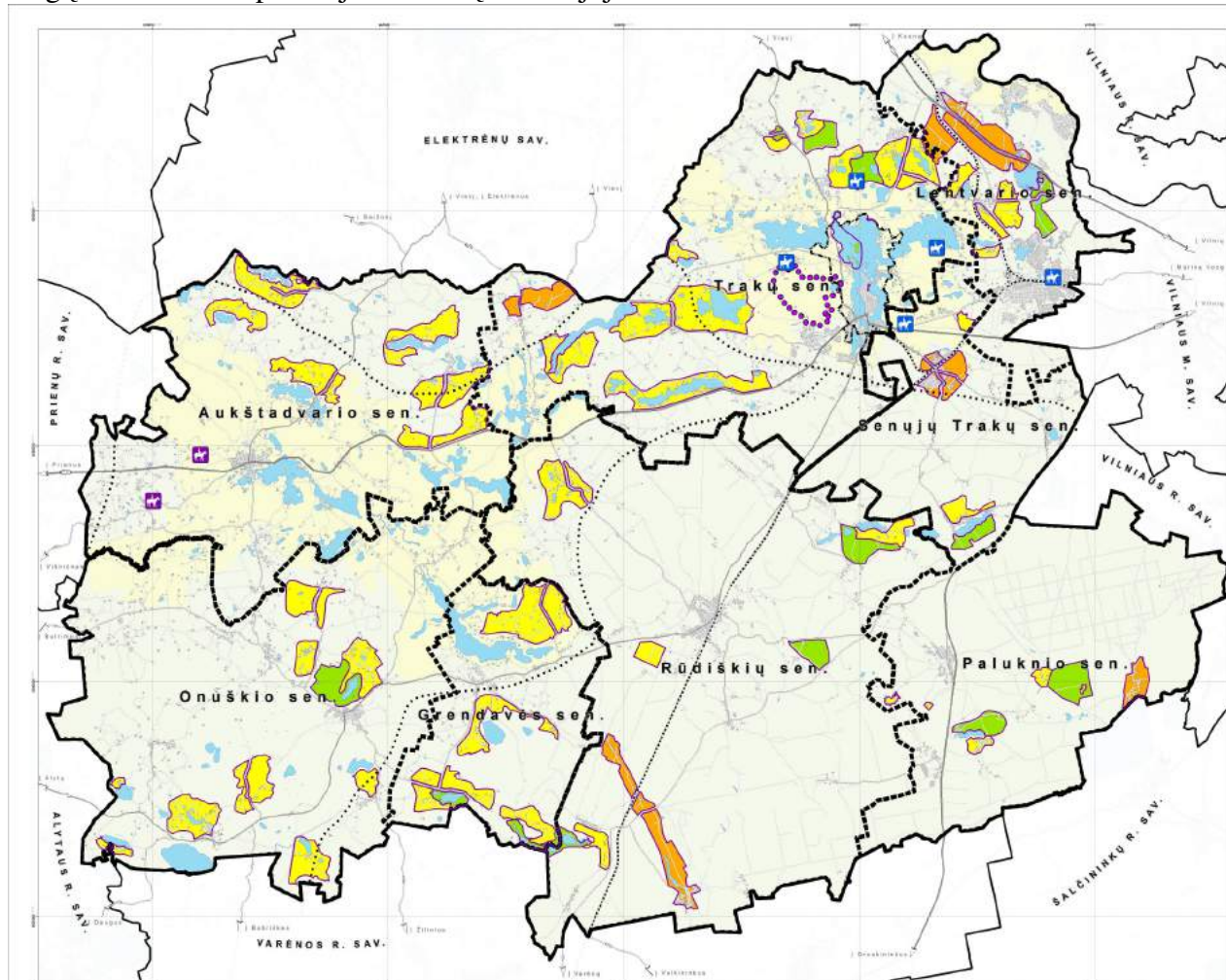
12 pav. Vandens turizmo trasų Trakų rajono savivaldybės teritorijoje schema.

Siekiant seniūnijų vystymo rekreacijos ir turizmo paslaugų srityje ir esant palankioms sąlygoms vandens turizmo paslaugų plėtrai, šios rūšies turizmo paslaugų infrastruktūrą siūloma vystyti Trakų, Aukštadvario, Grendavės, Paluknio ir Onušio seniūnijose. Vandens turizmo plėtojimas Trakų, Paluknio ir Onušio seniūnijose užtikrina ryšius su aplinkinėmis savivaldybėmis, išlaikant nenutrūkstamą vandens turizmo infrastruktūros plėtrą ne tik Trakų rajono, bet ir gretimų savivaldybių atžvilgiu.

4.4.4. Žirgų turizmo trasa

Siūlomos Žirgų turizmo trastos ilgis Trakų rajono savivaldybės teritorijoje siekia 10,4 km. Žirgų turizmo trasa planuojama Trakų seniūnijoje.

13 pav. Žirgų turizmo trasų Trakų rajono savivaldybės teritorijoje schema.

4.4.5. Dviračių takai, tramos

Dviračių takų tinklas formuojamas atsižvelgiant į Trakų rajono savivaldybės teritorijoje esamą dviračių takų infrastruktūrą ir parengtų teritorijų planavimo dokumentų (Trakų rajono savivaldybės ir Trakų miesto bendrųjų planų, saugomų teritorijų tvarkymo planų, planavimo schemas) sprendinius. Vadovaujantis Pėsčiųjų ir dviračių takų projektavimo rekomendacijomis R PDTP 12 (2012-10-10 patvirtintomis Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie Susisiekimo ministerijos direktoriaus įsakymu Nr. V-294) dviračių takas – dviračių eismui skirtas takas, pažymėtas kelio ženklu Nr. 411 „Dviračių takas“ ir nuo važiuojamosios kelio dalies ir pėsčiųjų eismo fiziškai atskirtas šonine skiriamąja juosta, apsauginių atitvarų sistemomis arba bordiūru.

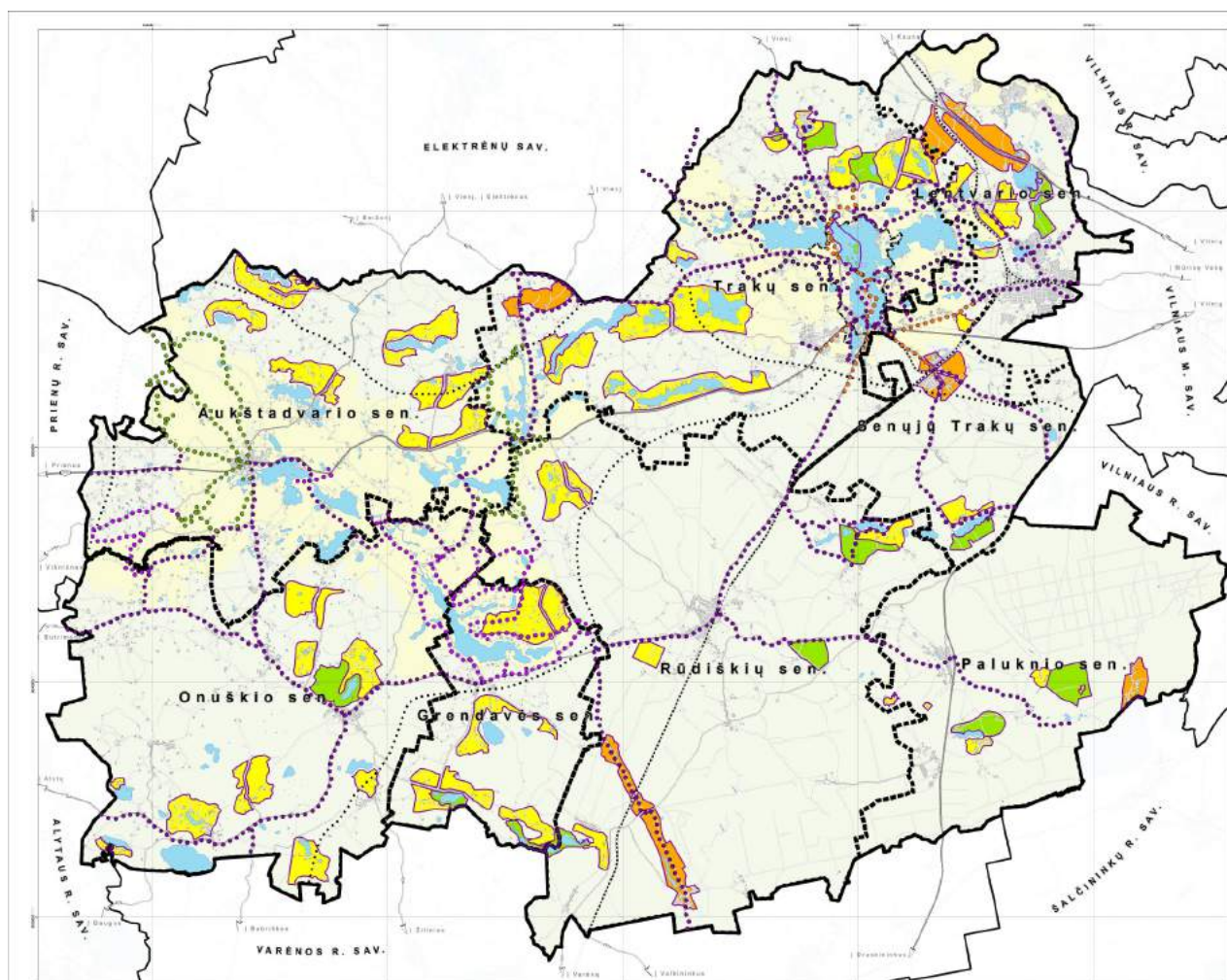
Dviračių takų tinklas Trakų rajono savivaldybėje planuojamas apjungiant visas savivaldybėje esančias seniūnijas, ko pasekoje gaunama vientisa dviračių takų tinklo sistema, formuojanti ryšius beveik su visomis savivaldybėmis, besiribojančiomis su Trakų rajono savivaldybės teritorija.

*TRAKŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS REKREACIJOS, TURIZMO IR POILSIO KOMPLEKSŲ IŠDĖSTYMO
SPECIALUSIS PLANAS*

17 lentelė. Dviračių takų tankiai seniūnijose.

Eil. Nr.	Seniūnija	Seniūnijos plotas, km ²	Dviračių takų bendras ilgis seniūnijoje, km	Dviračių takų tinklo tankis seniūnijoje, km/km ²
1	Trakų	200,1	80,6	0,40
2	Aukštadvario	177,0	8,6	0,05
3	Senujų Trakų	72,8	33,8	0,46
4	Lentvario	69,5	20,6	0,30
5	Grendavės	69,7	3,4	0,05
6	Rūdiškių	285,6	45,6	0,16
7	Onušio	198,4	32,4	0,16
8	Paluknio	134,2	10,9	0,08

Didžiausias dviračių takų tinklo tankis planuojamas Senujų Trakų, Trakų ir Lentvario ir seniūnijose. Planuojamas dviračių takų tinklas užtikrina visų Trakų rajono savivaldybės turizmo centrų pasiekiamumą.

14 pav. Dviračių takų Trakų rajono savivaldybės teritorijoje schema.

Likusiose seniūnijose, kurių teritorijų išskirtinumą lemia rekreacinių išteklių: gamtos ir kultūros išteklių, gausa, pasiekiamumą bevarikliu transportu užtikrina esamos ir planuojamos

dviračių trasos, kurių tankiai pateikiami 18 lentelėje. Dviračių trasose dviračių eismas be specialaus trasų nužymėjimo reglamentuojamas kelio ir informaciniais ženklais, taip pat nuorodomis į lankytinus objektus.

18 lentelė. Dviračių trasų tankiai seniūnijose.

Eil. Nr.	Seniūnija	Seniūnijos plotas, km ²	Dviračių trasų bendras ilgis seniūnijoje, km	Dviračių trasų tinklo tankis seniūnijoje, km/km ²
1	Trakų	200,1	43,2	0,21
2	Aukštadvario	177,0	40,6	0,23
3	Senujų Trakų	72,8	1,5	0,02
4	Lentvario	69,5	0	0
5	Grendavės	69,7	24,4	0,35
6	Rūdiškių	285,6	11,4	0,04
7	Onušio	198,4	14,2	0,07
8	Paluknio	134,2	0	0

Didžiausi dviračių trasų tankiai yra Grendavės, Aukštadvario (Aukštadvario regioninio parko teritorijoje) ir Trakų (Trakų istorinio nacionalinio parko teritorijoje) seniūnijose.

Atkreipiant dėmesį į Lietuvos turizmo plėtros 2014-2020 m. programoje nustatytus tikslus, kurių trečiasis yra mažinti turizmo paslaugų sezoniškumą, siūloma dviračių takus ir trasas (ar dalį jų) naudoti žiemos sportui distancinio slidinėjimo trasomis, organizuoti pažintinius žiemos žygius.

4.4.6. Pėsčiųjų takai/trasos

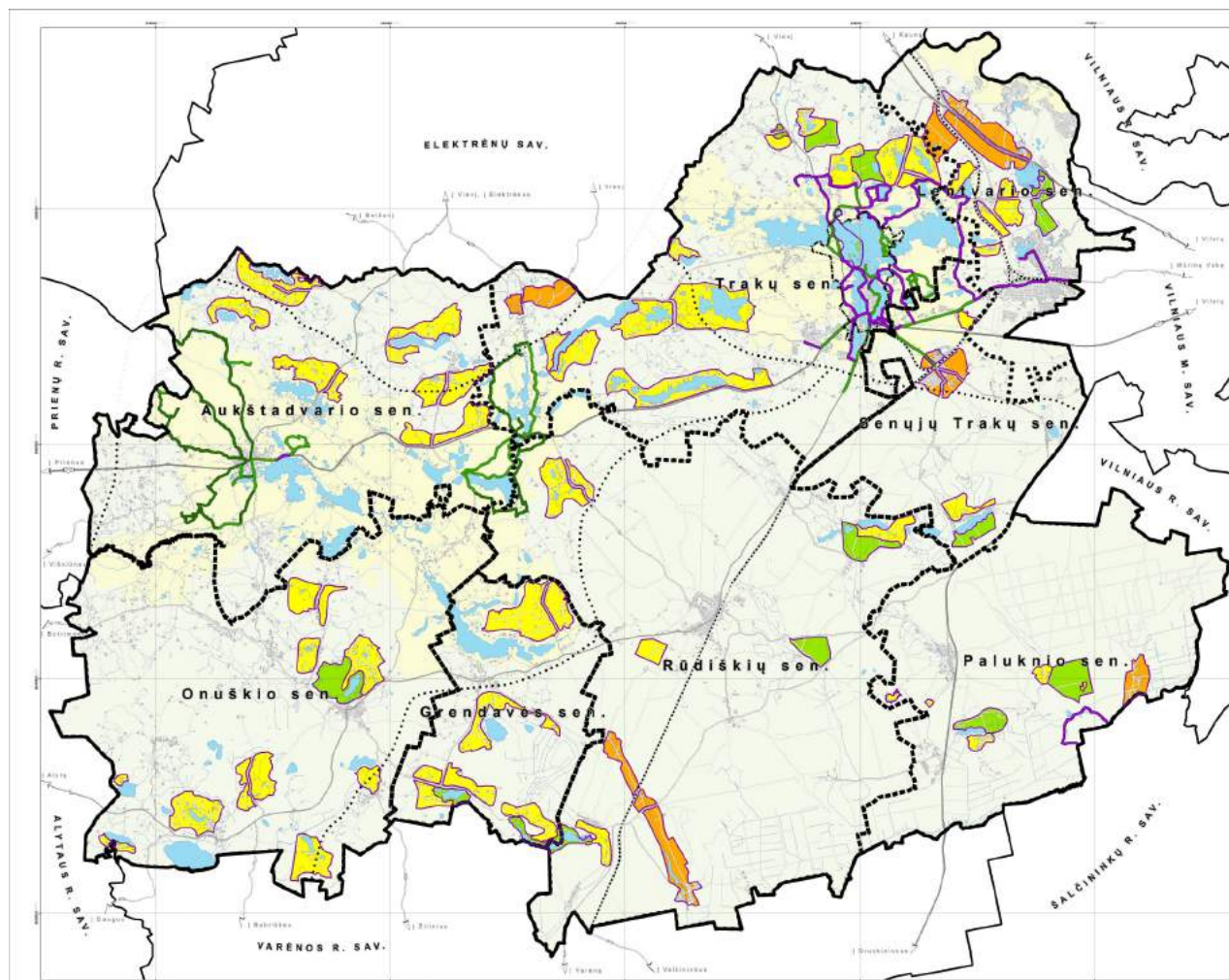
Pėsčiųjų takų bei trasų tinklas, apjungiantis Trakų rajone esančius rekreacinius išteklius (gamtines, kultūrines aplinkos savybes, tinkamas poilsiui organizuoti), savivaldybėje formuojamas Trakų istorinio nacionalinio parko bei Aukštadvario regioninio parko ribose. Šių teritorijų išskirtinumas – gamtos ir kultūros išteklių sankaupos.

19 lentelė. Pėsčiųjų takų/trasų tankiai seniūnijose.

Eil. Nr.	Seniūnija	Seniūnijos plotas, km ²	Pėsčiųjų takų/trasų bendras ilgis seniūnijoje, km	Pėsčiųjų takų/trasų tankis seniūnijoje, km/km ²
1	Trakų	200,1	71,2	0,36
2	Aukštadvario	177,0	48,0	0,27
3	Senujų Trakų	72,8	9,75	0,13
4	Lentvario	69,5	8,85	0,13
5	Grendavės	69,7	0	0
6	Rūdiškių	285,6	7,07	0,02
7	Onušio	198,4	0	0
8	Paluknio	134,2	4,13	0,03

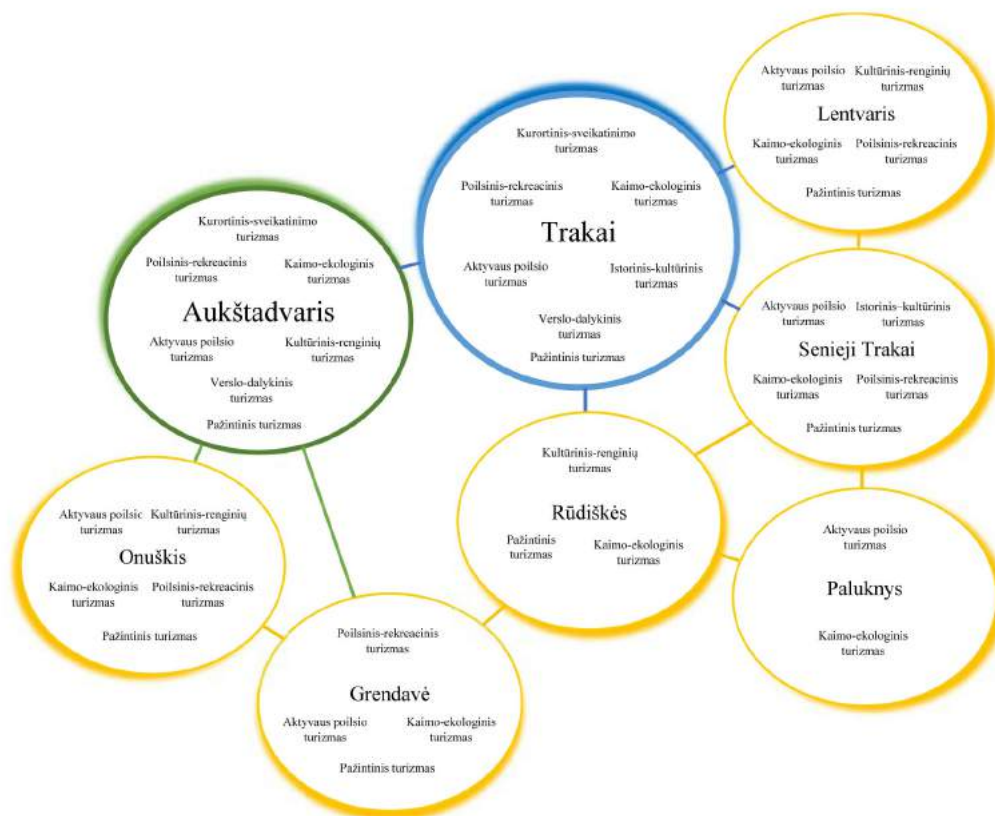
Didžiausias pėsčiųjų takų/ trasų tankis tenka Trakų, Aukštadvario ir Senujų Trakų bei Lentvario seniūnijoms.

TRAKŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS REKREACIJOS, TURIZMO IR POILSIO KOMPLEKSŲ IŠDĖSTYMO
SPECIALUSIS PLANAS

15 pav. Pėsčiųjų takų/trasų Trakų rajono savivaldybės teritorijoje schema.

4.4.7. Turizmo centrai

16 pav. Plėtojami Trakų rajono turizmo centrai

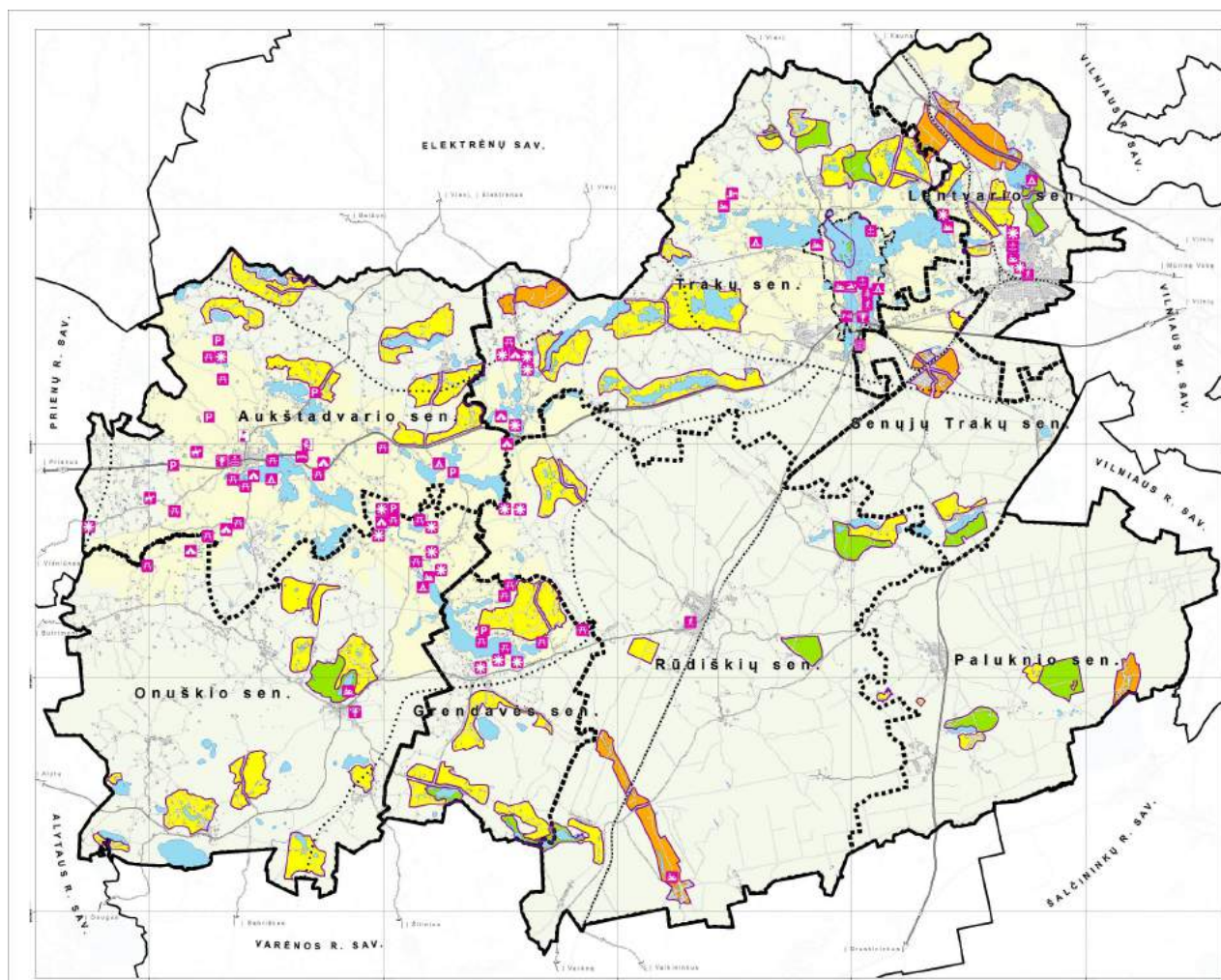
Trakų rajono savivaldybė priskirtina labai didelio potencialo rekreacinėms teritorijoms, kuriose susiformavęs tolygus mažų miestų ir miestelių tinklas (Lentvaris, Aukštadvaris, Rūdiškės, Onuškis ir kt.). Vilniaus-Trakų-Kauno regionas laikytinas tiksliniu šalies turizmo plėtros regionu. Kaip pagrindinis šalies turizmo centras įvardijamas Trakų miestas.

Trakų rajono gyvenamosios vietovės (miestai, miesteliai) išsiskiria savitais turizmo ištekliais ir turizmo paslaugų infrastruktūros išplėtojimu. Šios vietovės sudaro atskirus teritorinius arealus, kuriuos galime tapatinti su Trakų rajono seniūnijomis. Trakų rajono seniūnijų centrai prisiima minėtų arealų gyventojų traukos centrų funkciją.

Atsižvelgiant į turizmo ir poilsio kompleksų koncentraciją bei infrastruktūrą Trakų rajono traukos centruose kaip turizmo ir rekreacijos plėtros pagrindas, formuojamas turizmo centrų tinklas. Trakų rajono traukos centrų tinklą sudaro: Trakai, Aukštadvaris, Senieji Trakai, Lentvaris, Grendavė, Rūdiškės, Onuškis, Paluknys.

Specialiajame plane išskirti plėtotini turizmo centrai prilyginami seniūnijų centrums. Atsižvelgiant į plėtotinus turizmo centrus ir seniūnijos vietos specifiką, sprendinių ataskaitos 4.6 skyriuje aprašomos bendros Trakų rajono savivaldybės turizmo centrų tikslinio vystymo (veiklos specializacijos) kryptys.

4.4.8. Rekreacijos, turizmo ir poilsio infrastruktūros objektai

17 pav. Planuojamų rekreacijos, turizmo ir poilsio infrastruktūros objektų išdėstymo schema

Siekiant prioritetiškai plėtoti Trakų rajono savivaldybės turizmo centrus bei, įvertinus esamus rekreacijos objektus, jų potencialą, bei galimybę panaudoti gamtinius ir kultūrinius išteklius, Trakų rajono savivaldybėje planuojami 99 rekreacijos, turizmo ir poilsio kompleksų objektai. Objektai pažymėti aukščiau pateiktoje schemoje.

Atsižvelgiant į tai, kad Trakai turi kurortinės teritorijos statusą (čia plėtojama speciali infrastruktūra skirta naudoti minėtus išteklius sveikatinimo, turizmo ir poilsio reikmėms), specialiojo plano sprendiniais šiam miestui, kaip prioritetiškai svarbiausiam plėtotinam Trakų rajono turizmo centrai, planuojami kurortinės infrastruktūros pagrindai (specialūs objektai bei infrastruktūra, pritaikyta naudoti vietovėje esamus gydomuosius išteklius). Vienas iš svarbiausių šios infrastruktūros elementų, planuojamas specialaus apgyvendinimo paslaugų teikimui skirtas objektas Trakuose - kurortinė **sanatorija**. Sanatorijoje būtų teikiamos gydymo, antirecidyvines, sveikatą gražinančios, reabilitacinės, fizinės kultūros ir kitos paslaugos, racionaliai naudojant gamtinius gydomuosius ir rekreacinius išteklius. Sanatorijos įkūrimui siūloma pritaikyti nenaudojamą, Trakų rajono savivaldybei nuosavybės teise priklausantį pastatą, esantį Birutės g. 42A, nekeičiant sklype esančių užstatymo rodiklių (užstatymo tankio ir intensyvumo). Kurortinei infrastruktūrai plėtoti nemažiau svarbūs yra objektai, skirti fiziniam aktyvumui skatinti. Trakų miesto pietinėje dalyje planuojama **pramogų ir poilsio komplekso plėtra**, taip pat planuojama atnaujinti **stadioną** bei **daugiafunkcinę sporto aikštelę**.

Kadangi minėti planuojami objektai patenka į Trakų istorinio nacionalinio parko bei kultūros paveldo teritorijas (Trakų senamiestis, Trakų senojo miesto vieta), bet kokie renovavimo, statybos ar įrengimo darbai atliekami vadovaujantis galiojančia Trakų istorinio nacionalinio parko planavimo schema, Trakų senamiesčio regeneravimo projektu (1996-07-17 įsakymas Nr.71), Trakų senamiesčio sklypų išplanavimo projektu (1993-12-22 potvarkio Nr.395v) ir kitais teritorijoje galiojančiais teisės aktuose apibrėžtais veiklos apribojimais. Minėtų planuojamų objektų įrengimui turi būti atlikti projektavimo ir/ar žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentai.

Vakarinėje Totoriškių ežero pakrantėje siūloma įrengti **paplūdimį**, o kitame krante, rytinėje Totoriškių ežero pakrantėje – **maudymosi vietą**.

Vertinant turistų, atvykstančių į Trakus su lengvaisiais automobiliais srautus, taip pat sprendžiant renginių metu susidarančias spūstis mieste, Trakuose siūloma pradėti vystyti kombinuotas keleivių keliones. „**Statyk ir važiuok**“ **aikštelė** (žiūr. aukščiau pateiktoje schemoje žymėjimą P+R) siūloma Totoriškių ežero pietinėje pakrantėje, kairiau nuo Aukštadvario ir Plomėnių gatvių sankirtos šalia magistralinio kelio Nr. A16. Pastaroji vieta ypač tinkama skatinant Trakų miesto lankytojus palikti automobilį miesto prieigoje ir naudotis ekologiniu transportu, perspektyvoje čia pat galėtų būti siūlomos dviračių ir kito ekologinio transporto nuomos paslaugos.

Plečiant Trakų vandens turizmo infrastruktūrą, siūloma didinti prieplaukų skaičių ir vandens turizmo trasomis jas apjungti. Taip siekiama sukurti vientisą vandens turizmo sistemą. **Prieplaukas** numatoma įrengti Užutrakio parko kraštovaizdžio architektūros draustinio teritorijoje ir Lukos ežero šiaurės vakarinėje pakrantėje.

Trakų seniūnija priskiriama labai didelį rekreacinį potencialą turinčioms Trakų rajono savivaldybės teritorijoms. Trakų seniūnijoje gausu kurortinių išteklių, galimų pritaikyti sveikatinimo turizmo ir ramaus poilsio poreikiams.

Trakų seniūnijoje numatomas **sveikatingumo ir poilsio kompleksas** Kudrionių girioje, vietoje buvusios poilsio bazės, siekiant atgaivinti rekreacijai ir turizmui pritaikytus pastatus bei aplinką ir pritaikyti juos šeimyniniam poilsiui ir gydymui.

Taip pat siūloma įrengti **paplūdimį** šiaurės rytinėje Skaisčio ež. pakrantėje, šalia esamos stovyklavietės. **Paplūdimiai** Trakų seniūnijoje numatomi įrengti rytinėje Akmenos ežero pakrantėje ir Šiaurinėje Bitiškių ežero pakrantėje ties Kudrionyse planuojamu sveikatingumo ir poilsio kompleksu. **Kempingams** siūlomos dvi vietos: Varatniškėse, šalia pietvakarinio Akmenos ežero kranto ir rytinėje Lukos ežero pakrantėje. Taip pat Trakų seniūnijoje, Aukštadvario regioninio parko ribose, planuojamos įrengti **stovyklavietės, apžvalgos aikštelės ir kempingas**.

Aukštadvario seniūnijoje siūloma tęsti turizmo ir poilsio organizavimą bei atsižvelgiant į esamą unikalų gamtos fondą, skatinti gydomąją rekreaciją. Aukštadvaris, kaip antrasis pagal prioritetinę eilę plėtotinas Trakų rajono turizmo centras, perspektyvoje galėtų siekti kurortinės teritorijos statuso. Planuojama infrastruktūros plėtra, naudojant Aukštadvario seniūnijos išteklius sveikatinimo, turizmo ir poilsio reikmėms. Specialiajame plane planuojamos rekreacinės teritorijos, kuriose siūloma vystyti kaimo turizmą. Kaimo turizmo paslaugų vystymas parkuose, skatintina sodybų, esančių parkuose, pritaikymo kaimo turizmui kryptis. Naujų kaimo turizmo sodybų kūrimo tvarką nusako teisės aktai (Turizmo įstatymas, Teritorijų planavimo, Saugomų teritorijų įstatymuose numatytos atitinkamos nuostatos ir kiti su statiniais ir statybomis susiję reglamentai). Ūkinė veikla tam tikrose, kaimo turizmui tinkamose teritorijose, yra reguliuojama ir kitais įstatymais: Aplinkos apsaugos, Miškų, Vandens, Nekilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos bei poįstatyminiais teisės aktais: Specialiosiomis žemės ir miško naudojimo sąlygomis, Valstybinių parkų nuostatais, statybos techniniais reglamentais, statybų privačioje žemėje reglamentu ir kitais dokumentais). Atsižvelgiant į Lietuvoje plačiai paplitusią pramogą –

jodinėjimą ir esamą poreikį šią pramogą plėtoti, Aukštadvario seniūnijoje planuojami 2 žirgynai (šalia Kruncikų bei Lavariškių). Siekiant vientisos rekreacijos, turizmo ir poilsio sistemos kūrimo, nemažiau svarbios planuojamos **poilsiavietės, stovyklavietės, apžvalgos aikštelės**. Fiziniam aktyvumui skatinti planuojama atnaujinti **daugiafunkcinę sporto aikštelę**. Numatoma aktyvaus poilsio paslaugas siūlančio **teminio pramogų parko** bei **kartodromo** plėtra. Poilsio sąlygų gerinimui, Aukštadvario seniūnijoje siūloma didinti specialias apgyvendinimo paslaugas teikiančių objektų skaičių. Pietrytinėje Aukštadvario pusėje, šalia magistralinio kelio Nr. A16, planuojamas **motelis**. Aukštadvaryje taip pat planuojama **vieta, skirta renginiams** ir **vieta, skirta kempingo įrengimui**. Keliaujančių automobiliu poilsiautojų patogumui Aukštadvario seniūnijoje planuojama įrengti **automobilių stovėjimo aikšteles**.

Lentvaryje, viename iš Trakų rajono savivaldybės turizmo traukos centrų, plečiant turizmo, rekreacijos ir poilsio infrastruktūrą planuojami šeši objektai. **Prieplaukos** Lentvario ežero šiaurinėje pakrantėje ir **paplūdimio** bei **apžvalgos aikštelės** pietinėje pakrantėje įrengimas leistų didinti Lentvario patrauklumą turizmo paslaugų vystymui. Šalia Lentvario kultūros paveldo objektų sankaupos taip pat siūloma įrengti **apžvalgos aikštelę**, o aktyviam poilsiui skatinti, šalia Bevardžio ežero planuojama įrengti futbolo **stadioną**. Didžiulio ežero šiaurės rytinėje pakrantėje, šalia A1 magistralinio kelio, jungiančio tris didžiausius Lietuvos miestus (Vilnius-Kaunas, Klaipėda), siūloma vieta **kempingo** įrengimui.

Rūdiškių seniūnijoje numatoma aktyvaus turizmo objektų plėtra bei kaimo turizmo paslaugų plėtra. Prioritetiškai svarbiausia būtų atlikti Rūdiškių **stadiono** renovaciją. Atlikus stadiono renovaciją, būtų sudarytos sąlygos organizuoti varžybas, turnyrus. Tiltų tvenkinio pietinėje pakrantėje, kultūrinio istorinio rekreacinio funkcinio prioriteto zonoje, planuojama įrengti **paplūdimį**. Taip pat Rūdiškių seniūnijoje, Aukštadvario regioninio parko ribose, planuojamos įrengti **apžvalgos aikštelės**.

Onušio seniūnijoje numatoma vykdyti edukacinę „žaliųjų mokyklų“ programą. Šios programos sėkmingam įgyvendinimui svarbu sukurti patrauklią poilsio, aktyvaus poilsio/rekreacinę aplinką. Onušio ežero pietrytinėje pakrantėje bei Vilkokšnio ežero šiaurinėje pakrantėje siūloma įrengti **paplūdimius**. Onuškyje numatoma vieta **daugiafunkcinės sporto aikštelės įrengimui**, o Tolkiškėse, Vilkokšnio ežero šiaurės-vakarinėje pakrantėje, siūloma vieta **kempingui** įrengti. Taip pat Onušio seniūnijoje, Aukštadvario regioninio parko ribose, planuojamos įrengti **stovyklavietės** ir **apžvalgos aikštelės**.

Grendavės seniūnijoje, Aukštadvario regioninio parko ribose, planuojamos įrengti **poilsiavietės** ir **atokvėpio aikštelės**. Keliaujančių automobiliu poilsiautojų patogumui Grendavės seniūnijoje planuojama įrengti **automobilių stovėjimo aikštelę**.

Projektuojant rekreacinės, turizmo ir poilsio kompleksų infrastruktūros objektus (pvz.: sanatorijas, sveikatingumo kompleksus, viešbučius, motelius, nakvynės paslaugų namus, turizmo bazines, poilsio namelius, kempingus, stovyklavietes, pramogų paslaugas – teminius pramogų parkus, kartodromą ir kt.), žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentais ar techniniais projektais bei nustačius konkrečias objektų vietas, teikiamų paslaugų apimtį, objektų paskirtis būtina įvertinti planuojamos ūkinės veiklos poveikį aplinkai ir visuomenės sveikatai. Nustačius planuojamos ūkinės veiklos neigiamą poveikį aplinkai ar žmonių sveikatai turi būti imtasi prevencinių priemonių neigiamo poveikio mažinimui.

Specialiajame plane numatyto teminio pramogų parko bei kartodromo įrengimas galimas tik atlikus poveikio aplinkai ir visuomenės sveikatai vertinimą, kurio apimtyje būtų atlikti triukšmo ir taršos matavimai bei modeliavimas.

Įgyvendinant specialiojo plano sprendinius, veikloms atitinkančioms Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatyme (toliau – Įstatymas) numatytus kriterijus, reikalinga taikyti Įstatyme numatytas procedūras.

Numatoma, jog atsiradus naujiems turizmo ir rekreacijos objektams, nežymiai didės transporto srautai specialiojo plano sprendiniuose siūlomose rekreacinėse teritorijose, tačiau mažai tikėtina, jog padidėję srautai turės reikšmingą neigiamą poveikį aplinkai ir visuomenės sveikatai, kadangi siūlomos rekreacinės teritorijos nėra koncentruojamos vienoje Trakų rajono dalyje: turizmas ir rekreacija skatinama visoje rajono teritorijoje. Rekreacinės teritorijos yra siūlomos atokiau nuo tankiai apgyvendintų vietovių. Dauguma siūlomų rekreacinių vietovių apima pavienes sodybas ar jų grupes.

Siekiant išvengti transporto priemonių srautų didėjimo, sezono metu tikėtino stovėjimo vietų trūkumo ar renginių metu susidarantių spūsčių Trakų miesto teritorijoje, siūloma vystyti „Statyk ir važiuok“ („Park and Ride“) transporto eismo organizavimo principą, kuris sudarytų galimybę palikti automobilį aikštelėje Trakų miesto prieigoje ir tolimesnę kelionę tęsti pėsčiomis ar bevarikliu transportu.

Įvertinus teritorijų planavimo dokumento lygmenį, mastelį ir jo apimtį, neįmanoma nustatyti galimo neigiamo poveikio bei aprašyti kiekvienai rekreacinei teritorijai taikytinas kompleksines apsaugos priemones, kurios turėtų būti taikomos siekiant sumažinti neigiamą planuojamos ūkinės veiklos poveikį aplinkai ir žmonių sveikatai. Todėl specialiojo plano rengėjai rekomenduoja rengti atskirų traukos objektų rekreacinėse teritorijose projektus (t.y. žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentus ar techninius projektus), atliekant natūrinius tyrimus ir skaičiavimus, įvertinant visus faktorius, kurie gali turėti įtakos konkrečioms teritorijoms ar objektams bei nustatant galimas taršos prevencines priemones.

Autotransporto žalai sumažinti taikomos įvairios technologinės, urbanistinės ir organizacinės priemonės: skatinamas mažiau aplinką teršiančio kuro naudojimas, optimaliai paskirstomi ir reguliuojami autotransporto srautai, ribojamas greitis, apmokestinamas automobilių stovėjimas, įrengiamos žaliosios apsauginės juostos ir pėsčiųjų zonos, plėtojamas visuomeninis bei dviračių transportas, nuolat kontroliuojama oro tarša, atliekama pastovi automobilių išmetamųjų dujų, eksploatuojant automobilius, kontrolė. Be šių priemonių, kurios reikalauja didesnių ar mažesnių investicijų, vykdomos įvairios kampanijos populiarinančios keliones visuomeniniu transportu, dviračiais ar vaikščiojimą pėsčiomis.

Turizmo ir rekreaciniams objektams rengiamų projektų pagrindu turi būti parengtos konkrečios prevencinės priemonės, kurios užtikrins normatyvus atitinkantį triukšmo ar taršos dydžius. Tipinės prevencinės priemonės transporto sukeliama triukšmo mažinimui:

- Transporto priemonių eismo organizavimas ir planavimas. Transporto triukšmo lygis priklauso nuo jo intensyvumo, greičio, taip pat nuo transporto priemonės rūšies. Didžiausią triukšmą kelia sunkvežimiai ir mopedai – 100–102 dBA. Blogai prižiūrimas automobilis (netvarkingos oro įsiurbimo ir dujų išmetimo sistemos, ventiliatoriaus, pavarų dėžė) gali triukšmo lygį padidinti net 10 dBA. Siekiant sumažinti transporto priemonių triukšmą ir oro taršą Trakų rajone turi būti skatinama bevariklio transporto ir draugiškų aplinkai motorizuotų transporto priemonių infrastruktūros plėtra: kaip pvz. elektromobilių įkrovimo stotelės. Efektyvi priemonė miesto teritorijoje riboti transporto eismą, skatinti naudotis ekologiniu transportu.
- Žemės naudojimo ir aplinkos formavimo sprendimai:
  - ✓ specialiajame plane formuojama vientisa bevariklio transporto infrastruktūros sistema, sudaranti galimybę pasirinkti ekologinį transportą tam tikroms kelionėms atlikti;
  - ✓ reljefo formavimas;
  - ✓ želdynų juostų įrengimas (populiariausia ir pigiausia transporto priemonių triukšmo ir oro taršos mažinimo priemonė: želdiniai sulaiko ir sugeria triukšmą, kurie geriausiai slopina aukštojo dažnio garsus. Pavyzdžiui, 7–8 m pločio tankios medžių ir krūmų juostos mažina triukšmą 6–7 dBA, o

tanki 40 m pločio juosta – net 17–23 dBA. Paprastai triukšmui sumažinti keliuose iki normų reikia tokios augalų juostos, kurios plotis siekia 50 m ir daugiau. Medžiai sodinami taip, kad jų lajos susipintų, o po medžių vainikais sodinami krūmai;

- ✓ kelių sanitarinės apsaugos zonos (išaugus transporto priemonių eismo intensyvumui keliuose, kai kelių apsaugos zonų ribos neužtikrina ribinių taršos verčių rekreacinėse ir aplinkinėse teritorijose, nustatytų pagal teisės aktų reikalavimus, turi būti didinamos zonos vadovaujantis sanitarinių apsaugos zonų ribų nustatymo ir režimo taisyklėmis);
- ✓ kt. sprendimai.
- Socialinės-ekonominės triukšmo mažinimo priemonės. Apsaugos nuo triukšmo sąmoningumo didinimas, mokymas, kontrolė ir sankcijos.
- Techninės priemonės triukšmo šaltiniuose. Efektyvi priemonė triukšmo slopinimui triukšmo šaltinį patalpinant uždaroje erdvėje ar įrengiant triukšmo užtvaras – specialius ekranus ar sienelės, kurios sugeria arba sulaiko garso bangas, tačiau ekranai ir sienelės turi derėti su kraštovaizdžiu ir neblaškinti vairuotojų dėmesio, užtikrinti eismo saugumą ir matymo lauką, nepažeisti trečiųjų asmenų interesų. Taip pat didelę įtaką turi susisiekimo infrastruktūra – gatvių ir kelių būklė, reguliari jų priežiūra.
- Mažiau triukšmo skleidžiančių šaltinių parinkimas.
- Garso perdavimo sumažinimas.
- Normatyvinės ar ekonominės priemonės ar paskatos.

4.5. Turizmo infrastruktūros ir kraštovaizdžio formavimo priemonės

Turizmo infrastruktūros plėtojimas leidžia nustatyti turistinės kelionės tikslą. Sąlygų pageidaujamai turizmo veiklai sudarymas leidžia formuoti turizmo srautus bei skatina teikti apgyvendinimo, maitinimo ir kitas paslaugas. Plečiant turizmo, rekreacijos ir poilsio infrastruktūrą, formuojami turizmo centrai bei turistų traukos vietovės.

Siekiant didesnio turizmo, rekreacijos ir poilsio sistemos vientisumo ir veiksmingumo, infrastruktūrą numatyta plėtoti prioritetiškai. Plėtojimo prioritetą turi būti teikiamas tiems objektams, kurie yra išdėstyti didžiausio turistinio potencialo prioritetiniuose arealuose.

Atsižvelgiant į šiuo metu išvystytą Trakų rajono turizmo infrastruktūrą, infrastruktūros plėtros lygį bei sklaidą rajone ir siekiant aktyvesnio traukos centrų: Trakų, Lentvario, Senujų Trakų, Paluknio, Rūdiškių, Grendavės ir Onušio, apjungimo į bendrą Trakų rajono turizmo ir rekreacijos centrų tinklą, pirmiausia siūloma kurti nuoseklų, vientisą susisiekimo infrastruktūros tinklą (auto turizmui, dviračių, pėsčiųjų, žirgų bei vandens) turizmui.

Trakų rajono turizmo centrai (Trakai, Aukštadvaris) turi dideles galimybes diegti viešųjų dviračių sistemų programas (angl. „Bike-Sharing“). Tokios sistemos centrinėse turizmo centrų dalyse ar parkuose, skirtos ne tik kasdieninėms kelionėms, bet ir pažintiniam ar poilsiniam turizmui skatinti. Be to, yra gana didelės galimybės skatinti daugiarašes turistines keliones dviračiais, tam specialiai pritaikant traukinių vagonus (įrengiant dviračių/slidžių laikiklius) ar autobusus (angl. „Bike&Ride“ sistema ir laikikliai autobusų išorėje) bei terminalų (stotys, stotelės) infrastruktūrą.

Autoturizmo plėtrą riboja mažas kempingų ir stovyklaviečių, kuriose galima sustoti nakvynei, tinklas, taip pat stinga informacinių stendų, nuorodų, o keliuose – paslaugų kelio ženklų. Opi problema – poilsio ir automobilių stovėjimo aikštelių bei higienos poreikių tenkinimo infrastruktūros stoka ne tik turizmo centruose, tačiau ir lankomose vietovėse esančiose visame rajone, miestuose ar kaimo vietovėse.

Savivaldos lygmeniu ši autoturizmui svarbi infrastruktūra turėtų būti plėtojama aktyviau, jai turėtų būti skiriamas reikiamas dėmesys.

Įgyvendinant sprendinius lygiagrečiai būtina organizuoti bent minimalią atitinkamą informacinę infrastruktūrą. Objektų informacinės bazės pateikimas, nurodant pagrindinius rajono traukos objektus, jų tarpusavio ryšį ir pasiekiamumo galimybes atitinkamose informacijos pateikimo priemonėse (pvz.: stendai traukos objektų teritorijose, atokvėpio aikštelėse, informacija virtualioje informavimo sistemoje ir pan.) yra neatsiejamas aspektas pažintinio turizmo ir rekreacijos vystymui. Esami ir planuojami turizmo objektai apjungti vientisu susisiekimo tinklu, kurį sudaro pėsčiųjų/dviračių takai, auto turizmo, vandens, žirgų trasos bei maršrutai. Laikui bėgant žirgų turizmas, kurio trukmė yra daugiau nei viena diena įgaus vis didesnę mastą ir poreikį. Todėl aktualu yra numatyti žirgų turizmo trasas, kurios galėtų apjungti kelis traukos centrus ir turėti bendrą žirgynų paslaugų sistemą. Šios sistemos dėka žirgų turizmu besinaudojančių turistų sklaida rajono centruose būtų didesnė, formuotųsi tiksliniai turistų srautai, kurių tikslas galėtų būti be aktyvaus turizmo – žirgų turizmo, dar ir pažintinis turizmas.

Vystant poilsinį, vandens turizmą neatsiejamas kempingų, stovyklaviečių rekreacinėse teritorijose įrengimas bei jose teikiama paslaugų įvairovė. Kempingai orientuoti į turistus bei lankytojus, siekiančius ramaus buvimo gamtoje. Ežeringuose regionuose yra didžiausias kempingų poreikis. Visi kempingai turi atitikti higienos ir priešgaisrinės saugos reikalavimus, turi būti lengvai prieinama pirmos medicinos pagalba, taip pat kempinguose privalomai turi būti įrengtas vandentiekis, kanalizacija, konteineriai atliekoms (šiukšlėms), privaloma elektros instaliacija, elektros įvadai. Priklausomai nuo kempingų klasifikacijos, kempinguose įrengiami dušai, prausyklos, karšto vandens tiekimas, vaikų ir bendro naudojimo poilsio aikštelės (su specialia įranga, ar be jos), nameliai, pritaikyti poilsiui ir nakvynei, paslaugų įvairovė ir kiekis,

pavyzdžiui turistinio ir sportinio inventoriaus (baidarių ar kanojų, valčių ar vandens dviračių ir pan.) nuoma, daiktų saugojimas, maitinimo ir kultūrinių renginių organizavimas, informacijos užsienio kalba teikimas, informacijos apie lankytinas vietas ir ekskursijų paslaugas teikimas, informaciniai leidiniai ir kita. Kempingai atvykstančius poilsiautojus gali priimti su palapinėmis, kemperiais ar turistinėmis priekabomis.

Numatoma gerinti esamą vandens turizmo viešąją infrastruktūrą, būtina sutvarkyti išlaipinimo vietas, vietas poilsiui ar nakvynei, įrengti ženklus trasose, nuorodas vietovėse.

Daugelio centrų teritorijos yra tinkamos kaimo turizmo vystymui. Kaimo turizmo sodybų sklaida rajono teritorijoje užtikrintų atitinkamą poilsiautojų pasiskirstymą rajono centrų teritorijose – seniūnijose.

Siekiant mažinti turizmo sezoniškumo ir lankytojų skaičiaus skirtumus atitinkamų sezonų metu, būtinas turizmo paslaugų vystymas ypač aktyvaus sporto žiemos turizmui, kurį galėtų sudaryti slidžių nusileidimo ar slidinėjimo trasos (dviračių takai žiemos metu), slidininkų pakėlimo įrenginiai bei kita slidžių sportui reikalinga infrastruktūra bei paslaugos.

4.6. Turizmo centrų tikslinio vystymo (veiklos specializacijos) kryptys

Atskirų turizmo produktų planavimas Trakų rajono savivaldybės teritorijoje strategiškai orientuotas į tikslinius centrus (žiūr. 3.2 skyrių), atsižvelgiant į turizmo išteklių koncentravimąsi teritorijoje ir kitas vietas galimybes.

4.6.1. Trakų seniūnija

DOMINUOJANTI TURIZMO RŪŠIS
Istorinis-kultūrinis, pažintinis turizmas ir bendrasis poilsavimas (aktyvaus poilsio, poilsinis-rekreacinis)
TURIZMO CENTRO TIKSLINIO VYSTYMO KRYPTIS
Trakuose puoselėjamas kultūrinis, istorinis paveldas, savita etninė kultūra. Trakuose gausu kurortinių išteklių, galimų pritaikyti sveikatinimo turizmo ir ramaus poilsio poreikiams, todėl pabrėžiamas potencialas aktyviau plėtoti sveikatinimo paslaugas, kurios turi didelę perspektyvą pritraukti dar daugiau turistų, sukurti daugiau darbo vietų, būti dar patrauklesniems šalies ir užsienio turizmo rinkose. Tačiau kurortinėje teritorijoje kol kas nėra pakankamos infrastruktūros šiems ištelkiamas panaudoti. Siūloma gausinti sveikatos turizmo paslaugas (SPA ir sveikatingumo turizmas), ateityje kurti kurortinį sveikatingumo turizmą. Siūloma kurti sveikatinimo paslaugas ir vietas gyventojams ir turistams. SPA ir sveikatingumo turizmu siekti skatinti vidutinės trukmės ir ilgalaikį turizmą, sezoniškumo mažinimą, pritraukiant turistus ir šaltuoju metų laiku. Siekti išnaudoti Lietuvos kurortinių teritorijų galimybes bei konkuruoti su Europos kurortais sveikatingumo srityje.

4.6.2. Lentvario seniūnija

DOMINUOJANTI TURIZMO RŪŠIS
Pažintinis ir kaimo ekologinis turizmas
TURIZMO CENTRO TIKSLINIO VYSTYMO KRYPTIS
Stiprinti pažintinį ir kaimo turizmą. Skatinant supažindinimą su peizažiniais Eduardo Fransua Andre parkais bei kuriant bendrą jų lankymo sistemą, būtina atgaivinti Lentvario dvaro kompleksą bei parką, kaip vieną iš gražiausių autoriaus kūrinių. Lentvario dvaro kompleksą bei parką populiarinti bei pritaikyti lankymui. Lentvario gamtinius išteklius pritaikyti kaimo turizmo plėtrai.

4.6.3. Senujų Trakų seniūnija

DOMINUOJANTI TURIZMO RŪŠIS
Istorinis – kultūrinis ir pažintinis turizmas
TURIZMO CENTRO TIKSLINIO VYSTYMO KRYPTIS
Stiprinti istorinį – kultūrinį ir pažintinį turizmą, akcentuojant Senuosius Trakus kaip Vytauto Didžiojo gimtinę. Populiarinti Trakų istorinio nacionalinio parko įrengtą Vytauto Didžiojo kelią.

4.6.4. Paluknio seniūnija

DOMINUOJANTI TURIZMO RŪŠIS
Aktyvaus poilsio ir kaimo-ekologinis turizmas.
TURIZMO CENTRO TIKSLINIO VYSTYMO KRYPTIS
Stiprinti aktyvaus poilsio turizmą, skatinti kaimo turizmo sodybų plėtrą bei siūlyti netradicines pramogas. Siūloma plėtoti mėgėjišką-profesionalią ir senovinę medžioklę. Siūlomas aviacijos turizmo paslaugų kokybės gerinimas, kaimo turizmo sodybų kūrimosi skatinimas, turizmo infrastruktūros plėtra, pramogų pasiūlos didinimas.

4.6.5. Rūdiškių seniūnija

DOMINUOJANTI TURIZMO RŪŠIS
Kaimo-ekologinis ir pažintinis turizmas
TURIZMO CENTRO TIKSLINIO VYSTYMO KRYPTIS
Kaimo, pažintinio bei aktyvaus turizmo skatinimas. Numatoma aktyvaus bei kaimo turizmo objektų plėtra, pažintinio turizmo infrastruktūros vystymas.

4.6.6. Grendavės seniūnija

DOMINUOJANTI TURIZMO RŪŠIS
Pažintinis ir kaimo-ekologinis turizmas
TURIZMO CENTRO TIKSLINIO VYSTYMO KRYPTIS
Stiprinti pažintinį ir kaimo turizmą. Numatoma aktyvaus bei kaimo turizmo objektų plėtra, pažintinio turizmo infrastruktūros vystymas.

4.6.7. Onušio seniūnija

DOMINUOJANTI TURIZMO RŪŠIS
Kultūrinis-renginių ir pažintinis turizmas
TURIZMO CENTRO TIKSLINIO VYSTYMO KRYPTIS
Dominuojančių turizmo rūšių plėtojimas, skatinant vykdyti edukacinę „žaliųjų mokyklų“ programą. Numatoma ekologinio kaimo turizmo objektų plėtra, pažintinio turizmo infrastruktūros vystymas, žaliųjų mokyklų infrastruktūros kūrimas.

4.6.8. Aukštadvario seniūnija

DOMINUOJANTI TURIZMO RŪŠIS
Pažintinis turizmas ir bendrasis poilsavimas (aktyvaus poilsio, poilsinis-rekreacinis)
TURIZMO CENTRO TIKSLINIO VYSTYMO KRYPTIS

Aukštadvaryje siūloma racionaliai tęsti turizmo ir poilsio organizavimą, atsižvelgiant į Aukštadvario regioninio parko tvarkymo planą ir jau veikiančią rekreacinę sistemą. Taip pat, į Aukštadvario unikalų gamtos fondą, skatintina gydomoji rekreacija. Siūloma kaimo turizmo plėtros vystymas. Trumpalaikio poilsio zonų plėtra.

Viešosios turizmo infrastruktūros plėtros pagrindu tiesiogiai įtakojami ir mažesnės svarbos Trakų rajono turizmo centrai, apjungiant šiuos centrus į bendrą rajono turizmo paslaugų sistemą. Sprendinių įgyvendinimas leistų sukurti nemažai darbo vietų ir kituose ūkio sektoriuose (tokie kaip transportas, prekyba, finansinis tarpininkavimas ir kituose).

5. PRIEDAI

- 1 priedas. Trakų rajono savivaldybės saugomų teritorijų ir gamtos paveldo objektų sąrašas.
- 2 priedas. Kultūros paveldo objektai Trakų rajono savivaldybėje.
- 3 priedas. Trakų rajono savivaldybėje esantys muziejai.
- 4 priedas. Trakų rajono savivaldybės renginiai ir šventės.
- 5 priedas. Trakų rajono savivaldybės įmonės organizuojančios keliones.
- 6 priedas. Apgyvendinimo išteklių Trakų rajono savivaldybėje, lyginant su kaimyniniais rajonais.
- 7 priedas. Suteiktų nakvynių skaičius per 2012 metus Trakų rajono savivaldybėje, lyginant su kaimyniniais rajonais.
- 8 priedas. Apgyvendintų turistų skaičius per 2012 metus Trakų rajono savivaldybėje, lyginant su kaimyniniais rajonais.
- 9 priedas. Apgyvendinimo paslaugos Trakų rajono savivaldybėje.
- 10 priedas. Trakų rajono savivaldybėje sveikatinimo ir sveikatingumo paslaugas teikiančios įmonės.
- 11 priedas. Maitinimo paslaugas Trakų rajono savivaldybėje teikiančios įmonės.
- 12 priedas. Pramogos Trakų rajono savivaldybėje.
- 13 priedas. Konferencijų paslaugas Trakų rajono savivaldybėje galinčios teikti įmonės.
- 14 priedas. Trakų rajono savivaldybės autokelių trasos.
- 15 priedas. Trakų rajono savivaldybės vandens trasos.
- 16 priedas. Trakų rajono savivaldybės pėsčiųjų (dviračių) takai.
- 17 priedas. Apžvalgos aištelės Trakų rajono savivaldybėje.
- 18 priedas. Mokamos automobilių stovėjimo aikštelės.
- 19 priedas. Poilsio vietos Trakų rajono savivaldybėje.
- 20 priedas. Stovyklavietės Trakų rajono savivaldybėje.
- 21 priedas. Paplūdimiai ir maudymuisi tinkamos vietos Trakų rajono savivaldybėje.

*TRAKŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS REKREACIJOS, TURIZMO IR POILSIO KOMPLEKSŲ IŠDĖSTYMO
SPECIALUSIS PLANAS*

1 priedas. Trakų rajono savivaldybės saugomų teritorijų ir gamtos paveldo objektų sąrašas

Saugomos teritorijos ar objekto pavadinimas	Priklausomybė saugomai teritorijai	Plotas savivaldybėje, ha	Visas plotas, ha
Rezervatai			
Mergiškių gamtinis rezervatas	Aukštadvario regioninis parkas	156,39	156,39
Senųjų Trakų piliavietės kultūrinis rezervatas	Trakų istorinis nacionalinis parkas	16,33	16,33
Trakų salos ir pusiasalio kultūrinis rezervatas	Trakų istorinis nacionalinis parkas	26,02	26,02
Draustiniai			
Pivašiūnų geomorfologinis draustinis		0,006	447,30
Taučionių geomorfologinis draustinis		337,63	337,63
Akmenos ežero hidrografinis draustinis	Trakų istorinis nacionalinis parkas	374,93	374,93
Antakmenių hidrografinis draustinis	Aukštadvario regioninis parkas	309,65	309,65
Bražuolės hidrografinis draustinis	Trakų istorinis nacionalinis parkas	110,70	110,70
Galvės ežero hidrografinis draustinis	Trakų istorinis nacionalinis parkas	374,53	374,53
Saidės hidrografinis draustinis	Neries regioninis parkas	31,62	31,62
Strėvos ištakų hidrografinis draustinis	Aukštadvario regioninis parkas	32,19	32,19
Tabuliukų hidrografinis draustinis	Aukštadvario regioninis parkas	50,05	50,05
Verniejaus hidrografinis draustinis	Aukštadvario regioninis parkas	642,17	642,17
Vokės hidrografinis draustinis		58,74	58,74
Ilgučio botaninis draustinis		58,30	58,30
Naujojo Lentvario botaninis draustinis		164,22	185,03
Skrebio botaninis draustinis	Aukštadvario regioninis parkas	109,57	109,57
Semeniukų zoologinis draustinis	Neries regioninis parkas	72,96	72,96
Papio ornitologinis draustinis		47,12	306,58
Plomėnų ornitologinis draustinis	Trakų istorinis nacionalinis parkas	500,83	500,83
Merkio ichtiologinis draustinis		95,96	2413,79
Varnikų botaninis- zoologinis draustinis	Trakų istorinis nacionalinis parkas	611,29	611,29
Verknės botaninis- zoologinis draustinis	Aukštadvario regioninis parkas	6,23	418,96
Gėjaus telmologinis draustinis		658,70	658,70
Bražuolės archeologinis draustinis	Trakų istorinis nacionalinis parkas	5,52	5,52
Daniliškių archeologinis draustinis	Trakų istorinis nacionalinis parkas	6,79	6,79
Mošos archeologinis draustinis	Aukštadvario regioninis parkas	9,49	9,49
Senųjų Trakų archeologinis draustinis	Trakų istorinis nacionalinis parkas	109,17	109,17
Aukštadvario urbanistinis draustinis	Aukštadvario regioninis parkas	124,90	124,90
Daniliškių kaimo architektūrinis draustinis	Trakų istorinis nacionalinis parkas	23,81	29,65
Senųjų Trakų kaimo architektūros draustinis	Trakų istorinis nacionalinis parkas	21,65	21,65
Trakų senamiesčio urbanistinis draustinis	Trakų istorinis nacionalinis parkas	107,99	107,99
Varnikėlių- Serapiniškių kaimo architektūros draustinis	Trakų istorinis nacionalinis parkas	83,56	83,56
Inklėriškių kraštovaizdžio draustinis		845,00	845,00
Kudrionių kraštovaizdžio draustinis	Trakų istorinis nacionalinis parkas	850,82	1525,29
Mergiškių kraštovaizdžio draustinis	Aukštadvario regioninis parkas	1754,38	2138,10

*TRAKŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS REKREACIJOS, TURIZMO IR POILSIO KOMPLEKSŲ IŠDĖSTYMO
SPECIALUSIS PLANAS*

Saloviškių kraštovaizdžio draustinis	Aukštadvario regioninis parkas	297,05	297,05
Spindžiaus kraštovaizdžio draustinis	Aukštadvario regioninis parkas	1382,42	1382,42
Strėvos aukštupio kraštovaizdžio draustinis	Aukštadvario regioninis parkas	1103,30	1103,30
Sviliškių kraštovaizdžio draustinis	Neries regioninis parkas	435,58	1420,00
Užutrakio parko kraštovaizdžio architektūros draustinis	Trakų istorinis nacionalinis parkas	71,62	71,62
Verknės aukštupio kraštovaizdžio draustinis	Aukštadvario regioninis parkas	531,70	531,70
Verknės kraštovaizdžio draustinis	Aukštadvario regioninis parkas	1972,71	1972,71
Vilkokšnio kraštovaizdžio draustinis	Aukštadvario regioninis parkas	1428,82	1428,82
Nacionaliniai parkai			
Trakų istorinis nacionalinis parkas		7466,37	8146,82
Regioniniai parkai			
Aukštadvario regioninis parkas		16235,69	17032,43
Neries regioninis parkas		713,98	10523,95
Biosferos poligonai			
Baltosios Vokės biosferos poligonas		628,75	1391,60
Gamtos paveldo objektai			
Krakovskio akmuo			
Nikronių akmuo	Aukštadvario regioninis parkas		
Strėvos įgriuva	Aukštadvario regioninis parkas	1,51	1,51
Velnio duobė	Aukštadvario regioninis parkas	1,77	1,77
Saidžių šaltinis	Neries regioninis parkas		
Adomo Mickevičiaus ažuolas	Aukštadvario regioninis parkas	0,06	0,06
Upėtakių tvenkinių ažuolas	Aukštadvario regioninis parkas	0,04	0,04
Viktoro Bergo ažuolas			
Aukštadvario dvaro parko kaštonas	Aukštadvario regioninis parkas	0,04	0,04
Špokų vinkšna	Aukštadvario regioninis parkas	0,04	0,04
Aukštadvario dvaro parko liepų pavėsinė	Aukštadvario regioninis parkas	0,08	0,08
Aukštadvario dvaro parko maumedžiai	Aukštadvario regioninis parkas	0,08	0,08

*TRAKŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS REKREACIJOS, TURIZMO IR POILSIO KOMPLEKSŲ IŠDĖSTYMO
SPECIALUSIS PLANAS*

2 priedas. Kultūros paveldo objektai Trakų rajono savivaldybėje

Unikalus objekto kodas	Pavadinimas	Adresas	Įregistravimo registre data	Kiti kodai
16702	1863 m. sukilimo dalyvių kapas	Trakų r. sav., Inklėriškių k. (Rūdiškių sen.)	1993-07-09	L1665 , IV945
22203	Administracijos namas	Trakų r. sav., Lentvario m. (Lentvario sen.)	1996-10-28	G12K2
1695	Administracinis pastatas	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.), Karaimų g. 5	1992-06-11	AtV711
16450	Akmenių pilkapynas	Trakų r. sav., Škilietų k. (Aukštadvario sen.)	1993-06-23	A1135P , AR1794
16451	Akmenių pilkapynas II	Trakų r. sav., Škilietų k. (Aukštadvario sen.)	1993-06-24	A1136P , AR1795
29627	Akmenys	Trakų r. sav.	2004-12-28	M307
32937	Albinavos pilkapynas	Trakų r. sav., Albinavos k. (Aukštadvario sen.)	2009-09-11	
20891	Alkaičio, Žaliosios akmuo	Trakų r. sav., Žaliosios k. (Onušio sen.)	1994-01-11	M167 , LA345/10
12337	Alkakalnis, vad. Pakoplyčiu	Trakų r. sav., Bakaloriškių k. (Onušio sen.)		LA200
10188	Altorius su skulptūromis	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.)		DR1096
3524	Aluonos pilkapynas, vad. Švedų kapais	Trakų r. sav., Aluonos k. (Rūdiškių sen.)	1992-10-16	A1160P , AR1247
10179	Antepediumas	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.)		DR1087
32864	Antras antkapinis paminklas	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.), Žalioji g.	2009-08-27	
32870	Antras antkapis	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.), Žalioji g.	2009-08-27	
22207	Arklidė	Trakų r. sav., Lentvario m. (Lentvario sen.)	1996-10-28	G12K6
24578	Arklidė	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.), Užtrakio g. 12A	1998-11-04	G208K2P
22209	Arklidė-namas	Trakų r. sav., Lentvario m. (Lentvario sen.)	1996-10-28	G12K8
32933	Arnotas	Trakų r. sav.	2009-05-15	K1364K1
14330	Arnotas	Trakų r. sav., Aukštadvario mstl. (Aukštadvario sen.)		DV3186
10189	Arnotas	Trakų r. sav., Aukštadvario mstl. (Aukštadvario sen.)		DR1097
10208	Arnotas	Trakų r. sav., Paluknio k. (Paluknio sen.)		DR1116
14356	Arnotas	Trakų r. sav., Paluknio k. (Paluknio sen.)		DV3212
14332	Arnotas I	Trakų r. sav., Dusmenų k. (Onušio sen.)		DV3188
10203	Arnotas I	Trakų r. sav., Lentvario m. (Lentvario sen.)		DR1111
10196	Arnotas I	Trakų r. sav., Rykantų k. (Lentvario sen.)		DR1104
10182	Arnotas I	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.)		DR1090
14333	Arnotas II	Trakų r. sav., Dusmenų k. (Onušio sen.)		DV3189
10204	Arnotas II	Trakų r. sav., Lentvario m. (Lentvario sen.)		DR1112
10197	Arnotas II	Trakų r. sav., Rykantų k. (Lentvario sen.)		DR1105
14325	Arnotas II	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.)		DV3181

*TRAKŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS REKREACIJOS, TURIZMO IR POILSIO KOMPLEKSŲ IŠDĖSTYMO
SPECIALUSIS PLANAS*

10183	Arnotas II	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.)		DR1091
14334	Arnotas III	Trakų r. sav., Dusmenų k. (Onušio sen.)		DV3190
10205	Arnotas III	Trakų r. sav., Lentvario m. (Lentvario sen.)		DR1113
10198	Arnotas III	Trakų r. sav., Rykantų k. (Lentvario sen.)		DR1106
14326	Arnotas III	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.)		DV3182
10184	Arnotas III	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.)		DR1092
15393	Arnotas iš Slucko juostų I	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.)		DV4458
15394	Arnotas iš Slucko juostų II	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.)		DV4459
14335	Arnotas IV	Trakų r. sav., Dusmenų k. (Onušio sen.)		DV3191
10206	Arnotas IV	Trakų r. sav., Lentvario m. (Lentvario sen.)		DR1114
14327	Arnotas IV	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.)		DV3183
10185	Arnotas IV	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.)		DR1093
32932	Arnotas su priklausiniais	Trakų r. sav.	2009-05-15	K1364K
14328	Arnotas V	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.)		DV3184
10186	Arnotas V	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.)		DR1094
776	Aukštadvario dvaro sodyba	Trakų r. sav., Aukštadvario mstl. (Aukštadvario sen.), Liepų g. 15	2002-01-24	G296K , IP801, LA413/2185
24140	Aukštadvario piliakalnis su gyvenvieta	Trakų r. sav., Aukštadvario mstl. (Aukštadvario sen.)	1997-05-05	A1137KP
21475	Aukštadvario senojo miesto vieta	Trakų r. sav., Aukštadvario mstl. (Aukštadvario sen.)	1995-01-31	A1955 , IP3010
20558	Aukštadvario Šv. Dominyko bažnyčios ir dominikonų vienuolyno liekanų kompleksas	Trakų r. sav., Aukštadvario mstl. (Aukštadvario sen.), Technikumo g. 2	1993-08-03	IP2563
6942	Babromiškių kapinynas, vad. Kopyčkalniu	Trakų r. sav., Babromiškių k. (Aukštadvario sen.)	1992-11-27	AV1541
24151	Bagdononių piliakalnis su gyvenvieta	Trakų r. sav., Vilkokšnio k. (Trakų sen.)	1997-05-05	A1164KP
1724	Bažnyčia	Trakų r. sav., Dusmenų k. (Onušio sen.)		AtV740
16068	Bažnyčia	Trakų r. sav., Lentvario m. (Lentvario sen.)		AtV1098
1023	Bažnyčia	Trakų r. sav., Rykantų k. (Lentvario sen.)		AtR148
1729	Bažnyčia ir buv. vienuolynas	Trakų r. sav., Senųjų Trakų k. (Senųjų Trakų sen.)		AtV748
1727	Bažnyčia ir šventoriaus vartai	Trakų r. sav., Onušio mstl. (Onušio sen.)		AtV746
22210	Bokštas	Trakų r. sav., Lentvario m. (Lentvario sen.)	1996-10-28	G12K9
3509	Bražuolės piliakalnis	Trakų r. sav., Bražuolės k. (Trakų sen.)	1992-10-16	A1177P , AR1232
31071	Bražuolės piliakalnis ir pilkapynas	Trakų r. sav., Bražuolės k. (Trakų sen.)	2007-01-16	
32936	Bursa	Trakų r. sav.	2009-05-15	K1364K4
1688	Buv. Bernardinų vienuolyno liekanos	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.)		AtV704
779	Buv. dvaro sodybos fragmentai	Trakų r. sav., Gineitiškių k. (Onušio sen.)		IP804, LA413/2194
780	Buv. dvaro sodybos fragmentai	Trakų r. sav., Kariotiškių k. (Lentvario sen.)		IP805, LA413/2191

*TRAKŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS REKREACIJOS, TURIZMO IR POILSIO KOMPLEKSŲ IŠDĖSTYMO
SPECIALUSIS PLANAS*

15832	Buv. karaimų kenesa	Trakų r. sav., Moluvėnų k. (Lentvario sen.)		AtV861
1709	Buv. pastatų pamatai ir rūsysis	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.), Vytauto		AtV725
6964	Čižiūnų kapinynas, vad. Prancūzų kalnu	Trakų r. sav., Čižiūnų k. (Aukštadvario sen.)	1992-11-27	AV1563
3534	Čižiūnų pilkapis, vad. Milžinkapiu	Trakų r. sav., Čižiūnų k. (Aukštadvario sen.)	1992-10-16	A1138 , AR1257
22254	D. Malinausko kapas	Trakų r. sav., Onuškie mstl. (Onuškie sen.)	1996-12-02	L250P
24153	Daniliškių piliakalnis su gyvenvieta	Trakų r. sav., Daniliškių k. (Trakų sen.)	1997-05-05	A1165KP
22206	Daržinė	Trakų r. sav., Lentvario m. (Lentvario sen.)	1996-10-28	G12K5
20890	Dauba vad. Velnio duobe	Trakų r. sav.	1998-07-14	M126 , LA345/9
23130	Derionių senosios kapinės	Trakų r. sav., Derionių k. (Onuškie sen.)	1997-11-12	L517
36369	Dominikonų vienuolyno liekanos	Trakų r. sav., Aukštadvario mstl. (Aukštadvario sen.), Technikumo g. 2	20121-05-03	
22720	Dominikonų vienuolyno pastatas	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.), Kęstučio g. 2, 4	1996-12-23	G29K2P
3529	Drabužninkų, Danosų pilkapynas	Trakų r. sav., Drabužninkų k. (Aukštadvario sen.)	1992-10-16	A1170P , AR1252
31836	Dusmenų dvarvietė	Trakų r. sav., Dusmenų k. (Onuškie sen.)	2008-04-23	
16192	Dusmenų pilkapis	Trakų r. sav., Jurgionių k. (Onuškie sen.)	1993-05-25	A1155 , AV2023
16235	Dusmenų pilkapis II	Trakų r. sav., Jurgionių k. (Onuškie sen.)	1993-05-26	A1156 , AV2066
10328	Dvidešimt septynių sodybų gatvinis kaimas	Trakų r. sav., Klepočių k. (Rūdiškių sen.)		AtV743
16801	Etnologo Izidoriaus Butkevičiaus-Butkaus kapas	Trakų r. sav., Rūdiškių m. (Rūdiškių sen.), Ulkiškių g./Ismonių g.	1993-07-12	IV1044
14370	Evangelistų skulptūros (4)	Trakų r. sav., Senųjų Trakų k. (Senųjų Trakų sen.)		DV3226
1703	Firkovičių sodyba	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.), Karaimų g. 37	1992-06-11	AtV719
32171	Geležinkelio stotis	Trakų r. sav., Rūdiškių m. (Rūdiškių sen.), Stoties g. 1	2008-06-18	
32973	Gydytojo Ezra ben Nisano (Nisanovičiaus) kapas	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.), Žalioji g.	2009-08-27	
24141	Gyvenvietė	Trakų r. sav., Aukštadvario mstl. (Aukštadvario sen.)	1997-05-05	A1137K2P
24154	Gyvenvietė	Trakų r. sav., Daniliškių k. (Trakų sen.)	1997-05-05	A1165K2P
24143	Gyvenvietė	Trakų r. sav., Lavariškių k. (Aukštadvario sen.)	1997-05-05	A1139K2P
26640	Gyvenvietė	Trakų r. sav., Mošos k. (Aukštadvario sen.)	2002-07-24	A1657K2
24152	Gyvenvietė	Trakų r. sav., Vilkokšnio k. (Trakų sen.)	1997-05-05	A1164K2P
24145	Gyvenvietė	Trakų r. sav., Žuklijų k. (Grendavės sen.)	1997-05-05	A1143K2P
33233	Grigiškių piliakalnis	Trakų r. sav., Salų k. (Lentvario sen.)	2009-09-17	
15656	Ikona "Dievo motina Fedorovskaja"	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.), Maironio 2		DV4728
15772	Ikona "Smolensko Dievo	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.),		DR1328

*TRAKŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS REKREACIJOS, TURIZMO IR POILSIO KOMPLEKSŲ IŠDĖSTYMO
SPECIALUSIS PLANAS*

	motina su Avraamijum ir Merkurijum Sm	Maironio 2		
20776	Inklėriškių senovės medžio anglių degimo vieta	Trakų r. sav., Inklėriškių k. (Rūdiškių sen.)	1993-11-04	LA331
36121	Inklėriškių senovės medžio anglių degimo vieta II	Trakų r. sav., Inklėriškių k. (Rūdiškių sen.)	2012-11-16	
36122	Inklėriškių senovės medžio anglių degimo vieta III	Trakų r. sav., Inklėriškių k. (Rūdiškių sen.)	2012-11-16	
33645	Kalavijas	Trakų r. sav.	2010-02-02	K1396
20882	Kalnas vad. Kartuvių, kitaip Šibos kalnu	Trakų r. sav., Aukštadvario mstl. (Aukštadvario sen.)	1998-07-14	M124 , LA345/1
3493	Kalnas, vad. Rėkalniu, kitaip Arakalniu	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.)	1992-10-16	M14 , AR1216
14323	Kapa	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.)		DV3179
1	Palivarko sodybvietė	Trakų r. sav., Kamaravos k. (Onušio)	1992-03-13	
10187	Kapa	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.)		DR1095
14359	Kapa I	Trakų r. sav., Rūdiškių m. (Rūdiškių sen.)		DV3215
14360	Kapa II	Trakų r. sav., Rūdiškių m. (Rūdiškių sen.)		DV3216
10573	Kapas	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.), Vytauto	1993-02-02	IR243
11278	Kapinės	Trakų r. sav.		IV680
11277	Kapinės	Trakų r. sav., Rūdiškių m. (Rūdiškių sen.), Trakų		IV679
11273	Kapinės	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.)		IV675
32974	Karaimų religinio ir pasaulietinio vadovo Boguslavo Kaplanovskio kapas	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.), Žalioji g.	2009-08-27	
16701	Karaimų senosios kapinės	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.), Žalioji g.	1993-07-09	IV944
24579	Karvidė	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.), Užtrakio g. 1	1998-01-04	G208K3P
32921	Katafalko kryžius su Nukryžiuotojo skulptūra	Trakų r. sav.	2009-05-15	K1360
22204	Kavinė "Rivjera"	Trakų r. sav., Lentvario m. (Lentvario sen.)	1996-10-28	G12K3
14345	Kazokiškių bažnyčios fundatoriaus S. Beinarto portretas	Trakų r. sav., Kazokiškių k. (Grendavės sen.)		DV3201
24587	Keltininko namas	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.), Užtrakio g. 10	1998-11-05	G208K11P
32868	Ketvirtas antkapinis paminklas	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.), Žalioji g.	2009-08-27	
32872	Ketvirtas antkapis	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.), Žalioji g.	2009-08-27	
1699	Kenesa	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.), Karaimų g. 30	1992-06-11	AtV715
14320	Klaupkos (2)	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.)		DV3176
1690	Klebonija	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.), Birutės g. 8	1992-06-11	AtV706
26898	Koplytėlė	Trakų r. sav., Tolkiškių k. (Onušio sen.)	2003-01-14	L1352K2
14362	Koplytėlė (baubliukas)	Trakų r. sav.		DV3218
1719	Koplytstulpis	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.)		AtV735
10202	Kryželis	Trakų r. sav., Kazokiškių k. (Grendavės sen.)		DR1110

*TRAKŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS REKREACIJOS, TURIZMO IR POILSIO KOMPLEKSŲ IŠDĖSTYMO
SPECIALUSIS PLANAS*

32919	Kryžius su Nukryžiuotojo skulptūra	Trakų r. sav.	2009-05-15	K1359
21477	Lausgenių pilkapynas	Trakų r. sav., Lausgenių k. (Onušio sen.)	1995-01-31	A18P , IP3012
21478	Lausgenių pilkapynas II	Trakų r. sav., Lausgenių k. (Onušio sen.)	1995-01-31	A19P , IP3013
24142	Lavariškių piliakalnis su gyvenvieta	Trakų r. sav., Lavariškių k. (Aukštadvario sen.)	1997-05-05	A1139KP
3496	Lavariškių pilkapynas	Trakų r. sav., Lavariškių k. (Aukštadvario sen.)	1992-10-16	A1140P , AR1219
24588	Ledainė	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.), Užtrakio g. 21	1998-11-04	G208K12P
10178	Lempa amžinajai ugniai	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.)		DR1086
15949	Lentvario dvaro sodyba	Trakų r. sav., Lentvario m. (Lentvario sen.), Klevų al.	1993-05-19	G12K , AtV978, IP806, LA413/2192
10168	Lietuvos didžiojo kunigaikščio Vytauto portretas	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.)		DR1076
33170	Lietuvos kario Petro Vyšniausko kapas	Trakų r. sav., Daugirdiškių k. (Trakų sen.)	2009-08-20	
33167	Lietuvos karių kapai	Trakų r. sav., Aukštadvario mstl. (Aukštadvario sen.), Vilniaus g.	2009-08-20	
32783	Lietuvos nežinomų karių kapas	Trakų r. sav., Rūdiškių m. (Rūdiškių sen.), Ismonių g.	2009-10-02	
1700	Lobanosų namas	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.), Karaimų g. 32	1992-06-11	AtV716
3514	Maišinės, Sausių pilkapynas	Trakų r. sav., Maišinės k. (Lentvario sen.)	1992-10-16	A1145P , AR1237
4046	Maišinės, Sausių pilkapynas II	Trakų r. sav., Maišinės k. (Lentvario sen.)	1992-11-03	A1622 , LA39
32208	Mamavio 1863 m. sukilėlio kapas	Trakų r. sav., Mamavio k. (Paluknio sen.)	2008-07-10	
32209	Mamavio 1863 m. sukilėlio kapas II	Trakų r. sav., Mamavio k. (Paluknio sen.)	2008-07-10	
20885	Mergiškių akmuo su dubenėliu	Trakų r. sav., Mergiškių k. (Aukštadvario sen.)	1994-01-11	M219 , LA345/4
36094	Mergiškių senosios kapinės, vad. Piliakalniuku, Kunigaikščių kalneliu	Trakų r. sav., Mergiškių k. (Aukštadvario sen.)	2012-07-05	
23131	Miciūnų pirmosios senosios kapinės, vad. Kapiniais	Trakų r. sav., Miciūnų k. (Onušio sen.)	1997-11-12	L518
16320	Mirgelių, Nupronių piliakalnis	Trakų r. sav., Mirgelių k. (Onušio sen.)	1993-06-21	A1157P , AR1664
21476	Molvėnų senovės gyvenvietė	Trakų r. sav., Molvėnų k. (Lentvario sen.)	1995-06-12	A31P , IP3011
26639	Mošos, Naujasodžių piliakalnis su gyvenvieta	Trakų r. sav., Mošos k. (Aukštadvario sen.)	2002-07-24	A1657K
16318	Mošos, Naujasodžių pilkapynas	Trakų r. sav., Mošos k. (Aukštadvario sen.)	2002-07-24	A1658 , AR1662
3498	Mošos, Skrebio pilkapynas	Trakų r. sav., Čičiūnų k. (Aukštadvario sen.)	1992-10-16	A1659 , AR1221
11274	Namas	Trakų r. sav., Aukštadvario mstl. (Aukštadvario sen.), Dariaus ir Girėno g. 4	1993-02-23	IV676
30120	Namas	Trakų r. sav., Lentvario m. (Lentvario sen.)	2005-03-14	G12K12

*TRAKŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS REKREACIJOS, TURIZMO IR POILSIO KOMPLEKSŲ IŠDĖSTYMO
SPECIALUSIS PLANAS*

32173	Namas	Trakų r. sav., Rūdiškių m. (Rūdiškių sen.), Stoties g. 5	2008-06-18	
1691	Namas	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.), Birutės 15		AtV707
1692	Namas	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.), Birutės g. 28	1992-06-11	AtV708
32644	Namas	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.), Birutės g. 4	2009-02-12	
1693	Namas	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.), Gėlių 9		AtV709
1701	Namas	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.), Karaimų g. 34	1992-06-11	AtV717
35933	Namas	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.), Karaimų g. 36	2013-01-31	
35593	Namas	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.), Karaimų g. 37	2013-01-31	
35610	Namas	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.), Karaimų g. 51	2013-01-24	
32372	Namas	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.), Karaimų g. 53	2008-09-18	
24586	Namas	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.), Užtrakio g. 3	1998-11-04	G208K10P
24580	Namas	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.), Užtrakio g. 7	1998-11-04	G208K4P
1715	Namas	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.), Vytauto 79		AtV731
1712	Namas	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.), Vytauto g. 21	1992-06-11	AtV728
35944	Namas	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.), Vytauto g. 80	2013-01-29	
1717	Namas	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.), Vytauto g. 81	1992-06-12	AtV733
35945	Namas	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.), Vytauto g. 82	2013-01-29	
33064	Namas I	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.), Kęstučio g. 1	2009-06-22	
30121	Namas vad. kalve	Trakų r. sav., Lentvario m. (Lentvario sen.)	2005-06-14	G12K13
31277	Naujasodžių pilkapynas	Trakų r. sav., Naujasodžių vs. (Aukštadvario sen.)	2007-06-20	
20887	Nečiūnų dauba, vad. Velnio duobe	Trakų r. sav., Nečiūnų k. (Aukštadvario sen.)	1994-01-11	M306 , LA345/6
26641	Nečiūnų senovės gyvenvietė	Trakų r. sav., Nečiūnų k. (Aukštadvario sen.)	2002-07-26	A1660
3499	Nikronių akmuo su ženklais	Trakų r. sav., Nikronių k. (Aukštadvario sen.)	1992-10-16	M122 , AR1222
31861	Onušio felčerio namas	Trakų r. sav., Onušio mstl. (Onušio sen.), Trakų g. 18	2008-05-08	
17099	Onuškis	Trakų r. sav., Onušio mstl. (Onušio sen.)		UV30
14350	Ornamentuotas kryžius	Trakų r. sav., Kazokiškių k. (Grendavės sen.)		DV3206
14342	Ornamentuotas kryžius	Trakų r. sav., Rykantų k. (Lentvario sen.)		DV3198
14373	Ornamentuoti kryžiai (3)	Trakų r. sav., Senujų Trakų k. (Senujų Trakų sen.)		DV3229
16460	Padvariškių pilkapis	Trakų r. sav., Sausių k. (Lentvario sen.)	1993-06-24	A1149 , AR1804

*TRAKŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS REKREACIJOS, TURIZMO IR POILSIO KOMPLEKSŲ IŠDĖSTYMO
SPECIALUSIS PLANAS*

3513	Padvariškių, Blagodatnos pilkapynas	Trakų r. sav., Sausių k. (Lentvario sen.)	1992-10-16	A1147P , AR1236
16459	Padvariškių, Blagodatnos pilkapynas II	Trakų r. sav., Sausių k. (Lentvario sen.)	1993-06-24	A1148P , AR1803
1	Palivarko sodybvietė	Trakų r. sav., Kamaravos k. (Onušio sen.)	1992-03-13	IP2, LA413/2195
3537	Pamiškės piliakalnis, vad. Aukštakalniu, Aukštuojų kalnu	Trakų r. sav., Škilietų k. (Aukštadvario sen.)	1992-10-16	A1141P , AR1260
30355	Papilys	Trakų r. sav., Senujų Trakų k. (Senujų Trakų sen.)	2005-04-18	A1956K2
1689	Parapinė mokykla	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.), Birutės g. 6	1992-06-11	AtV705
26275	Parkas	Trakų r. sav., Aukštadvario mstl. (Aukštadvario sen.)	2002-01-24	G296K3
22212	Parkas	Trakų r. sav., Lentvario m. (Lentvario sen.)	1996-10-28	G12K11
24589	Parkas	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.)	1998-11-04	G208K13P
22721	Parko fragmentai	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.)	1996-12-20	G29K3P
1711	Pastatas	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.), Vytauto g. 17	1992-06-11	AtV727
1714	Pastatas	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.), Vytauto g. 39/V. Kudirkos g. 2	1992-06-11	AtV730
10572	Pastatas	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.), Vytauto g. 5	1993-02-02	IR242
1716	Pastatų kompleksas	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.), Vytauto g. 80	1992-06-12	AtV732
10200	Paveikslas "Agnus Dei"	Trakų r. sav., Kazokiškių k. (Grendavės sen.)	1993-01-21	DR1108
14317	Paveikslas "Apaštalas Petras"	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.)		DV3173
14318	Paveikslas "Apaštalas Povilas"	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.)		DV3174
14339	Paveikslas "Domininkonas su knyga"	Trakų r. sav., Rykantų k. (Lentvario sen.)		DV3195
14312	Paveikslas "Domininkono pamokslas"	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.)		DV3168
10170	Paveikslas "Jonas Nepomukas"	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.)	1993-01-21	DR1078
14337	Paveikslas "Kristaus nuplakimas"	Trakų r. sav., Rykantų k. (Lentvario sen.)		DV3193
14340	Paveikslas "Marija Rožančinė"	Trakų r. sav., Rykantų k. (Lentvario sen.)		DV3196
14321	Paveikslas "Marija Rožančinė" su aptaisu	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.)		DV3177
10211	Paveikslas "Marija su kūdikiu"	Trakų r. sav., Senujų Trakų k. (Senujų Trakų sen.)	1993-01-21	DR1119
10174	Paveikslas "Marija" su aptaisu	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.)	1993-01-21	DR1082
14346	Paveikslas "Marijos skausmas"	Trakų r. sav., Kazokiškių k. (Grendavės sen.)		DV3202
14313	Paveikslas "Nuėmimas nuo kryžiaus"	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.)		DV3169
14348	Paveikslas "Popiežius Pijus V"	Trakų r. sav., Kazokiškių k. (Grendavės sen.)		DV3204
10169	Paveikslas "Saliamono teismas"	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.)	1993-01-21	DR1077
14311	Paveikslas "Stemus simul"	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.)		DV3167

*TRAKŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS REKREACIJOS, TURIZMO IR POILSIO KOMPLEKSŲ IŠDĖSTYMO
SPECIALUSIS PLANAS*

15794	Paveikslas "Šv. Andrius Bobola"	Trakų r. sav., Rūdiškių m. (Rūdiškių sen.)	1993-05-10	DR1350
14369	Paveikslas "Šv. Benediktas"	Trakų r. sav., Senujų Trakų k. (Senujų Trakų sen.)		DV3225
14344	Paveikslas "Šv. Domininkas"	Trakų r. sav., Kazokiškių k. (Grendavės sen.)		DV3200
14338	Paveikslas "Šv. Domininkas"	Trakų r. sav., Rykantų k. (Lentvario sen.)		DV3194
14315	Paveikslas "Šv. Jackus"	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.)		DV3171
14351	Paveikslas "Šv. Juozapas"	Trakų r. sav., Lentvario m. (Lentvario sen.)		DV3207
10201	Paveikslas "Šv. Kazimieras"	Trakų r. sav., Kazokiškių k. (Grendavės sen.)	1993-01-21	DR1109
14314	Paveikslas "Šv. Petras"	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.)		DV3170
14354	Paveikslas "Šv. Rokas"	Trakų r. sav., Onušio mstl. (Onušio sen.)		DV3210
14316	Paveikslas "Šv. Tadas"	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.)		DV3172
14353	Paveikslas "Šventosios Dvasios atsiuntimas"	Trakų r. sav., Onušio mstl. (Onušio sen.)		DV3209
10199	Paveikslas "Vienulė su angelu"	Trakų r. sav., Kazokiškių k. (Grendavės sen.)	1993-01-21	DR1107
14347	Paveikslas "Vienulė su gėlėmis"	Trakų r. sav., Kazokiškių k. (Grendavės sen.)		DV3203
14341	Paveikslo "Marija su kūdikiu" aptaisas	Trakų r. sav., Rykantų k. (Lentvario sen.)		DV3197
32972	Penktas antkapis	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.), Žalioji g.	2009-08-27	
29967	Pietryčių bokšto liekanos	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.)	2004-12-31	G506K4
29972	Pietų kazemato liekanos	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.)	2004-12-31	G506K9
29968	Pietvakarių bokšto liekanos	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.)	2004-12-31	G506K5
32862	Pietvakarių vartai	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.), Žalioji g.	2009-08-27	
11287	Piliakalnis	Trakų r. sav., Senujų Trakų k. (Senujų Trakų sen.)	1993-02-25	IV683
16322	Piliakalnis	Trakų r. sav., Vilkokšnio k. (Trakų sen.)	1993-06-21	A1164K1P , AR1666
3530	Piliakalnis	Trakų r. sav., Žuklijų k. (Grendavės sen.)	1992-10-16	A1143K1P , AR1253
3497	Piliakalnis, vad. Kazokų kalnu	Trakų r. sav., Mošos k. (Aukštadvario sen.)	1992-10-16	A1657K1 , AR1220
3495	Piliakalnis, vad. Napoleono kepure, Ugnies kalnu	Trakų r. sav., Lavariškių k. (Aukštadvario sen.)	1992-10-16	A1139K1P , AR1218
3494	Piliakalnis, vad. Pilaite	Trakų r. sav., Aukštadvario mstl. (Aukštadvario sen.)	1992-10-16	A1137K1P , AR1217
3521	Piliakalnis, vad. Totorių kalnu	Trakų r. sav., Daniliškių k. (Trakų sen.)	1992-10-16	A1165K1P , AR1244
3526	Piliavietė	Trakų r. sav., Senujų Trakų k. (Senujų Trakų sen.)	1992-10-16	A1956K1 , AR1249
22719	Pilies liekanos	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.)	1996-12-20	G29K1P
3510	Pilkapynas, vad. Kapčiais	Trakų r. sav., Bražuolės k. (Trakų sen.)	1992-10-16	A1178P , AR1233
32863	Pirmas antkapinis paminklas	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.), Žalioji g.	2009-08-27	
32869	Pirmas antkapis	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.), Žalioji g.	2009-08-27	
3511	Popų, Vingelių pilkapynas, vad. Kapčiais	Trakų r. sav., Balčiūnų k. (Lentvario sen.)	1992-10-16	A1150P , AR1234
29974	Priešpilio gynybinės sienos	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.)	2004-12-31	G506K11

*TRAKŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS REKREACIJOS, TURIZMO IR POILSIO KOMPLEKSŲ IŠDĖSTYMO
SPECIALUSIS PLANAS*

	liekanos			
27126	Raipolio dvarvietė	Trakų r. sav., Raipolio k. (Aukštadvario sen.)	2003-04-24	A1786
20888	Rangavos alko šaltinis	Trakų r. sav.		LA345/7
10177	Relikvijorius I	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.)		DR1084
10176	Relikvijorius II	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.)		DR1085
33065	Restorano pastatas	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.), Karaimų g. 1	2009-06-22	
29971	Rytų kazemato liekanos	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.)	2004-12-31	G506K8
1710	Rotušės pamatai ir rūšys	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.), Vytauto		AtV726
32174	Rūdiškių geležinkelio stoties arklidės pastatas	Trakų r. sav., Rūdiškių m. (Rūdiškių sen.), Trakų g.	2008-06-18	
32170	Rūdiškių geležinkelio stoties statinių kompleksas	Trakų r. sav., Rūdiškių m. (Rūdiškių sen.), Stoties g. 1, 5	2008-06-18	
26273	Rūmai	Trakų r. sav., Aukštadvario mstl. (Aukštadvario sen.), Liepų g. 15	2002-01-24	G296K1
22202	Rūmai	Trakų r. sav., Lentvario m. (Lentvario sen.), Klevų al. 48	1996-10-28	G12K1
29964	Rūmai	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.)	2004-12-31	G506K1
1725	Rūmai	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.), Užtrakio g. 17	1992-06-12	G208K1P , AtV741
29965	Rūmų gynybinė siena	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.)	2004-12-31	G506K2
1697	Rūmų ir ūkinio pastato liekanos	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.), Karaimų		AtV713
36004	Rūšys	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.), Karaimų g. 51	2013-01-24	
24582	Rūšys	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.), Užtrakio g. 8A	1998-11-04	G208K6P
14329	Sakykla	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.)	1993-04-06	P57K , DV3185
22114	Saloviškių pilkapynas	Trakų r. sav., Saloviškių k. (Grendavės sen.)	1996-09-27	A54
24583	Sarginė	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.), Užtrakio g. 2	1998-11-04	G208K7P
36120	Sausių, Bevandeniškių pilkapynas II	Trakų r. sav., Sausių k. (Lentvario sen.)	2012-02-09	
3515	Sausių, Bevandeniškių pilkapynas, vad. Kapčiais	Trakų r. sav., Sausių k. (Lentvario sen.)	1992-10-16	A1151P , AR1238
16191	Senkapis su XI-XIII m.e.a. kp.	Trakų r. sav., Purvynų k. (Aukštadvario sen.)		AV2022
13145	Senkapis, vad. Prancūzų kapais	Trakų r. sav., Jurgionių k. (Aukštadvario sen.)		AV1948
33055	Senajo Tarpupio senovės gyvenvietė	Trakų r. sav., Senajo Tarpupio k. (Senujų Trakų sen.)	2009-09-23	
26897	Senosios kapinės	Trakų r. sav., Tolkiškių k. (Onušio sen.)	2003-01-14	L1352K1
24590	Senosios kapinės	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.)	1998-11-04	G208K14P
22146	Senujų Trakų kaimo istorinė dalis	Trakų r. sav., Senujų Trakų k. (Senujų Trakų sen.)	1996-10-28	U19
30354	Senujų Trakų piliavietė su papiliu	Trakų r. sav., Senujų Trakų k. (Senujų Trakų sen.)	2005-04-18	A1956K
17209	Senujų Trakų senovės gyvenvietė	Trakų r. sav., Senujų Trakų k. (Senujų Trakų sen.)	1994-02-18	AR1944
10329	Septyniasdešimt dviejų sodybų gatvinis kaimas	Trakų r. sav., Tiltų k. (Rūdiškių sen.)		AtV744
10193	Sieninė tapyba "Nuėmimas nuo kryžiaus"	Trakų r. sav., Rykantų k. (Lentvario sen.)		DR1101

*TRAKŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS REKREACIJOS, TURIZMO IR POILSIO KOMPLEKSŲ IŠDĖSTYMO
SPECIALUSIS PLANAS*

10190	Sieninė tapyba "Šv. Jurgis"	Trakų r. sav., Rykantų k. (Lentvario sen.)		DR1098
10194	Sieninė tapyba. Bažnyčios fundatoriaus Oginskio ir jo žmonos	Trakų r. sav., Rykantų k. (Lentvario sen.)		DR1102
10192	Sieninė tapyba. Dominikonų šventieji	Trakų r. sav., Rykantų k. (Lentvario sen.)		DR1100
14352	Sieninė tapyba. Ornamentinis dekoras	Trakų r. sav., Lentvario m. (Lentvario sen.)		DV3208
10191	Sieninė tapyba; stacijos (14)	Trakų r. sav., Rykantų k. (Lentvario sen.)		DR1099
17263	Simono Firkovičiaus kapas	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.), Žalioji g.	1994-03-02	IV1332
17262	Simono Firkovičiaus namas	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.), Karaimų g. 42	1994-03-02	IV1331
16323	Skersabalės pilkapynas	Trakų r. sav., Skersabalės k. (Trakų sen.)	1993-06-21	A1179P , AR1667
14336	Skulptūra "Nazaretietis"	Trakų r. sav., Dusmenų k. (Onušio sen.)		DV3192
14331	Skulptūra "Nukryžiuotasis"	Trakų r. sav., Aukštadvario mstl. (Aukštadvario sen.)		DV3187
14349	Skulptūra "Nukryžiuotasis"	Trakų r. sav., Kazokiškių k. (Grendavės sen.)		DV3205
14371	Skulptūra "Nukryžiuotasis"	Trakų r. sav., Senųjų Trakų k. (Senųjų Trakų sen.)		DV3227
14357	Skulptūra "Rūpintojėlis"	Trakų r. sav., Paluknio k. (Paluknio sen.)		DV3213
12636	Skulptūra "Šv. Jonas Nepomukas"	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.), Vytauto g.	1993-06-07	LA135
14355	Skulptūra "Šv. Jurgis"	Trakų r. sav., Onušio mstl. (Onušio sen.)		DV3211
32918	Skulptūra „Šv. Bernardinas Sienietis“	Trakų r. sav.	2009-05-15	K1358
32916	Skulptūra „Šv. Pranciškus“	Trakų r. sav.		K1357
32917	Skulptūra „Šv. Pranciškus“	Trakų r. sav., Vytautavos k. (Rūdiškių sen.)		
1694	Sodyba	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.), Maironio 11		AtV710
1718	Sodyba	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.), Vytauto g. 82	1992-06-12	AtV734
24581	Spirito varykla	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.), Užtrakio g. 8	1998-11-04	G208K5P
24584	Spirito varyklos sandėlis	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.), Užtrakio g. 4	1998-11-04	G208K8P
24147	Stirnių piliakalnis	Trakų r. sav., Stirnių k. (Lentvario sen.)	1997-05-05	A1152
14361	Stogastulpis su 2 skulptūromis	Trakų r. sav., Rūdiškių m. (Rūdiškių sen.)		DV3217
14066	Stogastulpis su metaliniu kryželiu ir skulptūromis	Trakų r. sav., Užugirio k. (Trakų sen.)	1993-04-02	DV2921
17210	Strakiškių senovės gyvenvietė	Trakų r. sav., Strakiškių k. (Senųjų Trakų sen.)	1994-02-18	A1176P , AR1945
3504	Strėvos piliakalnis	Trakų r. sav., Strėvos k. (Trakų sen.)	1992-10-16	A1172P , AR1227
3505	Strėvos pilkapynas	Trakų r. sav., Strėvos k. (Trakų sen.)	1992-10-16	A1173P , AR1228
32934	Stula	Trakų r. sav.	2009-05-15	K1364K2
24585	Svirnas	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.),	1998-11-04	G208K9P

*TRAKŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS REKREACIJOS, TURIZMO IR POILSIO KOMPLEKSŲ IŠDĖSTYMO
SPECIALUSIS PLANAS*

		Užtrakio g. 5		
20889	Šafarnios alko akivarai, vad. Velniaaduobėmis	Trakų r. sav.		LA345/8
29969	Šiaurės vakarų bokšto liekanos	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.)	2004-12-31	G506K6
1720	Šiaurės vakarų vartai	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.), Žalioji g.	1992-06-12	AtV736
36368	Šv. Dominyko bažnyčia	Trakų r. sav., Aukštadvario mstl. (Aukštadvario sen.), Technikumo g. 2	2012-05-03	
17340	šv. Jurgio graikų apeigų cerkvės liekanos	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.); Bažnytelės sala	1992-06-11	LA138
1022	Švč. M. Marijos Apsilankymo parapiinė bažnyčia	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.), Birutės g. 5	1992-05-06	S251 , AtR147
31718	Šventoriaus tvora su vartais	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.), Birutės g. 5	2008-02-15	
22211	Tarnų namas	Trakų r. sav., Lentvario m. (Lentvario sen.)	1996-10-28	G12K10
10207	Taurė	Trakų r. sav., Onušio mstl. (Onušio sen.)		DR1115
10175	Taurė	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.)		DR1083
16452	Toliotonių, Valuikų pilkapis	Trakų r. sav., Valuikų k. (Onušio sen.)	1993-06-24	A1159 , AR1796
16319	Toliotonių, Valuikų pilkapynas vad. Prancūzkapiais	Trakų r. sav., Valuikų k. (Onušio sen.)	1993-06-21	A1158 , AR1663
26896	Tolkiškių dvaro senųjų kapinių kompleksas	Trakų r. sav., Tolkiškių k. (Onušio sen.)	2003-01-14	L1352K
3501	Totoriškių pilkapis, vad. Prancūzkapiais	Trakų r. sav., Totoriškių k. (Aukštadvario sen.)	1992-10-16	A1142 , AR1224
32370	Trakų jachtklubo pastatas	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.), Žemaitės g. 1	2008-09-18	
1698	Trakų karaimų mokykla	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.), Karaimų g. 28	1992-06-11	AtV714
32365	Trakų karaimų namas I	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.), Karaimų g. 7	2008-09-18	
32366	Trakų karaimų namas II	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.), Karaimų g. 18	2008-09-18	
32367	Trakų karaimų namas III	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.), Karaimų g. 25	2008-09-18	
32368	Trakų karaimų namas IV	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.), Karaimų g. 39	2008-09-18	
1696	Trakų karaimų namas IX	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.), Karaimų g. 13	1992-06-11	S312 , AtV712
32369	Trakų karaimų namas V	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.), Karaimų g. 62	2008-09-18	
32374	Trakų karaimų namas VI	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.), Sodų g. 12	2008-09-18	
32363	Trakų karaimų namas VII	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.), Karaimų g. 9	2008-09-18	
32364	Trakų karaimų namas VIII	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.), Karaimų g. 11	2008-09-18	
1704	Trakų karaimų namas X	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.), Karaimų g. 40	1992-06-11	AtV720
1708	Trakų karaimų namas XI	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.), Karaimų g. 65	1992-06-11	AtV724
1707	Trakų karaimų namas XII	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.), Karaimų g. 63	1992-06-11	AtV723

*TRAKŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS REKREACIJOS, TURIZMO IR POILSIO KOMPLEKSŲ IŠDĖSTYMO
SPECIALUSIS PLANAS*

1706	Trakų karaimų namas XIII	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.), Karaimų g. 57	1992-06-11	AtV722
32861	Trakų karaimų senųjų kapinių kompleksas	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.), Žalioji g.	2009-08-27	
1705	Trakų karaimų sodyba	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.), Karaimų g. 51	1992-06-11	AtV721
32371	Trakų karaimų sodyba	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.), Karaimų g. 53	2008-09-18	
1702	Trakų karaimų statinių kompleksas	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.), Karaimų g. 36, 38	1992-06-11	AtV718
27124	Trakų pusiasalio piliavietė	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.)	2003-04-24	A1782
1021	Trakų pusiasalio pilies liekanų ir kitų statinių kompleksas	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.)	1992-05-06	G29KP , AtR146
3492	Trakų salos piliavietė	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.)	1992-10-16	A1781 , AR1215
1020	Trakų salos pilis	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.), Kęstučio g. 7	1992-05-06	G506K , AtR145
17114	Trakų senamiestis	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.)	1996-10-28	U18 , UR5
27125	Trakų senojo miesto vieta	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.)	2003-04-24	A1783
31717	Trakų Švč. Mergelės Marijos Apsilankymo bažnyčios statinių kompleksas	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.), Birutės g. 5, 6, 8	2008-02-15	
32865	Trečias antkapinis paminklas	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.), Žalioji g.	2009-08-27	
32871	Trečias antkapis	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.), Žalioji g.	2009-08-27	
29973	Trikampio kazemato liekanos	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.)	2004-12-31	G506K10
14319	Triptikas "Marija su kūdikiu ir dviem šventaisiais"	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.)		DV3175
10330	Trisdešimt aštuonių sodybų gatvinis kaimas	Trakų r. sav., Vaikštenių k. (Rūdiškių sen.)		AtV745
26274	Tvartas	Trakų r. sav., Aukštadvario mstl. (Aukštadvario sen.), Liepų g. 15	2002-01-24	G296K2
35594	Tvartas	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.), Karaimų g. 37	2013-01-31	
35950	Ūkinio pastato liekanos	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.), Karaimų g. 38	2013-01-31	
36003	Ūkinis pastatas	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.), Karaimų g. 51	2013-01-24	
32373	Ūkinis pastatas	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.), Karaimų g. 53	2008-09-18	
35947	Ūkinis pastatas	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.), Vytauto g. 80	2013-01-29	
35946	Ūkinis pastatas	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.), Vytauto g. 82	2013-01-29	
785	Užutrakio dvaro sodyba	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.)	1992-04-29	G208KP , IP810, LA413/2213
32939	Užutrakio senovės gyvenvietė	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.)	2009-09-11	
1713	Užvažiuojamųjų namų pastatas	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.), Vytauto g. 28/Sodų g. 4	1992-06-11	AtV729
29970	Vakarų kazemato liekanos	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.)	2004-12-31	G506K7
22208	Valdytojo namas	Trakų r. sav., Lentvario m. (Lentvario sen.)	1996-10-28	G12K7

*TRAKŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS REKREACIJOS, TURIZMO IR POILSIO KOMPLEKSŲ IŠDĖSTYMO
SPECIALUSIS PLANAS*

32172	Vandens bokštas	Trakų r. sav., Rūdiškių m. (Rūdiškių sen.), Stoties g.	2008-06-18	
22205	Vandens malūnas	Trakų r. sav., Lentvario m. (Lentvario sen.)	1996-10-28	G12K4
32938	Varatniškių senovės gyvenvietė	Trakų r. sav., Varatniškių k. (Trakų sen.)	2009-09-11	
15444	Vargonai	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.)		DV4513
3527	Varnikų piliakalnis	Trakų r. sav., Varnikų k. (Trakų sen.)	1992-10-16	A1784 , AR1250
17205	Varnikų senovės gyvenvietė	Trakų r. sav., Varnikų k. (Trakų sen.)	1994-02-15	A1785 , AR1940
14343	Varpas	Trakų r. sav., Rykantų k. (Lentvario sen.)		DV3199
10195	Varpas	Trakų r. sav., Rykantų k. (Lentvario sen.)		DR1103
10212	Varpas I	Trakų r. sav., Senujų Trakų k. (Senujų Trakų sen.)		DR1120
10213	Varpas II	Trakų r. sav., Senujų Trakų k. (Senujų Trakų sen.)		DR1121
29966	Vartų bokšto liekanos	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.)	2004-12-31	G506K3
14372	Vėjarodė	Trakų r. sav., Senujų Trakų k. (Senujų Trakų sen.)		DV3228
32935	Veliumas	Trakų r. sav.	2009-05-15	K1364K3
32218	Vinių fabriko pastatas	Trakų r. sav., Lentvario m. (Lentvario sen.), Klevų al. 46	2008-07-24	
33553	Vytautavos Šv. Antano Paduviečio bažnyčia	Trakų r. sav., Vytautavos k. (Rūdiškių sen.)	2010-03-04	
26895	Vladislavos dvaro senosios kapinės	Trakų r. sav., Dubelkos k. (Aukštadvario sen.)	2003-01-14	L1351
30507	Vokietijos karių kapinės	Trakų r. sav.	2005-04-18	L1669
24148	Žemųjų Semeniukų pilkapis II	Trakų r. sav., Žemųjų Semeniukų k. (Lentvario sen.)	1997-05-05	A1154
3516	Žemųjų Semeniukų pilkapis, vad. Kapčiumi	Trakų r. sav., Žemųjų Semeniukų k. (Lentvario sen.)	1992-10-16	A1153 , AR1239
22115	Žeronių kapinynas	Trakų r. sav., Žeronių k. (Rūdiškių sen.)	1996-09-27	A55
11288	Žydų žudynių vieta ir kapas	Trakų r. sav., Varnikų k. (Trakų sen.)	1993-02-25	IV684
33656	Žuklijų piliakalnis II, vad. Piliakalniuku	Trakų r. sav., Žuklijų k. (Grendavės sen.)	2010-06-02	
24144	Žuklijų piliakalnis su gyvenvieta	Trakų r. sav., Žuklijų k. (Grendavės sen.)	1997-05-05	A1143KP
32927	Žvakidė	Trakų r. sav.	2009-05-15	K1362K1
32928	Žvakidė	Trakų r. sav.	2009-05-15	K1362K2
32931	Žvakidė	Trakų r. sav.	2009-05-15	K1363K2
32924	Žvakidė	Trakų r. sav.	2009-05-15	K1361K1
32930	Žvakidė	Trakų r. sav.	2009-05-15	K1363K1
14322	žvakidė	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.)		DV3178
32925	žvakidė	Trakų r. sav., Vytautavos k. (Rūdiškių sen.)		
10180	žvakidės (2)	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.)		DR1088
10181	žvakidės (6)	Trakų r. sav., Trakų m. (Trakų sen.)		DR1089
32926	Žvakidžių pora	Trakų r. sav.	2009-05-15	K1362K
32929	Žvakidžių pora	Trakų r. sav.	2009-05-15	K1363K
32923	Žvakidžių pora	Trakų r. sav.	2009-05-15	K1361K

3 priedas. Trakų rajono savivaldybėje esantys muziejai

Objekto pavadinimas	Apibūdinimas
Trakų istorijos muziejus (Kęstučio g. 4, Trakai)	1948 m. liepos 28 d. įkurtas Trakų kraštotyros muziejus. 1952 metų pabaigoje buvo atidaryta pirmoji ekspozicija. 1959 – 1992 m. buvo organizuotos tiriamosios etnografinės ekspedicijos, intensyviai vykdomi archeologiniai tyrimai, kaupiama medžiaga apie Trakų žemės istoriją ir jos žmones, sisteminamos eksponatų kolekcijos, inventorizuojami, konservuojami ir restauruojami eksponatai. 1961 m. restauravus Salos pilies centrinius rūmus, jie perduoti muziejui, o muziejus iš kraštotyros reorganizuotas į istorijos. Nuo 1992 m. veikia 16 ekspozicijų salių, kuriose eksponuojami muziejaus taikomosios dailės rinkiniai: baldai, pypkės, spaudai, laikrodžiai, porceliano bei stiklo dirbiniai, medžioklės trofėjai.
Sakralinio meno ekspozicija (Kęstučio g. 4, Trakai / Buvusi dominikonų vienuolyno koplyčia)	Trakų istorijos muziejus restauruotose patalpose įrengė sakralinio meno ekspoziciją, kuri atidaryta 2005 metų birželio 10 d. Ekspozicijos pagrindu tapo muziejaus rinkiniuose sukaupta gausi įvairių epochų bažnytinių indų, relikvijorių, monstrancijų, kitų bažnyčios dekorui ir apeigoms naudojamų liturginių reikmenų kolekcija.
Karaimų etnografinė ekspozicija (Karaimų g. 22, Trakai)	Čia įrengta unikali karaimų tautos ekspozicija, pasakojanti apie šios tautinės mažumos istoriją ir gyvenimą Lietuvoje bei Trakuose. Karaimų muziejaus įkūrimo Trakuose iniciatoriumi buvo pasaulinio garso orientalistas, karaimų vyriausiasis dvasininkas, hachanas Hadži Seraja Chan Šapšalas (1873-1961) pats surinkęs didžiulę ir įspūdingą buitines, meno, ginklų bei dokumentų kolekciją, kuri sudarė būsimo muziejaus ekspozicijos pagrindą. Muziejaus pastato statybą, vadovaujamą architekto J. Borovskio ir pradėtą 1938 metais, finansavo Lenkijos vyriausybė. Nuo 1967 metų buvo įrengta Karaimų etnografinė paroda.
Irklavimo muziejus (Karaimų g. 93A, Trakai)	Irklavimo klube Academia Remigum sukaupta daugybė irklavimo eksponatų iš viso pasaulio. Tai knygos, laikraščiai, žurnalai, prizai, medaliai, senoviniai treniruokliai, valčių elementai, irklai ir kiti daiktai, liudijantys ilgą šio sporto istoriją.
Kraštotyros muziejus Aukštadvaryje (Technikumo g. 1, Aukštadvaris)	Ekspozicijoje: tradiciniai namų buitines ir darbo įrankiai; Aukštadvario miestelio ir mokyklos istorija; senovinė literatūra ir prieškarinio mokykliniai vadovėliai; pinigai, apdovanojimo ženklų ir ženklelių kolekcija.
Ekspozicija „Karališkasis vieškelis“ (Dariaus ir Girėno g. 2, Aukštadvaris)	Keliaujant „Karališkuoju vieškeliu“, lankytojai gali susipažinti su Aukštadvario kraštovaizdžiu. Jį puošia miškai, skaidrūs ežerai, upės Verknė ir Strėva, tyri, gydomųjų galių turintys šaltiniai. Apie išraiškingiausias daubas ir kalvas atspindi pažinimo standas. Pateiktas gamtos paminklo, legendinės Velnio duobės maketas. Pavaizduotame Karališkojo vieškelio grindinyje įrašyti svarbiausi Aukštadvario krašto istoriniai įvykiai, apimantys viduramžius ir šiuos laikus.

4 priedas. Trakų rajono savivaldybės renginiai ir šventės

Renginio laikas ir vieta	Renginio pavadinimas	Renginio apibūdinimas
Vasaris Trakai, Galvės ež.	Aviacinio sporto šventė „Trakų oro šventė“	Skiriama Lietuvos valstybės dienai paminėti. Kasmet vyksta tikslaus nusileidimo parasparnių pasaulio ir Lietuvos taurių etapai. Renginio metu pasirodo pasaulinio lygio tikslaus nusileidimo pilotai iš užsienio.
Vasaris-kovas Trakai, Rotušės aikštė	Užgavėnės	Šventės metu vyksta Trakų rajono meno mėgėjų kolektyvų, bendruomenių pasirodymai, kepami blynai, žaidžiami įvairūs tradiciniai šios šventės žaidimai, vyksta teatralizuotas Kanapinio ir Lašinio pasirodymas ir deginama Morė.
Vasaris-kovas Aukštadvaris	Užgavėnės	Vietos bendruomenės ir miestelio kultūros rūmų filialo organizuojamas tradicinis renginys.
Vasaris-kovas Tiltų k., Rūdiškių sen.	Užgavėnės	Tai išpūdinga, teatralizuotomis Užgavėnių persirengėlių eitynėmis, rateliais, senoviniais žaidimais garsėjanti šventė, kurią vainikuoja Morės deginimas.
Vasaris-kovas Grendavė	Užgavėnės	Tai vietos tradicijas puoselėjanti ir daugelį vietos gyventojų sutelkianti šventė. Per kaimus keliaujanti ir kleganti persirengėlių eiseną užsuka į kiekvienus namus, dainuoja dainas ir galop sudegina Morę.
Kovas Aukštadvario RPD	Pasaulinė žemės diena	Skirtas paminėti Žemės dieną, lygiadienį. Iškeliamos prie institucijų Žemės vėliava, rengiamos parodos, inkilų kabinimai, vyksta meninės programos. Dalyvauja Aukštadvario, Onušio, Bijūnų ir kt. bendruomenės.
Gegužė Trakai	Trakų pusmaratonis	
Gegužė Trakai	Naktis muziejuje	Nuo 2006 metų Trakų istorijos muziejus kasmet organizuoja renginį, skirtą tarptautinei muziejų dienai. Vakarėjant pilis lyg prabunda iš šimtmečių miego – menėse iškuria dvariškiai bei jų tarnai, kiemuose ginklus žvangina kariai, o priešpilyje šurmuliuoja amatininkų, pirklių ir smuklininkų miestelis.
Gegužė Aukštadvaris	Vandens regata	Vasaros sezono atidarymo šventė. Vyksta laivų varžytuvės, kitos sportinės rungtys ir meninė programa.
Gegužė – birželis Renginio vieta nepastovi	Trakų žemės lenkų kultūros festivalis „Skambėk, lenkų daina“	Kasmetinis Trakų žemės lenkų kultūros festivalis, kurio metu koncertuoja lenkų meno mėgėjų kolektyvai, rengiamas nuo 1991 metų.
Birželis Trakai, Rotušės aikštė	Miesto šventė „Trakų vasara“, Rotušės turgus	Trakų miesto šventė tradiciškai antrąjį birželio savaitgalį vyksta nuo 1991 metų. Šventės metu pasirodo rajono meno kolektyvai, organizuojamos įvairios sporto varžybos, tarptautinis jaunimo futbolo turnyras, amatininkai kviečia apsilankyti „Rotušės turguje“.
Birželis Trakai	Viduramžių šventė	Šventę nuo 1999 metų rengia Trakų istorijos muziejus. Trakų pusiasalio pilyje susirenka viduramžių karybą ir gyvenimą rekonstruojantys riterių klubai iš Lietuvos ir kaimyninių šalių, LDK laikų gamybos technologijas bei tradicijas puoselėjantys amatininkai. Dvi dienas vyksta riterių kovos, viduramžių muzikos ir šokių, folkloro koncertai, teatralizuoti vaidinimai, edukaciniai užsiėmimai vaikams.
Birželis Trakai, Galvės ež.	Tarptautinė „Gintarinių irklų“ regata	Tarptautinių Irklavimo varžybų šventė
Birželis Trakai	Pučiamųjų orkestrų festivalis „Atataria vamzdžiai“	Nuo 2003 metų Trakuose griaudžiantys „Atataria vamzdžiai“ publikai dovanoja pučiamųjų orkestrų muziką. Kiekviename festivalyje nuskamba specialiai festivaliui sukurtas ir skirtas lietuvių kompozitorių kūrinys.
Birželis Trakai, Pusiasalio pilis	Totorių kultūros dienos	Renginys, skirtas paminėti totorių vaidmenį Trakų miesto istorijoje ir Trakų svarbą Lietuvos totoriams.

*TRAKŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS REKREACIJOS, TURIZMO IR POILSIO KOMPLEKSŲ IŠDĖSTYMO
SPECIALUSIS PLANAS*

Birželis Paluknys	Grybų šventė	Tai nuo 2005 metų vykstanti rajoninė šventė, kurioje Trakų rajono seniūnijų, įstaigų ir organizacijų grybautojų komandos varžosi ne tik rinkdamos grybus, bet ir pristatydamos meninę programą.
Birželis Aukštadvaris, Skrebės ež. pakrantė	Joninės	Ši šventė – miestelyje tradicinė. Jos metu vyksta meno kolektyvų pasirodymai ir įvairios sporto varžybos.
Birželis Aukštadvario RPD	Pasaulinė aplinkosaugos diena	Skirta gamtos ir kultūros paveldo objektų lankymui, paruošiamos teminės meninės programos.
Birželis Lentvaris	Joninės	Tai savitą programą turinti tradicinė šventė: žūklės, vėliau – sporto varžybos, po jų – Joninių gegužinė, vakarop prie šventinio laužo prasideda šokiai.
Liepa Trakai, Salos pilis	Opera „Pilėnai“	Nuo 2001-ųjų kasmet Trakų salos pilyje atliekama Vytauto Klovos opera „Pilėnai“.
Liepa Onuškis	Dviejų gimtinių nebūna	Šventė skirta Valstybės dienai paminėti
Liepa Dusmenų k., Onuškio sen.	Oninės	Tai tradicinė Dusmenų krašto šventė, kurios metu vyksta Oninių atleidai, pagerbiamos Onutės, gražiausių ir tvarkingiausių sodybų šeimininkai, prisimenami tų metų jubilatai.
Liepa-rugpjūtis Trakai, Užutrakio dvaro sodyba	Užutrakio vakarai	Užutrakio dvaro sodybos atgimimą liudijantis ir skatinantis renginys, į kurį plūsta vis daugiau muzikos ir kultūros mylėtojų. Koncertai ir spektakliai vyksta kiekvieną sekmadienio vakarą.
Liepa-rugpjūtis Trakai, Galvės ež.	Džiazo žvaigždžių koncertų ciklas „Galvės džiazo fiesta“	Nuo 2008 metų Trakai visai vasarai tampa džiazo sostine, į kurią sukviečiami ne tik žymiausi Lietuvos džiazo meistrai ir svečiai iš užsienio. Trakų džiazo festivalis išskirtinis tuo, kad koncertai vyksta plaukiančiame laive.
Rugpjūtis Trakai	Tarptautinė vasaros meistriško mokykla „Trakų fanfarinė savaitė“ ir tarptautinis muzikos festivalis „Mes sveikiname Trakus“	Meninis – edukacinis projektas „Trakų fanfarinė savaitė“ – tai kasmet pirmąją rugpjūčio savaitę vykstantis dvigubas renginys: tarptautinis muzikos festivalis „Mes sveikiname Trakus“ ir tarptautiniai pučiamųjų orkestrų, mušamųjų instrumentų ir fanfarinio orkestro meistriško kursai „Trakų fanfarinė savaitė“.
Rugpjūtis Trakai, Salos pilis	Senųjų amatų dienos	Šventės metu viduramžių amatininkų tradicijas puoselėjantys meistrai demonstruoja savo išmonę, atskleidžia senųjų meistrų paslaptis, pagal senovinius receptus gamina tradicinius viduramžių patiekalus.
Rugpjūtis Trakai, Kopūstinės (Karaimų) sala	Kopūstinės kermošius	Žolinės proga rengiama spalvinga amatininkų mugė, vyksta koncertai, pristatomas kulinarinis paveldas.
Rugsėjis Aukštadvario RPD	Pasaulinė turizmo diena	Skirta sveikatingumui stiprinti, ypatingai moksleivių pažinimui skatinti. Dalyvauja Aukštadvario, Onuškio, Bijūnų ir kt. mokyklų moksleiviai, mokytojai ir aplinkiniai gyventojai, atvyksta užsienio svečių. Šventė vyksta visą savaitę, viena diena skirta visiems nemokamoms ekskursijoms po ARP.
Rugsėjis Trakai	Trakų Dievo Motinos – Lietuvos globėjos atleidai, „Trakinės“	Trakinių atleidai vykstantis pirmąją rugsėjo savaitę. Trakų švč. Mergelės Marijos Apsilankymo bažnyčioje vyks Trakų Dievo Motinos – Lietuvos globėjos atleidai, dar vadinami „Trakinės“ atleidų vardu. Daugiau nei šešis šimtus metų „Trakinės“ atleidai yra seniausiai, o kartu ir iškiliausi Švč. Mergelės Marijos kulto Lietuvoje iškilnės, menantys taip pat ir didžiojo Lietuvos valdovo Vytauto Didžiojo vardą. 1409 m. gegužės 24 d. Lietuvos didysis kunigaikštis Vytautas fundacine privilegija įsteigė Trakų parapijos bažnyčia. Nuo to laiko Trakų švč. Mergelės Marijos Apsilankymo bažnyčia tapo viena svarbiausių Marijos šventovių Lietuvoje.

*TRAKŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS REKREACIJOS, TURIZMO IR POILSIO KOMPLEKSŲ IŠDĖSTYMO
SPECIALUSIS PLANAS*

Rugsėjis Trakai, Trakų Švč. Mergelės Marijos Apsilankymo bažnyčia ir Trakų Angelų kalva	Skamba giesmės Angelų kalvoje!	Netoli Užutrakio dvaro, prie posūkio į Būdos k. esančios Angelų kalvos įkūrimui (2009 09 12) ir naujų angelų skulptūrų pašventinimui skirtas renginys
Rugsėjis Trakai	Tegyvuoja Trakai	Nauja tradicija tapo pasaulinės turizmo dienos minėjimo renginys, kurio metu pristatomos turizmo naujienos, organizuojami ekologiniai žygiai ir ekskursijos, komandiniai pažintiniai – orientaciniai žaidimai, pėsčiomis ir dviračiu kviečiama pažinti Trakus ir apylinkes.
Rugsėjis Trakai	Europos paveldo dienos	Tai Kultūros vertybių apsaugos departamento organizuojamas tradicinis kasmetinis renginys, kurio idėja gimė Prancūzijoje 1984 metais. Renginyje kviečiamos dalyvauti savivaldybės ir kultūros organizacijos. Trakų istorinio nacionalinio parko direkcija kasmet dalyvauja Europos paveldo dienose, kuriose nagrinėjamos vis naujos Lietuvos paveldui svarbios temos: „Dvarai ir rūmai“, „Istoriniai parkai ir sodai“, „Technikos paveldas“ ir kitos.
Spalis Rūdiškės	Derliaus šventė	Tai tradicinis Trakų kultūros rūmų Rūdiškių filialo renginys, kurio metu iš Trakų, Lentvario, Rykantų, Paluknio, Senųjų Trakų seniūnijų atvykę dalyviai pristato turtingas koncertines programas ir džiaugiasi rudens gerybėmis.
Spalis Aukštadvaris	Rudens mugė	Tradicinė daugelį vietos žemdirbių sukviečianti šventė.
Spalis Onuškis	Onušio kermošius	Tai Trakų kultūros rūmų Onušio filialo ir seniūnijoje veikiančių valstybinių institucijų, visuomeninių organizacijų, vietos bendruomenės bei verslo atstovų pastangomis organizuojama mugė su turtinga koncertine programa, į kurią suvažiuoja daug amatininkų ir tautodailininkų.
Spalis Grendavė	Rudens darbus užbaigus	Tai daugelį vietos žemdirbių sukviečianti šventė, kurios metu veikia ūkininkų turgelis, pagerbiami veikliausieji ūkininkai ir gražiausiai tvarkomų sodybų šeimnininkai.
Gruodis Grendavė	Senuosius palydint..	Tai kaukių karnavalas, per kurį šventėje dalyvaujančios šeimos pristato savo parengtas programas, vyksta šokiai, žaidimai, apdovanojami sumaniausieji.
Gruodis-sausis Trakai	Trakai – Kalėdų senelių sostinė	Nuo gruodžio vidurio iki Trijų Karalių šventės savaitgaliais ir švenčių dienomis Trakus pasiglemžia Kalėdų senelių sostinės šurmulys. Būtent čia, vietoje, nuo senų laikų garsėjančioje daugiakultūriškumu, legendinės Trakų salos pilies fone, nuostabios gamtos lopšyje apsilanko Kalėdų seneliai iš įvairių pasaulio šalių.

5 priedas. Trakų rajono savivaldybės įmonės organizuojančios keliones

Pavadinimas	Adresas	Seniūnija	Paslaugos
BIELINIŲ VIKTORIJOS IR ANTANO SODYBA	Pušyno g. 6. Aukštadvaris	Aukštadvario	Plaukimo baidarėmis organizavimas
DALGEDŲ SODYBA	Piliakalnio g. 12, Žuklių k.	Grendavės	Gidas, žygiai
JUSTINO SODYBA	Žvėryno k.	Paluknio	Ekskursija, žygiai
TRAKŲ ISTORINIO NACIONALIO PARKO DIREKCIJA	Karaimų g. 5, Trakai	Trakų	Ekskursijos
B&B APARTAMENTS TRAKAI	Naujosios sodybos g. 3B, Trakai		Ekskursijos
B&B APARTAMENTS TRAKAI CENTRUM	Vytauto g. 55-2, Trakai		Transporto paslaugos į / iš oro uosto
EŽERKIEMIS	Vytauto g. 95, Trakai		Gidas, ekskursijos
VILLA SOFIA	Žemaitės g. 13, Varnikai		Transporto paslaugos į / iš oro uosto
SODYBA "TRAKAI"	Akmenos g. 7, Jovariškių k.		Ekskursijos
DUBUKLIS	Dubuklės k.		Žygiai
RITERIO KRANTAS	Gratiškių k.		Ekskursijos
AKMENDVARIS	Klevinės k.		Ekskursijos
KARALIŠKA VILA	Paungurių km.		Gidas
PRIE TRAKŲ	Petkėniškių k.		Žygiai

6 priedas. Apgyvandinimo išteklių Trakų rajono savivaldybėje, lyginant su kaimyniniais rajonais

Apgyvandinimo paslaugos tipas	Trakų r. sav.	Vilniaus r. sav.	Varėnos r. sav.	Elektrėnų sav.	Alytaus r. sav.	Šalčininkų r. sav.	Prienų r. sav.
Iš viso pagal apgyvandinimo įstaigas	<u>22 (19)</u> 601 (368)	<u>12 (12)</u> 295 (295)	<u>8 (7)</u> 117 (83)	<u>4 (3)</u> 44 (36)	<u>1 (0)</u> 45 (0)	<u>1 (1)</u> 19 (19)	<u>6 (5)</u> 65 (40)
Viešbučiai	<u>8 (8)</u> 308 (298)	4 (4) 245 (245)	<u>3 (3)</u> 33 (33)	<u>2 (2)</u> 28 (28)	-	-	<u>1 (1)</u> 26 (26)
Moteliai	<u>1 (1)</u> 13 (13)	<u>2 (2)</u> 14 (14)	-	-	-	-	-
Poilsio namai (nameliai)	<u>4 (3)</u> 82 (18)	-	<u>1 (1)</u> 9 (0)	<u>1 (0)</u> 8 (0)	<u>1 (0)</u> 45 (0)	-	<u>1 (0)</u> 25 (0)
Kempingai	<u>1 (1)</u> 85 (19)	-	-	-	-	-	-
Nakvynės namai	<u>1 (1)</u> 8 (8)	<u>2 (2)</u> 25 (25)	<u>2 (2)</u> 14 (14)	-	-	<u>1 (1)</u> 19 (19)	-
Sanatorijos, reabilitacijos centrai	-	-	<u>1 (1)</u> 36 (36)	-	-	-	-
Vaikų vasaros poilsio stovyklos	<u>2 (0)</u> 93 (0)	-	<u>1 (0)</u> 25 (0)	-	-	-	-
Privatus apgyvandinimo sektorius	<u>5 (5)</u> 12 (12)	<u>4 (4)</u> 11 (11)	-	<u>1 (1)</u> 8 (8)	-	-	<u>4 (4)</u> 14 (14)

Pastabos:

- a) skliausteliuose pateikiama ištisus metus dirbančių įstaigų skaičius;
- b) viršuje virš brūkšnio pateikiamas apgyvandinimo įstaigų skaičius, apačioje po brūkšnio - įstaigose esančių numerių skaičius.

7 priedas. Suteiktų nakvynių skaičius per 2012 metus Trakų rajono savivaldybėje, lyginant su kaimyniniais rajonais

Apgyvandinimo paslaugos tipas	Trakų r. sav.	Vilniaus r. sav.	Varėnos r. sav.	Elektrėnų sav.	Alytaus r. sav.	Šalčininkų r. sav.	Prienų r. sav.
Iš viso pagal apgyvendinimo įstaigas	30988	17564	201	335	-	295	658
Viešbučiai	20957 (U)	16109 (U)	-	306 (U)	-	-	658 (U)
Moteliai	716 (U)	139 (U)	-	-	-	-	-
Poilsio namai (nameliai)	-	-	-	29 (U)	-	-	-
Kempingai	6562 (U)	-	-	-	-	-	-
Nakvynės namai	-	619 (U)	1 (U)	-	-	295 (U)	-
Sanatorijos, reabilitacijos centrai	-	-	-	-	-	-	-
Vaikų vasaros poilsio stovyklos	-	-	198 (U)	-	-	-	-
Privatus apgyvendinimo sektorius	2753 (U)	697	2 (U)	-	-	-	-

Pastaba: L- Lietuvos gyventojų, U – užsieniečių.

8 priedas. Apgyvendintų turistų skaičius per 2012 metus Trakų rajono savivaldybėje, lyginant su kaimyniniais rajonais

Apgyvandinimo paslaugos tipas	Trakų r. sav.	Vilniaus r. sav.	Varėnos r. sav.	Elektrėnų sav.	Alytaus r. sav.	Šalčininkų r. sav.	Prienų r. sav.
Iš viso pagal apgyvendinimo įstaigas	23332 (L) 13452 (U)	9162 (L) 7482 (U)	3770 (L) 21 (U)	483 (L) 181 (U)	1554 (L)	102 (L) 63 (U)	4456 (L) 280 (U)
Viešbučiai	18376 (L) 8377 (U)	7402 (L) 6522 (U)	1446 (L)	340 (L) 171 (U)	-	-	1683 (L) 280 (U)
Moteliai	392 (L) 264 (U)	176 (L) 59 (U)	-	-	-	-	-
Poilsio namai (nameliai)	511 (L)	-	78 (L)	143 (L) 10 (U)	1554 (L)	-	1162 (L)
Kempingai	2038 (L) 4046 (U)	-	-	-	-	-	-
Nakvynės namai	263 (L)	1186 (L) 619 (U)	412 (L) 1 (U)	-	-	96 (L) 63 (U)	-
Sanatorijos, rehabilitacijos centrai	-	-	1008 (L)	-	-	-	-
Vaikų vasaros poilsio stovyklos	1208 (L)	-	790 (L) 18 (U)	-	-	-	-
Privatus apgyvendinimo sektorius	544 (L) 765 (U)	398 (L) 282 (U)	36 (L) 2 (U)	-	-	6 (L)	1611 (L)

Pastaba: L- Lietuvos gyventojų, U – užsieniečių.

TRAKŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS REKREACIJOS, TURIZMO IR POILSIO KOMPLEKSŲ IŠDĖSTYMO
SPECIALUSIS PLANAS

9 priedas. Apgyvandinimo paslaugos Trakų rajono savivaldybėje

Pavadinimas arba savininkas	Adresas	Apgyvandinimo tipas
<i>Aukštadvario</i>		
SODYBA JUMS	Bijūnų k.	Kaimo turizmas
M. RAVINSKO KAIMO TURIZMO SODYBA	Drabužninkų k.	
NIJOLĖS IR HENRIKO ZUBRICKŲ SODYBA	Draugystės g. 22, Aukštadvaris	
VYTAUTO SKIRKOS SODYBA (AŽUOLYNĖ)	Krakės Vienkiemis	
VYTAUTO KAIMAS	Nevaršonių k.	
JADVYGOS SODYBA	Nikronys	
SURAUČIŲ SODYBA	Purvynų k., Trakų r.	
PETRO ŠEŠKAUS SODYBA	Pušyno 3, Aukštadvaris	
GRAŽINOS ULEVIČIENĖS SODYBA	Pušyno g. 5, Aukštadvaris	
BIELINIŲ VIKTORIJOS IR ANTANO SODYBA	Pušyno g. 6, Aukštadvaris	
STEFANIJOS VASILIAUSKIENĖS	Skrebės g. 13, Aukštadvaris	
ŠAMO VALDOS	Šamuko g., Drabužninkų k.	
VĖŽIAKOJIS	Vėžiakojo k.	
J. JURKŠAIČIO SODYBA	Vilūnų k.	
ŠOVŲ SODYBA	Vilūnų k.	
TAMAROS SODYBA	Vilūnų km.	
STEFANIJOS DAUGIRDIENĖS SODYBA	Žvejų g. 15, Aukštadvaris	
TAMAROS SODYBA	Vilūnų k.	Stovyklavietė
SVEČIŲ NAMAI AUKŠTADVARYJE	Draugystės g. 12, Aukštadvaris	Svečių namai
AUKŠTADVARIO ŽEMĖS ŪKIO MOKYKLA	Technikumo g. 1, Aukštadvaris	Bendrabutis
<i>Grendavės</i>		
VERSLO IR LAISVALAIKIO CENTRAS "AERODREAM"	Antakalnio g. 4, Antakalnio k.	Kaimo turizmas
PAPARTIS	Jankovičių k.	
DALGEDŲ SODYBA	Piliakalnio g. 12, Žuklių k.	
ANT VILKOKŠNIO KRANTO	Žuklių k.	
VILKOKŠNIO VINGIS	Piliakalnio g. 12, Žuklių k.	Stovyklavietė
<i>Lentvario</i>		
SODYBA "SKAISTIS"	Dvaro g., Kariotiškių k.	Kaimo turizmas
MATIŠKĖS SODYBA	Matiškės k.	
RIMANTO RUDOKO SODYBA	Lentvario g. 33, Kariotiškių k.	
JAROSLAVO BAGDZEVIČIAUS SODYBA	Paežerės g. 7, Lentvario k.	
MARJANO CHMELEVSKIO SODYBA	Aukštųjų Semeniukų g. 8, Aukštųjų Semeniukų k.	
BIRUTĖS ČERNIENĖS SODYBA	Skaisčio g. 8, Kariotiškių k.	
ALGIRDO VAIČIULIO SODYBA	Kalno g. 7, Dėdeliškės k.	
STIRNIŲ MALŪNAS	Vosyliukų k., Nendrių g.	Svečių namai
<i>Onuškio</i>		
PENKTAS SEZONAS. GUDAŠIŲ SODYBA	Gudašių k.	Kaimo turizmas
ZALECKO KAZIO SODYBA	Tolkiškių k.	
<i>Paluknio</i>		

TRAKŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS REKREACIJOS, TURIZMO IR POILSIO KOMPLEKSŲ IŠDĖSTYMO
SPECIALUSIS PLANAS

JUSTINO SODYBA	Žvėryno k.	Kaimo turizmas
MALDŽIO MOTELIS	Madžiūnų k.	Motelis
<i>Rūdiškių</i>		
BAJAMBALĖS SODYBA	Bajambalės k.	Kaimo turizmas
GERVIŲ TAKAS	Gervinių k.	
ILGUTIS	Aluonos k.	
HARMONIE	Būklės k.	Stovyklavietė
<i>Senujų Trakų</i>		
JAZZ HOTEL	Senojo tarpupio k.	Kaimo turizmas
<i>Trakų</i>		
KEMPINGAS SLĖNYJE	Slėnio g. 1, Trakai	Kempingas
LAIMŪNO ROŽUKO SODYBA	Varnikų k.	Kaimo turizmas
SODYBA "TRAKAI"	Akmenos g. 7, Jovariškių k.	
AKMENINĖ REZIDENCIJA	Bražuolės k.	
AKMENINĖ UŽEIGA	Bražuolės k.	
BAGDONONIŲ SLĖNIS	Bagdononių k.	
BRAŽUOLĖJE PAS JUOŽĄ	Bražuolės k., Trakų raj.	
DUBUKLIS	Dubuklės k.	
RITERIO KRANTAS	Gratiškių k.	
ROMO SODYBA	Jogėliškių k.	
ANTANO GEDVILO SODYBA	Jovariškių k.	
REGINOS KARALIŠKA SODYBA	Karaimų g. 74, Trakai	
AUGUTĖS ZURLIENĖS SODYBA	Karaimų g. 83, Trakai	
AKMENDVARIS	Klevinės k.	
PRIE KRIOKLIO	Kozelkiškių k.	
IDW ESPERANZA RESORT	Kozelkiškių k.	
D. NARKEVIČIENĖS SODYBA	Kudrionių k.	
MŪCHLIOS EDUARDO SODYBA	Miciūnų k.	
BERNELIŲ KAIMAS	Miciūnų k.	
VILAROMA	Padvarionių k.	
TROBELĖ	Paungurių k.	
ANTANAITYTĖS SODYBA	Penkininkų k.	
AUGIO SODYBA	Penkininkų k.	
ŪKININKĖ S. PETKEVIČIENĖ	Penkininkų k.	
MARGIO KRANTAS	Penkininkų k.	
PRIE TRAKŲ	Petkėniškių k.	
PRIE KRIOKLIO	Kozeliškių k.	
KUDARAUSKO GINTAUTO SODYBA	Raudoniškių k.	
G. PAŽERECKIENĖS SODYBA	S. Mikulionio g. 7-1	
ALDO IR ALDONOS SIMANAVIČIŲ SODYBA	Statkonių k.	
JAUKI PIRTIS	Statkonių k.	
STRĖVA	Strėvos k.	
MICKEVIČ TADEUŠ SODYBA	Varatniškių k.	

*TRAKŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS REKREACIJOS, TURIZMO IR POILSIO KOMPLEKSŲ IŠDĖSTYMO
SPECIALUSIS PLANAS*

BABRUKAS	Babruko g. 8, Trakai	Nakvinė ir pusryčiai
NARKEVIČ STANISLAV	Bernardinų g. 15, Trakai	
LADANONSKAJA TATJANA	Birutės g. 10, Trakai	
EKOLOGIŠKA PIRTIS	Birutės g. 16A, Trakai	
MARYTĖS ČIUPKOVIENĖS SODYBA	Gilušio g. 9	
KARAIMŲ 13	Karaimų g. 13, Trakai	
MARKIZAS	Karaimų g. 25, Trakai	
PRIE GALVĖS	Karaimų g. 79, Trakai	
AUGUTĖS ZURLIENĖS "SVEČIŲ NAMAI"	Karaimų g. 83, Trakai	
KLERAUSKIENĖS DANUTĖS SODYBA	Mikulionio g. 7 - 2	
B&B APARTAMENTS TRAKAI	Naujosios sodybos g. 3B, Trakai	
GENOVAITĖS PAŽERECKIENĖS SODYBA	S.Mikulionio g. 7-1	
GINA	Šaudyklos g. 4, Trakai	
BAKŠTIENĖ JANINA	Šaudyklos g. 5, Trakai	
ALEKSANDRA	Šaudyklos g. 6, Trakai	
BAKŠTONIENĖ JANINA	Trumpoji g. 7A, Trakai	
MEDAUS PIRTELĖ	Varnikų k.	
OLD TOWN TRAKAI	Vytauto g. 19-31, Trakai	
B&B APARTMENTS TRAKAI CENTRUM	Vytauto g. 55-2, Trakai	
OLD TOWN TRAKAI	Vytauto g. 72-7, Trakai	
EŽERKIEMIS	Vytauto g. 95, Trakai	
ANT EŽERO KRANTO	Vytauto g. 99, Trakai	
CASTLE VIEW GUESTHOUSE	Karaimų g. 47, Trakai	
LIETUVOS POLICIJOS MOKYKLOS SVEČIŲ NAMAI	Karaimų g. 73, Trakai	
VILLA SOFIA	Žemaitės g. 13, Varnikai	
RITERIO KRANTAS	Gratiškių k.	Stovyklavietė
TONYRESORT	Anupriškių k.	Svečių namai
VIVA TRAKAI RESORT	Galvės g. 1, Trakai	
KEMPINGAS SLĖNYJE	Slėnio g. 1, Trakai	
ROTUŠĖ	Vytauto g. 1, Trakai	
PANORAMA	Žalioji g. 7, Trakai	
TRASALIS	Gedimino g. 26, Trakai	Viešbutis
APVALAUS STALO KLUBAS	Karaimų g. 53A, Trakai	
ACADEMIA REMIGUM	Karaimų g. 93A, Trakai	
SALOS	Kranto g. 5B, Trakai	
MARGIS	Penkininkų k.	

10 priedas. Trakų rajono savivaldybėje sveikatinimo ir sveikatingumo paslaugas teikiančios įmonės

Pavadinimas	Adresas	Seniūnija	Teikiamos paslaugos
Trasalis Trakai Resort & SPA	Gedimino g. 26, Trakai	Trakų	Reabilitacija ir SPA paslaugos
Trakų medicininės reabilitacijos centras	Karaimų g. 73A, Trakai	Trakų	Reabilitacija
Kempingas slėnyje	Slėnio g. 1, Trakai	Trakų	SPA paslaugos
Apvalaus stalo klubas	Karaimų g. 53A, Trakai	Trakų	SPA paslaugos
Margis	Penkininkų k.	Trakų	SPA paslaugos

11 priedas. Maitinimo paslaugas Trakų rajono savivaldybėje teikiančios įmonės

Pavadinimas	Adresas	Tipas
<i>Aukštadvario</i>		
PAS KONRADĄ	Krasnapolio k.	Kavinė
DU ANGELAI	Mošos k.	Kavinė
AUKŠTAS DVARAS	Vilniaus g. 32, Aukštadvaris	Kavinė
VELNIO DUOBĖ	Vilniaus g. 8, Aukštadvaris	Kavinė-baras
STASIO ZABARAUSKO II	Vilniaus g. 41, Aukštadvaris	Kavinė
<i>Grendavės</i>		
AERODREAM	Antakalnio g. 4, Antakalnio k.	Restoranas
<i>Lentvario</i>		
LENTVARIO SVETAINĖ	Geležinkelio g. 10, Lentvaris	Kavinė
LITAVARAS	Geležinkelio g. 36B, Lentvaris	Kavinė
KARALIŠKA SENOJI KIBININĖ	Sausių k.	Restoranas
PAS JUZEFA	Vilniaus g. 2, Lentvaris	Kavinė
STIRNIŲ MALŪNAS	Vosyliukų k.	Restoranas
TVIRTOVĖ PRIE DIDŽIULIO	Dėdeliškių k.	Restoranas
<i>Paluknio</i>		
MALDŽIO MOTELIS	Madžiūnų k.	Restoranas
<i>Trakų</i>		
KIUBETĖ	Vytauto g. 3A, Trakai	Kavinė
LIDANA	Birutės g. 48A, Trakai	Kavinė
MARKIZAS	Karaimų g. 25A, Trakai	Kavinė
SALOS	Kranto 5B, Trakai	Kavinė
TURISTAS	Karaimų g. 66A, Trakai	Kavinė
SLĖNIS	Slėnio g. 1, Trakai	Kavinė
DIADELFA	Karaimų g. 73, Trakai	Kavinė
GALVĖ	Karaimų g. 41, Trakai	Kavinė
KARALIŠKAS SODAS	Karaimų g. 57, Trakai	Kavinė
SVETAINĖ	Vytauto g. 69	Kavinė
TIME TO EAT	Žemaitės g. 3, Trakai	Kavinė
TRAKŲ GALVĖ	Karaimų g. 2, Trakai	Kavinė
KYBYNLAR	Karaimų g. 29, Trakai	Restoranas -kavinė
MOJO CAFE	Vytauto g. 17, Trakai	Kavinė
SENKELIO KARČIAMA	Aukštadvario g. 1, Trakai	Kavinė
SENOJI KIBININĖ PICA	Karaimų g. 63, Trakai	Picerija
AKMENINĖ REZIDENCIJA	Bražuolės k.	Restoranas
APVALAUS STALO KLUBAS	Karaimų g. 53A, Trakai	Restoranas
SENOJI KIBININĖ	Karaimų g. 65, Trakai	Restoranas
SENOJI KIBININĖ PRIE TILTO	Karaimų g. 41B, Trakai	Restoranas
MARGIS	Penkininkų k.	Restoranas
REMUS	Karaimų g. 93A, Trakai	Restoranas
TRASALIS TRAKAI RESORT & SPA	Gedimino g. 26, Trakai	Restoranas
VIVA TRAKAI RESORT	Galvės g. 1, Trakai	Restoranas

*TRAKŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS REKREACIJOS, TURIZMO IR POILSIO KOMPLEKSŲ IŠDĖSTYMO
SPECIALUSIS PLANAS*

PIROSMANI	Karaimų g. 2, Trakai	Restoranas
TONYRESORT	Anupriškių k.	Restoranas
ŠOKOLADO SOSTINĖ	Vytauto 4, Trakai	Restoranas

TRAKŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS REKREACIJOS, TURIZMO IR POILSIO KOMPLEKSŲ IŠDĖSTYMO
SPECIALUSIS PLANAS

12 priedas. Pramogos Trakų rajono savivaldybėje

Pramoga	Paslaugų teikėjo pavadinimas	Adresas
<i>Aukštadvario sen.</i>		
Dviračiai	BIELINIŲ VIKTORIJOS IR ANTANO SODYBA	Pušyno g. 6. Aukštadvaris
	STENIJOS VASILIAUSKIENĖS SODYBA	Skrebės g. 13, Aukštadvaris
	TAMAROS SODYBA	Vilūnų k.
Auto-moto	AUKŠTADVARIO KARTODROMAS	
	MIŠKO SLĖNIS	
Žūklė	BIELINIŲ VIKTORIJOS IR ANTANO SODYBA	Pušyno g. 6. Aukštadvaris
	GRAŽINOS ULEVIČIENĖS SODYBA	Pušyno g. 5, Aukštadvaris
	NIJOLĖS IR HENRIKO ZUBRICKŲ SODYBA	Draugystės g. 22, Aukštadvaris
	PETRO ŠEŠKAUS SODYBA	Pušyno 3, Aukštadvaris
	SODYBA JUMS	Bijūnų k.
	SURAUČIŲ SODYBA	Purvynų k.
	TAMAROS SODYBA	Vilūnų k.
	VĖŽIAKOJIS	Vėžiakojo k.
	VYTAUTO KAIMAS	Nevaršonių k.
Vandens (vandens transportas)	AUKŠTADVARIO BAIDARĖS (ARNOLDAS ŽUKLYS)	Pušyno g. 1, Aukštadvaris
	BAIDARISTAS (AURIMAS MANDEIKA)	Aušros g. 6, Aukštadvaris
	BIELINIŲ VIKTORIJOS IR ANTANO SODYBA	Pušyno g. 6, Aukštadvaris
	GRAŽINOS ULEVIČIENĖS SODYBA	Pušyno g. 5, Aukštadvaris
	JADVYGOS SODYBA	Nikronių k.
	PETRO ŠEŠKAUS SODYBA	Pušyno 3, Aukštadvaris
	PLAUK VERKNE (DAUGIRDAS GEDIMINAS)	Žvejų g. 15, Aukštadvaris
	SODYBA JUMS	Bijūnų k.
	STENIJOS VASILIAUSKIENĖS	Skrebės g. 13, Aukštadvaris
	SURAUČIŲ SODYBA	Purvynų k.
	ŠAMO VALDOS	Šamuko g., Drabužninkų k.
	ŠOVŲ SODYBA	Vilūnų k.
	TAMAROS SODYBA	Vilūnų k.
	VĖŽIAKOJIS	Vėžiakojo k.
	VYTAUTO KAIMAS	Nevaršonių k.
	VYTAUTO SKIRKOS SODYBA (AŽUOLYNĖ)	Vytauto Skirkos sodyba (Ažuolynė)
Laipiojimas (nuotykių parkas)	VYTAUTO SKIRKOS SODYBA (AŽUOLYNĖ)	Vytauto Skirkos sodyba (Ažuolynė)
Uogavimas ir grybavimas	SODYBA JUMS	Bijūnų k.
	SURAUČIŲ SODYBA	Purvynų k.
Tinklinis	BIELINIŲ VIKTORIJOS IR ANTANO SODYBA	Pušyno g. 6. Aukštadvaris
	GRAŽINOS ULEVIČIENĖS SODYBA	Pušyno g. 5, Aukštadvaris
	JADVYGOS SODYBA	Nikronių k.
	NIJOLĖS IR HENRIKO ZUBRICKŲ SODYBA	Draugystės g. 22, Aukštadvaris
	SODYBA JUMS	Bijūnų k.
	SURAUČIŲ SODYBA	Purvynų k.
	ŠAMO VALDOS	Šamuko g., Drabužninkų k.
	TAMAROS SODYBA	Vilūnų k.
	VĖŽIAKOJIS	Vėžiakojo k.

TRAKŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS REKREACIJOS, TURIZMO IR POILSIO KOMPLEKSŲ IŠDĖSTYMO
SPECIALUSIS PLANAS

	VYTAUTO KAIMAS	
	VYTAUTO SKIRKOS SODYBA (AŽUOLYNĖ)	Vytauto Skirkos sodyba (Ažuolynė)
Krepšinis	BIELINIŲ VIKTORIJOS IR ANTANO SODYBA	Pušyno g. 6. Aukštadvaris
	GRAŽINOS ULEVIČIENĖS SODYBA	Pušyno g. 5, Aukštadvaris
	NIJOLĖS IR HENRIKO ZUBRICKŲ SODYBA	Draugystės g. 22, Aukštadvaris
	SODYBA JUMS	Bijūnų k.
	TAMAROS SODYBA	Vilūnų k.
	VĒŽIAKOJIS	Vėžiakojo k.
	VYTAUTO KAIMAS	Nevaršonių k.
	VYTAUTO SKIRKOS SODYBA (AŽUOLYNĖ)	Vytauto Skirkos sodyba (Ažuolynė)
Futbolas	SODYBA JUMS	Bijūnų k.
	TAMAROS SODYBA	Vilūnų k.
	VĒŽIAKOJIS	Vėžiakojo k.
	VYTAUTO SKIRKOS SODYBA (AŽUOLYNĖ)	Vytauto Skirkos sodyba (Ažuolynė)
Slidės, pačiūžos, rogės	BIELINIŲ VIKTORIJOS IR ANTANO SODYBA	Pušyno g. 6. Aukštadvaris
	NIJOLĖS IR HENRIKO ZUBRICKŲ SODYBA	Draugystės g. 22, Aukštadvaris
	TAMAROS SODYBA	Vilūnų k.
Grendavės sen.		
Šaudymas iš lanko	VERSLO IR LAISVALAIKIO CENTRAS" AERODREAM"	Antakalnio k.
Dažasvydis	VERSLO IR LAISVALAIKIO CENTRAS" AERODREAM"	Antakalnio k.
Segway	VERSLO IR LAISVALAIKIO CENTRAS" AERODREAM"	Antakalnio k.
Dviračiai	DALGEDŲ SODYBA	Piliakalnio g. 12, Žuklių k.
	VILKOKŠNIO VINGIS	Piliakalnio g. 12, Žuklių k.
Pramoginiai skrydžiai	AEROCENTRAS	Antakalnio k.
Žuklė	DALGEDŲ SODYBA	Piliakalnio g. 12, Žuklių k.
	VERSLO IR LAISVALAIKIO CENTRAS" AERODREAM"	Antakalnio k.
	VILKOKŠNIO VINGIS	Piliakalnio g. 12, Žuklių k.
Vandens (vandens transportas)	ANT VILKOKŠNIO KRANTO	Žuklių k.
	DALGEDŲ SODYBA	Piliakalnio g. 12, Žuklių k.
	PAPARTIS	Jankovičių k.
	VERSLO IR LAISVALAIKIO CENTRAS" AERODREAM"	Antakalnio k.
	VILKOKŠNIO VINGIS	Piliakalnio g. 12, Žuklių k.
Tinklinis	ANT VILKOKŠNIO KRANTO	Žuklių k.
	DALGEDŲ SODYBA	Piliakalnio g. 12, Žuklių k.
	PAPARTIS	Jankovičių k.
	VERSLO IR LAISVALAIKIO CENTRAS" AERODREAM"	Antakalnio k.
Krepšinis	ANT VILKOKŠNIO KRANTO	Žuklių k.
	DALGEDŲ SODYBA	Piliakalnio g. 12, Žuklių k.
	PAPARTIS	Jankovičių k.
	VERSLO IR LAISVALAIKIO CENTRAS" AERODREAM"	Antakalnio k.
Futbolas	VERSLO IR LAISVALAIKIO CENTRAS" AERODREAM"	Antakalnio k.
Lentvario sen.		

UAB „ATAMIS“

VGTU Teritorijų planavimo mokslo institutas

TRAKŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS REKREACIJOS, TURIZMO IR POILSIO KOMPLEKSŲ IŠDĖSTYMO
SPECIALUSIS PLANAS

Buriavimas	SODYBA "SKAISTIS"	Dvaro g., Kariotiškių k.
Dviračiai	MATIŠKĖS SODYBA	Matiškės k.
Jodinėjimas	JOJIMO KLUBAS "DŽONIS"	Vilniaus Mažoji g. 4, Lentvaris
Žūklė	ALGIRDO VAIČIULIO SODYBA	Kalno g. 7, Dėdeliškės k.
	BIRUTĖS ČERNIENĖS SODYBA	Skaisčio g. 8, Kariotiškių k.
	SODYBA "SKAISTIS"	Dvaro g., Kariotiškių k.
Tinklinis	MATIŠKĖS SODYBA	Matiškės k.
	SODYBA "SKAISTIS"	Dvaro g., Kariotiškių k.
Krepšinis	SODYBA "SKAISTIS"	Dvaro g., Kariotiškių k.
Futbolas	MATIŠKĖS SODYBA	Matiškės k.
Slidės, pačiūžos, rogės	MATIŠKĖS SODYBA	Matiškės k.
	SODYBA "SKAISTIS"	Dvaro g., Kariotiškių k.
Onuškio sen.		
Vandens (vandens transportas)	PENKTAS SEZONAS. GUDAŠIŲ SODYBA	Gudašių k.
	ZALECKO KAZIO SODYBA	Tolkiškių k.
Slidės, pačiūžos, rogės	PENKTAS SEZONAS. GUDAŠIŲ SODYBA	Gudašių k.
Paluknio sen.		
Auto-moto	JUSTINO SODYBA	Žvėryno k.
Pramoginiai skrydžiai	VILNIAUS AEROKLUBAS	Paežerėlių k.
Žūklė	JUSTINO SODYBA	Žvėryno k.
Vandens (vandens transportas)	JUSTINO SODYBA	Žvėryno k.
Rūdiškių sen.		
Šaudymas oriniu šautuvu	BAJAMBALĖS SODYBA	Bajambalės k.
Žūklė	GERVIŲ TAKAS	Gervinių k.
Tinklinis	BAJAMBALĖS	Bajambalės k.
	GERVIŲ TAKAS	Gervinių k.
Krepšinis	BAJAMBALĖS	Bajambalės k.
	GERVIŲ TAKAS	Gervinių k.
Senųjų Trakų sen.		
Auto-moto	JAZZ HOTEL	Senojo tarpupio k.
Jodinėjimas	LAIMINGAS ŽIRGAS	Ostruvkos k.
Vandens (vandens transportas)	JAZZ HOTEL	Senojo tarpupio k.
Trakų sen.		
Buriavimas	KAIMO TURIZMO CENTRAS „VERUBĖ“	Varninkų k.
Šaudymas oriniu šautuvu	BRAŽUOLĖJE PAS JUOŽĄ	Bražuolės k.
	KAIMO TURIZMO CENTRAS „VERUBĖ“	Varninkų k.
Šaudymas iš lanko	AKMENINĖ UŽEIGA	Bražuolės k.
	KAIMO TURIZMO CENTRAS „VERUBĖ“	Varninkų k.
	MARGIO KRANTAS	Penkininkų k.
	RITERIO KRANTAS	Gratiškių k.
Dažasvydis	DABUKLIS	Dubuklės k.
	PRIE TRAKŲ	Petkėniškių k.
Dviračiai	ANT EŽERO KRANTO	Vytauto g. 99, Trakai
	AUGUSTĖS ZURLIENĖS "SVEČIŲ NAMAI"	Karaimų g. 83, Trakai
	B&B APARTAMENTS TRAKAI	Naujosios sodybos g. 3B, Trakai
	EŽERKIEMIS	Vytauto g. 95, Trakai
	IDW ESPERANZA RESORT	Kozelkiškių k.
	KAIMO TURIZMO CENTRAS „VERUBĖ“	Varninkų k.

*TRAKŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS REKREACIJOS, TURIZMO IR POILSIO KOMPLEKSŲ IŠDĖSTYMO
SPECIALUSIS PLANAS*

	MARGIS	Penkininkų k.
	RITERIO KRANTAS	Gratiškių k.
	VILLA SOFIA	Žemaitės g. 13, Varnikai
Auto-moto	AKMENINĖ UŽEIGA	Bražuolės k.
	KAIMO TURIZMO CENTRAS „VERUBĖ“	Varninkų k.
	MARGIO KRANTAS	Penkininkų k.
	MARGIS	Penkininkų k.
Treniruokliai	ACADEMIA REMIGUM	Karaimų g. 93A, Trakai
	TRASALIS	Gedimino g. 26, Trakai
Lauko tenisas	ANTANAITYTĖS SODYBA	Penkininkų k.
	IDW ESPERANZA RESORT	Kozelkiškių k.
	RITERIO KRANTAS	Gratiškių k.
	TONYRESORT	Anupriškių k.
Žygiai	KAIMO TURIZMO CENTRAS „VERUBĖ“	Varninkų k.
	KARALIŠKA VILA	Paungurių km.
	PRAMOGŲ AGENTŪRA "VAIDUOKLIAI"	Vilnius (organizuoja žygius ir Trakų r.)
Jodinėjimas	AKMENINĖ UŽEIGA	Bražuolės k.
	KAIMO TURIZMO CENTRAS „VERUBĖ“	Varninkų k.
	KARALIŠKA VILA	Paungurių km.
	KEMPINGAS SLĖNYJE	Slėnio g. 1, Trakai
	NAUJADVARIO ŽIRGAI	Jovariškių k.
	PERKŪNO ŽIRGAI	Užutrakio g. 11A, Trakai
	PRIE TRAKŲ	Petkėniškių k.
	RITERIO KRANTAS	Gratiškių k.
	TONYRESORT	Anupriškių k.
Žūklė	ANTANAITYTĖS SODYBA	Penkininkų k.
	AUGUSTĖS ZURLIENĖS "SVEČIŲ NAMAI"	Karaimų g. 83, Trakai
	BAGDONONIŲ SLĖNIS	Bagdononių k.
	DUBUKLIS	Dubuklės k.
	EŽERKIEMIS	Vytauto g. 95, Trakai
	IDW ESPERANZA RESORT	Kozelkiškių k.
	KAIMO TURIZMO CENTRAS „VERUBĖ“	Varninkų k.
	KARALIŠKA VILA	Paungurių km.
	MARGIO KRANTAS	Penkininkų k.
	MARGIS	Penkininkų k.
	PRIE KRIOKLIO	Kozelkiškių k.
	PRIE TRAKŲ	Petkėniškių k.
	RITERIO KRANTAS	Gratiškių k.
	STRĖVA	Strėvos k.
	TONYRESORT	Anupriškių k.
Vandens (vandens transportas)	ACADEMIA REMIGUM	Karaimų g. 93A, Trakai
	AKMENDVARIS	Klevinės k.
	ALDO IR ALDONOS SIMANAVIČIŲ SODYBA	Statkonių k.
	ANT EŽERO KRANTO	Vytauto g. 99, Trakai
	ANTANAITYTĖS SODYBA	Penkininkų k.
	AUGIO SODYBA	Penkininkų k.
	AUGUSTĖS ZURLIENĖS "SVEČIŲ NAMAI"	Karaimų g. 83, Trakai
	BAGDONONIŲ SLĖNIS	Bagdononių k.

*TRAKŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS REKREACIJOS, TURIZMO IR POILSIO KOMPLEKSŲ IŠDĖSTYMO
SPECIALUSIS PLANAS*

	DUBUKLIS	Dubuklės k.
	EŽERKIEMIS	Vytauto g. 95, Trakai
	GARLAIVIS "SKAISTIS"	Trakai, Galvės ež.
	IDW ESPERANZA RESORT	Kozelkiškių k.
	JAUKI PIRTIS	Statkonių k.
	KAIMO TURIZMO CENTRAS „VERUBĖ“	Varninkų k.
	KARALIŠKA VILA	Paungurių km.
	KEMPINGAS SLĒNYJE	Slėnio g. 1, Trakai
	MARGIO KRANTAS	Penkininkų k.
	MARGIS	Penkininkų k.
	MARKIZAS	Karaimų g. 25, Trakai
	MEDAUS PIRTELĖ	
	PRIE KRIOKLIO	Kozelkiškių k.
	STRĖVA	Strėvos k.
	TRASALIS	Gedimino g. 26, Trakai
	VŠĮ "BALTŲ AMATAI"	Gedimino g. 26, Trakai
Nardymas	KAIMO TURIZMO CENTRAS „VERUBĖ“	Varninkų k.
	KEMPINGAS SLĒNYJE	Slėnio g. 1, Trakai
Šiaurietiškas ėjimas	IDW ESPERANZA RESORT	Kozelkiškių k.
	TONYRESORT	Anupriškių k.
Laipiojimas (nuotykių parkas)	TONYRESORT	Anupriškių k.
Uogavimas ir grybavimas	ANTANAITYTĖS SODYBA	Penkininkų k.
	KAIMO TURIZMO CENTRAS „VERUBĖ“	Varninkų k.
	KARALIŠKA VILA	Paungurių km.
Tinklinis	AKMENDVARIS	Klevinės k.
	AUGIO SODYBA	Penkininkų k.
	BAGDONONIŲ SLĒNIS	Bagdononių k.
	BRAŽUOLĖJE PAS JUOŽĄ	Bražuolės k.
	DUBUKLIS	Dubuklės k.
	KAIMO TURIZMO CENTRAS „VERUBĖ“	Varninkų k.
	KARALIŠKA VILA	Paungurių km.
	KEMPINGAS SLĒNYJE	Slėnio g. 1, Trakai
	MARGIS	Penkininkų k.
	PRIE TRAKŲ	Petkėniškių k.
	RITERIO KRANTAS	Gratiškių k.
	STRĖVA	Strėvos k.
	TONYRESORT	Anupriškių k.
Krepšinis	AKMENDVARIS	Klevinės k.
	ALDO IR ALDONOS SIMANAVIČIŲ SODYBA	Statkonių k.
	ANTANAITYTĖS SODYBA	Penkininkų k.
	AUGIO SODYBA	Penkininkų k.
	BRAŽUOLĖJE PAS JUOŽĄ	Bražuolės k.
	DUBUKLIS	Dubuklės k.
	IDW ESPERANZA RESORT	Kozelkiškių k.
	KAIMO TURIZMO CENTRAS „VERUBĖ“	Varninkų k.
	KARALIŠKA VILA	Paungurių km.
	MARGIS	Penkininkų k.
	PRIE KRIOKLIO	Kozelkiškių k.
	PRIE TRAKŲ	Petkėniškių k.
	RITERIO KRANTAS	Gratiškių k.

*TRAKŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS REKREACIJOS, TURIZMO IR POILSIO KOMPLEKSŲ IŠDĖSTYMO
SPECIALUSIS PLANAS*

Futbolas	AKMENDVARIS	Klevinės k.
	BAGDONONIŲ SLĖNIS	Bagdononių k.
	IDW ESPERANZA RESORT	Kozelkiškių k.
	KAIMO TURIZMO CENTRAS „VERUBĖ“	Varninkų k.
	MARGIS	Penkininkų k.
Boulingas	IDW ESPERANZA RESORT	Kozelkiškių k.
	RITERIO KRANTAS	Gratiškių k.
	TRASALIS	Gedimino g. 26, Trakai
Skrydžiai oro balionu	KEMPINGAS SLĖNYJE	Slėnio g. 1, Trakai
	MARGIO KRANTAS	Penkininkų k.
	OREIVYSTĖS CENTRAS	Upės g. 5, Vilnius (organizuoja skrydžius Trakuose)
Slidės, pačiūžos, rogės	AUGUSTĖS ZURLIENĖS "SVEČIŲ NAMAI"	Karaimų g. 83, Trakai
	BAGDONONIŲ SLĖNIS	Bagdononių k.
	KAIMO TURIZMO CENTRAS „VERUBĖ“	Varninkų k.
	MARKIZAS	Karaimų g. 25, Trakai

13 priedas. Konferencijų paslaugas Trakų rajono savivaldybėje galinčios teikti įmonės

Pavadinimas	Adresas	Seniūnija	Salių skaičius / vietų skaičius
BIELINIŲ VIKTORIJOS IR ANTANO SODYBA	Pušyno g. 6, Aukštadvaris	Aukštadvario	2 / 18+40
GRAŽINOS ULEVIČIENĖS SODYBA	Pušyno g. 5, Aukštadvaris	Aukštadvario	1 / 30
JADVYGOS SODYBA	Nikronys	Aukštadvario	n.d.
NIJOLĖS IR HENRIKO ZUBRICKŲ SODYBA	Draugystės g. 22, Aukštadvaris	Aukštadvario	n.d.
STEFANIJOS DAUGIRDIENĖS SODYBA	Žvejų g. 15, Aukštadvaris	Aukštadvario	1 / 35
STENIJOS VASILIAUSKIENĖS	Skrebės g. 13, Aukštadvaris	Aukštadvario	n.d.
SURAUČIŲ SODYBA	Purvynų k., Trakų r.	Aukštadvario	n.d.
ŠAMO VALDOS	Šamuko g., Drabužninkų k.	Aukštadvario	1 / 60
VĖŽIAKOJIS	Vėžiakojų k.	Aukštadvario	1 / 60
VYTAUTO KAIMAS	Nevaršonių k.	Aukštadvario	n.d.
VYTAUTO SKIRKOS SODYBA (AŽUOLYNĖ)	Krakės Vienkiemis	Aukštadvario	n.d.
DALGEDŲ SODYBA	Piliakalnio g. 12, Žuklių k.	Grendavės	n.d.
VERSLO IR LAISVALAIKIO CENTRAS "AERODREAM"	Antakalnio g. 4, Antakalnio k.	Grendavės	2 / 60+30
SODYBA "SKAISTIS"	Dvaro g., Kariotiškių k.	Lentvario	2 / 50+30
STIRNIŲ MALŪNAS	Vosyliukų k.	Lentvario	n.d.
PENKTAS SEZONAS. GUDAŠIŲ SODYBA	Gudašių k.	Onušio	n.d.
BAJAMBALĖS	Bajambalės k.	Rūdiškių	1 / 30
AKMENDVARIS	Klevinės k.	Trakų	n.d.
AKMENINĖ REZIDENCIJA	Bražuolės k.	Trakų	2 / n.d.
AKMENINĖ UŽEIGA	Bražuolės k.	Trakų	4 / 100+35+35+20
BAGDONONIŲ SLĖNIS	Bagdononių k.	Trakų	2 / 70+20
BRAŽUOLĖJE PAS JUOŽĄ	Bražuolės k., Trakų raj.	Trakų	2 / 30+80
IDW ESPERANZA RESORT	Kozelkiškių k.	Trakų	3 / 12+40+80
KARALIŠKA VILA	Paungurių km.	Trakų	1 / 50
MARGIO KRANTAS	Penkininkų k.	Trakų	2 / 80 +30
MARGIS	Penkininkų k.	Trakų	3 / 160+30+70
RITERIO KRANTAS	Gratiškių k.	Trakų	1 / 70
ROMO SODYBA	Jogėliškių k.	Trakų	1/24
SALOS	Kranto g. 5B, Trakai	Trakų	n.d.
STRĖVA	Strėvos k.	Trakų	n.d.
TONYRESORT	Anupriškių k.	Trakų	4 / 100+100+70+30
TRAKŲ ISTORINIS MUZIEJUS (PILYJE)	Kęstučio g. 4, Trakai	Trakų	2 / 100+1000
TRASALIS	Gedimino g. 26, Trakai	Trakų	6 / 800+250+85+85+30+20
UŽUTRAKIO DVARAS	Užutrakio g. 17, Trakai	Trakų	1 / 80

Pastaba: n.d. – nėra duomenų

14 priedas. Trakų rajono savivaldybės autokelių trasos

Trasos pavadinimas	Trasos aprašymas
Lietuvos istorijos ir kultūros vėrinys	Nacionalinis reprezentacinis kultūrinio turizmo maršrutas
Dzūkijos parkų žiedas	Regioninis gamtinio ir kultūrinio pobūdžio valstybinių parkų žiedas
Jono Pauliaus II piligrimų kelias	Marijampolė – Pivašiūnai – Trakai – Vilnius – Kaunas – Šiluva – Tytuvėnai – Žemaičių Kalvarija – Kryžių kalnas
Keturių sostinių kelias	Medininkai – Vilnius – Trakai – Kernavė – Kaunas
Po angelų sparnais	Maršruto ilgis – 32,4 km. Maršrutas prasideda nuo Trakų TIC ir tęsiasi iki cerkvės, Bernardinų (Lukos) ežero pakrante, pėsčiųjų/dviračių taku iki Karaimų g. „Kibinų šalis“, Karaimų tiltu, Vievio kryptimi į Užutrakį, laisvalaikio centro „Kempingas slėnyje“, Užutrakio parkas, Užutrakio dvaras. Grįžti atgal galima tuo pačiu keliu, iki posūkio į Rykantus. Maršrutas tęsiasi Rykantų kryptimi, Būdos kaimo kryptimi, pro Angelų kalvą, Būdos kaimą, Bražuolę iki nuotykių parko „Anupriškės“. Maršrutu galima keliauti tiek automobiliu ar motociklu, tiek dviračiu. Tačiau dviračiu kelionė nėra saugi ir patogus, nes tik Trakų miesto ribose ir atkarpoje nuo posūkio ties keliu Nr. 4722 iki posūkio ties keliu Nr. 4750 galima saugiai keliauti.
Po Aukštadvario regioninį parką	Maršrutas apima Aukštadvario turgaus aikštę, dominikonų vienuolyną, Velnio duobę, Čižiūnų senkapius (prancūzų kalnas), Aukštadvario dvarą, Aukštadvario piliakalnį, Aukštadvario hidroelektrinę, Kartuvių kalną, Nikronių akmenį, Tiltą tarp Spindžio ir Spindžiuko ežerų, Drabužninkų pilkapius, Strėvos įgriūvą, Strėvos kaimą, Strėvos piliakalnį, Bagdanonių hidroelektrinę, Vytautavos bažnyčią, Žuklį piliakalnį, Glaverkius – Verknės pradžia.
Kūrybos žiedas	Tai bendra Vilniaus regiono trasa, kurios dalis yra Trakų rajone. Visas maršrutas 182 km. Trakų rajone aplankomas Vytauto didžiojo kelias, Užutrakio dvaro parkas ir Angelų kalva.
Lietuvos valdovų ir didikų pėdsakais	Tai bendra Vilniaus regiono trasa, kurios dalis yra Trakų rajone. Visas maršrutas 310 km. Trakų rajone aplankoma Užutrakio dvaro sodyba, Trakai, Trakų salos pilis, Senųjų Trakų piliavietė.

15 priedas. Trakų rajono savivaldybės vandens trasos

Trasos pavadinimas	Trasos aprašymas
<i>Baidare Verknės upe</i>	
Žydkaimis – Tolkiškės – Aukštadvaris	Tai labiausiai turistų pamėgtas maršrutas. Šis maršrutas išties yra išpūdingo gamtos grožio. Praplaukiami septyni ežerai. Šiame maršrute yra kur pasimaudyti, prie rekonstruoto Grinkavos malūno, galima pasimėgauti krentančio vandens malonumais. Plaukiant šiuo maršrutu, prie upės yra pirtelė, kurioje galima stabtelėti pailsėti ir pernaktuoti. Šio maršruto pabaigą galima planuoti prie kavinės „Du angelai“, kuri yra prie pat Navo (Negasčio) ežero kranto Aukštadvaryje.
Zabarauskų k. – Vyšniūnai – Jundeliškės - Birštonas	Maršruto ilgis apie 50 km. Šis maršrutas nenuobodus. Čia Verknės upė pasižymi begalybe vingių ir staigių posūkių, o maršruto pradžioje daug nulinkusių ar visiškai kelią pastojančių medžių. Už Jundeliškių tvenkinio, Verknei įsiliejant į Nemuną, yra galimybė pasimėgauti ypač sraunia upe, tekančia tarp akmenuotų kliūčių. Maršrutas baigiasi 4 km plaukiant Nemunu prieš srovę Birštone
<i>Baidare Strėvos upe</i>	
Strėva – Semeliškės – Liutonys – Žiezmariai	Tai dar mažai žinomas maršrutas. Upės ilgis – 80 km, vidutinis upės nuolydis - 1,37 m/km. Strėva išteka Trakų rajone, Aukštadvario apylinkėse esančiame miškelyje, kur telkšo visa virtinė nedidelių ežerėlių. Strėvos aukštupys nedidukais intakėliais jungiasi su Spindžiaus, Stankos, Gilušio, Strėvaičio ir Nestrėvaičio ežerais. Upė įteka į Nemuną (Kauno marias). Upė srauni, joje daug rėvų ir seklumų. Gilesnė ir lėtesnė srovė tik žemupyje - vaga išplatėja, nuolydis sumažėja, tam turi įtakos keli intakai, įsilieję žemiau Žiezmarių. Strėvos krantai apaugę krūmais, pavieniais medžiais, didesnių miškelių yra tik ties ištakomis ir žiotimis. Kelių infrastruktūra gerai išvystyta, todėl upę pasiekti nesunku bet kuriame pasirinktame ruože
<i>Valtimi</i>	
Trakų ežerais	Bernardinų – Galvės – Skaisčio – Totoriškių ežerais. Maršruto ilgis apie 40 kilometrų. Tinkamas sezonas plaukti: gegužė - rugsėjis. Kelionę siūloma pradėti nuo Bernardinų (Lukos) ežero pietinės pakrantės. Maršruto metu aplankoma/matoma: Skaisčiausios Dievo motinos gimimo vienuolynas ir cerkvė, Pusiasalio pilies fragmentai, praplaukiamas medinis tiltas, buvusi Žalgirio irklavimo bazė, jachtklubas, išlikęs keltininko namelis Skaisčio ežere, “Verubės” poilsiavietė, grįžtama į Galvės ežerą. Toliau maršrutas eina palei Užutrakio parką. Plaukiama šiaurės rytine Galvės ežero dalimi link nakvynės vietos „Kempingas slėnyje”. Vėliau siūloma plaukti pro Galvės ežero salas: Deimantinė, Raudų, Valka, Plytinė, Pirtsalė, Pilies, Karvinės arba Karaimkos sala, Bažnytėlė. Taip pat dar siūloma aplankyti ir Totoriškių ežerą, kuris susijungia Galvės ežeru.

16 priedas. Trakų rajono savivaldybės pėsčiųjų (dviračių) takai

Trasos pavadinimas	Trasos aprašymas
Po Aukštadvario miestelį	Siūloma aplankyti Aukštadvaryje esančius lankytinus objektus: turgaus aikštę, Šv. Domininko vienuolyną, Aukštadvario dvarą, Verknės senvagę, Aukštadvario piliakalnį, Aukštadvario hidroelektrinę, Kristaus atsimainymo bažnyčią, Kartuvių kalną ir Marčežerį.
Mergiškių žiedas	Aukštadvaris – Škilietai – Liaukiškės – Gedanonys – Gelionys – Lavariškės – Aukštadvaris. Trasos ilgis – 25 km.
Rangavos žiedas	Aukštadvaris – Zabarauskai – Šafarnė – Rangava – Aukštadvaris. Trasos ilgis – 11 km.
Vilkokšnio žiedas	Tolkiškės – Grendavė – Žydkaimis – Verknės ištakos – Panošiškės – Žuklijai – Saloviškės – Jankovicai – Karaliūnai – Pakalninkai – Grinkavos malūnas – Tolkiškės. Trasos ilgis – 33 km.
Strėvos žiedas	Strėva – Spindžius – Spindžiaus ir Spindžiuko protaka – Strėva – Bagdononys – Strėva. Trasos ilgis – 23 km.
Protėvių takas	9,5 km ilgio maršrutas supažindina su šiaur rytine parko dalimi-Strėvos aukštupio ir Spindžiaus kraštovaizdžio draustiniais. Keliaudami aplankoma Strėvos kaimas, mitologinė „Karališkosios virtuvės“ vietovė, Strėvos pilkapiai, Spindžiaus (Špokų) kaimas, Špokų vinkšna, Spindžiaus ažuolas bei ežeras Akutė.
Žalioji takas (pėsčiųjų)	Trasos ilgis 8 km, kuriame įrengta 16 informacinių stendų, veda unikaliu Spindžiaus mišku, kur gausu retų ir saugomų augalų, gyvūnų bei paukščių rūšių. aplankomas Strėvos kaimelis, Strėvos protaka, Strėvos įgriuva, Drabužininkų pilkapiai, Spindžiaus ir Spindžiuko ežerų protaka, Spindžiaus ežero ištakas, Strėvos upės vaga.
Varnikų pažintinis takas	Maršruto ilgis – 10,1 km. Maršrute yra 10 poilsio stotelių su informacija lankytojams. Maršruto pradžia nuo Trakų TIC ir tęsiasi iki cerkvės, Bernardinų (Lukos) ežero pakrante, Pusiasalio pilis, Dominikonų vienuolynas, Bažnytinio meno ekspozicija Kęstučio g, pontoninis tiltas Žemaitės g., Jachtklubas, Varnikų kaimas, Žydų genocido vieta, Varnikų pažintinis takas. Bendras pažintinio tako ilgis – 3,5 km.
Dviračių aplink Trakus	Šio dviračių maršruto ilgis -14 km. Aplankoma Skaisčiausiosios Dievo motinos gimimo vienuolynas ir cerkvė, Nepomuko koplytstulpis, Pusiasalio pilies liekanos, Karaimų gatvė, vakarinė Galvės ež. pakrantė, Akmenos ež. rytinė pakrantė, Rėkálnio parkas, sukama link Semeliškių, keliaujama per Plomėnų ornitologinį draustinį iki Plomėnų g., senosios bei naujosios karaimų kapinės, Karaimų g. iki Nepomuko koplytstulpio.
Dviračių žygis Akmenos ežero žiedu	Maršrutą sudaro Trakai – Arakalnis – Bražuolės piliakalnis – Naujasodis – Dobiliai – Panevežė – Daniliškės – Kunigaikštinė – Jovariškės – Trakai. Maršruto ilgis: 20-27 km.
Saidės pažintinis pėsčiųjų takas	Tako ilgis apie 750 km. Maršrutas apima: Saidės upelį, Stirnių piliakalnį, Saidės rėvą, Saidės akmenį. Takas vingiuoja tarp senų gumbuotašakių ažuolų.
<i>Dviračių turai po Trakų apylinkes</i>	
Ekskursija su gidu po istorinius Trakus	Maršrutą sudaro Trakų salos pilis, Trakų pusiasalio pilies griuvėsiai, kiti Trakų miesto turistiniai objektai, Užutrakio dvaro rūmų parkas. Maršruto ilgis: 20 km.
Po turistų lankomiausius Trakų objektus	Trakų salos pilis, Angelų takas, Užutrakio dvaro rūmų parkas, Varnikų gamtos takas, Trakų pusiasalio pilies griuvėsiai. Maršruto ilgis: 30 km.
Po Trakų istorinį nacionalinį parką	Maršrutą sudaro Trakų salos pilis, Trakų pusiasalio pilies griuvėsiai, Daniliškių kaimas, Angelų takas, Užutrakio dvaro rūmų parkas, Lentvario dvaro sodybos parkas, Varnikų gamtos takas, Senujų Trakų piliavietė. Maršruto ilgis: 55-60 km.

17 priedas. Apžvalgos aikštelės Trakų rajono savivaldybėje

Apžvalgos aikštelė	Seniūnija
Čižiūnų milžinkapis	Aukštadvario
Drabužininkų bemiškės kalvos	Aukštadvario
Žydkaimio 1-oji	Grendavės
Žemųjų Semeniukų (Panerių miške, šalia Neries)	Lentvario
Pakalninkų	Onušio
Verkšnaičių ež. vakarinė pusė	Onušio
Spindžiaus ež. pietrytinė dalis (Julinavos k.)	Rūdiškių
Senųjų Trakų (Prie Pilies g.)	Senųjų Trakų
Akmenos ež. rytinė pakrantė	Trakų
Akmenos ež. šiaurinė pakrantė	Trakų
Akmenos ež. vakarinė pakrantė	Trakų
Ant Gedanonių kalvos	Trakų
Ant Tado Blindos kalvos (Bagdanonių tvenkinio rytinėje pakrantėje)	Trakų
Bernardinų ež. rytinė pakrantė	Trakų
Bernardinų ež. vakarinė pakrantė (Birutės skg.)	Trakų
Bražuolės (Bražuolės piliakalnis)	Trakų
Bulvių kelio kalvos (Užtrakio g.)	Trakų
Bulvių kelio papėdėje (Užtrakio g.)	Trakų
Daniliškių (Daniliškių piliakalnis)	Trakų
Galvės ež. pietinė pakrantė	Trakų
Galvės ež. pietinė pakrantė prie Jachtklubo	Trakų
Galvės ež. pietinė pakrantė prie Karaimų 57	Trakų
Galvės ež. šiaurinio iškišulio vakarinė pusė	Trakų
Galvės ež. ŠV prie kelių 107 ir 4722	Trakų
Galvės ež. vakarinė pakrantė prie automobilių aikštelės (Karaimų g.)	Trakų
Jogėliškių (Jogėliškių k.)	Trakų
Jovariškių (Prie Semeliškių g.)	Trakų
Prie kavinės "Turistas" (Apžvalgos g.)	Trakų
Skaisčio ež. šiaurinė pakrantė	Trakų
Užutrakio pusiasalio pietinė pusė	Trakų
Užutrakio pusiasalio rytinė pusė	Trakų
Varnikų	Trakų

18 priedas. Mokamos automobilių stovėjimo aikštelės

Eil. Nr.	Pavadinimas	Vieta ir adresas	Plotas	Papildoma informacija
1.	Automobilių stovėjimo aikštelė	prie pilies Karaimų g. 54B	406 kv. m	
2.	Automobilių stovėjimo aikštelės	prie kavinės „Turistas“ Karaimų g. 66B, 66C	3088 kv. m	
3.	Automobilių stovėjimo aikštelė	Galvės gatvėje	220 kv. m	
4.	Automobilių stovėjimo aikštelės	prieš Rėkalnį Karaimų g. 101A, 101B, 103	11 017 kv. m	
5.	Automobilių stovėjimo aikštelės	Trakų g. 37, 39	2298 kv. m	
6.	Automobilių stovėjimo aikštelė	Plomėnų gatvėje	855 kv. m	
7.	Automobilių stovėjimo aikštelė	prie DnB Nord banko Vytauto g. 55	172 kv. m	per visą pastato ilgį, 17 vietų
8.	Automobilių stovėjimo aikštelė	prie prekybos centrų „Senukai“ ir „Iki“ Vytauto ir Mindaugo gatvėse	520 kv. m	per visą pastato ilgį ir plotį, 34 vietos
9.	Automobilių stovėjimo aikštelė	prie maisto prekių parduotuvės Vytauto g. 4	120 kv. m	per visą pastato ilgį ir plotį, 10 vietų
10.	Automobilių stovėjimo aikštelė	už maisto prekių parduotuvės „Maxima“, Vytauto g. 68	400 kv. m	40 vietų
11.	Karaimų g. dešinės pusės kelkraštis	Karaimų g. nuo 5 iki 53 numerio	1000 kv. m	
12.	Trakų gatvės dešinės pusės kelkraštis	Nuo aikštelės prie pilies iki gaisrinės	900 kv. m	Užvažiuojant ant šaligatvio
13.	Kairysis kelkraštis prie kavinės „Turistas“	Karaimų g.	560 kv. m	

19 priedas. Poilsio vietos Trakų rajono savivaldybėje

Eil. Nr.	Vieta
1	Poilsio aikštelė ties kelių Nr.107 ir Nr.4722 sankirta
2	Poilsio aikštelė prie Karaimų g. (Galvės ež. vakarinė pakrantė)
3	Poilsio aikštelė Bulvių kelio (Galvės ež. šiaurinė pakrantė)
4	Poilsio aikštelė prie kelio Nr.220 tarp Babruko ir Širmuko ežerų
5	Poilsio aikštelė Akmenos ežero pietinėje pusėje
6	Poilsio aikštelė šalia Padvarionių
7	Poilsio aikštelė prie kelio Nr.220 šalia Šklėrių
8	Poilsio aikštelė šalia Strėvos
9	Poilsio aikštelė prie kelio A16 prieš Aukštadvarį (nuo Traku pusės)
10	Poilsio aikštelė prie Lavariškių piliakalnio
11	Poilsio aikštelė prie Velnio duobės
12	Poilsio aikštelė prie Gedanonių kalvos
13	Poilsio aikštelė Nikronių prie Verniejaus ežero
14	Poilsio aikštelė Grendavėje prie Paplūdimio
15	Poilsio aikštelė Aukštadvario turgaus aikštėje
16	Poilsio aikštelė prie Aukštadvario senųjų kapinių
17	Poilsio aikštelė Navos ež. (Aukštadvario HE tvenkinio) šiaurinėje pakrantėje
18	Poilsio aikštelė prie „Velnio“ duobės
19	Poilsio aikštelė Nepero ež. (Bagdanonių HE tvenkinio) vakarinėje pakrantėje
20	Poilsio aikštelė Škilių ež. šiaurinėje pakrantėje, už „Velnio“ duobės
21	Poilsio aikštelė prie Strėvos įgriuvos, Spindžiaus miške
22	Poilsio aikštelė prie Mergiškių alko akmens
23	Atokvėpio vieta prie Aukštadvario (Verknės senvagės) šaltinio
24	Atokvėpio vieta „Kartuvių“ kalno papėdėje
25	Atokvėpio vieta ant „Kartuvių“ kalno
26	Atokvėpio aikštelė Aukštadvaryje prie lankytojų centro
27	Atokvėpio aikštelė prie Verknės upės
28	Atokvėpio aikštelė Babrauninkų miške prie Verniejaus ežero
29	Atokvėpio aikštelė Nikronyse
30	Atokvėpio aikštelė Tolkiškėse prie beržų alėjos
31	Atokvėpio aikštelė prie Žaliosios „Perkūno“ akmenų
32	Atokvėpio aikštelė Žaliosios kaime
33	Atokvėpio aikštelė Alkaičiuose prie griovų
34	Atokvėpio aikštelė Grendavėje prie Vilkokšnio
35	Atokvėpio aikštelė Antakalnyje prie kadagyno
36	Atokvėpio aikštelė Žydkaime
37	Atokvėpio aikštelė prie Žuklijų piliakalnio
38	Atokvėpio aikštelė Saloviškėse prie Saloviškių ežero
39	Atokvėpio aikštelė Jankovicuose
40	Atokvėpio aikštelė Pakalninkų kaime
41	Atokvėpio aikštelė Karaliūnuose
42	Atokvėpio aikštelė prie Lausgenių pilkapių

*TRAKŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS REKREACIJOS, TURIZMO IR POILSIO KOMPLEKSŲ IŠDĖSTYMO
SPECIALUSIS PLANAS*

43	Poilsia vietė prie Saidės upelio
44	Poilsia vietės Varnikų pažintinio tako
45	Atokvėpio aikštelė Varnikų pažintinio tako

20 priedas. Stovyklavietės Trakų rajono savivaldybėje

Pavadinimas	Adresas	Seniūnija	Paslaugų tipas
KEMPINGAS „SLĖNIS“	Slėnio g. 1, Trakai	Trakų	kempingas
RITERIO KRANTAS	Gratiškių k.	Trakų	stovyklavietė
VILKOKŠNIO VINGIS	Piliakalnio g. 12, Žuklių k.	Grendavės	stovyklavietė
TAMAROS SODYBA	Vilūnų k.	Aukštadvario	stovyklavietė
SODYBA SKAISTIS	Dvaro g., Kariotiškių k.	Lentvario	stovyklavietė
HARMONIE	Būklės k.	Rūdiškių	stovyklavietė
–	Negasčiaus ež. rytinėje pakrantėje	Aukštadvario	stovyklavietė
<i>Galimybė pasistatyti palapines</i>			
PETRO ŠEŠKAUS SODYBA	Pušyno 3, Aukštadvaris	Aukštadvario	
MATIŠKĖS SODYBA	Matiškės k.	Lentvario	
A. ŽURLIENĖS SODYBA	Karaimų g. 83, Trakai	Trakų	

21 priedas. Paplūdimiai ir maudymuisi tinkamos vietos Trakų rajono savivaldybėje

Pavadinimas	Vieta	Seniūnija
Aukštadvario Kristaus atsimainymo parapijos	Baluosio ež. (Sienio ež.) šiaurinė pakrantė	Aukštadvario
Škilietų	Šiaurinė ir rytinė ežero pakrantė	Aukštadvario
Paukšteliškių	Vakarinė ežero pakrantė	Aukštadvario
Čižiūnų	Pietrytinė ežero pakrantė	Aukštadvario
Mošios	Vakarinė ežero pakrantė	Aukštadvario
Skrebio	Pietinė ežero pakrantė	Aukštadvario
Drabužio	Šiaurės vakarinė ežero pakrantė	Aukštadvario
Drabužinkų	Šiaurės rytinė ežero pakrantė	Aukštadvario
Spindžiaus	Šiaurės rytinė ežero pakrantė	Aukštadvario
Vilkokšnio	Pietvakarinė ežero pakrantė	Grendavės
Žuklių	Vilkokšnio ež. rytinė pakrantė	Grendavės
Jankovičių	Vilkokšnio ež. rytinė pakrantė	Grendavės
Tolkiškių	Vilkokšnio ež. šiaurinė pakrantė	Grendavės
Lentvario	Pietinė ežero pakrantė	Lentvario
Gudžionių	Šiaurinė ežero pakrantė	Onušio
Pijuoso	Pietinė ežero pakrantė	Onušio
Sienio	Šiaurės rytinė ežero pakrantė	Onušio
Karkločio	Rytinė ežero pakrantė	Paluknio
Ilgučio	Šiaurinė ežero pakrantė	Rūdiškių
Luknos	Šiaurės rytinė ežero pakrantė	Rūdiškių
Karvys	Šiaurinė ežero pakrantė	Senujų Trakų
Totoriškių	Vakarinė ežero pakrantė	Trakų
Galvės	Prie Trakų nacionalinio sporto ir sveikatingumo centro	Trakų
Akmenos	Rytinė ežero pakrantė	Trakų
Skaisčio	Prie sodybos "Verubė"	Trakų
Lukos	Prie "Nemuno" irklavimo bazės	Trakų
Margio	Pietinė ežero pakrantė	Trakų
Gilušio	Rytinė ežero pakrantė	Trakų
Santakos	Šiaurinė ežero pakrantė	Trakų
Akmenos	Pietinė ežero pakrantė	Trakų
Akmenos	Šiaurinė ežero pakrantė	Trakų
Kempingo	Galvės ežero šiaurinė pakrantė	Trakų